

การศึกษาภาพลักษณ์ที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนอนุบาล
สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร
ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง

นางสาวสุภารัตน์ ม่วงศิริ

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา บริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2547

ISBN 974-53-1651-2

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF CURRENT IMAGE AND DESIRED IMAGE OF KINDERGARTENS UNDER
THE OFFICE OF THE PRIVATE EDUCATION COMMISSION, BANGKOK METROPOLIS,
ACCORDING TO THE OPINIONS OF THE ADMINISTRATORS AND PARENTS

Miss Suparat Muangsiri

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Educational Administration

Department of Educational Policy, Management, and Leadership

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2004

ISBN 974-53-1651-2

สุภาวรัตน์ ม่วงศิริ: การศึกษาภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ของ โรงเรียนอนุบาล
 สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร
 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปกครอง (A STUDY OF CURRENT IMAGE AND
 DESIRED IMAGE OF KINDERGARTENS UNDER THE OFFICE OF THE PRIVATE
 EDUCATION COMMISSION, BANGKOK METROPOLIS, ACCORDING TO THE
 OPINIONS OF THE ADMINISTRATORS AND PARENTS) อาจารย์ที่ปรึกษา: ผศ. ดร.
 ฉัฐนิภา คุปรัตน์, 180 หน้า ISBN 974-53-1651-2

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพลักษณ์ที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ ของ โรงเรียนอนุบาล
 สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ตามความ
 คิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปกครอง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยประกอบด้วย ประชากรได้แก่โรงเรียนอนุบาล 416
 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนอนุบาล 201 โรงเรียน ผู้ตอบแบบสอบถามคือ ผู้บริหารโรงเรียน
 อนุบาล จำนวน 201 คน และผู้ปกครองในคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเอกชน ซึ่งเป็นโรงเรียน
 เดียวกับกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 คน ต่อ 1 โรงเรียน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 402 คน

ผลการวิจัย ภาพลักษณ์ที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ ทั้ง 7 ด้าน ของโรงเรียนอนุบาล ตาม
 ความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปกครอง พบว่า ภาพลักษณ์ที่เป็นจริงอยู่ในระดับที่เป็นจริงมากทุก
 ด้าน และภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์อยู่ในระดับที่พึงประสงค์มาก ยกเว้น ด้านสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน
 และด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน อยู่ในระดับที่พึงประสงค์มากที่สุด

เมื่อศึกษาเปรียบเทียบภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของ
 ผู้บริหารและผู้ปกครองพบว่าภาพลักษณ์ของ โรงเรียนอนุบาลทุกด้านมีความแตกต่างกัน

ภาควิชา.....นโยบาย การจัดการ

ลายมือชื่อผู้วิจัย.....

และความเป็นผู้นำทางการศึกษา.....

สาขาวิชา.....บริหารการศึกษา.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา.....2547.....

##468 37715 27: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORD: CURRENT IMAGE/ DESIRED IMAGE/ PRIVATE KINDERGARTENS

SUPARAT MUANGSIRI: A STUDY OF CURRENT IMAGE AND DESIRED
IMAGE OF KINDERGARTENS UNDER THE OFFICE OF THE PRIVATE
EDUCATION COMMISSION, BANGKOK METROPOLIS, ACCORDING TO THE
OPINIONS OF THE ADMINISTRATORS AND PARENTS. THESIS ADVISOR:
ASST. PROF. NATNIPA COOPARAT, Ph.D. 180 pp. ISBN 974 – 53 – 1651 – 2

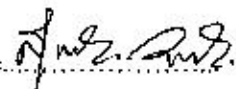
The purpose of this descriptive research was to study the current image and desired image of kindergartens under the Office of the Private Education Commission, Bangkok Metropolis, according to the opinions of the administrators and parents.

The population consisted of 416 kindergartens, and a sample of 201 kindergartens participated in the survey. The respondents were 201 administrators and 201 parents were purposively selected out from those in each kindergarten board of which the administrator was a sample. So, the total sample was 402.

The research revealed that the total 7 characteristics of the current image and only 5 ones of the desired image of the kindergarten were high; whereas, the two characteristics of the desired image: the student's achievement and the internal and external environment of classroom were the highest of all.

When the administrators and parent's opinions on the current and the desired image of the kindergartens were compared, the differences on all 7 characteristics were found statistically significant.

Department.....Educational Policy, Management,
and Leadership.....

Student's signature.....

Field of study....Educational Administration.....

Advisor's signature.....

Academic year...2004.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฐนิภา คุปรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ท่านให้ความกรุณา ในการให้คำปรึกษาแนะนำข้อคิดเห็นพร้อมทั้งตรวจปรับปรุงแก้ไขในการทำวิทยานิพนธ์ด้วยความเอาใจใส่ดูแลมาตลอดจนเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. ปองสิน วิเศษศิริ และรองศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุขพันธ์ ประธานกรรมการสอบ และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาชี้แนะ ปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์กอบกุล พฤกษ์วัน รองศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย ดันติเมธ รองศาสตราจารย์นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ รองศาสตราจารย์ ดร.ประกอบ คุปรัตน์ และอาจารย์ธิดา พิทักษ์สินสุข ที่ให้ความกรุณาตรวจสอบ แก้ไขความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และให้คำแนะนำเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ให้ทุนอุดหนุนในการทำวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ญาติพี่น้อง ครอบครัวม่วงศิริ และพี่ ๆ เพื่อน นิสิตภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษาทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา หากการวิจัยครั้งนี้ ก่อเกิดประโยชน์ในทางการศึกษา ข้าพเจ้าขอยกคุณความดีนี้ ให้ทุกท่านดังที่กล่าวมา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญรูปภาพ.....	ฉ

บทที่

1. บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	5
สมมุติฐานของการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	7
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	8
ลำดับขั้นการนำเสนอผลการวิจัย.....	9
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับภาพลักษณ์.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับภาพลักษณ์องค์กร.....	19
แนวคิดเกี่ยวกับภาพลักษณ์โรงเรียน.....	29
แนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนอนุบาล.....	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	77
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	81
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	81

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
สมมุติฐานของการวิจัย.....	81
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	81
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	84
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	85
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	86
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	88
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	88
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนอนุบาล.....	91
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	136
สรุปผลการวิจัย.....	136
อภิปรายผล.....	144
ข้อเสนอแนะ.....	152
รายการอ้างอิง.....	154
ภาคผนวก.....	160
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	161
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	163
ภาคผนวก ค เครื่องมือในการวิจัย.....	170
ประวัติผู้วิจัย.....	180

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. กรอบแนวคิดภาพลักษณ์โรงเรียนอนุบาล.....	33
2. แสดงจำนวนประชากร และจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล ของโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักบริหารงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในแต่ละเขต(อำเภอ) เขตกรุงเทพมหานคร.....	82
3. จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน จำแนกตามผู้ให้ข้อมูล.....	86
4. จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์ ในการทำงาน.....	88
5. จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ และ ระดับการศึกษา.....	90
6. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง ด้านแนวการจัดการศึกษา	92
7. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง ด้านบุคลากร.....	94
8. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง ด้านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์.....	96
9. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง ด้านอาคารสถานที่.....	98
10. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง ด้านสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน.....	100
11. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง ด้านความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน	102
12. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง ด้านสภาพแวดล้อมภายในภายนอก ห้องเรียน	104
13. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง ทั้ง 7 ด้าน.....	106
14. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ ด้านแนวการจัดการ	107
15. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ ด้านบุคลากร.....	109

16. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ ด้านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์	111
17. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ ด้านอาคารสถานที่	113
18. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ ด้านสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน	115
19. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน	117
20. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ ด้านสภาพแวดล้อมภายใน และภายนอกห้องเรียน	119
21. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ ทั้ง 7 ด้าน	121
22. เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ด้านแนวการจัดการศึกษา	122
23. เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ด้านบุคลากร	124
24. เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ด้านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์	126
25. เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ด้านอาคารสถานที่	128
26. เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ด้านสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน	129
27. เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน	131
28. เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ด้านสภาพแวดล้อม ภายในและภายนอกห้องเรียน	133
29. เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ทั้ง 7 ด้าน	135

สารบัญรูปภาพ

รูปภาพที่

หน้า

1. กระบวนการเกิดภาพลักษณะในปัจเจกบุคคล.....18

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆตลอดชีวิตและเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่างๆของสังคม ปัจจุบันสังคมได้ก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ ความก้าวหน้าทางวิทยาการด้านการสื่อสารโทรคมนาคมและเทคโนโลยีเครือข่าย มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การได้รับข้อมูลข่าวสารและวัฒนธรรมต่างชาติมีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคม ปัจจุบันประเทศไทยอยู่ในภาวะที่ขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศมีแนวโน้มต่ำลง สังคมไทยอยู่ในกระแสวัตถุนิยมบริโภคนิยม และคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม สถานการณ์ดังกล่าวทำให้ประเทศขาดความพร้อมทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเป็นผลจากกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก สังคมตกอยู่ในสภาวะต้องพึ่งพิงเทคโนโลยีและก้าวไม่ทันโลก เกิดวิกฤตและมีปัญหาด้านหนี้สาธารณะ ภาครัฐไม่สามารถระดมทรัพยากรในการบริการด้านสังคมได้อย่างทั่วถึง จำเป็นต้องอาศัยการจัดการบริการของเอกชน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2544)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กล่าวถึงการศึกษาเอกชนว่าเป็นกิจกรรมการศึกษาที่เอกชนหรือคณะบุคคลเป็นผู้จัด โดยใช้ทรัพยากรหลักทั้งที่เป็นคน ทุนทรัพย์ และวัสดุอุปกรณ์ ของภาคเอกชนและจัดขึ้นด้วยวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์อันจำกัดสำหรับบุคคลเฉพาะกลุ่ม

ดังนั้น ในการจัดการศึกษาของภาคเอกชนจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญยิ่งในการให้บริการทางการศึกษาของประเทศในปัจจุบัน เพื่อแบ่งเบาภาระการจัดการศึกษาของรัฐ ซึ่งรัฐต้องมีการกำหนดและให้แนวทางด้านการจัดการศึกษา โดยสนับสนุนให้ภาคเอกชนจัดการศึกษา อบรมเพื่อให้ผู้เรียนให้เกิดความรู้ คู่คุณธรรม และมีการปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ของประเทศ

นอกจากนี้ จำรัส นองมาก (2537: 2 - 5) ยังได้กล่าวถึงบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศของการศึกษาเอกชนว่า ช่วยในการแบ่งเบาภาระการจัดการศึกษาของรัฐ ในทุกระดับของการศึกษาทำให้รัฐประหยัดงบประมาณค่าใช้จ่ายในการศึกษาอย่างมาก

ดังนั้นโรงเรียนเอกชนซึ่งร่วมรับภาระการจัดการศึกษาทุกระดับในประเทศ จึงได้รับการคาดหวังให้จัดการศึกษาที่มีคุณภาพดีมาตลอด ในช่วงการศึกษาเอกชนในยุคแรก ๆ นั้นประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง เป็นที่นิยมของผู้ปกครองและผู้เรียนเป็นอันมาก มีนักเรียนมาเรียนในโรงเรียนเอกชนมากมาย นับตั้งแต่ เจ้าหน้าที่ชั้นสูงมาจนถึงบุคคลธรรมดา แต่ในระยะต่อมา เมื่อโรงเรียนเอกชนมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ปัญหาในเรื่องคุณภาพการจัดการศึกษาจึงมีความหลากหลาย โรงเรียนเอกชนกลุ่มหนึ่งคุณภาพยังดีอยู่ไม่สามารถปรับปรุงพัฒนาให้อยู่ในระดับที่ดีได้

อารีย์ ปาลเดชพงศ์ (2538 : 153)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2542: 1) ได้กำหนดคุณลักษณะของคุณภาพของโรงเรียนเอกชนที่พึงประสงค์ตั้งอยู่บนพื้นฐานแนวคิดดังต่อไปนี้

1) โรงเรียนเอกชนเป็นองค์กรทางสังคมองค์กรหนึ่ง ที่มีภาระหน้าที่ให้บริการทางการศึกษา ซึ่งควรจะต้องรับผิดชอบทั้งด้านคุณภาพและประสิทธิภาพของบริการดังกล่าวที่ตนจัด เพราะการศึกษาถือกันว่าเป็นบริการ / สินค้าสาธารณะ ที่มีผลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อผู้รับบริการและสังคมโดยรวม ดังนั้นโรงเรียนเอกชนที่ดีควรจะเป็น โรงเรียนที่สามารถให้บริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพประสิทธิภาพ

2) การศึกษาที่มีคุณภาพหรือคุณภาพทางการศึกษา หมายถึง การบรรลุผลในการสร้างหรือพัฒนา พฤติกรรม ความเป็นคนที่สมบูรณ์ทุกด้านให้แก่บุคคล ทั้งนี้ สืบเนื่องจากความเชื่อที่ว่า การศึกษาคือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

คุณภาพของโรงเรียนควรครอบคลุมถึงภารกิจของโรงเรียนทุกด้าน ที่สามารถทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะหรือคุณสมบัติตามที่หลักสูตรของการศึกษานั้นๆ กำหนดไว้รวมทั้งมีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม (โดยข้อแม้ คือ หลักสูตรของการศึกษานั้น ๆ และความต้องการของสังคมต้องเป็นสิ่งดี ที่สามารถสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมความเป็นคนที่สมบูรณ์ทุกด้าน)

3) การทำภารกิจจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นการทำงานเชิงระบบ คือมีตัวป้อน เช่น ผู้เรียน บุคลากร และ วัสดุอุปกรณ์ มีกระบวนการที่เป็นการประสานสัมพันธ์ระหว่างตัวป้อนต่าง ๆ ให้เกิดการทำงานที่เรียกว่า การจัดการเรียนการสอนและการบริหารงานอื่น ๆ ในโรงเรียน เพื่อไปสู่ เป้าหมายขององค์กร และมีผลผลิต

การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนเอกชน เป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถทำให้บทบาทในเรื่องการแบ่งเบาภาระของรัฐทางการจัดการศึกษาประสบความสำเร็จ ส่งผลให้ประชาชนยอมรับศรัทธา ไว้วางใจส่งบุตรหลานเข้ามารับการศึกษา จำรัส นองมาก(2537: 15)

ในการจัดการศึกษาเอกชนมีรูปแบบที่หลากหลาย จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากบุคลากรหลายกลุ่ม เพื่อการประสานผลประโยชน์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาเด็กนักเรียนให้เป็นบุคคลที่

คุณภาพได้มาตรฐาน และเตรียมความพร้อมในการก้าวเข้าสู่โลกแห่งอนาคตที่เต็มไปด้วยการแข่งขันและโลกแห่งเทคโนโลยี แต่ขณะเดียวกันก็ต้องพัฒนาคน ให้มีความสุข มีความสมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา จึงจะสามารถแข่งขันกับผู้อื่นในโลกยุคใหม่โดยไม่ละทิ้งความเป็นคนไทยมีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมจึงนับว่างานการศึกษาเอกชนเป็นงานที่ท้าทายอย่างยิ่ง วิศิษฐ์ ชุมวรรฐายี (2538) ดังนั้น โรงเรียนเอกชนจึงจำเป็นต้องปรับทิศทางใหม่ในการจัดการศึกษา พัฒนามาตรฐานการศึกษา จัดทำแผนการลงทุน ขยายตลาดและการรวมพลังสำรองเพื่อความเจริญ และเพื่อความอยู่รอดของโรงเรียนเอกชนต่อไป สิงโต ช่างตระกูล (2538 : 130)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2541: 98 – 99) ได้กล่าวถึงการศึกษาภาคเอกชนของไทยไม่ค่อยเจริญเติบโต เนื่องจากสาเหตุดังนี้

1. รัฐบาลอุดหนุนภาครัฐมาก ทำให้สถาบันศึกษาภาครัฐเก็บค่าเล่าเรียนต่ำกว่าต้นทุนมาก สถาบันการศึกษาเอกชน ยากที่จะแข่งขันกับสถาบันการศึกษาของรัฐได้
2. รัฐบาลไม่ค่อยให้เสรีภาพและการสนับสนุนแก่การศึกษาภาคเอกชนเท่าที่ควร
3. คนไทยยังยึดติดกับระบบข้าราชการ และไม่ค่อยสนับสนุนการศึกษาภาคเอกชน
4. การกระจายทรัพย์สิน และรายได้ยังไม่ค่อยเป็นธรรม คนส่วนใหญ่รายได้ไม่น้อยไม่สามารถหรือไม่พร้อมที่จะลงทุนทางการศึกษาให้แก่สถาบันทางการศึกษาเอกชนที่สูงกว่าสถาบันการศึกษาของรัฐ

วิทยากร เชียงกูล (2544: 26 – 27) กล่าวว่า ปัจจุบันรัฐบาลเป็นผู้จัดการศึกษาร้อยละ 85 (วัดจากจำนวนนักเรียน ปีการศึกษา 2542 มีนักเรียนในระบบของรัฐ 12.49 ล้านคน และอยู่สถาบันเอกชนเพียง 2.15 ล้านคน) เนื่องจากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ผู้ปกครองมีรายได้ลดลงจึงไม่สามารถส่งลูกหลานเรียนสถาบันเอกชน

นอกจากนี้ นโยบายของรัฐในการจัดการศึกษาในด้านต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบให้ทุนเรียนฟรี, ค่าธรรมเนียมการศึกษาต่ำกว่าต้นทุน ฯลฯ ส่งผลให้ผู้ปกครองมีทางเลือกที่หลากหลายในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนสถานศึกษาเพิ่มมากขึ้น ทำให้เป็นปัจจัยหนึ่ง que การศึกษาของภาคเอกชนมีอัตราจำนวนนักเรียนลดลงเรื่อย ๆ ในแต่ละปี

จากรายงานสถิติการศึกษาเอกชน เกี่ยวกับ การเพิ่ม / ลด จำนวนนักเรียนในแต่ละปี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2542 – 2546 กล่าวถึงโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ช่วงปีการศึกษา 2542 – 2544 จำนวนนักเรียนมีอัตราเพิ่มขึ้นคิดเป็น ร้อยละ 1.69 และ 0.55 ตามลำดับ แต่ในช่วงปีการศึกษา 2545 – 2546 จำนวนนักเรียนมีอัตราลดลง คิดเป็นร้อยละ 6.74 และ 10.90

นอกจากนี้อัตราการเพิ่มจำนวนสถานศึกษาเอกชน มีแนวโน้มเพิ่มในแต่ละปี การแข่งขันจากสถานศึกษาจากต่างชาติ ระหว่างปีการศึกษา 2542 – 2543 ส่งผลทำให้สถานศึกษาเอกชนสายสามัญศึกษา มีแนวโน้มจำนวนนักเรียนลดลงอย่างต่อเนื่อง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2542 – 2546)

จากสถิติการศึกษาเอกชน แสดงการเปรียบเทียบจำนวน โรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร กับ จำนวนโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตภูมิภาค ตั้งแต่ปีการศึกษา 2542 – 2546 พบว่าจำนวนโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร มีอัตราจำนวนโรงเรียนอนุบาลเอกชนที่มากกว่า นอกจากนี้สถิติการศึกษาเอกชน ยังแสดงถึงจำนวนโรงเรียนอนุบาลเอกชน ใน 50 เขต (อำเภอ) ของเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งในบางเขต(อำเภอ) มีจำนวนโรงเรียนอนุบาลเอกชนมากกว่าจำนวนโรงเรียนอนุบาลเอกชนในบางจังหวัดทั้งจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2542 –2546)

ภาพลักษณ์ของโรงเรียนจึงมีความจำเป็นอย่างมาก ในการสร้างจุดเน้นในสถาบัน เพื่อจัดระบบการลงทุนที่เหมาะสมของผู้บริหาร ในการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ในองค์กรของตน ทั้งด้านทุนทรัพย์ และวัสดุอุปกรณ์ เพื่อประโยชน์บุคคลเฉพาะกลุ่ม เนื่องจากการศึกษาเอกชน คือการลงทุนชนิดหนึ่ง การบริหารการจัดการในการลงทุน จะส่งผลต่อความอยู่รอดขององค์กร ในการลงทุนทางการศึกษา จะมีคณะผู้บริหารในแต่ละสถานศึกษาเป็นผู้จัดทำขึ้น ดังนั้นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีจะเป็นส่วนที่แสดงถึงสิ่งต่าง ๆ ขององค์กรออกไปสู่สายตาของผู้ใช้บริการ คือ ผู้ปกครอง ถ้าภาพลักษณ์ในองค์กรนั้นเสนอไปในทางบวกก็จะทำให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสเลือกและเข้ามาใช้บริการ แต่ถ้าภาพลักษณ์ขององค์กรไปในทิศทางลบ ก็จะส่งผลทำให้ผู้เลือกใช้บริการไปเลือกสิ่งอื่นที่ดีกว่า ซึ่งอาจจะทำให้สถานศึกษาเอกชนนั้น ๆ เกิดปัญหา จำนวนผู้ให้บริการลดลง ส่งผลทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาเช่น การจัดการขาดทุน และทำให้การบริหารจัดการด้านอื่น ๆ ล้มเหลวตามไปด้วย

ดังนั้นโรงเรียนเอกชนในอนาคตจะต้องหันมาใส่ใจกับคุณภาพทางการเรียนการสอนมากขึ้น ขณะเดียวกันจะต้องสร้าง “ จุดขาย ” เพื่อสร้างภาพลักษณ์และชื่อเสียงให้กับตนเอง ศิริวรรณ แซ่เอ็ง (2544 : 23) ภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่แต่ละหน่วยงานต้องรู้ว่าหน่วยงานของตนมีภาพลักษณ์อย่างไร โดยศึกษาความเห็นคนส่วนมาก ความเห็นคนส่วนมากเป็นเช่นไร ภาพลักษณ์ของหน่วยงานก็จะเป็นเช่นนั้น วิจิตร อาวะกุล (2534: 150)

ภาพลักษณ์จึงเป็นสิ่งที่โรงเรียนสามารถสร้างขึ้นได้ โดยใช้วิธีการที่เหมาะสมอันจะนำไปสู่การพัฒนาโรงเรียนวิธีหนึ่ง ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภาพลักษณ์โรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ถึง ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และ

ผู้ปกครอง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น ของผู้บริหาร และครูในโรงเรียน ได้ทราบถึงภาพลักษณ์ของตนเอง ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ซึ่งทั้งนี้จะได้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาโรงเรียนอนุบาลเอกชนให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมต่อความประสงค์ของผู้ปกครอง เพื่อนำไปสู่การส่งเสริมความเชื่อถือ ศรัทธา และการยอมรับจากผู้ปกครอง ชุมชน สังคม ในการบริหาร จัดการศึกษาระดับอนุบาลในอันดับต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และ ที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง
2. เพื่อเปรียบเทียบภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง

สมมุติฐานของการวิจัย

ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ของโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง มีความแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาภาพลักษณ์ที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และ ผู้ปกครอง และเปรียบเทียบภาพลักษณ์ที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง จำนวน 416 โรงเรียน จากการสุ่มองค์ประกอบภาพลักษณ์องค์การและ องค์ประกอบภาพลักษณ์โรงเรียน ของ Kotler และ Fox (1995: 237) ผู้วิจัยสามารถสรุปและกำหนดกรอบภาพลักษณ์โรงเรียนได้ 7 ด้าน ดังนี้

1. แนวการจัดการศึกษา
2. บุคลากร

3. สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์
4. อาคารสถานที่
5. สัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน
6. ความสัมพันธ์กับชุมชน
7. สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน

คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย

โรงเรียนอนุบาลเอกชน หมายถึง โรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนระดับอนุบาล สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ที่จัดการเรียนการสอนระดับอนุบาลเพียงอย่างเดียว

ภาพลักษณ์โรงเรียนเอกชน หมายถึง ภาพของโรงเรียนเอกชนซึ่งเกิดขึ้นในจิตใจของผู้บริหาร และผู้ปกครอง ตามความรู้สึกรู้สึกนึกคิดที่มีต่อโรงเรียน และประทับใจ ตรงตราเป็นความ น่าเชื่อถือ ศรัทธา ยอมรับ ต่อ โรงเรียนเอกชน

ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง หมายถึง ภาพลักษณ์ที่เกิดขึ้นจริง ของโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง ในด้านแนวการจัดการศึกษา, บุคลากร, สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์, อาคารสถานที่, สัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน, ความสัมพันธ์กับชุมชน และสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน

ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ หมายถึง ภาพลักษณ์ที่ควรจะเป็น ของโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง ในด้าน แนวการจัดการศึกษา, บุคลากร, สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์, อาคารสถานที่, สัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน, ความสัมพันธ์กับชุมชน และสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารสถานศึกษา รับผิดชอบการบริหารงานโรงเรียนอนุบาลเอกชน ได้แก่ ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ครูใหญ่ หรือ ผู้ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้บริหาร โรงเรียน

ผู้ปกครอง หมายถึง ตัวแทนผู้ปกครองในคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเอกชน ของโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร

แนวการจัดการศึกษา หมายถึง หลักการ แนวการจัดการศึกษาโรงเรียนอนุบาลเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการจัดบูรณาการให้เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของเด็กแต่ละคน

บุคลากร หมายถึง ผู้บริหาร และครู ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาท และมีบุคลิกภาพที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล

สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ หมายถึง สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ ที่มีส่วนช่วยส่งเสริม และสนับสนุนนักเรียนให้เกิดการพัฒนาทักษะด้านการเรียนรู้ และพัฒนาในด้านต่าง ๆ ให้เกิดผลดียิ่งขึ้น

อาคารสถานที่ หมายถึง อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องประกอบ สถานที่ฝึกปฏิบัติเหมาะสม และเพียงพอ เอื้อต่อการใช้งาน และเอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ

สัมฤทธิผลของผู้เรียน หมายถึง พัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของเด็กที่ปรากฏออกมา

ความสัมพันธ์กับชุมชน หมายถึง บทบาท และการประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อช่วยเหลือส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภายใน โรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ

สภาพแวดล้อมโรงเรียน หมายถึง สภาพต่าง ๆ ในโรงเรียน ทั้งภายในห้องเรียน และภายนอกห้องเรียน ที่มีส่วนในการส่งเสริมแนวการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้เกิดพัฒนาการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวางแผนพัฒนาโรงเรียนอนุบาลเอกชน ให้ได้รับการยอมรับเชื่อถือและศรัทธาจากผู้ปกครองชุมชนทั่วไป
2. เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่โรงเรียนอนุบาล

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ โรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 416 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาล สุ่มได้จากการใช้ตารางสุ่มตัวอย่าง ของ Krejcie and Morgan (1970: 608) สุ่มผู้บริหารโรงเรียน 416 คน จาก 416 โรงเรียน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 201 คน

กลุ่มผู้ปกครองแบบเจาะจงจากตัวแทนผู้ปกครองในคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเอกชน ซึ่งเป็นโรงเรียนเดียวกับกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 คน ต่อ 1 โรงเรียน รวมกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครอง จำนวน 201 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 402 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้เครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่ ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิด ภาพลักษณ์โรงเรียน เป็นแบบสอบถามจำนวน 2 ชุด แต่ละชุดแบ่งเป็น 2 ตอน

ชุดที่ 1 แบบสอบถาม สำหรับ ผู้บริหาร

ตอนที่ 1 สอบถามผู้บริหารเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ชุดที่ 2 แบบสอบถาม สำหรับ ผู้ปกครอง

ตอนที่ 1 สอบถามผู้ปกครองเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม ในชุดที่ 1 และ 2 มีลักษณะเหมือนกัน ซึ่งจะสอบถามเกี่ยวกับภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยโดยทางไปรษณีย์ และขอความร่วมมือให้ส่งกลับคืนผู้วิจัยโดยบริการทางไปรษณีย์

4. วิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับ ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์และที่เป็นจริงของโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. ข้อมูลวิเคราะห์การเปรียบเทียบ ความคิดเห็นภาพลักษณ์ที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ ของผู้บริหาร กับผู้ปกครอง ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ในการทดสอบค่าที (t – test) แจกแจงความถี่ และหาค่า ร้อยละ นำเสนอผลการวิเคราะห์ด้วยตารางประกอบความเรียง

ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิจัย

การนำเสนอข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอรายงานการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้
บทที่ 1 เป็นการเสนอ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และลำดับขั้นตอนในเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 เป็นการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และ การวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

รายการอ้างอิง

ภาคผนวก

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้ประกอบด้วย การนำเสนอการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครองโดยจะเรียงลำดับเนื้อหา ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับภาพลักษณ์
2. แนวคิดเกี่ยวกับภาพลักษณ์องค์กร
3. แนวคิดเกี่ยวกับภาพลักษณ์โรงเรียน
4. แนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนอนุบาล
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับภาพลักษณ์

คำว่า “ภาพลักษณ์” (Image) กับคำว่า “ภาพพจน์” เป็นคำที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในประเทศไทย โดยคำว่าภาพพจน์นั้น พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ ที่ปรึกษาคณะกรรมการบัญญัติศัพท์ภาษาไทย กล่าวว่า น่าจะมีความหมายตรงกับคำว่า Figure of Speech มากกว่า ท่านจึงเสนอให้ใช้ คำว่า “ภาพลักษณ์” ซึ่งมีความหมายตรงกับคำภาษาอังกฤษ Image เพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน

ความหมาย

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2546) ระบุว่า ภาพลักษณ์ หรือจินตภาพ หมายถึง “ภาพที่เห็นในกระจกเงาภาพที่ผ่านจากกล้องส่อง” หรือ “ภาพที่อยู่ในความนึกคิด”

Lesly (1991: 780 – 781) ให้ความเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ว่าหมายถึง ความประทับใจของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่มีต่อองค์กร สถาบัน บุคคล กลุ่มบุคคล ซึ่งความประทับใจ ดังกล่าวนี้นี้มีรากฐานมาจากผลกระทบระหว่างบุคคลกับสิ่งนั้นๆ

Robinson และ Barlow (อ้างถึงใน วิรัช ลภีรัตนกุล, 2546 : 77) ให้ความหมายว่า ภาพที่เกิดขึ้นในจิตใจ ซึ่งบุคคลมีความรู้สึกนึกคิดต่อองค์กร สถาบัน ภาพในใจดังกล่าวของบุคคลนั้นๆ อาจจะได้มาจากทั้งประสบการณ์ทางตรง และประสบการณ์ทางอ้อม ของตัวเอง เช่น ได้พบประสบ

มาด้วยตนเอง หรือได้ยินได้ฟังมาจากคำบอกเล่าของผู้อื่น เพื่อนฝูงญาติมิตรหรือจากกิตติศัพท์เล่าลือต่างๆ นานา เป็นต้น

Jefkins (1997: 14) กล่าวว่า ภาพลักษณ์เกิดขึ้นจากความประทับใจซึ่งได้มาจากการได้มีความรู้ และความเข้าใจในข้อเท็จจริงนั้นๆ

เสรี วงษ์มณฑา (2542: 83) ให้ความหมายว่า ข้อเท็จจริงบวกกับการประเมินส่วนตัว และเป็นภาพที่ฝังใจของบุคคลอยู่นานแสนนาน ซึ่งอาจจะแตกต่างไปจากสภาพความหวังก็ได้เพราะภาพลักษณ์นั้นไม่ใช่เรื่องข้อเท็จจริงแต่เป็นเรื่องของการรับรู้

วิจิตร อาวะกุล (2541: 184 - 185) ให้ความหมายว่า ภาพลักษณ์เป็นภาพของสถาบัน หน่วยงาน บริษัท ห้างร้าน หรือบุคคล ที่เกิดความรู้สึกขึ้นในจิตใจของคนเราว่าดี ไม่ดี ชอบ ไม่ชอบ เชื่อถือ ไม่เชื่อถือ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ฯลฯ หรือเฉยๆ อยู่ตรงกลาง ไม่ดี ไม่เลว ถ้าความเห็นของคนส่วนมากเป็นเช่นไร ภาพลักษณ์ของหน่วยงานก็จะเป็นเช่นนั้น ถ้าผลออกมาไม่ดีหรือปานกลาง ก็จะต้อง รีบเร่งสร้างภาพลักษณ์ให้ดีขึ้น มิฉะนั้นหากภาพลักษณ์ตกต่ำลง จะพาให้การดำเนินงานของสถาบันนั้นล้มเหลวได้

วาสนา จันทร์สว่าง และคณะ (2541 : 60) ให้ความหมายว่า ภาพที่คนรู้สึกนึกคิด หรือวาดขึ้นในใจจะเป็นภาพของอะไรก็ได้ ทั้งที่มีชีวิต หรือไม่มีชีวิต เช่น ภาพของคน หน่วยงาน องค์กร สินค้า หรือผลิตภัณฑ์ เป็นต้น ภาพลักษณ์เกิดขึ้นจากการได้รับข้อมูลข่าวสาร ทั้งประสบการณ์ทางตรงหรือทางอ้อมบวกกับความรู้สึกนึกคิดที่เกิดขึ้นในจิตใจ หรือเป็นภาพในใจที่บุคคลรับรู้ต่อบุคคล วัตถุ สัตว์ สิ่งของ สถานที่ ฯลฯ

วิรัช ลภีรัตนกุล (2546 : 76) ให้ความหมายว่า ภาพที่เกิดขึ้นในใจ ของคนเรา อาจจะเป็นภาพที่มีต่อสิ่งมีชีวิตหรือสิ่งที่ไม่มีชีวิตก็ได้ เช่น ภาพที่มีต่อบุคคล องค์กร สถาบัน ฯลฯ และภาพดังกล่าวนี้ อาจจะเป็นภาพที่สิ่งเหล่านั้น กล่าวคือ บุคคล องค์กร สถาบัน ฯลฯ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง สร้างให้เกิดขึ้นแก่จิตใจเราหรืออาจเป็นภาพที่เราเ็นึกสร้างเองได้

ประจวบ อินอ้อด (2532 : 96) ให้ความหมายว่า เป็นสิ่งสะท้อนความรู้สึก ความนึกคิด ของคนที่มีต่อกรณี บุคคล หรือสถาบัน เป็นคุณค่าเพิ่มหรือความนิยม ซึ่งจะเป็นพลังแฝงที่จะนำไปสู่พฤติกรรม

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า ภาพลักษณ์ หมายถึง ภาพที่อยู่ในความนึกคิดของบุคคล

ความสำคัญของภาพลักษณ์

Bernays (อ้างถึงใน วิรัช ลภีรัตนกุล, 2546: 77) กล่าวว่า หน่วยงานหรือองค์กรสถาบันใดก็ตามหากมีภาพลักษณ์ที่เป็นไปในทางที่เสื่อมเสียแล้ว หน่วยงานสถาบันนั้นย่อมไม่ได้รับความเชื่อถือหรือไว้วางใจจากประชาชนอาจมีความระแวงสงสัย หรือเกลียดชังต่อหน่วยงานนั้น รวมทั้งอาจไม่ให้ความร่วมมือสนับสนุน ต่อหน่วยงานนั้นๆ ในทางตรงกันข้าม หากหน่วยงานหรือองค์กรสถาบันมีภาพลักษณ์ที่ดี ภาพที่เกิดขึ้นในจิตใจของประชาชนที่มีต่อหน่วยงานหรือสถาบันนั้นย่อมเป็นภาพที่บรรเจิดสวยสดงดงาม นั่นคือเป็นภาพของหน่วยงานสถาบันที่เป็นไปในทางที่ดี มีความน่าเชื่อถือ ศรัทธา สมควร แก่การไว้วางใจ หรือน่าคบหาสมาคมด้วย เป็นต้น

เสรี วงษ์มณฑา (2542 : 84 – 85) กล่าวถึงความสำคัญของภาพลักษณ์ไว้ 2 ประเด็น ดังนี้

1. ด้านจิตใจ ถ้าบุคคลนั้นมีภาพลักษณ์เชิงบวก ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่อยู่รอบตัวจะมี แนวโน้มที่แสดงพฤติกรรมเชิงบวก แต่ถ้าหากเขามีภาพลักษณ์เชิงลบต่อสิ่งเหล่านั้นก็จะมีแนวโน้ม ที่จะแสดงพฤติกรรมเชิงลบออกมาเช่นกัน และสิ่งสำคัญคือ ภาพลักษณ์ก่อให้เกิดอคติในการพิจารณาพฤติกรรมของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เคยมีภาพลักษณ์มาก่อนหน้านี้

2. ด้านธุรกิจ ภาพลักษณ์ด้านนี้ถือว่าเป็นคุณค่าเพิ่ม ที่มีให้กับสินค้าและบริษัท ซึ่งถือว่าเป็นประโยชน์เชิงจิตวิทยา ทำให้สินค้าหรือบริษัทมีคุณค่า มีความสำคัญมากยิ่งขึ้นเรื่อยๆ ทำให้ภาพลักษณ์ เป็นศาสตร์หนึ่งทางการตลาด โดยจะสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับสินค้า เพื่อเพิ่มราคาให้กับสินค้าในราคาสูงๆ ได้

Boulding (1975) กล่าวว่า ภาพลักษณ์เป็นความรู้ เป็นความรู้สึก ของเราที่มีต่อสิ่งต่างๆ โดยเฉพาะความรู้ นั้น เป็นความรู้สึกที่เราสร้างขึ้นเอง ซึ่งประกอบด้วยข้อเท็จจริง คุณค่าที่เราเป็นผู้ให้รวมกันอยู่ บุคคลแต่ละบุคคลจะเก็บสะสมความรู้เชิงอัตวิสัย เป็นการสะสมเกี่ยวกับสิ่งในโลกรอบๆ ตัวเราได้ประสบ ความรู้เชิงอัตวิสัยของบุคคลนี้จึงเป็นที่รวมของสิ่งต่างๆ นั้นได้ถี่ถ้วนเสมอไป เรา มักจะได้เฉพาะ “ภาพ” บางส่วนหรือลักษณะกว้างๆ ของสิ่งเหล่านั้น ซึ่งมีความไม่แน่นอนชัดเจนอยู่ เราจึงมักต้องตีความหมาย หรือให้ความหมายกับสิ่งนั้นๆ ด้วยตัวเองความรู้เชิงอัตวิสัยนี้ จะประกอบเข้าเป็นภาพลักษณ์ของเราที่มีต่อสิ่งต่างๆ ในโลกและพฤติกรรมของเราจะขึ้นอยู่กับภาพลักษณ์ที่เรามีอยู่ในสมองด้วย

ภาพลักษณ์จึงเป็นเรื่องเกี่ยวกับกระบวนการของความคิดจิตใจ ในเมื่อคนเรามีได้มีเพียงประสบการณ์โดยตรงกับโลกรอบตัวซึ่งเราได้สัมผัส ชิมรส ดมกลิ่น และได้เห็นด้วยตนเองเท่านั้น เรายังมีประสบการณ์ทางอ้อมอื่นๆ ด้วย ซึ่งประสบการณ์เหล่านี้ต้องอาศัยการตีความ และให้ความหมายสำหรับตนเองเสมอภาพลักษณ์จึงเป็นการแทนความหมายเชิงอัตวิสัยของสิ่งต่างๆ หรือความประทับใจ ภาพปรากฏ ความคล้ายคลึงหรือเป็นการแทนความหมายของการรับรู้ กระบวนการของการรับรู้อย่างเลือกสรร ตีความ และให้ความหมายต่อสิ่งต่างๆ นี้ คือ กระบวนการก่อเกิดจินตนาการ ซึ่งมักจะมีความสำคัญยิ่งต่อการรับรู้ในสิ่งที่ไม่มีความหมายแน่นอนในตัวของมันเอง

ดังนั้นสรุปได้ว่า ความสำคัญของภาพลักษณ์คือ ภาพลักษณ์ส่งผลต่อจิตใจของบุคคล โดยจะนำไปสู่พฤติกรรม การรับรู้ และการยอมรับต่อสิ่งใด

ลักษณะของภาพลักษณ์

วิจิตร อวาทะกุล (2541: 189) กล่าวถึงลักษณะภาพลักษณ์ มีดังนี้

1. ภาพลักษณ์เปลี่ยนแปลงได้ตามเหตุการณ์ การกระทำที่เกิดขึ้น ตามท่าทีความรู้สึก และทัศนคติของประชาชนในขณะนั้นที่มีต่อหน่วยงาน
2. ภาพลักษณ์ที่เสียไปแล้วมักแก้ไขได้ยาก และจะติดต่อบีบคอกจากผู้รับมอบกิจการ ดำเนินการต่อไปได้ทั้งทางที่ดีและไม่ดี
3. ภาพลักษณ์ที่เป็นนามธรรม เกิดจากการเผยแพร่โฆษณา จะเกิดขึ้นเร็วและสลายได้เร็ว แต่ภาพลักษณ์ที่เป็นรูปธรรม เช่น การกระทำ การบริการแก่สังคม การสร้างสาธารณประโยชน์ที่เป็นวัตถุสิ่งของ จะเป็นภาพลักษณ์ที่คงทนถาวร
4. ภาพลักษณ์ที่ไม่ค่อยถาวร เช่น ข่าวลือ การให้ร้ายป้ายสี ถ้าพิสูจน์ความจริง ชี้แจงข้อเท็จจริง และการประพฤติปฏิบัติดีมาแต่หลัง ก็จะช่วยให้ภาพลักษณ์ประเภทนี้สลายไปรวดเร็ว ประชาชนจะยังเชื่อมั่นในภาพลักษณ์ที่ดีที่ได้ทำมา เพียงแต่พิสูจน์และชี้แจงข้อเท็จจริงก็จะหายไปเอง เพราะข่าวลือกลัวข้อเท็จจริง

รัตนาวดี สิริทองถาวร (2546: 155 – 156) ได้กล่าวถึงลักษณะภาพลักษณ์มี 6 ลักษณะ ดังนี้

1. ภาพลักษณ์เกิดจากความประทับใจ

ภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากความประทับใจ ซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์และข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับองค์กรที่ประชาชนได้รับ และสิ่งเหล่านี้จะก่อตัวขึ้นเป็นความประทับใจ ซึ่งอาจจะเป็นความประทับใจที่ดีหรือไม่ดีก็ได้ แล้วแต่พฤติกรรมหรือการกระทำของหน่วยงาน เช่น ธนาคาร

ต้องการมีภาพลักษณ์ที่ดี “ให้ความสำคัญกับลูกค้าทุกคนเท่าเทียมกัน” องค์กรหรือธนาการนั้นจะต้องประพฤติในสิ่งดังกล่าวอย่างเคร่งครัด ซึ่งกลุ่มประชาชนที่เป็นลูกค้าสามารถประสบได้ด้วยตนเอง หรือได้รับข้อมูลข่าวสารจากผู้อื่นที่มีประสบการณ์เหล่านั้นมาก็จะทำให้เกิดความประทับใจที่ดี ซึ่งนำไปสู่การมีภาพลักษณ์ที่ดีตรงตามจุดประสงค์ของธนาการ

2. ภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้

ภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้และเปลี่ยนแปลงได้เสมอ กล่าวคืออาจเปลี่ยนจากภาพลักษณ์ดีๆ เป็นภาพลักษณ์ที่ไม่ดี หรืออาจเปลี่ยนจากภาพลักษณ์ที่ไม่ดีมาเป็นภาพลักษณ์ที่ดีได้ อันเนื่องมาจากสภาพการณ์ภายในหรือปัจจัยภายนอกองค์กรมากระทบ ดังนั้นองค์กรต่างๆ จึงจะต้องมีการสำรวจภาพลักษณ์ปัจจุบันขององค์กรอย่างสม่ำเสมอ เพื่อจะได้ทราบว่าภาพลักษณ์ขององค์กรเป็นอย่างไรและจะได้ส่งเสริมรักษา หรือแก้ไขให้ภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กรคงอยู่เสมอ

3. ภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่อยู่นิ่ง

ภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่ต้องไม่ได้แย้งกับความจริง แต่ภาพลักษณ์จะต้องถูกนำเสนออย่างสอดคล้อง และเป็นไปในทิศทางเดียวกับความจริง นั่นคือปรัชญา นโยบายการดำเนินงาน การประพฤติปฏิบัติ รวมทั้งคุณภาพของสินค้าหรือบริการขององค์กร

4. ภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่น่าเชื่อถือ

ภาพลักษณ์เป็นการสร้างภาพในใจของคนเราเกี่ยวกับบุคคล องค์กร สถาบัน หรือสิ่งต่างๆ ให้มันคงเป็นที่ยอมรับโดยอยู่บนพื้นฐานของความน่าเชื่อถือ การสร้างภาพลักษณ์จะไม่เกิดผลใด ๆ ถ้าไม่มีความน่าเชื่อถือในบุคคลหรือองค์กรนั้นๆ

5. ภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดเจน

ภาพลักษณ์ที่ถูกสร้างขึ้นจากสิ่งที่เป็นนามธรรมขึ้นเป็นรูปธรรม ซึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็นการสร้างจินตนาการรูปธรรมเพื่อให้ตอบสนองถึงจิตใจ และความรู้สึกทางอารมณ์ได้อย่าง ชัดเจนต่อกลุ่มบุคคล เช่น โรงแรมแห่งหนึ่งต้องการสร้างภาพลักษณ์ที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความหรูหราสะดวกสบาย การนำเสนอภาพลักษณ์นี้ให้ออกมาเป็นรูปธรรมด้วยภาพของสถานที่ห้องพักรับรองอำนวยความสะดวกแก่แขกผู้มาพักในเอกสารประชาสัมพันธ์ของโรงแรม

6. ภาพลักษณ์จะต้องเป็นสิ่งที่ถูกทำให้ดูง่ายและแตกต่าง

นั่นคือภาพลักษณ์จะต้องชัดเจนต่อการเข้าใจมีความแตกต่าง แต่สื่อความหมายได้ครบถ้วนตรงตามต้องการ เช่น เครื่องหมาย, คำขวัญ เป็นต้น ซึ่งก็คือการสร้างภาพลักษณ์ให้มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นนั่นเอง

ดังนั้นสรุปได้ว่า ภาพลักษณ์มีลักษณะดังนี้

1. ภาพลักษณ์สามารถเปลี่ยนแปลงได้ โดยจะไม่ถาวรถ้าไม่ใช่ข้อเท็จจริง เช่น ข้าวลือ และหากเป็นภาพลักษณ์ทางลบจะแก้ไขได้ยาก
2. ภาพลักษณ์เป็นได้ทั้งนามธรรมและรูปธรรม โดยภาพลักษณ์ที่เป็นรูปธรรมจะทำให้เห็นได้ชัดเจน
3. ภาพลักษณ์จะเป็นสิ่งที่อยู่นิ่ง ถ้านำเสนอจากข้อเท็จจริง
4. ภาพลักษณ์ต้องเป็นสิ่งที่ทำให้ดูง่ายและแตกต่าง โดยสื่อความหมายได้อย่างครบถ้วน

ประเภทของภาพลักษณ์

วิรัช ลภีรัตนกุล (2546 : 81 - 82) ได้จำแนกภาพลักษณ์ออกเป็น 4 ประเภทที่สำคัญ ดังนี้

1. ภาพลักษณ์ของบริษัท คือ ภาพที่เกิดขึ้นในจิตใจของประชาชนที่มีต่อบริษัทหรือหน่วยงานธุรกิจแห่งใดแห่งหนึ่ง ภาพลักษณ์ดังกล่าวนี้จะหมายรวมไปถึงด้านบริหารจัดการ ของบริษัทแห่งนั้นด้วย และหมายรวมไปถึงสินค้าผลิตภัณฑ์และบริการ ที่บริษัทนั้นจำหน่าย ดังนั้นคำว่า ภาพลักษณ์ของบริษัท จึงมีความหมายค่อนข้างกว้างและยังหมายรวมถึงตัวหน่วยงานธุรกิจ ฝ่ายจัดการและสินค้า หรือบริการของบริษัทแห่งนั้นด้วย

2. ภาพลักษณ์ของสถาบันหรือองค์กร คือ ภาพที่เกิดขึ้นในใจของ ประชาชนที่มีต่อสถาบันหรือองค์กร ซึ่งโดยมากมักจะเน้นไปทางด้านตัวสถาบันหรือองค์กรเพียงอย่างเดียว ไม่ รวมถึงสินค้าหรือบริการที่จำหน่าย ดังนั้นภาพลักษณ์ของสถาบันหรือ องค์กร จึงมีความหมายที่ค่อนข้างแคบลงมาจากภาพลักษณ์ของบริษัท เพราะ หมายถึง สถาบันและองค์กรเพียงอย่างเดียวเท่านั้น

3. ภาพลักษณ์ของสินค้าหรือบริการ คือ ภาพที่เกิดขึ้นในใจของ ประชาชนที่มีต่อสินค้าหรือบริการของบริษัทเพียงอย่างเดียว ไม่รวมถึงตัวองค์กรหรือบริษัท

4. ภาพลักษณ์ที่มีต่อสินค้าตราใดตราหนึ่ง คือ ภาพที่เกิดขึ้นในใจของประชาชนที่มีต่อสินค้า ยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่งหรือตราใดตราหนึ่ง หรือเครื่องหมายการค้าใด เครื่องหมาย การค้าหนึ่ง ส่วนมาก มักจะใช้ในด้านการโฆษณา และการส่งเสริมการจำหน่าย

องค์ประกอบของภาพลักษณ์

Boulding (1975) องค์ประกอบของ ภาพลักษณ์อาจแยกออกได้ 4 ส่วน โดยองค์ประกอบทั้งสี่ส่วนจะมีความเกี่ยวข้องกันไม่สามารถแยกออกเป็นส่วนๆ ได้ ดังนี้

1. องค์ประกอบเชิงการรับรู้ เป็นสิ่งที่บุคคลได้รับจากการสังเกตโดยตรง การสังเกตจะนำไปสู่การรับรู้ ซึ่งอาจจะเป็นบุคคล สถานที่ เหตุการณ์ ความคิด หรือวัตถุสิ่งของต่างๆ เราจะได้ภาพต่างๆ ผ่านการรับรู้
2. องค์ประกอบเชิงความรู้ ได้แก่ภาพลักษณ์ที่เป็นความรู้เกี่ยวกับลักษณะประเภทความแตกต่างของสิ่งต่างๆ ที่ได้จากการสังเกตสิ่งที่ถูกรับรู้
3. องค์ประกอบเชิงความรู้สึก ได้แก่ภาพลักษณ์ของบุคคลที่ เกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกยอมรับหรือไม่ยอมรับ ชอบหรือไม่ชอบ
4. องค์ประกอบเชิงการกระทำ เป็นภาพลักษณ์ที่เกี่ยวกับความมุ่งหมายหรือเจตนาที่จะเป็นแนวทางปฏิบัติตอบโต้สิ่งเร้านี้ อันเป็นผลปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเชิงความรู้สึกและความรู้

สรุปได้ว่า เพื่อให้ได้มาซึ่งภาพลักษณ์ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง บุคคลจะพิจารณาถึงองค์ประกอบภาพลักษณ์ ตั้งแต่องค์ประกอบเชิงการรับรู้ ที่ได้รับการสังเกตโดยตรง นำมาสู่การรับรู้ จากนั้นก็สังเกตสิ่งที่รับรู้เพื่อให้ได้ความรู้ที่เกี่ยวกับสิ่งนั้นๆ ตามองค์ประกอบเชิงความรู้ และท้ายที่สุดจะเกิดแนวการปฏิบัติตอบโต้สิ่งนั้นตามองค์ประกอบเชิงการกระทำ

กระบวนการเกิดภาพลักษณ์ในปัจเจกบุคคล

รัตนาวดี ศิริทองถาวร (2546: 157 – 158) ได้กล่าวว่า การเกิดภาพลักษณ์กับบุคคลแต่ละบุคคลหรือที่เรียกว่าปัจเจกบุคคลนั้น ไม่ว่าจะเป็นการเกิดขึ้นโดยธรรมชาติหรือเกิดจากการ ประชุมแต่งสามารถสรุป องค์ประกอบและขั้นตอนของการเกิดภาพลักษณ์ตามลำดับดังนี้

เมื่อปัจเจกบุคคลได้รับเหตุการณ์ภายนอกมายังตัวตนเองนั้น เหตุการณ์ยังไม่สามารถจะสร้างภาพได้ทันที แต่มีขั้นตอนที่ทำให้เกิดภาพลักษณ์ ดังนี้

1. เหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม

คนเรานั้นเป็นสมาชิกของสังคม ซึ่งในสังคมนี้จะมีเหตุการณ์ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การศึกษา และอื่นๆ เกิดขึ้นมากมาย แต่มีเพียงบางส่วนของเหตุการณ์ หรือบางเหตุการณ์เท่านั้น ที่คนเราจะรับเข้ามายังตัวเราได้และในบรรดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งหลาย นี้จะมีคุณค่าด้านดีหรือเลวจะสำคัญหรือไม่ จะมีความหมายอะไรคงจะไม่เกิดขึ้นกับตัวของเราเพียง อย่างเดียว แต่สภาพแวดล้อมที่อยู่กับเหตุการณ์และอยู่โดยรอบเรากับมีอิทธิพลในการกำหนดคุณค่า เหล่านั้นทั้งก่อนและหลังการรับรู้ ตลอดจนมีอิทธิพลต่อความสมบูรณ์หรือการ หดหาย และระยะเวลาของความจำในเหตุการณ์นั้นๆ ด้วย

2. ช่องทางการสื่อสาร

ในบรรดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งหลายจะสามารถเข้ามาสู่เราได้โดยช่องทางการสื่อสาร ได้แก่ การได้ยิน ได้เห็น ได้สัมผัส ได้ลิ้มรส และได้กลิ่น ซึ่งแต่ละช่องทางเหล่านี้ก็ยังมีประสิทธิภาพ ทางด้านการรับรู้ ความสมบูรณ์ของเหตุการณ์แตกต่างกัน ยิ่งไปกว่านี้ตัวเนื้อหาสาระ วิธีการจัด ข่าวสาร และโครงสร้างของเหตุการณ์ ซึ่งมีผู้จัดส่งมานี้ก็มีความสัมพันธ์กับช่องทางการสื่อสารด้วย กล่าวโดยสรุป ช่องทางการสื่อสารจะเป็นประตูด่านแรกของการรับรู้เหตุการณ์ซึ่งประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในขั้นตอนนี้คุณสมบัติของ “ข่าวสาร” และตัว “สื่อ” ย่อมมีความสำคัญที่สุด

3. องค์ประกอบเฉพาะบุคคล

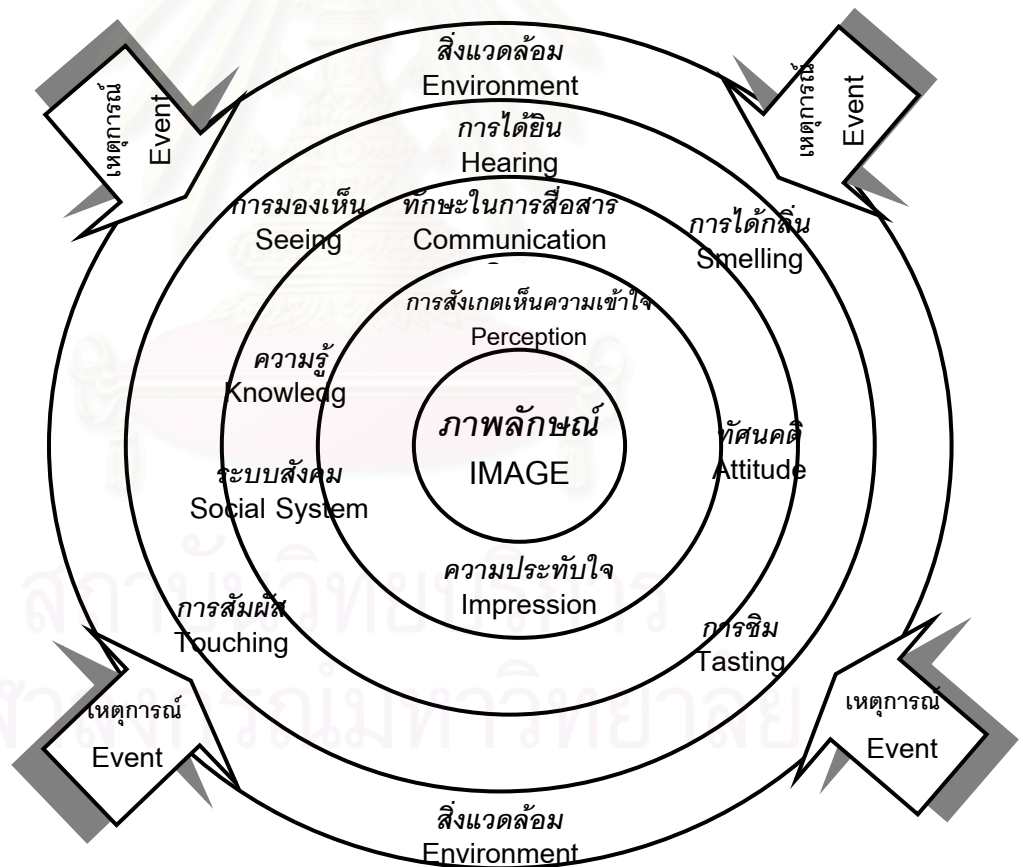
เป็นองค์ประกอบเฉพาะบุคคลที่เกี่ยวกับคุณภาพและประสิทธิภาพของการสื่อสาร โดยเฉพาะการรับรู้ของผู้รับสารนั้น คือ ทักษะของการสื่อสาร ทักษะคิด ความรู้ ระบบสังคม และ วัฒนธรรม ต่างก็มีอิทธิพลต่อการสื่อสาร เราจะมองเห็นภาพเป็นรูปร่างเช่นไร จะเป็นภาพที่มีความหมายไม่เหมือนคนอื่น หรือมีความนิยมชมชอบ หรือไม่สนใจ หรืออะไรก็ตาม ขึ้นอยู่กับ องค์ประกอบทั้ง 5 นี้เป็นสำคัญ ดังนั้น แม้ว่าเหตุการณ์จากภายนอกจะผ่านช่องทางการสื่อสาร และเข้ามาสู่ตัวเราแล้วก็ตาม จะมีความหมายอะไรหรือไม่ องค์ประกอบเหล่านี้จะเป็นคำตอบที่ดี มากกว่าอย่างอื่น

4. การรับรู้และความประทับใจ

ภาพลักษณ์จะไม่สามารถเกิดขึ้นได้ทันที เมื่อเหตุการณ์ได้ผ่านเข้ามาทางช่องทางการ สื่อสารและองค์ประกอบเฉพาะบุคคลทั้ง 5 จะเป็นตัวที่พิจารณาเหตุการณ์นั้นก่อนโดย “การ รับรู้ ซึ่งเป็นตัวแปลงเหตุการณ์ให้เป็นไปใน “ความหมายตามความคิดของบุคคลนั้น” (หรือเรียกว่า เป็นไปตามความลำเอียงเฉพาะบุคคลก็จะไม่ผิดนัก) ส่วนความประทับใจ มีความสำคัญในการรับรู้ อีกลักษณะหนึ่ง โดยจะเกี่ยวพันกับคุณภาพและปริมาณของความทรงจำ ถ้าประทับใจมาก (ไม่ว่า จะบวกหรือลบ) ก็จะมีความทรงจำจดจำได้มากและนาน และเมื่อสร้างเป็นภาพลักษณ์อะไรขึ้นแล้ว

ก็จะเป็ นภาพลักษณ์ที่เจือจางได้ช้ากว่าที่มีความ ประทับใจน้อย หรือไม่มีความประทับใจเลย พรทิพย์ วรกิจโกคาทร (2533 : 129)

ภาพลักษณ์ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการที่กล่าวมานั้น จะมีการผันแปรเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เนื่องมาจากการได้รับข้อมูลใหม่เกี่ยวกับองค์การนั้นและ/หรือไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารเลย นอกจากนี้ทั้งกระบวนการอันได้แก่ ช่องทางการสื่อสาร องค์ประกอบเฉพาะบุคคล การรับรู้และ ความประทับใจ และสภาพแวดล้อมเป็นตัวแปรที่สำคัญของการปรับเปลี่ยน และปรุงแต่งภาพลักษณ์ในอนาคตต่อไปเรื่อยๆโดยกระบวนการเกิดภาพลักษณ์สามารถแสดงให้เห็นได้ ดังภาพต่อไปนี้ รัตนาดี ศิริทองถาวร (2546 : 158)

รูปที่ 1 กระบวนการเกิดภาพลักษณ์ในปัจเจกบุคคล

บทสรุปแนวคิดเกี่ยวกับภาพลักษณ์

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับภาพลักษณ์ สามารถสรุปได้ว่า ภาพลักษณ์ หมายถึง ภาพที่อยู่ในความนึกคิดของบุคคล โดยความสำคัญของภาพลักษณ์ คือ ภาพลักษณ์ส่งผลต่อจิตใจของบุคคล โดยจะนำไปสู่พฤติกรรม การรับรู้ และการยอมรับต่อสิ่งใดๆ

ลักษณะของภาพลักษณ์ คือ ภาพลักษณ์สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ภาพลักษณ์เป็นได้ทั้งนามธรรมและรูปธรรม ภาพลักษณ์จะเป็นสิ่งที่อยู่หนึ่ง และภาพลักษณ์ต้องเป็นสิ่งที่ทำให้ดูง่ายและแตกต่าง โดยสื่อความหมายได้อย่างครบถ้วน

ในส่วนขององค์ประกอบของภาพลักษณ์นั้น จะพิจารณาตั้งแต่องค์ประกอบเชิงการรับรู้ ที่ได้รับจากการสังเกตโดยตรง นำมาสู่การรับรู้ จากนั้นก็สังเกตสิ่งที่รับรู้เพื่อให้ได้ความรู้ที่เกี่ยวกับสิ่งนั้นๆ ตามองค์ประกอบเชิงความรู้ และท้ายที่สุดจะเกิดแนวการปฏิบัติตอบโต้สิ่งนั้นตามองค์ประกอบเชิงการกระทำ

สำหรับกระบวนการเกิดภาพลักษณ์นั้น การเกิดภาพลักษณ์ในปัจเจกบุคคลจะขึ้นอยู่กับเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม จะมีอิทธิพลในการกำหนดการรับรู้ โดยผ่านช่องทางสื่อสาร ในรูปแบบต่างๆ เข้ามาสู่สมอง โดยมีทักษะและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล เป็นตัวจำแนกว่าสิ่งที่ได้รับรู้เป็นไปในทิศทางต่างๆ ส่งผลให้เกิดการรับรู้และความประทับใจ ในทางด้านบวก หรือทางด้านลบในเรื่องนั้นๆ

แนวคิดเกี่ยวกับภาพลักษณ์องค์กร

ความหมาย

Jefkins (1993: 21 - 22) นักประชาสัมพันธ์ชาวอังกฤษได้อธิบายภาพลักษณ์ขององค์กรธุรกิจไว้ว่า “ภาพลักษณ์ของบริษัท หรือ ภาพลักษณ์ขององค์กรธุรกิจ หมายถึง ภาพขององค์กรใดองค์กรหนึ่ง ซึ่งหมายรวมทุกสิ่งทุกอย่างเกี่ยวกับองค์กรที่ประชาชนรู้จักเข้าใจและได้มีประสบการณ์ ในการสร้างภาพลักษณ์ขององค์กรนั้น ส่วนหนึ่งกระทำได้โดยอาศัยการนำเสนออัตลักษณ์ขององค์กร ซึ่งปรากฏแก่สายตาคนทั่วไปได้ง่าย”

Morley (1998: 8) “ภาพลักษณ์องค์กร หรือ ภาพลักษณ์บริษัท เป็นคำที่นิยมเรียกกัน เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปในแวดวงวิชาการ หมายถึง กิตติศัพท์ขององค์กร” ซึ่งในแวดวงการบริหารธุรกิจสมัยใหม่ คำว่า “ภาพลักษณ์” ถูกนำมาพิจารณาเป็นองค์ประกอบประการหนึ่งในการบริหารที่

ช่วยเอื้อให้องค์การธุรกิจดำเนินไปได้อย่างก้าวหน้าและมั่นคง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับธุรกิจขนาดใหญ่ซึ่งเกี่ยวข้องกับประชาชนจำนวนมาก และยิ่งไปกว่านั้น ในทางการบริหารธุรกิจยังอาจตีค่าได้ว่า “ภาพลักษณ์ของบริษัทเปรียบเสมือนสินทรัพย์ อันมีค่าซึ่งยากจะประเมินออกมาเป็นตัวเลขทางบัญชีได้”

Kotler (2000: 553) ปรมาจารย์ด้านการตลาดอธิบายว่า “ภาพลักษณ์ เป็นองค์รวมของความเชื่อ ความคิด และความประทับใจที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งทัศนคติและการกระทำใด ๆ ที่คนเรามีต่อสิ่งนั้น จะมีความเกี่ยวข้องอย่างสูงกับภาพลักษณ์ของสิ่งนั้นๆ”

วิรัช กลริตณกุล (2540: 81 - 83) ได้อธิบายว่า “ภาพลักษณ์ของบริษัท คือ ภาพที่เกิดขึ้นในจิตใจของประชาชนที่มีต่อบริษัทหรือหน่วยงานธุรกิจแห่งใดแห่งหนึ่ง หมายรวมไปถึงด้านการบริหารหรือการจัดการ ของบริษัทแห่งนั้นด้วย และหมายรวมไปถึงสินค้าผลิตภัณฑ์ และบริการ ที่บริษัทนั้นจำหน่าย ฉะนั้น คำว่าภาพลักษณ์ของบริษัท จึงมีความหมายค่อนข้างกว้าง โดยครอบคลุมทั้งตัวหน่วยงานธุรกิจ ฝ่ายจัดการ และสินค้าหรือบริการของบริษัทแห่งนั้นด้วย”

สรุปได้ว่า ภาพลักษณ์ขององค์กร หมายถึง ภาพในความนึกคิดของบุคคลที่มีต่อทุก ๆ ส่วนขององค์กร ทั้งตัวองค์กร สิ่งทีก่อให้เกิดองค์กร และกิจกรรมที่องค์กรปฏิบัติ

ความสำคัญของภาพลักษณ์องค์กร

วิจิตร อาวะกุล (2534 :150) ได้กล่าวว่า ภาพลักษณ์เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นมากที่แต่ละหน่วยงานต้องรู้ว่าหน่วยงานของตนมีภาพลักษณ์อย่างไร โดยศึกษาจากความคิดเห็นของคนส่วนมากเป็นเช่นไร ภาพลักษณ์ของหน่วยงานก็จะเป็นเช่นนั้น ถ้าผลออกมาไม่ดีหรือปานกลางก็จะต้องเร่งรีบสร้างภาพลักษณ์ให้ดีขึ้น มิฉะนั้นหากภาพลักษณ์ตกต่ำลงจะพาให้การดำเนินงานของสถาบันนั้นล้มเหลวได้

อำนาจ วีรวรรณ (2527) กล่าวไว้ว่าการสร้างภาพลักษณ์เป็นการแก้ไขวิกฤตการณ์ เพราะถือว่าการสร้างภาพลักษณ์ เป็นเรื่องพื้นฐานที่องค์กรขนาดใหญ่ทุกแห่งจะต้องให้ความสำคัญ ถ้าเราสร้างภาพลักษณ์ไว้ดี เท่ากับเราวางรากฐานขององค์กรไว้อย่างแน่นหนา เมื่อเกิดวิกฤตการณ์ องค์กรย่อมไม่สั่นคลอนมากมายย่อมสามารถแก้ไขได้อย่างรวดเร็ว ภาพลักษณ์เป็นเรื่องของการสร้างสรรค์ ซึ่งต้องใช้เวลาในการสร้างอย่างยาวนานและต่อเนื่อง ภาพลักษณ์อาจถือได้ว่าเป็นสิ่งที่ปรากฏให้เห็นหรือต้องอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง ภาพลักษณ์ที่ลวงตาจะ ไม่มีวันยั่งยืน

ถาวรภาพลักษณ์ที่มั่นคงถาวรจะต้องเป็นที่สิ่งที่ตั้งอยู่บนรากฐานความจริงและมีการพัฒนาให้เข้มข้นขึ้นตลอดเวลา

ธงชัย สันติวงษ์ (2542: 154-156) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการมีภาพลักษณ์องค์กรที่ดี ดังนี้

1. ภาพลักษณ์ที่ดีเป็นเงื่อนไขสำคัญต่อผลสำเร็จทางกลยุทธ์ได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เรื่องภาพลักษณ์จะไม่ใช่น้ำที่ความรับผิดชอบของฝ่ายการตลาดฝ่ายเดียวเช่นแต่ก่อน หากแต่จะเป็นเครื่องมือสำคัญทางยุทธศาสตร์ของฝ่ายบริหารระดับสูงโดยตรง

2. การมีภาพลักษณ์ที่เหมาะสมและดีพอ ถือได้ว่าเป็นสิ่งตอบแทนอย่างหนึ่งในการขายผลิตภัณฑ์และบริการ เพราะภาพลักษณ์ที่ดีจะช่วยให้สามารถรับพนักงานที่ดีมีคุณภาพได้ อีกทั้งยังเป็นที่น่าเชื่อถือในโลกการเงินกับผู้ลงทุน ทั้งยังมีผลต่อความเชื่อมั่นและศรัทธาของกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกอีกด้วย

3. ภาพลักษณ์ที่ดีจะสามารถสร้างอารมณ์ที่เป็นมูลค่าเพิ่มให้กับบริษัทได้ ซึ่งจะกลายเป็นสิ่งสร้างความมั่นใจได้ว่าบริษัทได้นำหน้าคู่แข่งกันไปแล้วอีกหนึ่งก้าว ภาพลักษณ์ที่ดีจึงเป็นอาวุธที่ใช้แข่งขันโดยตรง ในฐานะที่เป็นทั้ง ความเด่น กับความน่าเชื่อถือพร้อมกัน

4. การมีภาพลักษณ์ที่ดี ช่วยให้บริษัทสามารถชักจูงและดึงดูดคนกลุ่มสำคัญที่ซึ่งจำเป็นและมีความหมายต่อการสร้างความสำเร็จได้โดยตรง คือ กลุ่มนักวิเคราะห์ กลุ่มผู้ลงทุน กลุ่มลูกค้า กลุ่มหุ้นส่วนและกลุ่มพนักงานและในการทำดังกล่าว การบริหารจุดเด่น จะเป็นกลไกสำคัญในการประกันให้มีภาพลักษณ์ที่ดีนั้นได้

5. ภาพลักษณ์ คือ สิ่งที่เป็นภาพตัวแทนที่เกิดขึ้นในความนึกคิด ภาพลักษณ์นี้จะมีผลกระทบโดยตรงต่อทัศนคติ ซึ่งจะผลกระทบต่อพฤติกรรมอีกต่อหนึ่ง ดังนี้ ไม่ว่าจะบริษัทใด ๆ จึงไม่อาจที่จะมองข้ามความสำคัญของภาพลักษณ์นี้ไปได้ การต้องมุ่งสร้างความประทับใจ ไม่ว่าจะกระทำโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม หรือด้วยความเต็มใจ หรือไม่เต็มใจก็ตาม ต่างก็จะมีผลกระทบต่อคนฝ่ายต่าง ๆ ที่เราต้องค้าขายด้วยทั้งสิ้น

ในแง่ของผู้บริโภคนั้น ภาพลักษณ์จะมีความสำคัญยิ่งสำหรับช่วยให้ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อสินค้าได้ ถูกต้อง และทำได้โดยไม่ลำบาก เพราะภาพลักษณ์จะช่วยให้ผู้บริโภคสามารถเกิดความเชื่อมั่น และไม่จำเป็นต้องสับสนหรือใช้เวลามาก ๆ ในการทำความเข้าใจกับสิ่งต่าง ๆ ใหม่ ก่อนการตัดสินใจเลือกซื้อ ซึ่งตามความหมายดังกล่าวนี้ภาพลักษณ์จึงนับว่า ช่วยให้ลูกค้าเกิดความสะดวกในการบริโภคและสามารถลดปัญหาความกังวลต่าง ๆ ในการตัดสินใจซื้อได้

จึงนับได้ว่า ภาพลักษณ์มีกลไกสำคัญหลายประการที่ช่วยเหลือผู้บริโภค คือ การทำหน้าที่เป็น รากฐานความรู้ให้ผู้บริโภค การทำหน้าที่ในการช่วยคาดหมายให้กับผู้บริโภค และการทำหน้าที่ช่วยให้ผู้บริโภคทำกิจกรรมได้อย่างถูกต้องและมีความคงเส้นคงวาได้ และโดยอาศัยหน้าที่ต่าง ๆ เหล่านี้ จะช่วยให้ผู้บริโภคสามารถวิเคราะห์ข้อมูลและทำการตัดสินใจซื้อได้สะดวกและรวดเร็ว โดยไม่ต้องไปเสียเวลาเริ่มต้นหาข้อมูลรายละเอียดเพื่อการวิเคราะห์ใหม่หมด

สรุปได้ว่า **ความสำคัญของภาพลักษณ์องค์กร** คือ ภาพลักษณ์องค์กรส่งผลต่อ ทัศนคติของบุคคลที่มีต่อองค์กร นำไปสู่พฤติกรรมที่องค์กรมุ่งหวัง ทำให้เกิดการยอมรับเชื่อถือและส่งผลให้เกิดการเพิ่มผลผลิต ที่ก่อประโยชน์แก่ลูกค้า และองค์กร

การเกิดขึ้นของภาพลักษณ์องค์กร

รัตนาวดี ศิริทองถาวร (2546 : 156-157) ได้จำแนกการเกิดภาพลักษณ์ออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ภาพลักษณ์ที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ เป็นภาพลักษณ์ในลักษณะใดก็ได้ที่เกิดขึ้นไปตามสภาวะแวดล้อมที่มากกระทบ และเป็นภาพลักษณ์ที่เกิดจากการที่ประชาชนทั่วไปได้รับรู้เรื่องราวหรือมีประสบการณ์กับองค์กรตามปกติหรือตามธรรมชาติ โดยประชาชนจะตีความหมาย และสรุปจากสิ่งที่เขาประสบมา หรือได้ยินมาเกี่ยวกับองค์กรทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นแบบจบับการบริหารงาน บุคลิกภาพของผู้บริหาร การบริการและอธยาศัยของพนักงาน สินค้าและบริการขององค์กร

2. ภาพลักษณ์ที่เกิดจากการปรุงแต่ง

เป็นภาพลักษณ์ที่เกิดจากการที่องค์กรใช้

กระบวนการสร้างภาพลักษณ์ เพื่อให้เกิดภาพลักษณ์ตามที่องค์กรต้องการ ไม่ว่าจะภาพลักษณ์นั้นจะเป็นสิ่งที่เป็นจริงหรือไม่ก็ตาม โดยการปรุงแต่งนั้นกระทำโดยมีความพยายามที่จะให้องค์กรมีพฤติกรรมที่ดี เพื่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดี หรือถ้าประชาชนมีภาพลักษณ์ที่ผิดไปจากสิ่งที่เป็นจริง ก็มีการพยายามแก้ไขโดยเผยแพร่เรื่องราวที่ถูกต้องออกไปอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการแก้ไข ข้อเท็จจริงหรือปรุงแต่งภาพลักษณ์ในทิศทางที่พึงประสงค์นั่นเอง

ในองค์กรต่าง ๆ โดยเฉพาะองค์กรขนาดใหญ่ จะไม่ปล่อยให้ภาพลักษณ์เกิดขึ้นโดยวิธีธรรมชาติ เพราะองค์กรเหล่านั้นตระหนักดีว่า การปล่อยให้เกิดภาพลักษณ์ธรรมชาติอาจทำให้ลักษณะที่แท้จริงของ องค์กรที่ออกไปไม่ครบถ้วน หรือไม่เป็นระบบ ภาพลักษณ์ออกมาอาจผิดพลาดไปจากความจริงและเกิดความเสียหายต่อองค์กรได้ การสร้างภาพลักษณ์ขององค์กรจึง

ต้องมีการบริหารที่ดีซึ่งเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ใช้ในการบริหาร กระบวนการสร้างภาพลักษณ์ คือ การประชาสัมพันธ์ เพราะการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์ขององค์กร เป็นเรื่องของการให้ความรู้ และการให้คุณค่าขององค์กรในลักษณะที่ถูกกำหนดวางแผนไว้เป็นขั้นตอนอย่างเหมาะสม เพื่อให้ประชาชนเป้าหมายเกิดกระบวนการทางความคิดในการสร้างภาพและตีความหมายไปในทิศทางที่องค์กรต้องการ

อำนาจ วีรวรรณ (2547) กล่าวว่า ภาพลักษณ์ขององค์กรเกิดขึ้นได้ 2 ลักษณะ คือ เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ และเกิดขึ้นจากการปรุงแต่ง ดังนี้

ภาพลักษณ์ที่เกิดเองโดยธรรมชาติ คือ การปล่อยให้เป็นไปตามสภาวะแวดล้อมที่มากกระทบซึ่งภาพที่ออกมาอาจจะผิดเพี้ยนไปจากความเป็นจริง

ภาพลักษณ์ที่เกิดขึ้นจากการปรุงแต่ง คือ การใช้กระบวนการในการสร้างภาพลักษณ์ให้เกิดภาพลักษณ์ที่เขาคือต้องการให้เกิดขึ้นออกมา ไม่ว่าจะเป็นภาพจริง หรือภาพลวงก็ตาม

สรุปได้ว่า การเกิดภาพลักษณ์ เกิดขึ้นได้จาก 2 ลักษณะ คือ ภาพลักษณ์ที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ เป็นภาพลักษณ์ที่เกิดขึ้นตามสภาวะแวดล้อมที่มากกระทบ ซึ่งบุคคลมีประสบการณ์ มีการประมวลความคิดและตีความเอง ส่วนภาพลักษณ์ที่เกิดจากการปรุงแต่ง เป็นภาพลักษณ์ที่เกิดจากการที่องค์กรใช้กระบวนการสร้างภาพลักษณ์ เพื่อให้เกิดภาพลักษณ์ตามที่ต้องการ ซึ่งอาจเป็นภาพลักษณ์ที่เป็นจริงหรือไม่ก็ได้

องค์ประกอบของภาพลักษณ์องค์กร

Harrison (1995: 71 – 75) ได้กล่าวถึง 4 องค์ประกอบที่สัมพันธ์กัน ที่ก่อให้เกิดภาพลักษณ์องค์กร ได้ดังนี้

1. บุคลิกภาพขององค์กร หมายถึง บุคลิกภาพหรือผลรวมของคุณสมบัติหรือลักษณะในเรื่องต่าง ๆ โดยการรับรู้ของบุคคลภายนอกองค์กร ซึ่งบ่งบอกว่าองค์กรเป็นแบบใด มีคุณสมบัติหรือลักษณะอย่างไรทัศนะหรือความคิดเห็นของบุคคล

ในการมองบุคลิกภาพองค์กรเป็นหลักการหนึ่งซึ่งได้นำมาใช้เป็นหลักเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐาน เช่น ในองค์กรนี้มีผู้ที่มีบทบาททำชื่อเสียงให้องค์กร เป็นนักการเมือง หรือนักธุรกิจ นักแสดง เป็นต้น องค์กรต้องมีบุคลิกภาพที่แน่นอนและแสดงให้เห็นได้ เช่น องค์กรมีบุคลิกภาพที่มีชีวิตชีวา มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มีความสนุกสนาน หรือบุคลิกภาพองค์กร มีความเอาใจใส่ การดูแลอย่างพิถีพิถัน มีความสุภาพ อ่อนน้อม วางใจได้ และมีความปลอดภัย

2. ชื่อเสียงขององค์กร หมายถึง ชื่อเสียงหรือกิตติศัพท์ขององค์กรที่ประชาชนหรือบุคคลมีความเชื่อถือให้ความไว้วางใจ มั่นใจในเรื่องคุณภาพ ความมีมาตรฐานในเรื่องผลผลิตและการบริการ

ชื่อเสียงขององค์กรจะทำให้ผู้บริโภคให้ความเชื่อถือบนพื้นฐานจากประสบการณ์ของผู้บริโภคเกี่ยวกับผลผลิตและการบริการ องค์กรจะประสบความสำเร็จได้จะต้องสร้างชื่อเสียงในเรื่องต่อไปนี้ ด้านการบริการที่รวดเร็ว ความมีคุณภาพได้มาตรฐาน ความเอาใจใส่ดูแลและผู้รับได้รับการบริการที่ดี และการปฏิบัติต่อผู้รับบริการอย่างยุติธรรม

3. เอกลักษณ์ขององค์กร หมายถึง ความโดดเด่นขององค์กร เครื่องบ่งชี้ทางกายภาพขององค์กร หรือที่ Olin (1998: 9) ได้กล่าวไว้ว่า กลยุทธ์การประกอบธุรกิจที่เป็นแบบแผนที่ ชัดเจน เช่น ความโดดเด่น ที่ปรากฏอย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นชื่อ สัญลักษณ์ หรือเครื่องหมาย ตรา สี และพิธีการ ซึ่งองค์กรใช้ทำให้องค์การนั้นโดดเด่น ซึ่งจะประทับ ดิติดังเป็นส่วนประกอบของ องค์กร

4. คุณค่าหรือจรรยาบรรณขององค์กร หมายถึง ความดี หรือจรรยาบรรณขององค์กร ซึ่งได้รับการยอมรับ ประเมินคุณค่าและยกย่องจากบุคคลภายนอกว่าดี มีมาตรฐาน ทำให้องค์การเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค

ความมีคุณค่าหรือจรรยาบรรณขององค์กรที่เป็นมาตรฐานในการประพฤติปฏิบัติของบุคคลในองค์กร เป็นนโยบาย แนวปฏิบัติของบุคคลในองค์กร ได้ร่วมกันกำหนดเป็นมาตรฐานที่ชัดเจน ความดีมีคุณค่าและจรรยาบรรณที่ปรากฏในองค์กรจะส่งผลให้องค์การมีชื่อเสียง ได้รับการยกย่องจากบุคคลภายนอก

ดำรงศักดิ์ ชัยสนิท และคณะ (2543: 103) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบขององค์กรที่ก่อให้เกิดภาพลักษณ์องค์กร ไว้ดังนี้

1. ผู้บริหาร องค์กรจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้บริหาร ซึ่งต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ถ้าองค์กรใดมีผู้บริหารที่ดี มีความสามารถ มีวิสัยทัศน์ที่ดี มีนโยบายการบริหารธุรกิจ ชื่อดัง ไม่เอาเปรียบ ลูกค้า บริษัทนั้นก็จะมีภาพลักษณ์ที่ดี

2. พนักงาน บริษัทที่ดีต้องมีพนักงานที่มีความสามารถ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีวิญญาณของการให้บริการ มีบุคลิกภาพที่น่าเชื่อถือ

3. สินค้า รวมทั้งบรรจุภัณฑ์ ต้องเป็นสินค้าที่ดี มีคุณภาพ มีประโยชน์ตรงกับข้อความโฆษณาที่เผยแพร่ออกไป มีการออกแบบที่สวยงาม มีบรรจุภัณฑ์ที่สวยงามทันสมัย

4. การดำเนินธุรกิจ หมายถึง การค้าขาย และการคืนกำไรสู่สังคม เพราะบริษัทแต่ละบริษัทนั้นจะมีภาพลักษณ์ที่ดีได้ก็ต้องมีการดำเนินธุรกิจที่ซื่อสัตย์สุจริตตรงไปตรงมา มีคุณธรรม มีจริยธรรม นอกจากนั้นแล้ว ควรมีการคืนกำไรให้กับสังคม รูปแบบของกิจกรรมสาธารณะ และการกุศลต่าง ๆ

5. กิจกรรมสังคม หมายถึง การดูแลเอาใจใส่สังคมในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการกุศล หรือสร้างประโยชน์ให้กับสังคมเนื่องจากยุคนี้ที่องค์กรต่าง ๆ ต้องเน้นการตลาดเพื่อสังคมด้วย

6. เครื่องมือเครื่องใช้หรืออุปกรณ์ในสำนักงาน บริษัทต้องมีสิ่ง que แสดงสัญลักษณ์ของบริษัท ได้แก่ เครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องแบบพนักงาน อุปกรณ์สำนักงาน วัสดุสิ้นเปลือง เช่น ปากกา ดินสอ ยางลบ กระดาษ ฯลฯ ควรมี สัญลักษณ์ขององค์กรแสดงอยู่ด้วย ควรมีการออกแบบที่เหมาะสม สอดคล้องกับบุคลิกบริษัท อุปกรณ์เหล่านี้จะสะท้อนความเป็นตัวตนของบริษัท ให้กับคนอื่นได้ พิจารณาภาพลักษณ์ของบริษัทว่าเป็นเช่นไร

สมชาติ กิจบรรยง (2543) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของภาพลักษณ์องค์กรไว้ 9 ประการ คือ

1. ตัวองค์กร ประเภทกิจกรรมขนาดใหญ่ หรือเล็กเป็นกิจกรรมประเภทใด
 2. ชื่อเสียง ที่สามารถสร้างความเชื่อถือได้จาก สินค้า บริการ และองค์กร
 3. การบริการ ต้องสร้างความเป็นระบบ มีความสะดวก รวดเร็วและคล่องตัว
 4. เครื่องหมาย เช่น เครื่องหมายของผลิตภัณฑ์ ขององค์กร และเครื่องหมายการค้า
- เป็นต้น
5. อาคาร สถานที่ ความสะอาด สะอาด และปลอดภัย
 6. คำขวัญสโลแกนขององค์กร/สถาบัน ที่จะเป็นตัวหล่อหลอมจิตใจของประชาชนและพนักงานในองค์กร
 7. ผู้บริหาร เป็นบุคคลที่มีประวัติการทำงานดี มีความน่าเชื่อถือ และมีความสามารถ
 8. พฤติกรรมในการให้บริการของพนักงาน เจ้าหน้าที่ ที่ประกอบด้วยบุคลิกภาพ ความสามารถในการสื่อสาร และกริยาท่าทาง
 9. บทบาทขององค์กร คือบทบาทในสังคมของผู้บริหาร ที่สร้างชื่อเสียงโดยการทำประโยชน์ให้สังคม

สรุปได้ว่า“องค์ประกอบขององค์กรที่ก่อให้เกิดภาพลักษณ์องค์กร” นั้นประกอบด้วย บุคลากร (ผู้บริหาร/ พนักงาน) สินค้า/บริการ การดำเนินธุรกิจ กิจกรรมเพื่อสังคม สื่อ (คำขวัญ / สโลแกน/ เครื่องหมาย/ สัญลักษณ์) อาคารสถานที่ และชื่อเสียง

ปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อการเกิดและการเปลี่ยนแปลงของภาพลักษณ์องค์กร

เป็นที่ตระหนักดีว่า ภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่สามารถสร้างให้เกิดขึ้นได้ และเมื่อเกิดขึ้นแล้วก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้เสมอ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมที่มากกระทบ Boulding (1975) ได้ชี้ถึงการเปลี่ยนแปลงของภาพลักษณ์ว่า ภาพลักษณ์ที่มีอยู่แล้วนั้นเมื่อได้รับการ กระทบจากสิ่งที่ได้รับรู้ใหม่ อาจมีผลในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง กล่าวคือ

1. ภาพลักษณ์เดิมยังคงอยู่เช่นเดิม โดยไม่ถูกกระทบกระเทือนแต่อย่างใด
2. ข้อมูลใหม่ที่ได้รับรู้มีทิศทางสอดคล้องกับภาพลักษณ์เดิมจะช่วยให้เกิดความสนใจ และทำให้เกิดการประเมินคุณค่า ซึ่งอาจทำให้ภาพลักษณ์เดิมเปลี่ยนแปลงไปบ้างแต่จะสามารถ บ่งบอกได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
3. ข้อมูลใหม่ที่ได้รับก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์เดิมโดยสิ้นเชิงในบางครั้ง อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างองค์ประกอบของภาพลักษณ์ที่เป็นอยู่

นอกจากนี้ สุพิน ปัญญาภัก (อ้างถึงใน พรทิพย์ พิมลสินธุ์, 2540: 102) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ขององค์กรว่า มีหลายประการและบางอย่างก็เกิดขึ้นจากตัวองค์กรเอง เช่น

1. ข่าวลือ เป็นวิกฤตการณ์ที่หนักหน่วงสำหรับองค์กร โดยเฉพาะข่าวลือในเชิงทำลาย เพราะจะกระพือแพร่สะพัดเร็วมาก คนที่ได้รับข่าวต่อกีจะระบายสีเพิ่มเติมจนดูน่าสะพรึงกลัว และคนจำนวนมากจะไม่เข้าใจว่าจริงหรือไม่จริง
2. พฤติกรรมเชิงลบขององค์กร เช่น การบริหารไม่มีประสิทธิภาพ บริการไม่สะดวก ไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ ฯลฯ ซึ่งเป็นที่กระทบต่อความรู้สึกของประชาชน หากองค์กรไม่ปรับปรุงแก้ไขก็จะเป็นการทำลายภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กรให้ย่อยยับได้

อย่างไรก็ตามหากพิจารณาปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อการเกิดและการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์รอบด้านแล้ว จะเห็นได้ว่าเกิดขึ้นจาก 2 ส่วน จำแนกเป็น

2.1 ปัจจัยแวดล้อมภายใน หมายถึง การกระทำหรือพฤติกรรมของ องค์กร ถือว่าเป็นสภาพความเป็นจริงภายในที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพ และคุณภาพ ขององค์ประกอบทางธุรกิจ

2.2 ปัจจัยแวดล้อมภายนอก หมายถึง ข่าวลือ หรือ ข้อมูลใหม่ ที่แพร่กระจายสู่กลุ่มผู้บริโภคเป้าหมายและสาธารณชนในวงกว้าง หากเป็นไปได้ในเชิงลบแล้วย่อมถือว่าเป็นภาวะคุกคามที่น่ากลัวสำหรับธุรกิจ เพราะนั่นอาจหมายถึงการสูญเสียศักยภาพในการแข่งขัน และนำไปสู่ความ ถดถอยของส่วนครองตลาดในที่สุด

เนื่องจากปัจจัยแวดล้อมภายนอกมีลักษณะที่ควบคุมไม่ได้และยากแก่การแก้ไข ในการสื่อสารจึงต้องอาศัยกลวิธีที่สามารถครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึง พร้อมกับต้องมีความรวดเร็วทันต่อสถานการณ์ในช่วงเวลานั้น ๆ กลไกสำคัญที่ผู้บริหารภาพลักษณ์ของธุรกิจต้องเข้าใจก็คือ การจัดการกับช่องทางข่าวสาร ข้อมูล แม้ในปัจจุบันช่องทางการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตจะมีบทบาทสูงในวงการธุรกิจ แต่สื่อมวลชนทุกชนิดก็ยังคงมีบทบาทสำคัญในการแพร่กระจาย ข่าวสาร ซึ่งนอกจากสามารถสร้างการรับรู้อย่างหลากหลายแก่ผู้บริโภคแล้ว ยังเป็นช่องทางที่ได้รับความเชื่อถือไว้วางใจอย่างสูงจากสาธารณะอีกด้วย

นอกจากนี้ วิจิตร อวาระกุล (2541: 188-189) ได้กล่าวถึงปัจจัยในการเกิดภาพลักษณ์มี ดังนี้

1. พฤติกรรม การกระทำ การแสดงออกในทางที่ดีของสถาบัน หน่วยงาน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ พนักงาน
2. การสร้างสรรค์ความซื่อสัตย์ สุจริต ไม่คดโกง ปลอมปน โกหก หรือหลอกลวง ให้ประชาชนหลงผิดเกิดความเชื่อถือ การหลอกลวงทำให้เสื่อมศรัทธาของประชาชน
3. การเข้ามีส่วนร่วม มีบทบาท ในการสร้างสรรค์ เสริมสร้าง ปรับปรุง แก้ไขปัญหาสังคม การเสียสละของหน่วยงานผู้บริหาร หรือพนักงานต่อสังคมส่วนรวม
4. การพิสูจน์ความจริงข้อเท็จจริงให้ประจักษ์ต่อสังคม ถึงความถูกต้องบริสุทธิ์ผุดผ่อง การให้บริการที่ดี มีคุณภาพต่อประชาชน การไม่เอาเปรียบสังคม ประชาชน การค้าอย่างตรงไปตรงมา ไม่ค้ากำไรเกินควร เป็นต้น
5. การประชาสัมพันธ์ในลักษณะที่มากเกินไป รวมทั้งขาดระสนิยมที่ดี จะทำให้เสียภาพลักษณ์

สรุปได้ว่า ปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อการเกิดและการเปลี่ยนแปลงของภาพลักษณ์องค์การพิจารณาได้จาก 2 ประเด็น คือ จากพฤติกรรมภายในองค์การ และ จากพฤติกรรมภายนอกองค์การ ทั้ง 2 ประเด็นนี้ สามารถส่งผลต่อการเกิดภาพลักษณ์ที่บุคคลมีต่อองค์การได้ ทั้งในด้านบวกและด้านลบ

ภาพลักษณ์ขององค์การที่สังคมต้องการ

สมชาติ กิจบรรจง (2540: 79) กล่าวถึง ภาพลักษณ์ขององค์การที่ได้รับความยอมรับนับถือ ซึ่งสรุปโดยนิตยสาร Fortune ไว้ดังนี้

1. คุณภาพ และระบบการบริหารงาน และบริหารคนของฝ่ายจัดการ
2. คุณภาพที่ดีของสินค้าและบริการ

3. ความริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ หรือสินค้าใหม่
4. มีความมั่นคงทางการเงิน
5. สร้างมูลค่าโดยการลงทุนในระยะยาว
6. มีความรับผิดชอบต่อชุมชน และสภาพแวดล้อม
7. มีความสามารถเลือกคนดีมีฝีมือมาร่วมทีม มีการฝึกอบรมพัฒนา และมีความสามารถรักษาคนเก่ง คนดีไว้
8. การใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ของบริษัทหรือองค์กร ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

อำนาจ วีรวรรณ (2527) ได้สรุปภาพลักษณ์องค์กรที่สังคมต้องการ โดยอาศัยประสบการณ์ในการทำงานที่ผ่านมาและจากทัศนคติในส่วนตัวในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของสังคมว่าองค์กรในอุดมคติควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. เป็นองค์กรที่เจริญก้าวหน้าทันโลก

เนื่องจากกิจกรรมที่องค์กรกระทำมีผลต่อสังคมอย่างแน่นอน ถ้าองค์กรใดมีความเจริญก้าวหน้าทันโลกย่อมมีความคล่องตัวในการปรับกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพผลผลิตก็ย่อมมีประสิทธิภาพ เกื้อหนุนสังคมให้มีความอยู่ดีกินดีไปด้วย

2. เป็นองค์กรที่มีบริการและสัมพันธ์อันดีกับลูกค้า

ในฐานะผู้ผลิตสินค้าหรือบริการ ย่อมต้องมีการติดต่อสัมพันธ์กับลูกค้าซึ่งเป็นผู้ใช้ ผลผลิตย่อมต้องการบริการที่มีประสิทธิภาพ สะดวกรวดเร็วถูกต้อง มีอัธยาศัยไมตรี และบางครั้งต้องรักษาความลับในเรื่องที่ลูกค้าไม่ต้องการเปิดเผยด้วย นอกจากนี้ ลูกค้ายังต้องการองค์กรที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับเขา เพื่อจะได้ทราบความต้องการของเขาและสามารถจัดสินค้าหรือบริการตอบสนองความต้องการได้อย่างถูกต้อง

3. เป็นองค์กรที่มีระบบบริหารและฝ่ายจัดการที่สูงด้วยประสิทธิภาพ

โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ผลิตสินค้าหรือบริการที่มีประสิทธิภาพให้แก่สังคมด้วย องค์กรในลักษณะดังกล่าว ย่อมมีแนวโน้มที่จะเจริญก้าวหน้า เป็นองค์กรที่มั่นคงในที่สุด ซึ่งการมีองค์กรที่มั่นคง ย่อมส่งผลให้เศรษฐกิจประเทศมีความมั่นคงด้วย

4. เป็นองค์กรที่ทำคุณประโยชน์ทางเศรษฐกิจให้แก่ส่วนรวม

เศรษฐกิจของประเทศจะมั่นคง ประชาชนจะพอยู่พอกินตามสมควรแก่อัตภาพ ย่อมเกิดจากองค์กรประกอบกิจการ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจให้แก่ส่วนรวมเป็นสำคัญ เช่น ในกรณีที่ประเทศขาดดุลการค้ามากที่สุดเป็นประวัติการณ์เช่นนี้สังคมย่อมต้องการองค์ประกอบ

กิจกรรมเพื่อมุ่งสนับสนุนทางด้านการส่งออกถึงแม้จะต้องลงทุนหรือต้อง เหน็ดเหนื่อยกับกิจกรรมใน ลักษณะนี้แต่ถ้าองค์กร โดยอมเสียดละยอมได้รับการยกย่องหรือ ได้ภาพลักษณ์ที่ดีจากสังคม

5. เป็นองค์การที่ปฏิบัติงานภายในกรอบกฎหมายของบ้านเมือง

กฎหมายของบ้านเมืองบัญญัติขึ้นมาเพื่อรักษาประโยชน์ของผู้คน โดยส่วนรวมเป็นสำคัญ หากองค์กรใดปฏิบัติภายในกรอบของกฎหมายของบ้านเมืองย่อมแสดงถึงความรับผิดชอบที่มีต่อ สังคมส่วนรวมต่อองค์กร ในภาพลักษณ์นี้จึงเป็นองค์การที่สังคมต้องการ

6. เป็นองค์การที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมในระดับสูง

องค์การใดที่ประกอบกิจกรรมโดยคำนึงถึงความก้าวหน้า ความมั่นคงและสวัสดิการของ ประชาชน และพยายามเกื้อหนุนสังคมให้อยู่ในระดับมาตรฐานที่ควรจะเป็น ทั้งในด้านการศึกษา ศิลธรรมและวัฒนธรรมซึ่งถือได้ว่าเป็นองค์การที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างสูงต่อสังคมย่อมจะเป็น องค์การที่ได้รับความสนับสนุนร่วมมือเป็นอย่างสูงจากสังคมเป็นการตอบแทนด้วย

สรุปได้ว่า ภาพลักษณ์ขององค์การที่สังคมต้องการ คือ องค์การต้องเจริญก้าวหน้า ทันโลก มี บริการและสัมพันธ์อันดีกับลูกค้า มีระบบบริหารและฝ่ายจัดการที่สูงด้วยประสิทธิภาพ ทำ คุณประโยชน์ทางเศรษฐกิจให้แก่ส่วนรวมปฏิบัติงานภายในกรอบกฎหมายของบ้านเมืองและมีความ รับผิดชอบต่อสังคมในระดับสูง เหล่านี้ เป็นสิ่งที่องค์กรทุกองค์กรได้ให้ความสำคัญ มีการพิจารณา วางแผนและปรับเปลี่ยนวิธีดำเนินการตามความต้องการของผู้ใช้บริการอยู่ตลอดเวลา เพื่อจะ สามารถรักษาภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กรไว้ให้คงอยู่ ท่ามกลางความพึงพอใจของลูกค้าผู้มาใช้ บริการองค์กร และสังคมที่มีส่วนได้รับผลประโยชน์จากองค์กร

แนวคิดเกี่ยวกับภาพลักษณ์โรงเรียน

“โรงเรียน” เป็นสถาบันทางสังคมอย่างหนึ่ง เป็นหน่วยงานหรือองค์กรที่ถูกจัดตั้งขึ้น เพื่อ สนองความต้องการของสังคม อันได้แก่การให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกของสังคมนั้นๆ

นอกจากนี้ กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2544) ได้กล่าวถึงโรงเรียนว่า เป็นสถาบัน สำคัญต่อการเรียนรู้และการสร้างคุณลักษณะของมนุษย์ เป็นสถานที่อบรมสั่งสอนให้วิชาความรู้

ความคิด ทักษะ และเจตคติที่จะนำไปสู่การดำรงชีวิต รวมทั้ง พัฒนาสังคมให้เกิดความสุขและเจริญก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้นไป

ดังนั้น โรงเรียนจึงเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีฐานะเป็นสถาบันและเป็นองค์การทางสังคม โรงเรียนเกิดขึ้นจากความต้องการและความจำเป็นของสังคม เพื่อรับใช้และบริการสังคม โรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการเตรียมเยาวชนให้เป็นผู้ใหญ่ที่ดี สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข แต่ในปัจจุบันสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจได้เปลี่ยนแปลงไป บ้างจึงให้การศึกษายอมรับแก่เด็กและเยาวชนน้อยลง ดังนั้น โรงเรียนจึงต้องรับภาระเพิ่มขึ้นด้วย

หน้าที่ของโรงเรียน

โรงเรียนในปัจจุบัน ถือเป็นสถาบันของสังคม โดยการจัดการหรือการบริหารโรงเรียน จำเป็นต้องพิจารณาถึงความต้องการของสังคมและของแต่ละบุคคลประกอบกัน ทั้งนี้เพื่อ โรงเรียนจะได้ทำหน้าที่ของตนให้เหมาะสม มีความเจริญก้าวหน้า และมีประสิทธิภาพโดยทั่วๆ ไปแล้ว โรงเรียนจะมีหน้าที่ต่างๆ ดังนี้ สุรพันธ์ ยันต์ทอง (2533 : 14)

1. **สนองความต้องการของสังคม** หน้าที่ของโรงเรียนในด้านนี้ คือ การฝึกคนให้มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเกี่ยวกับประเทศ เพื่อให้บุคคลเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศนั่นเอง นอกจากนี้โรงเรียนจะต้องฝึกคนให้มีความสามารถในด้านมนุษยสัมพันธ์ รู้จักนำหลักประชาธิปไตยมาใช้ในการดำรงชีวิตและปลูกฝังให้ประชาชนพลเมืองเป็นประชาธิปไตย

2. **สนองความต้องการของแต่ละบุคคล** คือการส่งเสริมให้บุคคลรู้จักสร้างความสำเร็จให้ตนเอง กระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้ มีศีลธรรมและวัฒนธรรมอันดีงามรู้จักตนเอง รู้จักยับยั้งชั่งใจ

ธีระ รุญเจริญ (2546 : 26) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะสถานศึกษาที่สนองเจตนารมณ์พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ตามแนวคิดของ สำนักงานการปฏิรูปการศึกษา ดังนี้

1. สถานศึกษาควรมีบทบาทหลักเป็นหน่วยบริการทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของท้องถิ่น และควรเป็นหน่วยงานสังคมของชุมชนนั้น โดยอาศัยกรอบนโยบายที่กำหนดในระดับชาติเป็นแนวทาง ไม่ควรกำหนดบทบาทให้เป็นเพียงหน่วยงานรองรับนโยบายและสนองความต้องการของศูนย์อำนาจส่วนกลางเพียงอย่างเดียว

2. สถานศึกษามีคุณภาพและศักยภาพเพียงพอ ที่จะดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาได้ด้วยตนเอง ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาที่จะต้องพัฒนาสถานศึกษาทุกแห่ง ให้มีคุณภาพและศักยภาพเพียงพอที่จะดำเนินการได้ด้วยตนเองอย่างมีคุณภาพ สถานศึกษาใดที่พัฒนาไม่ได้คุณภาพมาตรฐาน จำเป็นต้องยุบรวม หรือแปรสภาพเป็นแหล่งบริการทางการศึกษาในรูปแบบอื่นๆ

3. สถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการสถานศึกษา ภายใต้กรอบนโยบายที่กำหนดด้วยตัวเอง ดังนั้นการตัดสินใจโดยสมบูรณ์ในการบริหารวิชาการ งบประมาณ บุคคล และบริหารทั่วไป ที่เป็นส่วนของสถานศึกษาจึงควรเบ็ดเสร็จอยู่ที่สถานศึกษา

4. สถานศึกษาทุกแห่งสามารถประกันคุณภาพได้ ดังนั้นสถานศึกษาจึงต้องมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย แผนการดำเนินงาน และการปฏิบัติงานที่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน และดัชนีชี้วัดคุณภาพที่สามารถตรวจสอบและเปิดเผยต่อสาธารณชนได้

วิระวัฒน์ อุทัยรัตน์ (2545: 15) กล่าวว่า คุณลักษณะที่ดีขององค์กรประกอบภาพลักษณ์ โรงเรียนเป็นผลที่เกิดจากความเชื่อถือ การยอมรับ และศรัทธาที่บุคคลมีต่อ โรงเรียนซึ่งจะ เกี่ยวข้องกับปัจจัยต่อไปนี้

1. ความเชื่อถือ

1.1 บุคลากร ผู้บริหาร ครู และเจ้าหน้าที่ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ประพฤติดี และปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ

1.2 ชื่อเสียงของโรงเรียน ในด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านรวมกัน เช่น ด้านวิชาการ กีฬา ดนตรี จริยธรรม ฯลฯ

1.3 ความเหมาะสมของอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

1.4 การพัฒนาโรงเรียนจนได้รับรางวัลและการยกย่อง เช่น โรงเรียนรางวัลพระราชทานฯ โรงเรียนจัดสิ่งแวดล้อมดีเด่น เป็นต้น

2. การยอมรับ

2.1 ผู้ปกครองนิยมส่งบุตรหลานมาศึกษาต่อมากขึ้น

2.2 บุคลากรในโรงเรียนเป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรมของชุมชน

2.3 โรงเรียนมีโครงการที่ดำเนินการร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน

3. ความเลื่อมใสศรัทธา

3.1 ความภาคภูมิใจของนักเรียนที่จบจากโรงเรียนแล้วประสบความสำเร็จในการทำงานและการศึกษาต่อ

3.2 ความประทับใจของนักเรียนและผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียน

ภาพลักษณ์ของสถานศึกษาเป็นสิ่งที่แสดงถึงความน่าเชื่อถือและความเชื่อมั่นในศรัทธา ถ้าภาพลักษณ์สถานศึกษาเป็นไปในทางบวก จะทำให้ผู้ปกครองเกิดการยอมรับนับถือ แต่ถ้าภาพลักษณ์เกิดทางด้านลบจะส่งผลทำให้สถานศึกษาเกิดปัญหาและอุปสรรคได้ Kotler และ Fox (1995: 230 - 237) ได้กล่าวถึงผู้บริหารว่า ต้องเป็นผู้พิจารณาว่าควรทำอย่างไรในการสร้าง หรือรักษา ภาพลักษณ์ภายในสถานศึกษาให้เป็นไปในทางด้านบวก ซึ่งสามารถสรุปขั้นตอนการสร้าง, การพัฒนา และการปรับปรุง ภาพลักษณ์ของสถานศึกษา ได้ดังนี้

ขั้นแรกผู้บริหารต้องทราบถึง ความต้องการของกลุ่มประชาชนต่อภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ว่าอยู่ในลักษณะรูปแบบใด โดยดูจากภาพลักษณ์ที่เป็นจริงในปัจจุบัน เพื่อนำไปพัฒนาโดยสร้างให้เกิดความแตกต่างกับภาพลักษณ์ในปัจจุบัน

ขั้นที่สองการปรับเปลี่ยน การพัฒนา หรือการสร้างภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ ผู้บริหารควรพิจารณาด้านองค์ประกอบว่ามีส่วนใดบ้างที่มีผลต่อการสร้างภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ และส่วนใดบ้างควรได้รับการปรับปรุงและพัฒนาไปสู่ในระดับที่พึงประสงค์ได้มากที่สุด และวางกลยุทธ์ที่นำไปใช้ เพื่อนำไปปฏิบัติให้สถานศึกษาเพิ่มภาพลักษณ์ด้านบวก และลดภาพลักษณ์ที่เกิดในด้านลบ นอกจากนี้ควรจัดงบประมาณในการนำไปปรับปรุง พัฒนาภาพลักษณ์ให้เกิดด้านบวก ควรตรวจสอบและนำไปสร้าง ปรับปรุง หรือเปลี่ยนภาพลักษณ์สถานศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องใช้เวลาในการปฏิบัติเพื่อสร้างให้เกิดการยอมรับนับถือ ศรัทธา และเกิดการความเชื่อมั่นของนักเรียน และผู้ปกครอง ในการเข้ามารับบริการ ดังนั้นผู้บริหาร และบุคลากรจึงต้องมีความอดทนในการปฏิบัติงาน

Kotler และ Fox (1995) อธิบายถึงภาพลักษณ์โรงเรียนที่สามารถนำมา สร้างความแตกต่างเพื่อเสริมสร้างศรัทธาของบุคคลต่อโรงเรียน โดยให้ความสำคัญกับองค์ประกอบต่างๆ ของภาพลักษณ์โรงเรียน คือ

1. ทำเลที่ตั้งของโรงเรียน
2. คุณภาพและปริมาณของนักเรียน
3. ธรรมชาติของหลักสูตร
4. รูปแบบลักษณะเด่นเฉพาะของหลักสูตร
5. คุณภาพการดำเนินการ
6. สัมฤทธิ์ผลของนักเรียน
7. อุปกรณ์ เครื่องใช้ ที่ทันสมัย ง่ายในการเรียนการสอน
8. โปรแกรมที่ต้องการ (เช่น ต้องการดนตรี, ศาสนา, จริยธรรม)

9. บรรยากาศในโรงเรียน
10. ค่าธรรมเนียม
11. ความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารและบุคลากร

จากการศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบองค์การที่ทำให้เกิดภาพลักษณ์องค์การ (ดำรงศักดิ์ ชัยสนิท และสมชาติ กิจบรรจง) และองค์ประกอบของโรงเรียน (Kotler และ Fox) สามารถสรุปกรอบแนวคิดภาพลักษณ์โรงเรียนอนุบาลได้ 7 ด้าน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 กรอบแนวคิดภาพลักษณ์โรงเรียนอนุบาล

องค์ประกอบองค์การที่ทำให้เกิดภาพลักษณ์	Philip Kotler และ Karen F.A. Fox	กรอบภาพลักษณ์โรงเรียนอนุบาล
1. การดำเนินธุรกิจ	- ธรรมชาติหลักสูตร	1. แนวการจัดการ
2. สินค้า/การบริการ	- รูปแบบลักษณะเด่นของหลักสูตร - คุณภาพการดำเนินการ	
3. บุคลากร (ผู้บริหาร/ พนักงาน)	- ความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารและบุคลากร	2. บุคลากร
4. สื่อ (คำขวัญ/ สโลแกน/ เครื่องหมาย / สัญลักษณ์)	- อุปกรณ์ เครื่องใช้ที่ทันสมัย	3. สื่อวัสดุ และอุปกรณ์
5. อาคารสถานที่	- คุณภาพและปริมาณของนักเรียน - สัมฤทธิผลของนักเรียน	4. อาคารสถานที่ 5. สัมฤทธิผลของผู้เรียน
6. กิจกรรมเพื่อสังคม		6. ความสัมพันธ์กับชุมชน
	- ทำเลที่ตั้งของโรงเรียน - บรรยากาศในโรงเรียน	7. สภาพแวดล้อมภายในภายนอกห้องเรียน
7. ชื่อเสียง		

แนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนอนุบาล

โรงเรียนอนุบาลเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ทำหน้าที่ให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย อายุ 3 – 6 ปี โดยจุดประสงค์เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กในการที่จะเข้าเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา วิธีการจัดการเรียนการสอน หลักสูตร และบุคลากรจึงมุ่งเน้นเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการ และความพร้อมของเด็กเป็นสำคัญ

ความเป็นมาโรงเรียนอนุบาลในประเทศไทย

กฤษณา ดันติผลาชีวะ (2542: 33 – 34) การศึกษาอนุบาลเป็นการศึกษาระดับหนึ่งซึ่งประเทศไทยพัฒนาให้มีความสำคัญมากและกำหนดให้เป็นการศึกษาภาคบังคับ ที่เด็กทุกคนต้องเรียนมีกฎระเบียบ ก่อหนุนให้มีการจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับประเทศไทยมีพัฒนาการมาจากการจัดการศึกษาสำหรับเด็กเล็กเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2433 เมื่อมีการจัดตั้งโรงเรียนเลี้ยงเด็กขึ้น โดยคำริ ของ พระอัครชายาเธอพระองค์เจ้าสายสวลีภิรมณ์ กรมขุนสุทธาสินีนาฏ ในรัชกาลที่ 5 ต่อมา พ.ศ. 2435 มีการจัดตั้งโรงเรียน ราชกุมาร และ พ.ศ. 2436 เปิดโรงเรียนราชกุมารี สำหรับพระเจ้าลูกยาเธอ และพระเจ้าลูกเธอที่ยังทรงพระเยาว์ นับว่าเป็นโรงเรียนสำหรับเด็กเล็กรุ่นแรกที่เกิดขึ้น แต่มาเรียกว่าเป็น โรงเรียนอนุบาล ตามรูปแบบ กินเดอกาเตน ตามความหมายของเฟรเดอริค โดยกำหนดเป็น โครงการศึกษาของประเทศ ฉบับแรก ในปี พ.ศ. 2411 ซึ่งต่อมาในปี พ.ศ. 2454 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยจึงเปิดโรงเรียนอนุบาลเป็นแห่งแรกของประเทศ ส่วนโรงเรียนอนุบาลของรัฐอย่างเต็มรูปแบบแห่งแรกเปิดที่โรงเรียนอนุบาลละอออุทิศ เมื่อ พ.ศ. 2483 ปัจจุบันการศึกษาอนุบาลเป็นการศึกษาสำหรับเด็กอายุ 3 - 6 ปี ที่จัดขึ้นทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชน

ความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับอนุบาล

การจัดการศึกษาระดับอนุบาลเป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี ซึ่งการจัดการศึกษาดังกล่าวจะมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากระดับอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่สำคัญต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพและการพัฒนาทางสมอง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กในวัยนี้มีชื่อเรียกต่างกันไปตามหลายชื่อ ซึ่งแต่ละโปรแกรมก็มีวิธีการและลักษณะในการจัดกิจกรรมซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยพัฒนาเด็กในรูปแบบต่าง ๆ กัน

ความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับอนุบาลเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป เพราะเด็กระดับอนุบาลเป็นวัยพื้นฐานของชีวิตที่จะพัฒนาขึ้นเป็นผู้ใหญ่หรือเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศชาติ

เยาเวา เคชะคุปต์ (2542: 14 – 15) ได้กล่าวว่า การจัดการศึกษาระดับอนุบาลเป็นภาวะใหม่ของการพัฒนาชุมชนเพื่อส่งเสริมการศึกษาและความเป็นอยู่ของคนในชุมชนให้ดีขึ้น และนับวันจะมีความสำคัญต่อชุมชนมากยิ่งขึ้น แต่เดิมเด็กอยู่กับครอบครัวที่มีผู้ใหญ่ดูแลเพราะครอบครัวแต่โบราณเป็นครอบครัวแบบขยาย มี ปู่ ย่า ตา ยาย อยู่ร่วมกัน แต่ในปัจจุบันสังคมไทยกลายเป็นครอบครัวเดี่ยว คือมีแต่ พ่อ แม่ ลูก ทั้งแม่ยังออกไปประกอบอาชีพนอกบ้านเพื่อเพิ่มรายได้ ดังนั้น พ่อ แม่ จึงนำลูกไปฝากไว้ตามสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานบริการทารก หรือโรงเรียนอนุบาลเร็วขึ้น การศึกษาอนุบาลจึงกลายเป็นความจำเป็นของชีวิตมากขึ้นกว่าเดิม ดังนั้น การจัดการศึกษาระดับอนุบาลที่เหมาะสมจึงควรคำนึงถึงการเสริมสร้างพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาอย่างได้สัดส่วน กล่าวคือ เปิดโอกาสให้เด็กได้สร้างเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกายทั้งกล้ามเนื้อใหญ่และเล็ก ได้รับอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการและถูกส่วนได้รับการปลูกฝัง และเสริมสร้างพัฒนาการด้านอารมณ์ สังคม และสติปัญญาอย่างเต็มที่ ทั้งนี้เพื่อให้เด็กเจริญเติบโตเป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพและมีคุณค่าแก่สังคม

นอกจากนี้ นกเนตร ธรรมบวร (2546: 3 – 5) ได้กล่าวว่า การศึกษาระดับอนุบาลมีความสำคัญต่อประเทศชาติมาก ดังปรากฏให้เห็นในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในมาตราที่ 18 ที่ระบุให้มีการจัดการศึกษาระดับอนุบาล และสถานพัฒนาเด็กระดับอนุบาล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542: 12) นอกจากนั้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้จัดตั้ง “สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย” ในปี พ.ศ. 2542 ขึ้น พร้อมประกาศว่า การศึกษาปฐมวัย คือ การสร้างคน สร้างชาติ นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการทางสมองของมนุษย์ยังเน้นถึงความสำคัญของการศึกษาระดับอนุบาลโดยเฉพาะในช่วง 5 ปีแรกของชีวิตว่า เป็นช่วงเวลาที่ดีที่สุดสำหรับการเรียนรู้และเด็กจำเป็นต้องได้รับการดูแล เอาใจใส่จากพ่อแม่ หรือผู้ดูแลตั้งแต่แรกเกิดโดยการให้ความรัก การโอบกอด สัมผัส พูดยุย และเล่นกับเด็กเพื่อให้สมองของเด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ตามศักยภาพ

อาภรณ์ เลิศสุโภชนาญชัย (2542: 71 – 72) กล่าวถึงความสำคัญในการจัดการศึกษาระดับอนุบาลว่า เด็กในวัยนี้ควรได้รับการเลี้ยงดู อบรมกล่อมเกลามาจากครอบครัวอย่างใกล้ชิด เพราะเป็นช่วงที่เด็กมีพัฒนาการอย่างรวดเร็วทุกด้าน สำหรับพื้นฐานที่ดีของพัฒนาการทุกด้าน ตลอดจนลักษณะนิสัยพื้นฐานต่าง ๆ และการพัฒนาดังกล่าวจะต่อเนื่องกันไปจนกระทั่งเด็กเข้าสู่สถานศึกษาสำหรับเด็กวัยอนุบาล และใน สภาพการณ์ปัจจุบันพบว่า มีเด็กวัยอนุบาลเข้าสู่สถานพัฒนาเด็กในรูปแบบต่าง ๆ มากขึ้น ทั้งนี้ด้วยเหตุผลต่าง ๆ กันของผู้ปกครอง ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. การขาดคนเลี้ยงดูเด็กวัยอนุบาล สภาพสังคมปัจจุบันทำให้มีการเปลี่ยนแปลงใน ลักษณะโครงสร้างครอบครัว ซึ่งของไทยจากลักษณะแบบขยายที่มีคนหลายรุ่นอาศัยอยู่ด้วยกัน มี ญาติพี่น้องอยู่ใกล้เคียงกัน ในแต่ละบ้านมีญาติผู้ใหญ่ทำหน้าที่ดูแลเด็ก ๆ แทนพ่อแม่ของเด็กที่ออกไปทำงานนอกบ้าน โดยเฉพาะครอบครัวในเมืองได้เปลี่ยนไปเป็นลักษณะครอบครัวแบบเดี่ยว ที่ใน ครอบครัวมีเพียงพ่อ แม่ ลูก ไม่มีญาติผู้ใหญ่ หรือพี่น้องที่อยู่กับบ้านช่วยดูแลเด็กเล็กเช่นแต่ก่อน เมื่อมีความจำเป็นทางเศรษฐกิจมารดาต้องออกทำงานนอกบ้านเพื่อช่วยหารายได้เพิ่มแก่ครอบครัว บทบาทภาระในการดูแลเด็กเล็กจึงลดลง เด็กขาดการดูแล มารดาจึงจำเป็นต้องพาเด็กไปฝากยัง สถานรับเลี้ยงเด็ก ซึ่งเป็นเหตุให้เด็กเข้าสู่สถานพัฒนาเด็กเร็วขึ้นกว่าในอดีต

2. สืบเนื่องจากเหตุในข้อแรก เมื่อมารดาออกทำงานนอกบ้าน อาจจะต้องหากคนดูแลเด็กมา ทำหน้าที่ช่วยดูแลเด็กที่บ้าน แต่ผู้ดูแลเด็กเหล่านี้มักขาดความรู้ความเข้าใจในการเลี้ยงดูเด็กทำให้ ขาดการดูแลเอาใจใส่อย่างเหมาะสม หรือบางครั้งพบว่าผู้เลี้ยงดูเด็กที่ขาดความระมัดระวังพลั้งเผลอ ทำให้เด็กเกิดอันตราย ทำให้พ่อแม่คิดว่าการนำเด็กไปยังสถานพัฒนาเด็กจะได้รับความปลอดภัย มากกว่าและหวังว่าในขณะที่เดียวกันที่สถานพัฒนาเด็ก เด็กยังได้รับการกระตุ้นพัฒนาการด้านต่าง ๆ เพิ่มเติมอีกด้วย

3. ด้วยความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้แก่เด็กวัยอนุบาลที่ขยายวงกว้างออกไปทำให้ ผู้ปกครองเข้าใจถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาในระดับนี้ จึงนำเด็กไปเข้ารับการกระตุ้น พัฒนาการจากสถานพัฒนาเด็กที่มีคุณภาพ เพื่อให้เด็กได้รับการกระตุ้นและส่งเสริมพัฒนาการ ต่าง ๆ อย่างเหมาะสมก่อนที่จะเข้าสู่ระบบโรงเรียนที่แท้จริง

4. รัฐบาลให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาให้แก่เด็กวัยอนุบาลเพิ่มขึ้น โดยสนับสนุนให้ หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ จัดสถานพัฒนาเด็กระดับอนุบาลขึ้น เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระด้านการ อบรมเลี้ยงดูเด็กของครอบครัว ขณะเดียวกันก็ดำเนินการให้มีการจัดสถานพัฒนาเด็กเหล่านี้ให้มี คุณภาพ รวมทั้งการให้ความรู้แก่ผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลเด็กในสถานพัฒนาเด็กให้มีความรู้ในการ อบรมดูแล เด็กที่สอดคล้องตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการและหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ การสนับสนุนดังกล่าว ทำให้ มีสถานพัฒนาเด็กเกิดขึ้นในรูปแบบต่าง ๆ และกระจายอยู่ทั่วไปทำให้ครอบครัวมีโอกาสในการ พิจารณานำบุตรหลานไปรับการพัฒนาในสถานพัฒนาเด็ก แทนที่จะอบรมเลี้ยงดูอยู่กับบ้าน

สรุปได้ว่าเด็กในวัยอนุบาลเป็นวัยของการเจริญเติบโตและพัฒนาการทางด้านร่างกาย ปัญญา อารมณ์ และสังคม วัย 6 ขวบแรกนี้เป็นวัยสำคัญยิ่งของมนุษย์ หากได้รับการดูแลและส่งเสริมอย่างถูกต้อง ย่อมหมายถึงคุณภาพคนในสังคม ดังนั้นการจัดการศึกษาระดับอนุบาลถือเป็นจุดเริ่มต้นของชีวิต เพราะเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กอายุ 3 – 5 ปี ซึ่งเป็นการวาง รากฐาน และส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่จะพัฒนาขึ้นเป็นผู้ใหญ่หรือเป็นทรัพยากรที่สำคัญไปสู่ สังคม และประเทศชาติ

ทั้งนี้ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องพัฒนาภาพลักษณ์โรงเรียนอนุบาลจากเดิม ๆ มาสู่รูปแบบใหม่ ๆ ทั้งการจัดการ การบริหารในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน ซึ่งประกอบไปด้วย แนวการจัดการเรียนการสอน สื่อ นวัตกรรมต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับการพัฒนาตามวัยของเด็ก และส่งเสริมตามวุฒิภาวะออกไปสู่ตามความต้องการของสังคม สถานที่ ห้องเรียน ห้องน้ำ ห้องอาหาร จัดให้มีความสะอาด สวยงามถูกสุขลักษณะ สภาพแวดล้อมรอบ ๆ สนับสนุนบรรยากาศให้เหมือน หรือคล้ายบ้าน มีความอบอุ่น อยากรเข้ามาเรียน เข้ามารับบริการ

แนวคิดการจัดการศึกษาระดับอนุบาล

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 3 – 4)

1. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการ พัฒนาการของมนุษย์เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวมนุษย์เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิต่อเนื่องไปจนตลอดชีวิตซึ่งครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ พัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา จะมีความสัมพันธ์ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นตอนไปพร้อมกันทุกด้านเด็กแต่ละคนจะเติบโตและมีลักษณะ พัฒนาการแตกต่างกันไปตามวัย โดยพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยที่พัฒนาการเด็กปฐมวัย บ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวเด็กอย่างต่อเนื่องในแต่ละวัยเริ่มปฏิสนธิจนถึงอายุ 5 ปี

พัฒนาการแต่ละด้านมีทฤษฎีเฉพาะอธิบายไว้และสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาเด็ก อาทิ ทฤษฎีพัฒนาการทางด้านร่างกายที่อธิบายการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กว่ามีลักษณะต่อเนื่อง เป็นลำดับขั้นใดจะต้องเกิดวุฒิภาวะของความสามารถขั้นนั้นก่อน หรือ ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาที่อธิบายว่าเด็กมาพร้อมวุฒิภาวะ ซึ่งจะพัฒนาขึ้นตามอายุ ประสบการณ์ ค่านิยมทางสังคม และสิ่งแวดล้อม หรือทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพ ที่อธิบายว่าเด็กจะพัฒนาได้ดีในแต่ละช่วงอายุ เด็กได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ตนพอใจ ได้รับความรักความอบอุ่นเพียงพอกจากผู้ใกล้ชิด มีโอกาสช่วยตนเอง ทำงานที่เหมาะสมกับวัยและมีอิสระที่จะเรียนรู้ในสิ่งที่ตนอยากรู้ รอบ ๆ ตัว

ดังนั้นแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก จึงเป็นเสมือนหนึ่งแนวทางให้ผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจเด็ก สามารถอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างของแต่ละบุคคล ในอันที่จะส่งเสริมให้เด็กพัฒนาจนบรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการ ได้ชัดเจนขึ้น

2. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ การเรียนรู้ของมนุษย์เรามีผลสืบเนื่องมาจากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นจากกระบวนการที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยผู้เรียนจะต้องเป็นผู้กระทำให้เกิดขึ้นด้วยตนเอง การเรียนรู้จะเป็นไปได้ดี ถ้าผู้เรียนได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว มีโอกาสคิดริเริ่มตามความต้องการและความสนใจของตนเอง รวมทั้งอยู่ในบรรยากาศที่เป็นอิสระอบอุ่นและปลอดภัย ดังนั้นการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก และเนื่องจากการเรียนรู้ นั้นเป็นพื้นฐานของพัฒนาการในระดับที่สูงขึ้น ทั้งคนเราเรียนรู้มาตั้งแต่เกิดตามธรรมชาติ ก่อนที่จะเข้ามาสถานศึกษา การจัดทำหลักสูตรจึงยึดแนวคิดที่จะให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วยตัวเด็กเอง ในสภาพแวดล้อมที่เป็นอิสระเอื้อต่อการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน

3. แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก การเล่นถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญในชีวิตเด็กทุกคน เด็กจะรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน ได้สังเกต มีโอกาสทำการทดลอง สร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและค้นพบด้วยตนเอง การเล่นจะมีอิทธิพลและมีผลดีต่อการเจริญเติบโต ช่วยพัฒนาร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา จากการเล่นเด็กมีโอกาสนี้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้ใช้ประสาทสัมผัสและการรับรู้ ผ่อนคลายอารมณ์ และแสดงออกถึงตนเอง เรียนรู้ความรู้สึกของผู้อื่น การเล่นจึงเป็นทางที่เด็กจะสร้างประสบการณ์เรียนรู้สิ่งแวดล้อม เรียนรู้ความเป็นอยู่ของผู้อื่น สร้างความสัมพันธ์อยู่ร่วมกับผู้อื่น กับธรรมชาติรอบตัว

4. แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคม บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่หรือแวดล้อมตัวเด็กทำให้เด็กแต่ละคนแตกต่างกันไปผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าวัฒนธรรมและสังคมที่แวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ผู้สอนควรต้องเรียนรู้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของเด็กที่ตนรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนา เกิดการเรียนรู้ และอยู่ในกลุ่มคนที่มาจากพื้นฐานเหมือนหรือต่างจากตนได้อย่างราบรื่นมีความสุข

หลักการจัดการศึกษาระดับอนุบาล

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 5 – 9)

1. การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม การพัฒนาหลักสูตรพิจารณาจากวัยและประสบการณ์ของเด็กโดยเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่ และประสบการณ์ใหม่ที่เด็กจะได้รับ ต้องมีความหมายกับตัวเด็ก เป็นหลักสูตรที่ให้โอกาสทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิเศษได้พัฒนา รวมทั้งยอมรับในวัฒนธรรมและภาษาของเด็ก พัฒนาเด็กให้รู้สึกเป็นสุขในปัจจุบัน มีใจเพื่อเตรียมเด็กสำหรับอนาคตข้างหน้าเท่านั้น

2. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะต้องอยู่ในสภาพที่สนองความต้องการ ความสนใจของเด็กทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ผู้สอนจะต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้อยู่ในที่ที่สะอาด ปลอดภัย อากาศสดชื่น ผ่อนคลาย ไม่เครียด มีโอกาสออกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่อวัสดุอุปกรณ์ มีของเล่นที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัย ให้เด็กมีโอกาสได้เลือกเล่น เรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง และโลกที่เด็กอยู่รวมทั้งพัฒนาการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม ดังเช่น สภาพสังคมแวดล้อมทั้ง ภายในและภายนอกห้องเรียนจึงเป็นเสมือนหนึ่งสังคมที่มีคุณค่าสำหรับเด็กแต่ละคน จะเรียนรู้และสะท้อนให้เห็นว่าบุคคลในสังคมเห็นความสำคัญของการอบรม เลี้ยงดูและให้การศึกษากับเด็กปฐมวัย

3. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ผู้สอนมีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กอย่างมาก ผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้บอกความรู้หรือสั่งให้เด็กทำ มาเป็นผู้อำนวยความสะดวก ในการจัดสภาพแวดล้อมประสบการณ์และกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่ ผู้สอน และเด็กมีส่วนร่วมที่จะริเริ่มทั้ง 2 ฝ่าย โดยผู้สอนจะเป็นผู้สนับสนุน ชี้นำ และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก ส่วนเด็กเป็นผู้ลงมือกระทำเรียนรู้ และค้นพบด้วยตนเอง ดังนั้น ผู้สอนจะต้องยอมรับ เห็นคุณค่า รู้จักและเข้าใจเด็กแต่ละคนที่ตนดูแลรับผิดชอบก่อนเพื่อจะได้วางแผน สร้างสภาพแวดล้อม และจัดกิจกรรมที่จะส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ผู้สอนต้องรู้จักพัฒนาตนเองปรับปรุงใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเด็ก

4. การบูรณาการการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยยึดหลักการ

บูรณาการที่ว่า หนึ่งแนวคิดเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะและหลายประสบการณ์สำคัญ ดังนั้น เป็นหน้าที่ของผู้สอนจะต้องวางแผนการจัดประสบการณ์ในแต่ละวันให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายกิจกรรมหลากหลายทักษะหลากหลายประสบการณ์สำคัญ อย่างเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางที่กำหนดไว้

5. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก การประเมินระดับปฐมวัยยึด

วิธีการสังเกตเป็นส่วนใหญ่ ผู้สอนจะต้องสังเกตและประเมินทั้งการสอนของตนและพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กว่าได้บรรลุตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการ จากข้อมูลเชิงบรรยาย จากการ รวบรวมผลงาน การแสดงออกในสภาพที่เป็นจริง ข้อมูลจากครอบครัวของเด็ก ตลอดจนการที่เด็กประเมินตนเองหรือผลงาน สามารถบอกได้ว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ข้อมูลจากการประเมินพัฒนาการจะช่วยผู้สอนในการวางแผนการจัดกิจกรรม ซึ่งให้เห็นความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคนใช้เป็นข้อมูลในการสื่อสารกับพ่อแม่ ผู้ปกครองเด็ก และขณะเดียวกันยังใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการจัดการศึกษาให้กับเด็กในวัยนี้ได้อีกด้วย

6. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน

ทั้งนี้ เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เด็กเจริญเติบโตขึ้นมา ผู้สอน พ่อแม่ และผู้ปกครองของเด็กจะต้องมีการแลกเปลี่ยน ข้อมูล ทำความเข้าใจพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ต้องยอมรับและร่วมมือกันรับผิดชอบ หรือถือเป็นผู้มีส่วนที่จะต้องช่วยกันพัฒนาเด็กให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน ดังนั้น ผู้สอนจึงมิใช่จะแลกเปลี่ยนความรู้กับพ่อแม่ ผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กเท่านั้น แต่จะต้องให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการพัฒนาด้วย ทั้งนี้ มิได้หมายความว่า พ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็นผู้กำหนดเนื้อหาหลักสูตรตามความต้องการ โดยไม่คำนึงถึงหลักการจัดที่เหมาะสมกับวัยเด็ก

จากแนวคิดและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยที่สำคัญเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กที่มีความสัมพันธ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นขั้นตอนไปพร้อมกันทุกด้าน แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ยึดให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วยตนเองในสิ่งแวดล้อมที่เป็นอิสระเอื้อต่อการเรียนรู้และการจัดบูรณาการให้เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน โดยถือว่าการเล่นอย่างมีจุดมุ่งหมายเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก และแนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคมที่แวดล้อมซึ่งมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวถึง สาระสำคัญของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ซึ่งมี หลักการ และจุดประสงค์ ดังนี้

หลักการ

เป็นหลักสำคัญในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ซึ่งผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาหลักการของหลักสูตรให้เข้าใจ เพราะในการจัดประสบการณ์ให้เด็กอายุ 3 – 5 ปีจะต้องยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูควบคู่กับการให้การศึกษา โดยต้องคำนึงถึงความสนใจ และความต้องการของเด็กทุกคนทั้งเด็กปกติ เด็กที่มีความสามารถพิเศษ และเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา รวมทั้งการสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือเด็กที่มีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือค้อยโอกาส หรือให้เด็กพัฒนาทุกด้านทั้ง ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างสมดุล โดยจัด กิจกรรมที่หลากหลาย บูรณาการผ่านการเล่น และกิจกรรมที่ประสบการณ์ตรงผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า เหมาะสมกับวัย และความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กแต่ละคน ได้มีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการสูงสุดตามศักยภาพ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข เป็นคนดี และคนเก่งของสังคม และสอดคล้องกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อทางศาสนา สภาพเศรษฐกิจ สังคม โดยความร่วมมือจากบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

หลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 มีสาระสำคัญดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
3. พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข
5. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

จุดหมาย

จุดหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งให้เด็กมีพัฒนาเหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เมื่อเด็กจบการศึกษาระดับปฐมวัย เด็กจะบรรลุตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้ใน

จุดหมาย 12 ข้อ และในแต่ละช่วงอายุผู้สอนคำนึงถึงคุณลักษณะตามวัยของเด็กด้วย มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 จะครอบคลุมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจสังคม และสติปัญญา ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
2. กล้ามเนื้อใหญ่ และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน
3. มีสุขภาพจิตที่ดี และมีความสุข
4. มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
5. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
6. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นธรรม และความเป็นไทย
8. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
10. มีความสามารถในการคิดและแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

บุคลากร

บุคคลทางการศึกษาที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงต่อภาพลักษณ์ของโรงเรียน คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เจ้าหน้าที่หรือบุคลากรอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ครู ซึ่งจะต้องปฏิบัติหน้าที่ภายใต้กรอบและเงื่อนไขของความเปลี่ยนแปลงรอบด้าน ภายใต้สภาวะที่มีการแข่งขันกันสูงมาก ยิ่งเป็นภาวะการแข่งขันที่วางอยู่บนพื้นฐานแห่งคุณภาพของคนด้วยแล้ว ย่อมต้องการภาพลักษณ์ที่ดีและเหมาะสมต่อการระดมสรรพกำลังรอบด้าน ดังนั้นบทบาทด้านบุคลากรในงานบริการในด้านต่าง ๆ จะส่งผลและส่งเสริมต่อภาพลักษณ์ของโรงเรียนทั้งทางด้านบวก และด้านลบไปสู่ผู้ปกครอง

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช (2537: 212) โรงเรียนควรพึงพิถีพิถันในการคัดเลือก เช่น ครูควรเป็นผู้ที่มีความเมตตา กรุณา รักเด็ก ใจเย็น สุขภาพ รอบคอบละเอียด ถี่ถ้วนและรักความสะอาด เจ้าหน้าที่หรือบุคลากรอื่นที่ไม่ใช่ครู ควรเป็นบุคคลที่มีความสามารถพิเศษตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเข้ามาทำงานและเป็นผู้ที่มีสุขภาพอนามัยดีทั้งกายและใจบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับ

การจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษา มีดังนี้ คือ ผู้บริหาร ครู พี่เลี้ยงเด็กหรือผู้ช่วยครู พยาบาลคนครว นั้กการ การโรง พนักงานขับรถ และ ยาม

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่ง ทั้งของรัฐ และเอกชน

คุรุสภา, 2540 (อ้างถึงใน ชีระ รุญเจริญ และคณะ, 2546: 35) ได้ออกประกาศเกณฑ์ มาตรฐาน ผู้บริหารการศึกษา 12 เกณฑ์

1. ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษา
2. ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากร ผู้เรียน และชุมชน
3. มุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติตาม ได้เต็มศักยภาพ
4. พัฒนาแผนงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง
5. พัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นไปเป็นลำดับ
6. ปฏิบัติงานขององค์กรโดยเน้นผลถาวร
7. รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ
8. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
9. ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์
10. แสวงหา และใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา
11. เป็นผู้นำและสร้างผู้นำ
12. สร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์

การพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาทุกด้านนั้นผู้บริหารจะเป็นผู้นำสำคัญในโรงเรียนที่ต้อง ตัดสินใจสั่งการ อำนวยการ ครอบคลุม ชี้นะ จัดเตรียม จัดหาวัสดุอุปกรณ์, เงินทุน, ทรัพย์สินสื่อ เทคโนโลยี เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาบรรลุผลสอดคล้อง กับนโยบายและวัตถุประสงค์ที่ กำหนดเอาไว้ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างไปจากครู โดยทั่วไป ซึ่ง สมหวัง พิริยานูวัฒน์ (2543) ได้กล่าวเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารที่ช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ โรงเรียนได้ดังนี้

วิสัยทัศน์แห่งผู้บริหาร ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างไป จากครูทั่วไป 8 ประการ วิจิตร ศรีสอาน, 2540 (อ้างถึงใน สมหวัง พิริยานูวัฒน์, 2540: 3 - 4) อันได้แก่

- 1) ความรับผิดชอบต่อการพัฒนา จุดมุ่งหมาย เป้าหมาย นโยบายของสถานศึกษา
- 2) รับผิดชอบในการจัดการวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ หรือ ใช้ประโยชน์ของสถานศึกษาสูงสุด
- 3) รับผิดชอบในการจัดสรรเวลาและสถานที่หรือประโยชน์ของการสอน
- 4) รับผิดชอบในการจัดวางตัวบุคคลหรือให้สามารถทำหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมาย
- 5) รับผิดชอบส่งเสริมการเรียนการสอนหรือให้บรรลุเป้าหมาย
- 6) รับผิดชอบการสร้าง ความสำคัญอันดี ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อประโยชน์ด้านการศึกษา
- 7) รับผิดชอบในการจัดโปรแกรมการอบรม เพื่อปรับปรุงนโยบายการสอน และ
- 8) รับผิดชอบในการประเมินความต้องการของโรงเรียน

นอกจากนี้ รุ่ง แก้วแดง, 2540 (อ้างถึงใน สมหวัง พิริยานูวัฒน์, 2540: 4) กล่าวถึง ภาพลักษณ์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่เอาไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ ที่เข้มแข็งเป็นผู้จัดการที่เฉียบแหลม เป็นผู้ประสานชุมชนที่ดี เป็นผู้อำนวยความสะดวก ที่เชี่ยวชาญ และเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 96 - 98) ได้กล่าวถึง การจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยในระบบสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาท ดังนี้

1. ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและมีวิสัยทัศน์ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย
2. คัดเลือกบุคลากรที่ทำงานกับเด็ก เช่น ผู้สอน พี่เลี้ยง อย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึงคุณสมบัติหลักของบุคลากร ดังนี้
 - 1.1 มีวุฒิทางการศึกษาด้านการอนุบาลศึกษา การศึกษาปฐมวัยหรือผ่านการอบรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย
 - 1.2 มีความรักเด็ก จิตใจดี มีอารมณ์ขันและใจเย็น ให้ความสำคัญกับตนเองกับเด็กอย่างสม่ำเสมอภาค
 - 1.3 มีบุคลิกของความเป็นผู้สอน เข้าใจและยอมรับธรรมชาติของเด็กตามวัย
 - 1.4 พุดจาสุภาพเรียบร้อย ชัดเจนเป็นแบบอย่างได้
 - 1.5 มีความเป็นระเบียบ สะอาด และรู้จักประหยัด
 - 1.6 มีความอดทน ขยัน ซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานในหน้าที่และการปฏิบัติต่อเด็ก

1.7 มีอารมณ์ร่วมกับรู้จักรับฟัง พิจารณาเรื่องราวปัญหาต่าง ๆ ของเด็ก และ ตัดสินปัญหาต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลด้วยความเป็นธรรมชาติ

1.8 มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตสมบูรณ์

3. ส่งเสริมการจัดบริการทางการศึกษาให้เด็กได้เข้าเรียนอย่างทั่วถึง และเสมอภาค และ ปฏิบัติการรับเด็กตามเกณฑ์ที่กำหนด
4. ส่งเสริมให้ผู้สอนและผู้ปฏิบัติงานกับเด็กพัฒนาตนเองมีความรู้ก้าวหน้าอยู่เสมอ
5. เป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยร่วมให้ความเห็นชอบ กำหนด วัสดุทัศนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กทุกช่วงอายุ
6. สร้างความร่วมมือและประสานกับบุคลากรทุกฝ่ายในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
7. จัดให้มีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับตัวเด็ก งานวิชาการหลักสูตร อย่างเป็นระบบและมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษา
8. สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมตลอดจนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้
9. นิเทศ กำกับติดตามการใช้หลักสูตร โดยจัดให้มีระบบนิเทศภายในอย่างมีระบบ
10. กำกับติดตามให้มีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาและนำผลจากการประเมิน ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพเด็ก
11. กำกับติดตามให้มีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาและนำผลจากการประเมิน ไปใช้ในการพัฒนาสาระของหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็กกับบริบท สังคมและให้มีความ ทันสมัย

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2527: 151 - 154) กล่าวถึง บทบาทหลักเฉพาะของ ผู้บริหารการศึกษาในสถานศึกษาปฐมวัย สามารถจำแนกได้เป็น 4 ประการ

1. บทบาทและหน้าที่ในการพัฒนาแนวการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

การสร้างสรรคสื่อการเรียนการสอนที่ประหยัด เทคนิคการสอนใหม่ ๆ ผู้บริหารจะต้องเอาใจใส่ เป็นผู้นำครูกระตุ้นครูให้ตื่นตัวในการปรับปรุงการเรียนการสอน ฉะนั้นผู้บริหารจึงต้องเป็นผู้รอบรู้ทางวิชาการเป็นที่พึ่งของครูได้ และสามารถสาธิตการสอนให้ดูเป็นตัวอย่างได้ ครูย่อมจะนับถือ และเลื่อมใส ผู้บริหารควรจัดเวลาให้ได้เข้าร่วมกิจกรรมกับเด็ก ๆ ด้วย เด็กจะรักและนับถือ ช่วยให้เด็กเกิดความสัมพันธ์อันดีกับเด็ก

นอกจากบทบาทและหน้าที่หลักภายในสถานศึกษาแล้ว ผู้บริหารยังต้องมีบทบาทและหน้าที่ ในด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อพ่อแม่ผู้ปกครองเด็กด้วย เนื่องด้วยหน้าที่การปฏิบัติงานรับผิดชอบ ใกล้ชิดกับเด็กในวัย 3 – 6 ปี ซึ่งพ่อแม่ของเด็กมีความรักและห่วงใยเป็นพิเศษยิ่งกว่าเด็กโต ส่วนมาก มักจะไปส่งลูกที่สถานศึกษาและรับกลับบ้านด้วยตนเอง ผู้บริหารจึงมีโอกาสพบพ่อแม่ผู้ปกครอง

เด็กเสมอ ได้มีการสนทนากลุ่มถึงทุกข์สุขภายในครอบครัว โดยเฉพาะปัญหาในเรื่องที่เกี่ยวกับเด็ก เป็นโอกาสให้ความร่วมมือช่วยเหลือเป็นที่ปรึกษาแนะนำแก่พ่อแม่ผู้ปกครองเด็กได้ดี ย่อมทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองเด็กเกิดความศรัทธาในตัวผู้บริหาร

บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารในด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อพ่อแม่ผู้ปกครองเด็กที่สำคัญยิ่งอีกประการหนึ่ง คือ เรื่องระบบให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เนื่องด้วยปัจจุบันนี้พ่อแม่ผู้ปกครองเด็กส่วนมากเข้าใจว่า สถานศึกษาปฐมวัยนั้น คือ สถานศึกษาที่เขาส่งเด็กเข้าไปเรียนหนังสือให้อ่านออกเขียนได้เท่านั้น ฉะนั้นผู้บริหารจำเป็นที่จะต้องประชุมชี้แจงระบบการให้การศึกษาเด็กปฐมวัยให้พ่อแม่ผู้ปกครองเข้าใจและยอมรับด้วยเหตุผลว่าดีกว่าการเร่งเพียงให้เด็กอ่านออกเขียนได้เท่านั้น มิฉะนั้นจะไม่เกิดความศรัทธาต่อสถานศึกษาปฐมวัย

สรุปได้ว่าผู้บริหารในสถานศึกษาปฐมวัยต้องมีบทบาทหน้าที่หลัก คือ เป็นครูของครู เป็นครูของเด็ก และเป็นครูของพ่อแม่ผู้ปกครอง

2. บทบาทเกี่ยวกับการบริหารบุคลากร ผู้บริหารในสถานศึกษาปฐมวัยมีหน้าที่เป็นผู้สรรหาบุคลากรให้เหมาะสมกับลักษณะงานที่เขาจะต้องทำ ได้แก่ ครูผู้สอน พี่เลี้ยงเด็ก เจ้าหน้าที่ธุรการ เจ้าหน้าที่การเงิน แม่ครัวและคนงาน ภารโรงและคนทำสวน เป็นต้น เมื่อสรรหาบุคลากรได้แล้ว งานที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คืองานด้านพัฒนาบุคลากรวิชาการ ซึ่งจะต้องทำต่อเนื่องตลอดเวลาอย่างไม่มีจุดจบผู้มีบทบาทให้ความร่วมมือกับผู้บริหารในด้านพัฒนาบุคลากรทางวิชาการคือศึกษานิเทศน์ทำงานผ่านครูเพื่อมุ่งผลไปสู่เด็ก แต่มิใช่ทำงานกับเด็กโดยตรง อย่างไรก็ตาม กิจกรรมด้านการศึกษาปฐมวัยนั้นมีงานริเริ่มสร้างสรรค์อยู่มาก เมื่อได้แนะนำกับครูแล้ว หากสาริธการสอนเด็กเป็นตัวอย่างได้ด้วย ครูจะเกิดความเลื่อมใส เพื่อแสดงให้เห็นว่า มิใช่ดีแต่พูดแนะนำเท่านั้น เมื่อทุกฝ่ายร่วมมือพัฒนาอย่างจริงจังแล้ว ย่อมได้ครูที่มีคุณภาพสามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพได้ตามวัตถุประสงค์

3. บทบาทในการจัดหาเงินและเครื่องอำนวยความสะดวกทั้งหลาย ผู้บริหารในสถานศึกษาปฐมวัย ไม่ว่าจะเป็นของรัฐหรือเอกชนในสมัยปัจจุบันนี้ จะต้องมีทัศนคติทางเศรษฐกิจ สถานศึกษาของรัฐนั้นจะรอแต่งบประมาณแผ่นดินอย่างเดียวไม่ได้ เพราะประเทศของเรามีงบประมาณจำกัด ส่วนสถานศึกษาเอกชนรัฐให้ความช่วยเหลือได้บ้างเล็กน้อยเท่านั้น และกำลังให้ช่วยตนเองด้วยการให้เพิ่มพูนคุณภาพก็จะดำรงอยู่ได้ อย่างไรก็ตามผู้บริหารจะต้องรู้แหล่งการเงินนั้นว่าอยู่ที่ไหน และจะได้มาอย่างไร ฉะนั้นจะต้องรู้จักร่วมมือกับชุมชน สมภารวัด เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองเด็ก องค์กรให้

ความช่วยเหลือของต่างประเทศ มูลนิธิต่างๆ ห้างร้านบริษัทใหญ่ ๆ บุคลากรผู้มีจิตศรัทธา ฯลฯ เพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรสำหรับ ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาของสถานศึกษาปฐมวัย ข้อสำคัญผู้บริหารต้องควรปฏิบัติให้ตรงวัตถุประสงค์ของผู้บริจาคให้ผู้บริจาคเห็นผลทันตาและโมทนาผ่านสื่อมวลชนด้วย

4. บทบาทในการการประชาสัมพันธ์สถานศึกษาปฐมวัย ผู้บริหารในสถานศึกษาปฐมวัย จะต้องเป็นนักประชาสัมพันธ์ที่ดี เพราะการที่เราจะอธิบายให้คนทั้งหลายรู้ว่า เรากำลังทำอะไรอยู่ แล้วคิดว่าจะทำอะไรต่อไปนั้นเป็นจุดสำคัญที่เราจะได้รับการสนับสนุนจากภายนอก เมื่อมีโอกาสที่จะทำให้สื่อมวลชนในท้องถิ่นรู้จักสถานศึกษาก็ควรทำ เช่น การออกรายการวิทยุ โทรทัศน์ เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ และให้บริการการศึกษา เช่น แสดงวิธีผลิตสื่อการเรียนการสอนแบบใหม่ ๆ แปลก ๆ จากวัสดุเหลือใช้ วัสดุในท้องถิ่นที่หาง่าย สาธิตการสอนประกอบการใช้สื่อการเรียนการสอน เชิญชมนิทรรศการทางวิชาการ จัดโครงการฝึกปฏิบัติการผลิตสื่อการเรียนการสอนประเภท หนึ่งต่าง ๆ ระยะสั้นเป็นครั้งคราว ให้ความร่วมมือส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ได้แก่ ส่งเด็กที่มีมารยาทงดงามเข้าประกวดการไหว้ การกราบ เป็นต้น การติดต่อสื่อสารกับทางบ้านเด็กก็เป็นสิ่งที่ควรทำ ด้วยการแจ้งข่าวอันน่ายินดีพอใจ และควรส่งผลงานของเด็กไปให้ชมด้วย นอกจากนี้อาจเชิญพ่อแม่ผู้ปกครองเด็กชมพัฒนาการผลงานทางวิชาการของเด็ก ฯลฯ

ในเมื่อการรับคู่กับการให้ ผู้บริหารในสถานศึกษาควรสนองความต้องการของสังคมในท้องถิ่นเท่าที่จะทำได้บางโอกาส เช่น ให้บริการใช้สถานศึกษาในกรณีเป็นหน่วยเลือกตั้ง ในงานมงคลสมรส ฯลฯ การให้ยืมเครื่องใช้ ได้แก่ เก้าอี้ โต๊ะ และการให้บุคลากรในสถานศึกษาช่วยเหลือให้บริการความสะดวก เป็นต้น

นอกจากนี้ เยาวพา เดชะคุปต์ (2542: 126 – 129) ได้กล่าวว่าครูใหญ่หรือผู้บริหารมีหน้าที่ ทั้งทางด้านการบริหารและการนิเทศ ในฐานะผู้บริหารครูใหญ่มีอำนาจควบคุมดูแลในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนเป็นไปอย่างเรียบร้อย เช่น ด้านการเรียน การสอน การเงิน ชุกรการ อาคารสถานที่ วัสดุ เครื่องใช้ เครื่องเล่น อุปกรณ์การเรียนการสอน การวางแผนงาน การปรับปรุงงานของโรงเรียน เป็นต้น

ในฐานะผู้นิเทศ ผู้บริหาร หรือครูใหญ่จะต้องเป็นผู้ให้คำปรึกษาด้วย ซึ่งหน้าที่นี้ครูใหญ่เริ่มศึกษานุคลิกภาพของครูและนักศึกษาเฉพาะกรณีเช่นเดียวกับครูทำกับเด็ก ครูใหญ่ต้องเริ่มด้วยการให้ความสนิทสนมเป็นกันเองกับครู รับฟังทั้งปัญหาส่วนตัว และปัญหาการทำงานของครู จะ

ช่วยให้ครูสามารถแก้ปัญหาได้ และสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในทางตรงกันข้ามถ้าครูใหญ่ไม่ช่วยแก้ปัญหาให้ครูของตน จะทำให้ครูมีปัญหาที่มีความวุ่น กังวลใจ และมีผลเสียในการทำงานด้วย

หน้าที่ของครูใหญ่หรือผู้บริหารการศึกษาปฐมวัยสรุปได้ดังนี้

1. **ผู้บริหารหรือครูใหญ่** ควรพยายามหาโอกาสพบเด็กใหม่ด้วยตนเองให้บ่อยครั้ง และถ้าสามารถพูดคุยสนทนากับเด็กใหม่ได้ทั่วถึงทุกคนก็จะเป็นการดี การเปิดโอกาสให้เด็กได้พูดคุยเกี่ยวกับปัญหาของตนเองอย่างเป็นเอง จะทำให้เด็กรู้สึกว่าได้ผ่อนคลายและรู้สึกพอใจ และเรื่องราวที่ปรึกษาหารือกันควรเก็บไว้ในแฟ้มระเบียบงานสะสมของเด็กด้วย
2. **ผู้บริหารหรือครูใหญ่ควรสอบถามครูเกี่ยวกับเด็ก** เพื่อจะได้ทราบความเป็นไปของเด็กและนอกจากนี้ควรหาโอกาสทำความรู้จักคุ้นเคยกับผู้นำด้านต่าง ๆ ในท้องถิ่น เพื่อจะได้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับ นักเรียน
3. **ผู้บริหารหรือครูใหญ่ควรติดต่อกับผู้ปกครองของเด็กอย่างสม่ำเสมอ** เพราะพ่อแม่เป็นผู้มีส่วนสำคัญมากในการสร้างบุคลิกภาพของเด็ก โดยเฉพาะในระดับอนุบาลและประถมศึกษาผู้บริหารควรสนใจและถือเป็นหน้าที่สำคัญในการติดต่อทำความเข้าใจและสร้างสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน พ่อแม่จะรู้สึกดีใจถ้าลูกของเขาได้รับความสนใจจากโรงเรียน และครูใหญ่ กิริยาท่าทางหรือลักษณะการต้อนรับของโรงเรียน โดยมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ปฐมนิเทศ ปัจฉนิเทศ การแสดงประจำปีของโรงเรียน เป็นต้น เมื่อผู้ปกครองมาโรงเรียนเป็นเรื่องที่ต้องระมัดระวังให้เข้าไปในทางที่พึงประสงค์ให้ผู้ปกครองรู้สึกว่าตนเป็นคนสำคัญคนหนึ่งที่จะให้ความร่วมมือกับโรงเรียนได้
4. **จัดบริการให้ความรู้และเพิ่มเติมประสบการณ์ให้แก่ครูด้วยวิธีต่าง ๆ** เช่น การส่งไปศึกษาอบรม หรือดูงานเพิ่มเติม จัดหาหนังสือหรือเอกสารสำหรับค้นคว้าได้อย่างพร้อมมูล
5. **จัดเวลา สถานที่ และผู้ดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะคอยแบ่งเบาภาระให้แก่ครูประจำชั้นตามสมควร**
6. **ให้กำลังใจ สนับสนุน โดยเฉพาะในชั้นเริ่มต้นงานช่วยเหลือในการวัด ประเมินผล ปรับปรุงและแก้ไขอุปสรรคเป็นระยะ ๆ**
7. **เป็นผู้ประสานงานและเชื่อมโยงกับงานอื่น ๆ ของโรงเรียนด้วยดี**
8. **จัดชั้นพิเศษสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ** เด็กเรียนช้า เด็กที่มีปัญหาหรือเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และพัฒนาการด้านต่าง ๆ หรือเด็กที่ปรับตัวไม่ได้ดี ทั้งนี้เพื่อช่วยให้เด็กได้ปรับตัวเองได้ดีขึ้น โดยไม่ต้องแข่งขันกับเด็กปกติทั้งหลาย บริการดังกล่าวจะช่วยให้เด็กพิเศษได้ พัฒนาศักยภาพของตนเอง และเด็กที่มีความบกพร่องด้านต่าง ๆ สามารถปรับปรุงตัวเองให้เป็นพลเมืองดีได้

ทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นของผู้บริหารการศึกษาปฐมวัยในการบริหารงานมีดังนี้

1. มีความรู้ เพื่อเป็นที่นับถือและเชื่อถือจากบุคคลอื่น ฉะนั้นจึงต้องรู้งาน มีทักษะ เชื่อมั่นในตนเองทำตัวให้ใหม่และทันสมัยอยู่เสมอ
 - 1.1 จัดเก็บหนังสือ ตำรา ไว้เป็นระเบียบ
 - 1.2 ศึกษาคู่มือการปฏิบัติงาน
 - 1.3 อ่านนิตยสาร วารสาร หนังสือพิมพ์ ฯลฯ และกรองข่าวที่ถูกต้อง
 - 1.4 สนทนากับผู้รู้ในเรื่องที่กำลังเป็นข่าว
 - 1.5 สังเกตการปฏิบัติงานของผู้นำอื่น ๆ
2. ความซื่อตรง ซึ่งหมายถึงตรงต่อเวลา หน้าที่ ทั้งตนเองและผู้อื่น
 - 2.1 รักษาความจริงตลอดเวลา
 - 2.2 พูดในสิ่งที่ถูกต้องและเป็นจริง
 - 2.3 ยืนหยัดในสิ่งที่เชื่อว่าถูกต้อง
 - 2.4 มีความซื่อสัตย์และยึดมั่นในหน้าที่เหนือสิ่งอื่นใด
3. ความกล้า คือ รู้จักควบคุมความกลัว มั่นใจในตนเองในการปฏิบัติงานซึ่งเป็นคุณภาพทางใจ และรับผิดชอบ
 - 3.1 ทำตามที่ต้องการ และดูแลรับผิดชอบ
 - 3.2 ข่มใจพูดจาด้วยสำเนียงปกติ
 - 3.3 ยืนหยัดสิ่งที่ถูกต้องแม้เผชิญกับสิ่งที่ไม่ชอบ
 - 3.4 ไม่โยนความผิดให้กับผู้อื่น
4. ความตัดสินใจเด็ดขาด ซึ่งจะต้องสามารถในการตัดสินใจ ไม่ลังเลใจ โดยการพูดอย่างมีอำนาจชัดเจน ผู้นำที่ฉลาดใช้วิจารณญาณด้วยความสงบและรวดเร็ว
 - 4.1 ตัดสินโดยฉวยโอกาสสรุปด้วยตนเอง ถ้าไม่สอดคล้องต้องหาเหตุผล
 - 4.2 ขยายทัศนะของตนด้วยการศึกษาจากผู้อื่น และอภิปรายกับผู้อื่น
 - 4.3 พยายามศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ เพื่อให้สุขุม มั่นใจ ฝึกการตัดสินใจ และใจกว้าง ยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น
 - 4.4 รู้จักเก็บสาระต่าง ๆ มาคิดให้เห็นเด่น ชัดเจน
5. ความเป็นผู้ที่เชื่อถือได้ คือมีความรู้ ว่องไว ไหวพริบดี มีความพยายามและตั้งใจทำงานดี ซึ่งจะต้อง
 - 5.1 มีความรู้และความพยายามดี
 - 5.2 รับผิดชอบต่อการทำงาน ตั้งใจทำ และทำได้อย่างถูกต้อง
 - 5.3 สนใจในงานและสวัสดิภาพทั่วไปของผู้ที่อยู่ได้บังคับบัญชา

- 5.4 ออกคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษร
6. ความคิดริเริ่ม คือ รู้จักว่าสิ่งใดควรทำทันทีแม้จะไม่ได้รับคำสั่ง และจะต้องรู้จักให้ลูกน้องสร้างความคิดริเริ่มและทำงานจนสำเร็จ โดยผู้บริหารจะต้องรู้หน้าที่พอที่จะตรวจตรางานได้สม่ำเสมอ
 - 6.1 กำจัดความเกียจคร้านทางกายและทางใจ
 - 6.2 เป็นคนว่องไวทั้งทางกายและทางใจ
 - 6.3 ทำงานโดยไม่ต้องรอคำสั่ง
 - 6.4 คิดรอบคอบแล้วจึงทำ
7. รู้จักกาลเทศะ คือ กระทำหรือพูดในสิ่งที่เหมาะสม เวลาที่เหมาะสม และสถานที่ที่เหมาะสม รู้จักช่วยเหลือลูกน้องด้วยการแนะนำ ให้ความสนใจและค้นหาสิ่งที่ควรแก้ไข
 - 7.1 เอาใจใส่บุคคลที่เกี่ยวข้อง
 - 7.2 มีความสามารถในการปกครอง
 - 7.3 ปฏิบัติตามแนวผู้นำและเป็นทีม
 - 7.4 สำรวจสิ่งที่มีความเห็นขัดแย้งกับผู้อื่นและหาแนวทางแก้ไข
8. ความยุติธรรม ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องค้ำจุนโลก และส่งเสริมขวัญของผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ฉะนั้น ผู้นำควรหลีกเลี่ยงอคติต่าง ๆ เกี่ยวกับเชื้อชาติ ศาสนา และความโกรธเคืองหรืออารมณ์ใด ๆ ทั้งสิ้น
 - 8.1 ถ้ามีจิตใจอคติให้หาทางแก้ไข
 - 8.2 ค้นหาว่าทำไมผู้หนึ่งผู้ใดจึงได้คำชมเชยและถูกตำหนิ
 - 8.3 ศึกษาถึงผู้มีความยุติธรรมและจงซื่อสัตย์ต่อตนเอง
9. ความกระตือรือร้น คือ สนใจในการทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างมากและด้วยความเต็มใจ พยายามปฏิบัติให้ได้ผลดีเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ลูกน้อง
 - 9.1 เข้าใจ รู้จัก และเชื่อมั่นในงานที่ตนทำอยู่
 - 9.2 ทำงานด้วยความพอใจ
 - 9.3 เอาผลงานสำเร็จมาช่วยให้ทำงานใหม่ต่อไป
 - 9.4 รู้จักแบ่งงานให้เหมาะสมกับเวลา
10. การวางตัว คือ รู้จักวางท่าทาง ความประพฤติ การแต่งกาย และอุปกรณ์การใช้ให้เหมาะสม
 - 10.1 ควบคุมอากัปกริยาให้เหมาะสม
 - 10.2 ใช้ภาษาสุภาพ
 - 10.3 ไม่ตำหนิคนจนออกหน้าหรือต่อหน้าคนอื่น

- 10.4 ศึกษาและสังเกตผู้ที่วางตนเหมาะสม
 - 10.5 ศึกษาและยึดมั่นในระเบียบ ทำตนให้มีมาตรฐานที่ดี
 - 10.6 หลีกเลียงความประพฤติที่ไม่ดี
11. ความอดทน หมายถึง ความมั่นคง ไม่ย่อท้อต่อความเหนื่อยยาก ตลอดจนความปวดร้าวทางกายและทางใจ
- 11.1 หลีกเลียงสิ่งที่ทำให้เกิดความท้อแท้ทางกายและใจ
 - 11.2 หมั่นออกกำลังกาย ทำให้ร่างกายแข็งแรง จิตใจร่าเริงแจ่มใส
 - 11.3 พยายามทำงานหนัก
 - 11.4 บังคับตนเองเมื่อเกิดความเหนื่อยอ่อนและเกียจคร้าน
 - 11.5 รู้จักทำงานทุกอย่างให้สำเร็จ โดยไม่คำนึงถึงอุปสรรคใด ๆ
12. ความไม่เห็นแก่ตัว คือ ไม่เอาใจเอาเปรียบ รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ผู้อื่น
- 12.1 ช่วยเหลือและเอาใจใส่ลูกน้องอย่างใกล้ชิด
 - 12.2 เข้าใจปัญหางานในหน้าที่และส่วนตัวของลูกน้อง
 - 12.3 คิดถึงความสุขสบายและความพอใจของลูกน้อง
 - 12.4 ให้ความไว้วางใจในลูกน้อง

สรุปได้ว่าวิชาชีพของผู้บริหาร งานบริหารเป็นงานที่ต้องใช้ทักษะสูง ผู้บริหารควรเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในลักษณะที่จะส่งเสริมให้การบริหารสถานศึกษาประสบผลสำเร็จในด้าน คุณวุฒิและประสิทธิภาพการทำงานผู้บริหาร ลักษณะภาวะผู้นำ การใช้ทักษะการบริหารงาน และรู้จักใช้อำนาจของตน ให้สอดคล้องกับบทบาทที่มีอยู่อย่างถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้ต้องคอยดูแลประเมินผลการทำงานบุคลากรอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปพัฒนาการทำงานให้เกิด ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพราะบทบาทด้านการบริหารงาน จะส่งผลไปถึงการปฏิบัติหน้าที่ และการให้บริการในด้านต่าง ๆ ของ บุคลากรซึ่งมีผลไปสู่ภาพลักษณ์ของโรงเรียนโดยรวมทั้งทางด้านบวก และด้านลบ ในการสร้างความศรัทธา ความเชื่อมั่น และความประทับใจ ต่อผู้ปกครองที่จะนำบุตรหลานเข้ามาใช้บริการของโรงเรียน

ครูอนุบาล

ครูอนุบาลมีหน้าที่อบรมเลี้ยงเด็ก โดยทั่วไปหลายหน่วยงานครูคนหนึ่งจะดูแลเด็กอนุบาลจำนวน 25 - 30 คน จัดแต่งห้องเรียนรับผิดชอบเครื่องใช้เครื่องเล่นและสื่อการสอนของเด็ก ทำการ

สอนวางแผนและคิดพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนของชั้นเรียน รวมทั้งปฏิบัติงานที่ ครูใหญ่ มอบหมายงานให้

ครูสภาได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู เมื่อ พ.ศ. 2533 โดยมุ่งหวังที่จะให้ครูได้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติตนด้วยความมุ่งมั่นอย่างจริงจัง และให้ความหมายของครูดังนี้

ครู คือ ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการใช้วิชาความรู้และเทคนิคการเรียนรู้ตลอดจนศาสตร์เฉพาะวิชาชีพครู ในการสร้างให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาคนทุกด้าน ดังนั้น ครูจึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถทั้งทางวิชาการ และวิชาชีพครู ต้องใฝ่หาความรู้ให้ทันสมัยตลอดเวลา และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคคลทั่วไปนอกจากนี้ได้บ่งชี้ลักษณะของครูที่ดีไว้ว่าต้องรอบรู้ สอนดี มีคุณธรรม จรรยาบรรณ มุ่งมั่นพัฒนา

กุลยา ดันติผลาชีวะ (2542: 12) ได้ให้ความหมาย ครู หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถในการสอนระดับปฐมวัยศึกษาเป็นผู้ทำหน้าที่ส่วนใหญ่ในการให้การศึกษาแก่เด็ก และให้การดูแลเด็กระหว่างอยู่ใน สถานศึกษา

เขาวพา เฉชะคุปต์ (2542: 109) ได้กล่าวว่าครูอนุบาล เป็นครูคนแรกที่ได้พบเป็นครั้งแรกของการมาโรงเรียน ความประทับใจครั้งแรกเป็นเรื่องสำคัญ ดังนั้น ครูควรจะสร้างความประทับใจให้เด็กเห็นว่าประสบการณ์ในการมาโรงเรียนเป็นเรื่องสนุกสนาน เพลิดเพลิน เด็กจะได้เล่นอย่างมีความสุข ไม่เกิดความว้าเหว่และขาดความมั่นใจในตนเอง

นอกจากนี้ เขาวพา เฉชะคุปต์ ยังได้กล่าวว่า ครูอนุบาลมีความสำคัญต่อเด็กในระดับอนุบาลอย่างมาก เพราะต้องมีพฤติกรรมโต้ตอบกับเด็กตลอดเวลา และมีอิทธิพลในการเสริมสร้างบุคลิกภาพ และพัฒนาการของเด็ก จำเป็นต้องมีคุณลักษณะพิเศษบางประการ ได้แก่ มีนิสัยรักเด็ก ยิ้มแย้มแจ่มใส โอบอ้อมอารี ใจเย็น อดทน ขยัน กิริยาจาสุภาพ เข้าใจธรรมชาติและความต้องการของเด็ก สุขภาพดี ปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้

สรุปได้ว่า ครูอนุบาล เป็นบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการใช้วิชาความรู้ ถ่ายทอด ให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และมีหน้าที่คอยดูแลเด็ก ระหว่างที่เด็กอยู่ในโรงเรียน จึงเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อเด็กในการพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของเด็ก ดังนั้นครูอนุบาลต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 98 - 99) กล่าวว่าการพัฒนาคุณภาพเด็กโดยถือเอาเด็กมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้เด็กสามารถพัฒนาตนตามธรรมชาติ สอดคล้องกับพัฒนาการและเต็มตามศักยภาพ ดังนั้น ผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งที่จะทำให้กระบวนการจัดการเรียนรู้ ดังกล่าวบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพผู้สอนจึงควรมีบทบาทหน้าที่ดังนี้

1. บทบาทในฐานะผู้เสริมการเรียนรู้

- 1.1 จัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็ก ที่เด็กกำหนดขึ้นด้วยตัวเอง และผู้สอนกับเด็กร่วมกันกำหนด โดยเสริมสร้างพัฒนาการเด็กให้ครอบคลุมทุกด้าน
- 1.2 ส่งเสริมให้เด็กใช้ข้อมูลแวดล้อม ศักยภาพของตัวเด็ก และหลักทางวิชาการในการผลิต กระทำ หรือหาคำตอบในสิ่งที่เด็กเรียนรู้อย่างมีเหตุผล
- 1.3 กระตุ้นให้เด็กร่วมคิด แก้ปัญหา ค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง ด้วยวิธีการศึกษาที่นำไปสู่การเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง
- 1.4 จัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สร้างเสริมให้เด็กทำกิจกรรมได้เต็มศักยภาพและความแตกต่างของเด็กแต่ละบุคคล
- 1.5 สอดแทรกการอบรมด้านจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ
- 1.6 ใช้กิจกรรมการเล่นเป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- 1.7 ใช้ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สอนและเด็กในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ

2. บทบาทในฐานะผู้ดูแลเด็ก

- 2.1 สังเกตและส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา
- 2.2 ฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน
- 2.3 ฝึกให้เด็กมีความเชื่อมั่น มีความภูมิใจในตนเองและกล้าแสดงออก
- 2.4 ฝึกการเรียนรู้หน้าที่ ความมีวินัย และการมีนิสัยที่ดี
- 2.5 จำแนกพฤติกรรมเด็กและสร้างนิสัยและแก้ปัญหาเฉพาะบุคคล
- 2.6 ประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา บ้าน และชุมชน เพื่อให้เด็กได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

3. บทบาทในฐานะนักพัฒนาเทคโนโลยีการสอน

- 3.1 นำนวัตกรรม เทคโนโลยีทางการสอนมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพบริบทสังคม ชุมชน และท้องถิ่น
- 3.2 ใช้เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ในชุมชนในการเสริมสร้างการเรียนรู้ให้แก่เด็ก
- 3.3 จัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร/ กระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาสื่อการเรียนรู้

3.4 พัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีคุณลักษณะของผู้ใฝ่รู้มีวิสัยทัศน์ และ ทันทสมัยทันเหตุการณ์ในยุคของข้อมูลข่าวสาร

4. บทบาทในฐานะผู้บริหารหลักสูตร

4.1 ทำหน้าที่วางแผนกำหนดหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4.2 จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ให้เด็กมีอิสระในการเรียนรู้ทั้งกายและใจ เปิดโอกาสให้เด็กเล่น/ ทำงานและเรียนรู้ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

4.3 ประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อนำผลการประเมินการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น

สุริย์ มุสิกะ, (2542: 22 - 23) สมาคมแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาของเด็กเยาวชนแห่งรัฐวอชิงตัน National Association for the Education of young Children, Washington ได้กล่าวถึงบทบาทที่ครูควรมีจะต้องประกอบด้วยดังนี้

1. ครูควรมีความเข้าใจในตัวเด็ก ในเรื่องพัฒนาการเด็กพื้นฐานในครอบครัวเข้าใจ ความต้องการของเด็ก ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสามารถในการเรียนรู้ของเด็กเพื่อจะได้จัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้กับเด็ก นอกจากนี้ครูต้องรู้วิธีที่จะเพิ่มทักษะให้กับเด็ก ให้เด็กมีอิสระในการคิด มีความมั่นใจ ส่งเสริมให้เด็กได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 เพื่อการเรียนรู้ให้เด็กได้คิดขณะทำงาน และให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและการลงมือทำกิจกรรม

2. ครูควรส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กไปพร้อม ๆ กันทุกด้าน ทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ ภาษา ความคิดสร้างสรรค์ การมีไหวพริบปฏิภาณ สถิติปัญญาและสังคมเด็กในช่วงก่อนประถมศึกษามีความกระตือรือร้น อยากเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา ครูจึงควรมีบทบาทในการส่งเสริม ชักชวนให้เด็กแสวงหาความรู้ เป็นผู้เอื้ออำนวยในการจัดกิจกรรม สิ่งแวดล้อมและสื่อให้เด็กเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่

3. ครูควรมีความรู้เรื่องของการนำหลักสูตรมาใช้ ในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กการจัดกิจกรรมจะเป็นการบูรณาการเนื้อหาวิชาต่าง ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ ศิลป สังคม คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษผสมกลมกลืนให้เด็กได้พัฒนาทักษะ กระบวนการแสวงหาความรู้หลากหลาย นอกจากนี้ประสบการณ์ที่จัดขึ้นเป็นไปในลักษณะที่ไม่เป็นบังคับ แต่ให้เด็กเกิดความรับผิดชอบด้วยตนเอง

4. ครูควรมีกุยุทธ์ในการสอนที่หลากหลาย และสอนอย่างมีความหมาย มีการ นำสื่อมาประกอบการสอนและให้เด็กมีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกัน มีการกระตุ้นให้เด็กค้นพบสิ่งที่กำลังเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูควรมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล สามารถจัดกิจกรรมที่ตอบสนองต่อความต้องการ ความ

อยากรู้ อยากเห็น และความสนใจที่แตกต่างกันของเด็ก โดยให้โอกาสเด็กได้เลือกทำกิจกรรมอย่างเสรี

5. ครูควรมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการประเมินผลเด็ก ในหลาย ๆ วิธี และมีการประเมินต่อเนื่อง ครูควรสังเกตพฤติกรรมในขณะที่เด็กทำ ว่าเด็กกำลังคิดอะไร ทำไป เพราะอะไร นอกจากนี้ก็เก็บข้อมูลจากผลงานเด็กด้วย ข้อมูลที่ได้จะใช้เพื่อนำมาวิเคราะห์และนำผลมาพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน การปฏิบัติงานครู ตลอดจนนำผลมาใช้เพื่อพัฒนาเด็กร่วมกับผู้ปกครอง

6. ครูควรมีการทบทวนการทำงานของตนเอง หมั่นตรวจสอบ วิเคราะห์ ประเมินค่าการทำงานเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ สิ่งที่ให้กับเด็กจะมีผลต่อเด็กเสมอ ครูจึงควรหมั่นตรวจสอบผลและการปฏิบัติงานของตนเองอย่างสม่ำเสมอ หากผลออกมาไม่ดีก็ต้องรีบปรับปรุงพัฒนาสิ่งที่เกิดในอนาคตให้มีความก้าวหน้า มีการตรวจสอบการทำงานของตนเอง จากการพูดคุย ประชุม ผู้ปกครอง สำหรับในชั้นเรียนต้องมีการสังเกตเด็กอย่างจริงจังเป็นรายบุคคล ครูควรจะไปรับความรู้ใหม่ ๆ เข้ามาพัฒนาการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ

7. ครูควรมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง ทำงานร่วมกับพ่อแม่ เพื่อเสริมการเรียนรู้และพัฒนาเด็ก ต้องฟังข้อมูลของเด็กจากผู้ปกครอง ทำความคุ้นเคย และให้เกียรติกับผู้ปกครองในเรื่องเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของเด็ก ครูควรให้ผู้ปกครองทราบว่า มีแนวการสอนและหลักการสอนอย่างไร ครูต้องบอกเรื่องราวของเด็กอย่างตรงไปตรงมา ควรเขียนรายงาน และให้เป็นผลงานของเด็ก ซึ่งชมเด็กกับผู้ปกครองเมื่อเห็นความก้าวหน้าของเด็ก ครูควรมีส่วนร่วมกับชุมชนขณะเดียวกันก็ให้ผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทในโรงเรียนด้วย นอกจากนี้ให้พ่อแม่ทราบว่า จะมีส่วนร่วมที่ในการส่งเสริมลูก ที่บ้านอย่างไรต่อเนื่องกับโรงเรียน ให้ผู้ปกครองยอมรับกฎระเบียบของโรงเรียน

8. ครูควรมีการทำงานเป็นทีม ให้ความร่วมมือกับเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นการปรึกษาหารือ อีกทั้งมีการขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญ เช่น ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา ด้านสุขภาพ เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันจากหลายฝ่าย ส่งผลถึงความเข้าใจในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้ดียิ่งขึ้น

ประเด็นนี้ อูปรมัย, 2534: 4 – 8 (อ้างถึงใน อภรณ์ เลิศสุโกชวณิชย์, 2542: 212 - 214) ได้กล่าวถึงบุคลิกภาพของครูว่า บุคลิกภาพหมายถึงลักษณะโครงสร้างร่างกายและพฤติกรรม ต่าง ๆ ของบุคคลที่ปรากฏให้สังเกตเห็นได้และลักษณะหรือการจัดระบบภายในตัวบุคคลจึงมีอิทธิพลต่อลักษณะและพฤติกรรมที่ ปรากฏนั้น ซึ่งบุคลิกภาพของบุคคลโดยเฉพาะ ลักษณะประจำตัวที่ปรากฏ เช่น รูปร่างหน้าตา กริยาท่าทาง สีลาการพูด น้ำเสียงที่พูด การแต่งกาย และการวางตน ของบุคคลจึงเป็นสิ่งที่แรกที่จะทำให้บุคคลอื่น ๆ เกิดความประทับใจต่อบุคคลนั้น ๆ ทั้งในทางบวก หรือทางลบ

นอกจากนี้ บุญเยี่ยม จิตรคอน (2533: 331) ได้กล่าวถึงบทบาทและบุคลิกภาพของครูอนุบาล ไว้ดังนี้ ครูอนุบาลเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งที่จะช่วยให้เด็กรู้สึกเป็นสุขสนุกสนานและปลอดภัย เมื่ออยู่ในสถานศึกษา อยากมาพบครู พบเพื่อน หรือมีความพร้อมในการเรียนรู้หรือไม่ เพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติของครูอนุบาล เพื่อให้การปฏิบัติของครูอนุบาลมีประสิทธิภาพ บทบาทสำคัญอันดับแรกที่ครูอนุบาลควรจะต้องคำนึงคือบทบาทต่อตนเอง ซึ่งมีแนวทางปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. เตรียมตัวให้พร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ ได้แก่ ต้องแต่งตัวให้เรียบร้อย สวยงามทำให้เด็กสนใจในตัวครู การแต่งตัวไม่จำเป็นต้องทันสมัย ต้องกะทัดรัด เคลื่อนไหวได้คล่องแคล่ว
2. เตรียมบรรยากาศที่ดี เพราะสภาพแวดล้อมนับว่ามีอิทธิพล และความสำคัญแก่เด็กอย่างยิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กอนุบาล ดังนั้นครูควรจัดสภาพภายในห้องเรียนให้เป็นที่เล่น ที่ที่เรียน และที่พักผ่อนของเด็ก และจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เด็กสามารถเลือกหาประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและตามความต้องการของเด็ก เด็กจะได้เจริญเติบโตที่มีการริเริ่มสร้างสรรค์สามารถคิดทำและแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ครูจะต้องจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่น่าสนใจไว้หลายอย่าง
3. เตรียมจัดการเรียนการสอนให้น่าสนใจครูต้องศึกษาว่าแนวการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ เพื่อให้ทราบขอบข่ายของประสบการณ์ว่ามีจุดประสบการณ์ว่ามีจุดประสงค์ในการเรียนรู้อย่างไรจะได้จัดกิจกรรมและประสบการณ์ได้ตรง และถูกต้องสำหรับการจัดกิจกรรมนั้นครูจะต้องจัดรูปแบบให้เหมาะสมกับวัยและความต้องการของเด็ก
4. ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ครูอนุบาลจะต้องเป็นผู้รอบรู้ หมั่นศึกษา หาความรู้เพิ่มเติม และเสาะแสวงหาวิทยาการใหม่ ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็ก
5. ประเมินผลตนเอง ครูควรต้องประเมินผลการปฏิบัติงานตนเองอยู่เสมอ ๆ ในทุก ๆ ด้าน เพื่อนำไปพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ต่อไป

นักการศึกษาปฐมวัยของไทย เบญจา แสงมลิ, 2516 (อ้างถึงใน มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาราช สาขาศึกษาศาสตร์, 2537: 224 – 226) ได้เขียนเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะของครูอนุบาลไว้ ดังนี้

1. รักเด็ก ผู้ที่จะเป็นครูอนุบาลหรือผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับเด็กนั้น จะต้องมินิสัยรักเด็กอย่างแท้จริง จึงจะอยู่กับเด็กได้ การรักเด็กเป็นความรู้สึกที่ละเอียดอ่อนลึกซึ้ง มีเฉพาะบุคคล
2. ยิ้มแย้มแจ่มใส ครูอนุบาลควรจะเป็นบุคคลที่ยิ้มแย้มง่าย มองดูน่ารักแจ่มใส นำพุดนำคบหาสมาคมด้วย ทำให้ผู้ที่อยู่ใกล้รู้สึกอบอุ่น

3. เมตตากรุณา ผู้ที่อยู่กับเด็ก จะต้องเป็นผู้ที่เต็มไปด้วยความเมตตากรุณา ปกติเด็กเล็ก ๆ จะมีจิตใจอ่อนโยน ถ้าครูปกครองดูแลเด็กด้วยความเมตตากรุณาจะทำให้เด็กกว้างง่ายและเป็นคนดี เมื่อเติบโตขึ้นก็จะมีเมตตากรุณาเช่นเดียวกับครู
4. อารมณ์ดี ผู้ที่อยู่กับเด็กจะต้องเป็นผู้ที่สามารถควบคุมอารมณ์ได้ ไม่โกรธง่าย ไม่โมโหร้าย ไม่ตกใจตื่นเต้นจนเกินไป และมีอารมณ์ร่วมกับเด็กด้วย
5. ใจเย็น ครูอนุบาลจะต้องเป็นคนใจเย็น เนื่องจากอยู่กับเด็กเล็ก ปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับเด็กจะมีอยู่เสมอ บางครั้งเกี่ยวข้องไปถึงผู้ใหญ่ด้วยอาจจะได้รับการต่อว่าหรือกล่าวหาต่าง ๆ จึงต้องหัดให้เป็นคนใจเย็น รู้จักรับฟัง พิจารณาเรื่องราวและชี้แจงอย่างมีเหตุผล
6. ออดทน การอบรมดูแลเด็กนั้น ครูจะต้องฝึกตนเองให้มีความอดทน เพราะเด็กยังไม่สามารถเข้าใจและทำอะไรได้เท่าผู้ใหญ่ จึงต้องใช้เวลาและความอดทนอย่างมากในการฝึกอบรมเด็ก
7. ขยัน ผู้ที่อยู่กับเด็กนั้น ต้องเป็นผู้ที่เอาใจใส่ต่อหน้าที่ ไม่เบื่อง่ายในการทำงาน ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอไม่ดูค้าย ขยันทำงานให้สำเร็จไปด้วยดี
8. ซื่อสัตย์ ครูอนุบาลต้องเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความซื่อตรงต่อหน้าที่ของตน ซื่อตรงต่อผู้อื่น ซึ่งจะเป็นอย่างนี้ให้เด็กประพฤติตาม
9. ยุติธรรม ผู้ที่สอนเด็ก ๆ ควรจะต้องเป็นผู้ที่มีความยุติธรรมอย่างยิ่ง การอยู่กับเด็กนั้นจะพบปัญหาซึ่งเด็กกระทำอยู่เสมอ จึงควรพิจารณาอย่างรอบคอบตัดสินตามเหตุผล โดยวางตนเป็นกลางจริง ๆ
10. ตัดสินใจดี ผู้ที่อบรมดูแลเด็กนั้น ต้องเป็นผู้รู้จักเหตุและผล มีความรอบคอบเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น สามารถตัดสินใจกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งแก้ไขปัญหาได้
11. คล่องแคล่ว ว่องไว การอยู่กับเด็กเล็ก ๆ ซึ่ง ชุกชนและเคลื่อนไหวอยู่เสมอ นั้น ครูอนุบาลจึงควรคล่องแคล่ว กระฉับกระเฉง สามารถติดตามเด็กได้ทัน
12. ทรวดทรงและท่าทางดี ครูอนุบาลควรจะฝึกในการนั่ง การเดิน การยืนให้ถูกท่า ระมัดระวังให้ทรวดทรงตัวตรงอยู่เสมอ เพื่อเป็นแบบอย่างของนักเรียน
13. วาจาสุภาพ ผู้ที่อยู่กับเด็ก ๆ นั้น ต้องระมัดระวัง อย่างยิ่งในการพูด ด้วยเด็กนั้นอยู่ในระยะที่การเรียนรู้ทางภาษากำลังเจริญ เด็กจะจดจำสิ่งที่ได้ยินและพูดตาม การพูดกับเด็กและหัดให้เด็กกล่าวคำสุภาพเสมอจะทำให้เด็กมีวาจาดี
14. มีกิริยามารยาทดี ครูเด็กเล็ก ๆ ควรจะมีกิริยาเรียบร้อย รู้จักกาลเทศะ รู้จักมารยาทต่าง ๆ ที่ใช้ในสังคม เพื่อเป็นตัวอย่างแก่เด็กและหัดให้เด็กประพฤติตาม
15. ให้ความอบอุ่นแก่เด็กเล็ก ๆ นั้น ยังต้องการความดูแลอย่างใกล้ชิดครูผู้สอนเด็กเล็กควรให้ความอบอุ่นแก่เด็กเสมือนคนในครอบครัวของตัวเอง สิ่งนี้เป็นเครื่องช่วยให้เด็กอยากมาโรงเรียน

16. เข้าใจธรรมชาติและความต้องการของเด็ก ครูสอนเด็กเล็ก ๆ นั้น ควรมีความรู้ เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กวัย 2 – 7 ปี และสามารถส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กได้
17. ชอบศิลปะ ครูที่สอนเด็กนั้นถ้าสามารถวาดเขียนได้ ร้องเพลงได้หรือทำการฝีมือได้ เล่นดนตรีได้ เหล่านี้จะช่วยในการสอนเด็กได้
18. สุขภาพดี ครูควรรักษาสุขภาพให้แข็งแรง ยิ่งอยู่กับเด็กเล็กมากเท่าใดครูจะต้องระวังในเรื่องสุขภาพให้มาก และครูอนุบาลควรมีสุขภาพดีเนื่องจากต้องพูด ต้องเคลื่อนไหวอยู่เสมอ บางทีก็เล่นกับเด็กด้วย
19. แต่งกายดี ครูที่อยู่กับเด็กควรรู้จักแต่งกายให้น่าดู สะอาด เรียบร้อย เด็ก ๆ นั้นรักครู จึงชอบมองดูครูและจดจำสิ่งต่าง ๆ ของครูด้วย การที่เด็กได้เห็นสิ่งรอบตัวของเด็กดีงาม มีระเบียบ เด็กก็จะเป็นผู้มีระเบียบไปด้วย
20. เข้ากับผู้อื่นได้ ครูอนุบาลนั้นไม่เพียงแต่รู้จักเข้ากับเด็กได้ ควรจะฝึกให้เข้ากับบุคคลอื่นได้ด้วย เพราะครูที่อยู่กับเด็กนั้น จำเป็นจะต้องพบปะกับบุคคลอื่นอยู่เสมอ เช่น ผู้ปกครองเด็ก เจ้าหน้าที่โรงเรียน แพทย์ พยาบาลตำรวจจราจร และบุคคลอื่นซึ่งเกี่ยวข้องกับเด็ก

สรุปได้ว่า ครูอนุบาล เป็นบุคคลสำคัญที่ช่วยส่งเสริม และสร้างการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นแก่เด็ก และคอยดูแลเด็ก โดยเป็นผู้จัดวางแผนในการเรียนการสอน ซึ่งสามารถนำสื่อและเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กให้มีผลสัมฤทธิ์ตรงตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน องค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของครูอนุบาลในการปฏิบัติหน้าที่ให้ประสบผลสำเร็จคือ ภาวลักษณะของครูด้านบทบาท บุคลิกภาพ ลักษณะท่าทาง ที่ปฏิบัติหรือแสดงออกมา ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ ทั้งทางด้านบวก หรือลบไปสู่สายตาผู้ปกครอง ซึ่งถ้าปรากฏออกมาในด้านบวก สร้างความประทับใจแก่ผู้ปกครอง จะส่งผลทำให้ผู้ปกครองรู้สึกศรัทธา เชื่อมั่นและไว้วางใจส่งลูกเข้ามารับการอบรมและเรียนรู้ในสถานศึกษา

สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์

สื่อการเรียนการสอนเป็นเครื่องมือ อุปกรณ์ ของครูอนุบาลในการนำไปถ่ายทอดความรู้สิ่งต่าง ๆ ไปสู่เด็กอนุบาล เพื่อช่วยให้เด็กได้เกิดทักษะในการคิด เข้าใจในการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น นอกจากสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ จะเป็นสิ่งสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้แล้ว สื่อยังเป็นสิ่งที่ให้ความบันเทิง เกิดความสนุกสนาน สร้างความสุข ให้กับเด็กในขณะที่เล่นด้วย ดังนั้นครูอนุบาลจึงควรใส่ใจในการเลือกจัดหาสื่อต่างๆ ให้เหมาะสม กับวัยของเด็ก และสื่อ นั้น ๆ สามารถนำไปส่งเสริม พัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 65) กล่าวว่า สื่อเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดเรื่องราวเนื้อหาจากผู้ส่งไปยังผู้รับในการเรียนการสอน สื่อเป็นตัวกลางนำความรู้จากผู้สอนไปสู่เด็ก ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากจุดประสงค์ที่วางไว้ช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ทำให้สิ่งที่เป็นนามธรรม เข้าใจยากกลายเป็นรูปธรรมที่เด็กเข้าใจง่าย รวดเร็ว เพลิดเพลิน เกิดการเรียนรู้และค้นพบด้วยตนเอง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2540: 27) สื่อ หมายถึง เครื่องช่วยให้เด็กได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา สื่อช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงโดยผ่านประสาทสัมผัส คือ การสัมผัสการชิม การดม การฟัง และการมอง นอกจากนี้สื่อยังช่วยให้เด็กมีความสนุกสนานเพลิดเพลิน และบางชนิดยังเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกคิดสร้างสรรค์ตามจินตนาการอีกด้วย

กิตติมา ปริดิติก (2532: 68) ได้กล่าวถึงความหมายของ สื่อการเรียนการสอนว่า เป็นวัตถุสิ่งของ ภาพ เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนบุคคลากร วิธีการ สถานที่ต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนบังเกิดผลดี แนวทางในการเลือกใช้สื่อเพื่อจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอนุบาลตามที่ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 70) กล่าวถึงวิธีการเลือก สื่อ ดังนี้

1. เลือกให้ตรงกับจุดมุ่งหมายและเรื่องที่สอน
2. เลือกให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็ก
3. เลือกให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นที่เด็กอยู่หรือสถานภาพของ

สถานศึกษา

4. มีวิธีการใช้ง่ายและนำไปใช้ได้หลายกิจกรรม
5. มีความถูกต้องตามเนื้อหาและทันสมัย
6. มีคุณภาพดี เช่น ภาพชัดเจน ขนาดเหมาะสม ไม่ใช่สีสะท้อนแสง
7. เลือกสื่อที่เด็กเข้าใจง่ายในเวลาสั้นไม่ซับซ้อน
8. เลือกสื่อที่สามารถสัมผัสได้
9. เลือกสื่อเพื่อใช้ฝึก และส่งเสริมการคิดเป็น ทำเป็น และกล้าแสดงความคิดเห็นด้วย

ความมั่นใจ

นอกจากนี้ ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2521 (อ้างถึงใน เขาวพา เดชะคุปต์, 2542: 173) ได้เสนอลักษณะที่ดีของของเล่นและอุปกรณ์ไว้ดังนี้

1. เหมาะกับขนาดและวัยของเด็ก
2. มีความมั่นคง ไม่แตกสลายง่าย ทนต่อสภาพอากาศต่าง ๆ ได้
3. ทำด้วยวัสดุที่ไม่เป็นพิษเป็นภัยต่อเด็ก อาจทำด้วยไม้ พลาสติก หรือเหล็ก ให้ระวัง

วัสดุที่มีสารตะกั่วเจือปน หรือติดไฟได้ง่าย

4. มีความปลอดภัย ไม่มีเสียงหรือความคมที่จะเป็นภัยต่อเด็ก ห้ามใช้ของเล่นที่ทำด้วยแก้ว เพราะอาจแตกและเป็นอันตรายต่อเด็ก
5. มีสีสันสวยงาม
6. มีการวางระบบออกแบบดี เล่นได้หลายคนและหลายจุดประสงค์
7. หาซื้อได้ง่ายด้วยราคาประหยัด หรืออาจทำขึ้นได้เอง
8. มีวิธีการใช้ง่าย ไม่ยุ่งยาก
9. มีลักษณะเร้าใจเด็กให้อยากรู้ อยากเห็น สนใจ ชวนให้คิดคำนึง ส่งเสริมให้เด็กเล่นอย่าง ริเริ่มสร้างสรรค์ ช่วยสร้างจินตนาการและแก้ปัญหา
10. ควรได้มีการทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง (โดยปกติผู้ผลิตจะต้องทำการวิจัยประเมินผลให้เสียก่อนผลิตออกจำหน่าย)
11. ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อ การเคลื่อนไหว และการใช้มือ
12. ช่วยส่งเสริมการเจริญเติบโต เป็นตัวของตัวเอง ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม และสัมพันธ์ภาพกับสังคม

ละออ ชูติกร และคณะ (2536: 23) ได้สรุปลักษณะของสื่อการเรียนการสอนที่ครูควรนำมาใช้ ดังนี้

1. สื่อการเรียนการสอนต้องมีความปลอดภัย
 - 1.1 ทำด้วยวัสดุที่ไม่เป็นพิษเป็นภัยต่อเด็ก เช่น ไม่มีสารตะกั่วเจือปนอยู่ในสีที่ทำไม่เป็นพวกวัสดุไวไฟ ไม่ทำด้วยแก้ว
 - 1.2 ผิววัสดุควรเรียบ ไม่มีเหลี่ยมที่จะตำมือเด็ก
 - 1.3 ขนาดของวัสดุต้องไม่เล็กเกินไปจนเด็กสามารถกลืน เอาใส่รูจมูก รูหูได้ และต้องไม่ใหญ่โตและหนักเกินไปจนเด็กยกไม่ไหว
 - 1.4 มีความแข็งแรงไม่ชำรุดแตกหักง่าย
 - 1.5 การออกแบบต้องประณีตละเอียดลออ ไม่มีมุมแหลม หรือเป็นเหลี่ยมคมที่จะเป็นอันตรายต่อเด็ก
2. สื่อการเรียนการสอนต้องมีประโยชน์
 - 2.1 ช่วยเร้าความสนใจให้เด็กอยากรู้ อยากเห็น โดยมีสีสันสวยงามสะดุดตา
 - 2.2 ช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดพัฒนาการเรียนรู้ การจำ การเปรียบเทียบ การจำแนก และ ส่งเสริมให้เด็กได้ใช้ความคิด จินตนาการที่จะเล่นอย่างริเริ่มสร้างสรรค์ หรือแก้ปัญหา
 - 2.3 ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อ การเคลื่อนไหว และใช้มือได้อย่างคล่องแคล่ว โดยเฉพาะช่วยพัฒนาการทางประสาทตากับมือให้สัมพันธ์กัน

3. สื่อการเรียนการสอนต้องมีความประหยัด กล่าวคือ

3.1 ประหยัดเงิน คือ ราคาต้องไม่แพง

3.2 ประหยัดในแง่วัสดุ คือ นำเศษวัสดุที่เหลือใช้มาทำสื่อการสอน

3.3 ประหยัดเวลาและแรงงาน คือ เป็นของที่หาซื้อง่าย หรือทำเองได้โดยใช้เวลาไม่มาก

4. สื่อการเรียนการสอนต้องมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ

4.1 มีความยากง่าย เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก ถ้าง่ายเกินไปจะทำให้เด็กเบื่อ ไม่อยากเล่น หรือถ้ายากเกินไป เด็กเล่นแล้วไม่ประสบผลสำเร็จก็จะเกิดความท้อถอย

4.2 ใช้ประโยชน์จากสื่อชนิดนั้นได้หลายอย่าง หลายโอกาส เช่น การนำไม้บล็อกมาให้เด็กจำสี ขนาด นับจำนวน หรือสร้างสรรค์ให้เป็นรูปต่าง ๆ

4.3 เด็กสามารถได้รับประโยชน์ตรงและเกิดการเรียนรู้จากสื่อชนิดนั้น ๆ จากที่กล่าวมา

สื่อเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เด็กเกิดความสนใจกระบวนการเรียนการสอนของครู ทั้งยังส่งผลทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และเกิดการพัฒนาร่างกาย และสติปัญญา ดังนั้นครูผู้สอนต้องรู้จักผลิต และเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมต่อวัยของผู้เรียน เพราะสื่อเป็นอุปกรณ์สำคัญอย่างหนึ่งในการส่งเสริมภาพลักษณ์ของสถานศึกษา ต่อสายตาของผู้ปกครองและบุคคลต่าง ๆ ได้ ดังนั้น ผู้บริหารควรช่วยสนับสนุน และส่งเสริม จัดเตรียมสื่อ ต่าง ๆ ให้ครู และแนะนำ สนับสนุนให้ครูรู้จักนำทรัพยากร รอบ ๆ ตัวมาผลิตประยุกต์ดัดแปลงให้เหมาะสมกับการนำไปจัดการเรียนการสอนตลอดเวลา

อาคารสถานที่

อาคารสถานที่เปรียบเสมือนรูปร่างหน้าตาของสถานศึกษา เพราะเป็นสิ่งแรกที่ผู้มาเยือนพบเห็น จึงมีผู้บริหารจำนวนไม่น้อยเอาใจใส่กับงานด้านนี้เป็นพิเศษ งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมการจัดสวัสดิการและบริการเป็นงานที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาในสถานศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นทั้งสื่อกลางเรียนรู้ทางสิ่งแวดล้อม เป็นสังคม และความสุขภาพดี ในประเทศที่พัฒนา สิ่งแวดล้อมสถานศึกษาเป็นปัจจัยหลักพื้นฐานของการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ อาคารเรียน และอาคารประกอบควรมีความเหมาะสมและเพียงพอกับเด็ก และมีขนาดของอาคารที่ได้มาตรฐานตามหลักของกระทรวงศึกษาที่ได้กำหนด ในการจัดการศึกษาสำหรับปฐมวัย

ขวัณจิรา ภู่งษ์ และคณะ (2546: 163 – 164) ได้กล่าวถึงลักษณะอาคารของโรงเรียนอนุบาลดังนี้

อาคารเรียน

อาคารเรียนประกอบด้วยห้องเรียนและห้องอื่น ๆ ตามแต่การจัด เช่น มีห้องเรียน ห้องสมุดของเล่น ซึ่งควรเป็นอาคารที่ถูกสุขลักษณะสวยงาม และถ้าเป็นสถานศึกษาที่จัดเพียงระดับปฐมวัยศึกษา อาคารควรเป็นอาคารชั้นเดียว

ลักษณะอาคาร จะต้องเหมาะสมกับเด็กเล็กควรมีบรรยากาศคล้ายบ้าน การออกแบบและการใช้วัสดุจะต้องคำนึงถึงเด็กเล็กให้มากที่สุด ตัวอาคารควรเป็นอาคารชั้นเดียวไม่ควรมีบันได ถ้าต้องการให้อาคารสูงจากพื้นระดับโดยรวม ควรทำเนินดินแล้วจึงสร้างอาคารโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับชั้นอื่น ๆ ด้วย ถ้ามีอาคารมากกว่า 1 ชั้น ควรจัดชั้นอนุบาลไว้อยู่ชั้นล่าง ลักษณะของอาคารเรียนควรเป็นอาคารถาวร และถูกต้องตามสุขลักษณะ เช่น ทิศทางลม แสง เสียง และกลิ่น มีระเบียบกว้างสำหรับให้เด็กมีกิจกรรมในร่มนอกห้องเรียนได้ ถ้ามีลูกกรงระเบียงต้องมีความมั่นคงปลอดภัยสำหรับเด็ก สีของอาคารเรียนสำหรับเด็กวัยอนุบาลต้องการสีให้ความสดชื่นสวยงาม ดังนั้น ภายนอกและภายในอาคารเรียนควรทาสีให้เหมาะสมสวยงาม

ระยะอาคารห่างจากเขตที่ดิน ฝาผนัง อาคารด้านที่มีหน้าต่าง ประตูหรือช่องระบายลมอาคาร 2 ชั้น จะต้องอยู่ห่างจากเขตที่ดิน ไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร ถ้าเป็นอาคาร 3 ชั้น ขึ้นไป จะต้องอยู่ห่างไม่น้อยกว่า 3 เมตร ในกรณีที่ชายคาอยู่ใกล้เขตที่ดินข้างเคียง ต้องการป้องกันน้ำจากชายคาไม่ให้ไหลตกในที่ดินนอกโรงเรียน

ความสูงของอาคาร สำหรับโรงเรียนอนุบาลแล้ว ส่วนใหญ่สร้างอาคารได้ชั้นเดียวความสูงของอาคารจะต้องไม่เกินหนึ่งในสาม ระยะห่างของอาคารคู่ขนานกัน

บันได ในกรณีที่เป็นโรงเรียน 2 ชั้น หรือโรงเรียนสูงมีบันได บันไดอาคารเรียนจะต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.20 เมตร ช่วงหนึ่งสูงไม่เกิน 2.00 เมตร และลูกตั้งไม่สูงกว่า 17 ซม. ลูกนอยไม่แคบกว่า 25 ซม. ถ้าบันไดช่วงสูงกว่ากำหนด ให้ทำชานพักขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร

ถ้าอาคารตั้งแต่ 2 ชั้นขึ้นไป และมีห้องเรียนชั้นละ 4 ห้องจะต้องมีบันไดอย่างน้อย 2 แห่ง ห้องเรียนที่ไกลบันไดที่สุดจะต้องไม่เกิน 3 เท่า ของความยาวของห้องเรียน ซึ่งลักษณะของห้องเรียนมีดังนี้

1. ต้องมีห้องเรียนครบตามจำนวนชั้นที่โรงเรียนจัด
2. ห้องเรียนควรมีขนาดไม่น้อยกว่า 6 x 8 เมตร เนื้อที่ห้องเรียนเมื่อเฉลี่ยแล้วต้องไม่ต่ำกว่า 1 ตารางเมตรต่อนักเรียน 1 คน ขนาดห้องเรียนแต่ละห้องต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 35 ตารางเมตร

3. ห้องเรียนควรมีแสงสว่างเพียงพอ และเข้าถูกทิศทาง อากาศถ่ายเทสะดวก โปร่งสบาย โดยมีอากาศประมาณ 2.25 ลูกบาศก์เมตร ต่อ นักเรียน 1 คน รวมพื้นที่หน้าต่างประตูแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของพื้นที่ห้อง

4. หน้าต่างควรมีพื้นที่หน้าต่างเพียงพอที่จะให้อากาศถ่ายเทได้สะดวกมีแสงสว่างพอเพียงขอบหน้าต่างควรมีความสูงพอให้เด็กมองเห็นทัศนียภาพภายนอกห้องเรียนได้ ตามเกณฑ์มาตรฐานควรมีเนื้อที่ประตุน้ำต่าง และช่องแสงภายนอกไม่น้อยกว่าหนึ่งในแปดของพื้นที่ของห้องนี้

5. พื้นห้องควรเป็นพื้นไม้หรือวัสดุที่เด็กจะสามารถนั่งหรือนอนเล่นได้

6. ห้องเรียนต้องมีฝาผนังกันเป็นสัดส่วน ฝาผนังควรเป็นผนังเรียบ ๆ ทาสีสวยงามถ้าเป็นห้องที่มีแสงสว่างน้อยควรทาสีสว่าง ๆ

7. ความสูงของเพดานห้องเรียนต้องไม่น้อยกว่า 2.80 เมตร

8. ภายในห้องเรียนชั้นอนุบาลควรมีอุปกรณ์การสอน การเล่น ตลอดจนวัสดุครุภัณฑ์ที่จะอำนวยความสะดวก ให้แก่ ครู และนักเรียน เพียงพอ เช่น กระดานดำ สำหรับ ครู และนักเรียนอย่างล้างมือ ชั้น หรือตู้วางสิ่งของ โต๊ะและเก้าอี้สำหรับจัดมุมหนังสือในห้องเรียน ฯลฯ ถ้าเป็นไปได้ควรมีห้องน้ำ ห้องส้วมอยู่ติดกับห้องเรียนด้วย ซึ่งอุปกรณ์เหล่านี้ต้องมีขนาดและการติดตั้งเหมาะสมกับเด็ก

การจัดห้องเรียนของเด็กอนุบาลควรมีสภาพที่อบอุ่นสวยงามและเป็นที่ยึดใจใจให้เด็กอยากมาสถานศึกษาปฐมวัยอาจจัดได้ 2 รูปแบบ คือ

1. **ห้องเรียนปกติ** จะเป็นห้องที่แยกใช้สำหรับการจัดกิจกรรม และประสบการณ์ของเด็กเท่านั้น ห้องอาหาร ห้องนอน ห้องเล่น จะแยกออกไปต่างหาก ภายในห้องเรียนปกติจะประกอบด้วย โต๊ะ เก้าอี้ มุมต่าง ๆ ตู้ ชั้นเก็บของสำหรับเด็ก ตู้เก็บของสำหรับครู กระเบะทราย ถังผง เครื่องมือทำความสะอาด การจัดการคำนึงถึงความมีระเบียบ สวยงามและสะดวกต่อการหยิบใช้

2. **ห้องเรียนเอกประสงค์** ห้องเรียนประเภทนี้ใช้เป็นห้องจัดกิจกรรมประสบการณ์ใช้รับประทานอาหารเช้า สำหรับนอน เล่น อุปกรณ์ ส่วนใหญ่จะมี โต๊ะ ตู้ เครื่องนอน ราวแขวนผ้า ที่เก็บเครื่องนอน ที่วางเครื่องแป้ง เป็นต้น

ห้องอื่น ๆ โรงเรียนอนุบาลควรมีห้องพิเศษนอกเหนือไปจากห้องเรียน ดังต่อไปนี้

1. ห้องพยาบาล 1 ห้อง เพียงพยาบาลอย่างน้อย 2 เตียง มีตู้ยาและเครื่องใช้สำหรับปฐมพยาบาลเพียงพอ ถ้าไม่มีห้องพยาบาลอาจจัดเตียงพยาบาลไว้ ณ ห้องใดห้องหนึ่งที่เหมาะสม ควรจะมีพยาบาลประจำโรงเรียนละ 1 คน

2. ห้องสมุดพร้อมทั้งอุปกรณ์และหนังสือถ้าไม่สามารถจัดห้องสมุดได้ ควรจัดมุมใดมุมหนึ่งในห้องเรียนสำหรับเป็นมุมอ่านหนังสือ โรงเรียนอนุบาลที่มีชั้นประถมศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการจัดห้องสมุดแยกเป็นเอกเทศ

3. ห้องประชุมหรือห้องกิจกรรมสำหรับเด็ก ได้มาประชุมร่วมชั้นเพื่อนำกิจกรรมร่วมกัน เช่น ร้องเพลง กิจกรรมประกอบจังหวะดนตรี แสดงละคร ฟังนิทาน ชมภาพยนตร์หรือสไลด์ควรมีเครื่องเล่นดนตรีอยู่ในห้องนี้ด้วย อย่างน้อยมีเปียโนหรือออร์แกน 1 เครื่อง

4. ห้องเก็บอุปกรณ์ ควรจัดห้องสำหรับเก็บอุปกรณ์โดยเฉพาะ ถ้ามีห้องเรียนเพียงพอ การเก็บควรเก็บให้เรียบร้อย มีระบบง่ายแก่การนำไปใช้ โดยถือหลักที่ว่าหยิบก็ง่ายหายก็รู้ดู ก็งามตา

5. โรงเรียนอนุบาลที่มีชั้นประถมศึกษา ควรมีห้องทดลองวิทยาศาสตร์ด้วย ถ้าไม่สามารถจัดห้องวิทยาศาสตร์ได้ ก็ควรจัดมุมวิทยาศาสตร์ไว้ ณ มุมใด มุมหนึ่งของห้องเรียน หรืออาจจัดแหล่งวิทยาศาสตร์เคลื่อนที่ (Mobile Science Unit) เพื่อให้สามารถนำไปใช้ตามห้องเรียนได้

6. ห้องครูใหญ่ ควรอยู่ด้านหน้าของโรงเรียนเพื่อความสะดวกในการดูแลและการติดต่อของผู้ปกครอง ถ้าโรงเรียนมีเนื้อที่จำกัดห้องรับแขกควรอยู่ภายในห้องครูใหญ่ด้วย

7. ห้องธุรการ เป็นที่ทำงานของผู้ช่วยครูใหญ่ สำหรับทำงานด้านธุรการต่าง ๆ ในห้องนี้ควรมีอุปกรณ์ที่ใช้ในการให้บริการแก่โรงเรียนเป็นส่วนรวม เช่น เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องอัดสำเนา อาคารในสถานศึกษาปฐมวัย ควรเป็นอาคารที่ติดต่อกัน มีทางเข้าและออกหลายทาง

อาคารประกอบ

โรงเรียนอนุบาลนอกจากมีอาคารเรียนแล้ว ควรมีอาคารประกอบให้ครบตามกิจกรรมที่โรงเรียนจะต้องจัดภายในสถานศึกษา ดังนี้

- ศาลาที่พักผู้ปกครอง
- เรือนเพาะชำ
- ครัว และ โรงอาหารจะต้องมีขนาดใหญ่ไม่น้อยกว่าครึ่งของจำนวนนักเรียนทั้งหมด
- ห้องน้ำ – ห้องส้วม จะต้องเป็นแบบเหมาะสมสำหรับนักเรียนอนุบาลคิดเฉลี่ยส้วม 1 ที่นั่งต่อ นักเรียนไม่เกิน 30 คน

- การออกแบบอาคาร ถ้าไม่ใช่แบบของกรมสามัญศึกษา แบบต้องมีสถาปนิกและวิศวกร ซึ่งมีคุณวุฒิที่กรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมและวิศวกรรมรับรอง

สรุปได้ว่าโรงเรียนอนุบาลควรจัดอาคารสถานที่ให้เหมาะสม จัดอย่างถูกสุขลักษณะมาตรฐานที่กระทรวงศึกษาได้กำหนด มีพื้นที่ บริเวณอาคารห้องเรียนอย่างเพียงพอ และได้สัดส่วน กับจำนวนนักเรียน ออกแบบวัสดุอุปกรณ์ ภายในห้องเรียน อย่างเหมาะสมกับวัยของเด็ก ทั้งนี้อาคารสถานที่ภายในโรงเรียน ถือว่าเป็นสิ่งแรกที่ผู้ปกครอง ได้พบเห็น ดังนั้นรูปแบบในการออกแบบอาคารเรียนถือว่าเป็นภาพลักษณ์สำคัญอย่างหนึ่ง สำหรับผู้พบเห็นในการเลือกเข้ามาใช้บริการ ผู้บริหารควรใส่ใจในการดูแลรักษาจัดอาคารสถานที่ให้สะอาด สวยงาม ตลอดเวลา

สัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2542: 13 - 14) สัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน หมายถึง ผลของการเรียนรู้หรือพัฒนาการโดยรวมที่เกิดขึ้นจริงของผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

เกณฑ์ที่ 1 พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็กปรากฏเด่นชัดตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยพัฒนาในแต่ละด้านของเด็กแต่ละคนมีความก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพเป็นไปตามขั้นตอนของพัฒนาการเด็กในแต่ละวัย ซึ่งผลปรากฏเห็นได้อย่างชัดเจน ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 31) กล่าวถึงหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3 - 5 ปี ได้กำหนดจุดหมายซึ่งถือว่าเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
2. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
3. มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข
4. มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
5. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
6. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
8. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
10. มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

ดังนั้น สัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน จะเกิดขึ้นได้เหมาะสมตามพัฒนาการตามธรรมชาติหรือตรงตามความสามารถของวัยนั้น ครู และผู้ปกครอง จะต้องทำความเข้าใจร่วมกันถึงคุณลักษณะตามวัยของเด็ก เพื่อ นำไปเป็นแนวการจัดการศึกษาให้เด็กแต่ละวัยได้ถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้ครู ต้องคอยสังเกตความแตกต่างและพฤติกรรมของเด็กที่มีความแตกต่างกัน เพื่อนำข้อมูลในการช่วยส่งเสริมเด็กในแต่ละคนให้มีพัฒนาการของตนเองอย่างต่อเนื่องเหมาะสม

ความสัมพันธ์กับชุมชน

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ชุมชน จะมีส่วนช่วยส่งเสริมในการจัดการเรียนการสอนในระดับอนุบาลให้ประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ครู และพ่อแม่ ผู้ปกครอง จะต้องทำความเข้าใจให้ตรงกันถึงวัตถุประสงค์แนวการจัดการของโรงเรียน ส่งผลถึงการจัดแนวทางในการพัฒนาเด็กให้เหมาะสมกับวัยและมีผลสัมฤทธิ์ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ร่วมกัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2544: 58) ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนดังนี้

มาตราที่ 8 (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

มาตราที่ 24 (8) จัดการเรียนรู้อให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลภายในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตราที่ 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคลครอบครัว ชุมชน... เอกชน... ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม...

โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน จึงมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีดังนี้

1. โรงเรียนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน เช่น คณะกรรมการบริหารโรงเรียน ซึ่งมีผู้ปกครองเป็นกรรมการ
2. โรงเรียนมีหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน เช่น รับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับความต้องการของชุมชน
3. โรงเรียนใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเชิญวิทยากร และใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นให้ความรู้แก่นักเรียน
4. โรงเรียนให้ความช่วยเหลือ เช่น ฝึกอบรม เผยแพร่ความรู้ใหม่
5. โรงเรียนให้บริการแก่ชุมชนในด้าน อาคารสถานที่ เช่น สนามกีฬา, ห้องสมุดและบริเวณสนาม/ ห้องประชุมสำหรับจัดงานต่าง ๆ
6. โรงเรียนได้รับความช่วยเหลือและความร่วมมือกับชุมชนด้านการเงิน แรงงาน คำปรึกษาต่าง ๆ
7. คณะครูและผู้บริหารโรงเรียนจะเยี่ยมบ้านนักเรียน หรือเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนตามโอกาสที่เหมาะสม
8. โรงเรียนจัดทำสิ่งพิมพ์และประชาสัมพันธ์รูปแบบต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนและจัดตั้งสมาคมผู้ปกครองและครู สมาคมศิษย์เก่า
9. โรงเรียนและชุมชนร่วมกันอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้าน

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 102) กล่าวถึงการ ปฏิรูปการศึกษาตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้ชุมชนมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยให้มีการประสานความร่วมมือเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ดังนั้น ชุมชนจึงมีบทบาทในการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

1. มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ในบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา สมาคม / ชมรม ผู้ปกครอง
2. มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการของสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการของสถานศึกษา
3. เป็นศูนย์การเรียนรู้ เครือข่ายการเรียนรู้ ให้เด็กได้เรียนรู้และมีประสบการณ์จากสถานการณ์จริง
4. ให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา
5. ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ
6. ประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น
7. มีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทำหน้าที่ เสนอแนะในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

นภเนตร ธรรมบวร (2542: 301 - 303) กล่าวถึงรูปแบบการมีส่วนร่วมของพ่อ แม่ ผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาสามารถทำได้หลายวิธี ดังต่อไปนี้

1. การเข้าร่วมในการกำหนดนโยบายหรือหลักสูตรของโรงเรียน โดยการเข้าร่วมเป็น คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน โดยการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน ซึ่งจะมามีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรและนโยบายของโรงเรียนที่จะส่งผลกระทบต่อเด็ก หรือผู้เรียน โดยตรง
2. การเข้าร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียนสำหรับเด็ก เช่น การช่วยจัดการสื่อ และวัสดุ อุปกรณ์ในชั้นเรียน การเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เด็กในชั้นเรียนในหัวข้อที่ตนสนใจ หรือ มีความชำนาญ การอาสาสมัครเป็นผู้ช่วยครูในการทำงานร่วมกับเด็กในชั้นเรียน การมีส่วนร่วมในชั้นเรียนโดยการอ่านหนังสือให้เด็กฟัง หรือการฟังเด็กอ่านหนังสือรวมตลอดถึงการเป็นอาสาสมัคร สานิตการทำอาหาร เล่านิทาน และร่วมพาเด็กไปทัศนศึกษา

3. การพบปะ สนทนา พูดคุย หรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เช่น การพูดคุยกับครูเป็นรายบุคคลเกี่ยวกับพัฒนาการการเรียนรู้และพฤติกรรมของเด็กที่บ้าน ซึ่งอาจเกิดขึ้นในช่วงเช้าขณะที่มาส่งเด็กที่ชั้นเรียน หรือในช่วงเย็นขณะมารับเด็กกลับบ้าน การสนทนาพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการนี้ถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของความสัมพันธ์ที่ดี เป็นการสร้างความรู้สึกประทับใจ และวางใจซึ่งกันและกัน

4. การเข้าร่วมประชุมครู - ผู้ปกครองซึ่งอาจมีรูปแบบต่าง ๆ กัน ไปทั้งนี้โดยขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการประชุมนั้น ๆ เช่น การจัดประชุมเชิงบรรยาย และซักถามเพื่อให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะการปฐมนิเทศผู้ปกครอง เป็นต้น

5. การสื่อสารกับผู้ปกครองโดยผ่านสมุดบันทึกเกี่ยวกับตัวเด็กซึ่งเป็นการสื่อสาร 2 ทางระหว่างผู้ปกครองและครู โดยครูจะเขียนบอกเล่าเรื่องราว หรือพฤติกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวเด็กให้ผู้ปกครองรับทราบและมีที่ว่างให้ผู้ปกครองรับทราบและมีที่ว่างให้ผู้ปกครองได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือบอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับเด็กกลับมา การสื่อสารโดยผ่านสมุดบันทึกอาจเกิดขึ้นสัปดาห์ละ 1 ครั้ง หรือขึ้นอยู่กับครูเป็นผู้กำหนด การสื่อสารโดยผ่านสมุดบันทึกจะช่วยให้ครู และ ผู้ปกครองทราบข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กมากขึ้น ขณะเดียวกันก็เป็นการสร้างความรู้สึกใกล้ชิดกันระหว่างผู้ปกครองและครู และแสดงออกถึงความเอาใจใส่ที่ครูมีต่อเด็กและผู้ปกครอง

นอกจากนี้ ھرรษา นิลวิเชียร (2535: 236 - 243) ได้กล่าวถึงครอบครัวสัมพันธ์ว่า คือการมีส่วนร่วมของ พ่อแม่ ครู และบุคคลในชุมชนทำงานร่วมกัน นับตั้งแต่การวางแผน การทำงาน การเรียนรู้ และการตัดสินใจ ทั้งนี้เพื่อผลประโยชน์ทางการศึกษาของเด็ก และโปรแกรมปฐมวัยศึกษา เพราะพ่อแม่ มีบทบาทสำคัญยิ่งในการให้การศึกษาแก่ลูก นับตั้งแต่วัยทารก จน กระทั่งถึงวัยเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาล ดังนั้นพ่อแม่ ผู้ปกครองจะเป็นบุคคลที่มีส่วนช่วยให้การวางแผนหลักสูตร และการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของครูไปสู่เด็กปฐมวัยบรรลุตามจุดมุ่งหมายและเจตนารมณ์ยิ่งขึ้น

เบอร์เกอร์, 1987 (อ้างถึงใน ھرรษา นิลวิเชียร, 2535) ได้เสนอแนะแนวทางและวิธีการสร้างสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียน โดยวิธีการสื่อสารทางเดียวเพื่อแจ้งข่าวเกี่ยวกับแผนงานของโรงเรียน และสิ่งที่เกิดขึ้นในโรงเรียน อีกวิธีหนึ่งคือ การสื่อสารสองทาง เพื่อให้พ่อแม่ได้ช่วยเหลือโรงเรียนตามกำลังความรู้ ความประสงค์ ซึ่งต้องอาศัยความมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน

การสื่อสารทางเดียว ครูประจำชั้นอาจออกจดหมายข่าวง่าย ๆ ไปยังพ่อแม่ของเด็กเป็นประจำ อาจเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน เกร็ดความรู้เกี่ยวกับด้านโภชนาการและพัฒนาเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับเด็กแต่ละคนภายในชั้นเรียน เป็นต้น

การสื่อสารสองทาง โรงเรียนควรมีนโยบายให้ผู้ปกครองพบครูได้ตลอดเวลา โดยไม่ต้องมีการนัดหมายล่วงหน้า ครูและพ่อแม่ผู้ปกครองควรมีเจตคติที่ดีต่อการทำงานร่วมกัน เพื่อประโยชน์อันจะเกิดแก่เด็กเป็นสำคัญ

ในระยะแรกที่โรงเรียนเปิดภาคเรียนควรมีการจัดปฐมนิเทศผู้ปกครอง เพื่อสร้างความคุ้นเคย และทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติให้ตรงกัน ผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศให้พ่อแม่เกิดความรู้สึกเป็นมิตร และกระตุ้นให้เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน นอกจากนี้อาจใช้วิธีการเยี่ยมเยียนถึงบ้าน การรับประทานอาหารร่วมกัน การโทรศัพท์ติดต่อ เพื่อแจ้งข้อมูลต่าง เป็นต้น

สรุปได้ว่า การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีงามระหว่างโรงเรียนกับที่บ้านจะช่วยส่งเสริมการพัฒนาการทั้งร่างกาย และสติปัญญา ของเด็กให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เมื่อพ่อ แม่ ผู้ปกครอง และครู ช่วยกันดูแลเด็ก ทั้งการอบรม สั่งเกตพฤติกรรมในการพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ โดยมีการปรึกษา แลกเปลี่ยนประสบการณ์รวมทั้งช่วยกันแก้ปัญหาต่าง ๆ เมื่อเกิดขึ้นกับเด็กได้ ทันการณ์

การที่ครูได้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนในการจัดการศึกษาจะส่งผลทำให้ผู้ปกครองเข้าใจแนวทางการปฏิบัติงานของโรงเรียน ซึ่งทำให้ทางโรงเรียนจะได้รับความร่วมมือและการสนับสนุน จากผู้ปกครองในทุก ๆ เรื่องได้เป็นอย่างดี

สภาพแวดล้อมภายใน และภายนอกห้องเรียน

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 85) กล่าวถึงการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาปฐมวัย มีความสำคัญต่อเด็กเนื่องจากธรรมชาติของเด็กในวัยนี้สนใจที่จะเรียนรู้ ค้นคว้า ทดลอง และต้องการสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว ดังนั้นการจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมตามความต้องการของเด็ก จึงมีความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและการเรียนรู้ของเด็ก เด็กสามารถเรียนรู้จากการเล่นที่เป็นประสบการณ์ตรงที่เกิดจากการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้า จึงจำเป็นต้องจัดสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของหลักสูตร เพื่อส่งผลให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการพัฒนาเด็ก

ขวัญจิรา ภู่อังค์ และคณะ (2543: 49 - 57) กล่าวว่า สถานศึกษาที่ดีไม่เพียงแต่จะมีครู และการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพเท่านั้น อาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมยังจำเป็นต่อการเรียนของเด็ก โดยเฉพาะเด็กปฐมวัย ที่ประสบการณ์ที่ครูให้ และสิ่งแวดล้อมรอบตัวคือ การเรียนรู้ของเด็ก

นอกจากนี้ นกเนตร ธรรมบวร (2546: 163 - 164) ยังได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมเป็นสถานที่ที่เด็กได้แสดงออกซึ่งความสนใจ ความรู้สึก ความคิดสร้างสรรค์ ปัญหา รวมตลอดถึงความวิตกกังวล

ของตนเองด้วยเหตุนี้สภาพแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัยจึงรวมถึงสภาวะทุกอย่างซึ่งส่งผลต่อผู้ที่อาศัยอยู่ในสถานทีนั้น

สภาพแวดล้อมแต่ละแห่งจะมีลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ขณะเดียวกันก็ต้องยอมรับว่าไม่มีสภาพแวดล้อมใดจะมีลักษณะที่สมบูรณ์แบบสำหรับเด็กทุกคน โรงเรียนแต่ละแห่งจะมีจุดมุ่งหมายหรือ วัตถุประสงค์ที่สะท้อนถึงสิ่งที่โรงเรียนให้คุณค่า

ตามความหมายคำว่า สภาพแวดล้อม ตามพจนานุกรมภาษาอังกฤษ Allen, 1990: 392 (อ้างถึงใน นกนตกร ชรรณบวร, 2546: 163) ได้ให้ความหมาย สภาพแวดล้อมว่า สภาวะซึ่งมนุษย์อาศัยอยู่หรือทำงาน โดยทั่วไปแล้ว แต่เมื่อก้าวถึง สภาพแวดล้อมทางการศึกษาปฐมวัยก็มีความหมายถึงสภาพภายในชั้นเรียน อาทิ มุม ต่าง ๆ ไม่ว่าจะ เป็นมุมศิลปะ มุมบทบาทสมมุติ ฯลฯ นอกจากนั้นยังหมายรวมถึงสภาพภายนอกชั้นเรียนอีกด้วย

ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2537: 72) สภาพแวดล้อม หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในสถานศึกษาทั้งภายในห้องเรียน ภายนอกห้องเรียน เพื่อช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ได้รับประสบการณ์จากการอยู่ร่วมกัน ทำกิจกรรมอย่างมีความสุข สนุก สบายสะดวกปลอดภัย ตลอดจนส่งเสริมให้เด็กมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี

ขวัญจิรา ภูสังข์ และคณะ (2542: 49) กล่าวถึง สภาพแวดล้อมสถานศึกษา คือ อาคาร สถานที่ และบริเวณโรงเรียนที่ใช้เป็นที่จัดการเรียนการสอน และกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ นักเรียนและผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษามาก

สรุป สภาพแวดล้อม จากความหมายที่กล่าวมา ได้ว่า การจัดสถานศึกษา หรือสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่บริเวณรอบ ๆ สถานศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการเรียนรู้

ทั้งนี้โรงเรียนอนุบาลเป็น โรงเรียนที่ต้องให้ความสนใจกับที่ตั้ง และบริเวณมาก เพราะหมายถึง ส่งเสริมพัฒนาการเด็กทั้งทางด้านจิตใจอารมณ์และสังคม การออกแบบรูปทรงอาคารและสภาพแวดล้อมรอบ ๆ เป็นสิ่งที่ต้องได้รับการใส่ใจอย่างประสมกลมกลืน สภาพแวดล้อมของโรงเรียนสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนและสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน

สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 90) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน คือ การจัดสภาพแวดล้อมภายในอาณาบริเวณรอบ ๆ สถานศึกษารวมทั้งจัดสนามเด็กเล่น พร้อมเครื่องเล่น สนาม จัดระมัดระวังรักษาความปลอดภัยภายในบริเวณสถานศึกษาและบริเวณรอบนอกสถานศึกษา ดูแลรักษาความสะอาด ปลูกต้นไม้ให้ความร่มรื่นรอบบริเวณสถานศึกษาสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก เช่น

ที่ตั้งโรงเรียน สถานที่ตั้งโรงเรียนอนุบาลจะต้องไม่ไกลจากชุมชนมากเกินไปการเดินทางสะดวก ไม่อยู่ใกล้แหล่งเสื่อมโทรม ไม่มีเสียง ไม่มีกลิ่น หรือมลพิษ ไม่เป็นที่ลุ่มน้ำขัง มีน้ำประปา และไฟฟ้าผ่าน

บริเวณ โรงเรียนอนุบาลควรมีพื้นที่นอกโรงเรียนกว้างขวางพอ ถ้าเป็นโรงเรียนขนาดเล็กควรมีพื้นที่ภายนอกอาคารอย่างน้อย 150 ตารางวา โดยเนื้อที่สนามทางเดินและทางรถ แยกเป็นสัดส่วน มีมุมสำหรับนั่งเล่น และพักผ่อน มีร่มไม้ และต้นไม้ที่เด็กสามารถใช้ร่มเงา และได้เรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติได้

สนาม โดยข้อเท็จจริงสถานศึกษาที่มีคุณภาพจะต้องมีบริเวณสำหรับนักเรียนในการใช้เป็นที่พักผ่อนและที่วิ่งเล่น สำหรับสนามควรมีพื้นที่อย่างเพียงพอ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 90)กล่าวถึง บริเวณสนามเด็กเล่นต้องจัดให้สอดคล้องกับหลักสูตร ควรมีพื้นผิวหลายประเภท เช่น ดิน ทราย หิน พื้นสำหรับเล่นของเล่นที่มีล้อ รวมทั้งที่ร่ม ที่โล่งแจ้ง พื้นดินสำหรับจุดที่เล่นน้ำ บ่อทรายพร้อมอุปกรณ์ประกอบการเล่นเครื่องเล่นสนามสำหรับปีนป่าย ทรงตัว ฯลฯ ทั้งนี้ต้องไม่ติดกับบริเวณที่มีอันตราย ต้องหมั่นตรวจตราเครื่องเล่นให้อยู่ในสภาพแข็งแรงปลอดภัย อยู่เสมอ และหมั่นดูแลเรื่องความสะอาด

ที่นั่งเล่นพักผ่อน จัดที่นั่งไว้ได้ร่มเงาอาจใช้กิจกรรมกลุ่มย่อย ๆ หรือ กิจกรรมที่ต้องการความสงบ หรืออาจจัดเป็นลานนิทรรศการให้ความรู้แก่เด็กและผู้ปกครอง มีบริเวณธรรมชาติ ปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ พืชผักสวนครัว หากบริเวณสถานศึกษามีไม่มากอาจปลูกพืชในกระบะ หรือกระถาง

อาคาร เลิศสุโกวณิชย์ (2542: 240 - 242) กล่าวถึงบริเวณที่เล่นนอกอาคาร ที่เล่น กลางแจ้งจะต้องจัดและมีอุปกรณ์ในการเล่นอย่างเพียงพอ เพื่อเป็นการจัดประสบการณ์ที่สมบูรณ์ให้แก่เด็ก แต่โดยทั่วไปแล้ว สถานพัฒนาเด็กแต่ละแห่งควรมีอุปกรณ์ทั้งในและนอกห้องเรียน

พื้นที่สำหรับเล่นกลางแจ้งสำหรับเด็กหนึ่งคน ประมาณ 75 - 100 ตารางฟุตอาจใช้บริเวณ ส่วนใดส่วนหนึ่งของสถานพัฒนาเด็กก็ได้ที่ครูสามารถดูแลทั่วถึง อาจเป็นสนามหญ้า หรือบริเวณที่ ปรับผิวให้เรียบ รักษาความสะอาดได้ง่าย ปลอดภัยสำหรับเด็ก แต่ที่สำคัญ คือ ไม่ควรเป็นพื้นที่แข็ง ขรุขระ เพราะเด็กอาจได้รับอันตรายจากการหกล้ม บริเวณที่เด็กจะได้รับแสงแดด และควรมีต้นไม้ ให้ร่มเงา อาจมีสนามหญ้าใกล้ ๆ กับห้องเล่นมีประตูเปิดติดต่อกันได้

ที่เล่นกลางแจ้งอาจจัดให้เด็กได้มีกิจกรรมหลาย ๆ อย่าง เช่น ปีนป่าย ของเล่นประเภทมีล้อ ที่สำหรับเพาะปลูก เล่นน้ำ กรงสัตว์เลี้ยง การเล่นร่อนน้ำต้นไม้ เมื่อเด็กเล่นแล้ว ควรฝึกเด็กรู้จักรักษา ความสะอาด ผู้เก็บอุปกรณ์ในการเล่นกลางแจ้งต้องวางไว้ใกล้ ๆ กับที่เล่นที่เด็กสามารถนำออกมา เล่นได้สะดวก ห้องเล่นควรสร้างเพดานให้สูง มีการป้องกันอุบัติเหตุขณะที่เด็กเล่นหรือเตรียมป้องกัน อัคคีภัย ที่เล่นบางจุดควรมีหลังคาสำหรับบังแดด ลมฝน แต่ก็ควรมีที่โล่งเพื่อให้เด็กได้รับแสงแดด อย่างพอเพียง ควรมีรั้วรอบขอบชิดและสูงพอที่เด็กจะปีนออกไปไม่ได้ ประตูของสถานพัฒนาเด็ก ควรปิดเพื่อความปลอดภัยของเด็ก และควรมีเนื้อที่สำหรับให้เด็กเล่นตามลำพังอาจปลูกต้นไม้ไว้ ตามริมรั้วเพื่อป้องกันลม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 85) การจัดสภาพแวดล้อมจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี

1. ความสะอาด ความปลอดภัย
2. ความมีอิสระอย่างมีขอบเขตในการเล่น
3. ความสะดวกในการทำกิจกรรม
4. ความพร้อมของอาคารสถานที่ เช่น ห้องเรียน ห้องน้ำห้องส้วม สนามเด็กเล่น ฯลฯ
5. ความเพียงพอเหมาะสมในเรื่องขนาด น้ำหนัก จำนวน สีของสื่อและเครื่องเล่น
6. บรรยากาศในการเรียนรู้ การจัดที่เล่นและมุมประสบการณ์ต่าง ๆ

สภาพแวดล้อมภายในชั้นเรียน

สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน เป็นสิ่งที่สามารถจัดทำเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น ดังนั้นครูควรจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก ซึ่งต้องคำนึงถึงความปลอดภัย ความสะอาด จัดแบบมีความยืดหยุ่นสามารถดัดแปลงรูปแบบที่หลากหลาย สร้างความตื่นตัวต่อการเรียนรู้ตลอดเวลา

นภนทร ธรรมบวร (2542: 177) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมควรมีความยืดหยุ่น ได้ และมีชีวิตชีวา ภายในห้องเรียนควรจัดเป็นศูนย์การเรียนรู้ หรือมุมต่าง ๆ อาทิ มุมภาษา ซึ่งรวมถึง หนังสือ นิทานต่าง ๆ และเทพสำหรับให้เด็กฟังนิทาน หรือเรื่องราวต่าง ๆ มุมบทบาทสมมุติ มุมบล็อก มุมศิลปะ มุมดนตรี มุมคอมพิวเตอร์ มุมวิทยาศาสตร์ และมุมคณิตศาสตร์ เป็นต้น

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 85) กล่าวถึงการจัดแบ่งพื้นที่ให้เหมาะสมกับการประกอบกิจกรรมตามหลักสูตรในห้องเรียน ดังนี้

1. พื้นที่อำนวยความสะดวกสำหรับเด็กและผู้สอน
 - 1.1 ที่แสดงผลงานเด็ก อาจจัดเป็นแผ่นป้าย หรือแขวนผลงาน
 - 1.2 ที่เก็บแฟ้มผลงานของเด็ก อาจจัดทำเป็นกล่องหรือจัดใส่แฟ้มรายบุคคล
 - 1.3 ที่เก็บเครื่องใช้ส่วนตัวของเด็ก อาจทำเป็นช่องตามจำนวนเด็ก
 - 1.4 ที่เก็บของเครื่องใช้ของผู้สอน เช่น อุปกรณ์การสอน ของส่วนตัวผู้สอน ฯลฯ
 - 1.5 ป้ายนิเทศตามหน่วยการสอนหรือสิ่งที่เด็กสนใจ
2. พื้นที่ปฏิบัติกิจกรรมและการเคลื่อนไหว ต้องกำหนดให้ชัดเจน ควรมีพื้นที่ที่สามารถจัดทำงานได้ด้วยตนเอง และทำกิจกรรมด้วยกันในกลุ่มเล็กหรือกลุ่มใหญ่ เด็กสามารถเคลื่อนไหวได้อย่างอิสระจาก กิจกรรมหนึ่งไปยังกิจกรรมหนึ่งโดยไม่รบกวนผู้อื่น
3. พื้นที่จัดมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ สามารถจัดได้ตามความเหมาะสมขึ้นอยู่กับสภาพของห้องเรียน จัดแยกส่วนที่ใช้เสียงดังและเงียบออกจากกัน เช่น มุมบล็อกคอกอยู่ห่างจากมุมหนังสือ มุมบทบาทสมมุติอยู่ติดกับมุมบล็อก มุมวิทยาศาสตร์อยู่ใกล้มุมศิลปะ ฯลฯ ที่สำคัญจะต้องมีของเล่น วัสดุอุปกรณ์ในมุมอย่างเพียงพอต่อการเรียนรู้ของเด็ก การเล่นในมุมเล่นอย่างเสรี มักถูกกำหนดไว้ในตารางกิจกรรมประจำวัน เพื่อให้โอกาสเด็กได้เล่นอย่างเสรีประมาณวันละ 60 นาที การจัดมุมเล่นต่าง ๆ ผู้สอนควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้
 - 3.1 ในห้องเรียนควรมีมุมเล่นอย่างน้อย 3 – 4 มุม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพื้นที่ของห้อง
 - 3.2 ควรได้มีการผลัดเปลี่ยนชื่อของเล่นตามมุมบ้าง ตามความสนใจของเด็ก
 - 3.3 ควรจัดให้มีประสบการณ์ที่เด็ก ได้เรียนรู้ไปแล้วปรากฏอยู่ในมุมเล่น เช่น เด็กเรียนรู้เรื่อง ผีเสื้อ ผู้สอนอาจจัดให้มีการเลี้ยงหนอน หรือผีเสื้อตัวฟ้าใส่กล่องไว้ให้เด็กดูในมุมธรรมชาติศึกษา หรือมุมวิทยาศาสตร์
 - 3.4 ควรเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดมุมเล่น ทั้งนี้เพื่อจูงใจให้เด็กรู้สึกเป็นเจ้าของ อยากเรียนรู้ อยากเข้าเล่น
 - 3.5 ควรเสริมสร้างวินัยให้กับเด็ก โดยมีข้อตกลงร่วมกันว่าเมื่อเล่นเสร็จแล้วจะต้องจัดเก็บอุปกรณ์ทุกอย่างเข้าให้เรียบร้อย

นอกจากนี้ อาจารย์ เลิศสุโกชนวิชัย ได้กล่าวถึงว่า สิ่งที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกของเด็ก ๆ คือบรรยากาศที่แวดล้อมรอบตัวเด็ก การจากบ้านที่อบอุ่นด้วยความรัก ความห่วงใย และการดูแลอย่างใกล้ชิดจากผู้รักใคร่ มาสู่สิ่งแวดล้อมใหม่ ผู้คนหลากหลายที่เด็ก ๆ ไม่รู้จักคุ้นเคย ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดต่าง ๆ ทำให้เด็ก ๆ ไม่สบายใจและกังวลใจ สิ่งที่จะทำให้เด็กรู้สึกดีขึ้นคือบรรยากาศที่ดีของสถานพัฒนาเด็ก เมื่อเด็กเข้ามาได้พบปะครูที่ยิ้มแย้มแจ่มใส ทำที่เป็นมิตรและคอยแนะนำช่วยเหลือ ให้ความรักและดูแลเหมือนที่เด็กได้รับขณะอยู่ที่บ้านมีของเล่นที่เด็ก ๆ มีอิสระที่จะเลือกเล่น มีสิ่งของเครื่องใช้ที่จะหยิบใช้ได้เมื่อต้องการ มีเรื่องราวสิ่งต่าง ๆ ที่น่าสนใจให้ทำ บรรยากาศที่ดี จะทำให้เด็กรู้สึกสบายใจ และใช้ชีวิตในสถานพัฒนาเด็กอย่างมีความสุข

สำหรับบรรยากาศในสถานพัฒนานั้นเกิดได้จากสภาพแวดล้อม 2 ส่วน คือ เกิดจากสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสภาพแวดล้อมทางบุคคล

1. บรรยากาศที่เกิดจากสภาพแวดล้อมทางกายภาพ นอกจากจากจัดสภาพแวดล้อม

ด้านอาคารสถานที่ บริเวณ ห้องเรียนและวัสดุอุปกรณ์ตลอดจนเครื่องใช้เครื่องเล่นต่าง ๆ เป็นการจัดที่เหมาะสม ให้ความสะดวก และการตอบสนองความต้องการพื้นฐาน และความสนใจตามธรรมชาติของเด็ก ๆ การจัดสภาพแวดล้อมดังกล่าวจะก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดี ดังนี้

1.1 สะดวก ถ้าหากมีการจัดสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปให้สะดวกในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เด็กจะสนใจที่จะทำกิจกรรมเหล่านั้นด้วยตนเอง เช่น การจัดครุภัณฑ์ ประเภทโต๊ะ เก้าอี้ ตู้เก็บของให้สะดวกในการใช้ เด็ก ๆ สามารถยกเก้าอี้ได้เอง แขนงเสื่อที่ตู้เก็บของได้เอง เมื่อเด็ก ๆ ทำสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองจะรู้สึกสบายใจ และอยากช่วยเหลือตนเองในการทำสิ่งต่าง ๆ เพราะสิ่งที่เขาทำนั้นไม่ยุ่งยากเกินไปกว่าความสามารถที่เขาจะทำ และเมื่อลงมือทำแล้วสามารถทำได้อย่างสะดวก ง่ายดาย รวดเร็ว สิ่งนี้จึงเป็นเสมือนแรงจูงใจให้เด็กอยากทำสิ่งต่าง ๆ

1.2 มีความสุข เมื่อเด็กทำสิ่งต่าง ๆ โดยมีเครื่องอำนวยความสะดวก หรือมีวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ที่เหมาะสมเพียงพอ ใช้ง่ายไม่ยุ่งยาก เด็กจะทำกิจกรรมด้วยความสุขใจ ความร่าเริงจะก่อให้เกิดความรู้สึกอยากทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จ และเมื่องานนั้นสำเร็จจะเกิดความพึงพอใจและพัฒนาสู่ความรู้สึกที่พอใจต่อตนเองและสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปทำให้เด็กรู้สึกดีต่อสิ่งรอบตัว

1.3 มีความพอใจ โดยปกติเด็ก ๆ จะมีความต้องการพื้นฐานทางกายภาพเมื่อเด็กได้รับการตอบสนองที่ดีในสภาพแวดล้อม เช่น มีที่เล่น มีที่กิน ที่นอน ที่สะดวกและตอบสนองความต้องการ เด็กจะมีความพึงพอใจ และรู้สึกสบายใจที่ได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่สอดคล้องกับความต้องการ ทำให้เด็ก ๆ รักที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานพัฒนาเด็ก

1.4 ความอบอุ่นในและความรู้สึกปลอดภัย ถ้าสถานพัฒนาเด็กจัดสภาพแวดล้อม โดยทั่วไปให้ปลอดภัยแข็งแรง และมีบรรยากาศที่อบอุ่น วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ สะดวกในการใช้ เด็ก จะรู้สึกมั่นใจว่าตนทำสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก และปลอดภัย เด็กจะรู้สึกอบอุ่นใจ ไว้วางใจต่อสถานศึกษา เด็ก ๆ จึงมาอยู่ใน สถานศึกษาด้วยความรู้สึกสบายใจ

2. บรรยากาศที่เกิดจากสภาพแวดล้อมทางบุคคล การกระทำของบุคคลจะก่อให้เกิด

บรรยากาศในรูปแบบต่าง ๆ เช่นเดียวกันในสถานพัฒนาเด็ก ซึ่งเด็กในวัยนี้แม้จะเริ่มช่วยตนเองได้บ้างแล้ว แต่ยังคงพึ่งพาผู้ใหญ่อีกมากในการทำสิ่งต่าง ๆ ดังนั้นหากเด็กรู้สึกว่าถูกแวดล้อมด้วยผู้ใหญ่ที่มีหน้าที่ที่จะให้ความช่วยเหลือเมื่อเด็กต้องการ จะทำให้เด็กสบายใจไม่กังวลใจมากเกินไป แม้ว่าจะต้องมาอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไปจากที่บ้าน ดังนั้นเด็กจะรักและชอบโรงเรียนหรือไม่ส่วนหนึ่งเกิดจากความรู้สึกสบายใจที่ได้อยู่กับครูที่รัก เอื้ออาทรเด็ก

Alison and Jenkins, 1981: 5 (อ้างถึงใน อารมณ์ เลิศสุโกวณิชย์, 2542: 240 - 242) ได้กล่าวว่า ครูเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยประสบความสำเร็จซึ่งครูที่คณั้น จะต้องมีความสามารถในการคิด มีทักษะในการสื่อสารกับเด็ก มีความสนใจต่อสิ่งต่าง ๆ มีความสามารถในการจัดกิจกรรมให้แก่เด็ก มีความยืดหยุ่น มีบุคลิกภาพที่อบอุ่นปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรักความเมตตา ครูที่มีความรัก ความรู้สึกที่ดีต่อเด็ก มีบุคลิกภาพที่อบอุ่น จะทำให้เด็กรู้สึกอยากเข้าใกล้ครูที่มีเมตตา ทำให้เด็กรู้สึกกล้าที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ครูจะเข้าใจสิ่งที่เด็กทำ แม้ว่าจะเกิดสิ่งผิดพลาดเพราะเด็กยังช่วยตัวเองได้น้อยและขาดทักษะ ครูเข้าใจธรรมชาติและความต้องการของเด็ก จะรู้ถึงวิธีการตอบสนองความต้องการและให้ความช่วยเหลือเด็ก ทำให้เด็กรู้สึกอบอุ่นใจบรรยากาศที่เกิดจากท่าทีของครู จะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกต่าง ๆ ดังนี้

1. ความรู้สึกปลอดภัย เด็กทุกคนต้องการความปลอดภัยทั้งทางร่างกาย และทางจิตใจ แม้จะอยู่ในสภาพแวดล้อมทางกายที่ปลอดภัยแล้ว เด็ก ๆ ยังต้องการอยู่ในสภาพแวดล้อมที่บรรยากาศปลอดภัย คือมีผู้ใหญ่คอยดูแลและแสดงความรักใคร่เด็ก แสดงให้เห็นว่าเด็กมีคุณค่าจะทำให้เกิดความรู้สึกปลอดภัย เมื่อเด็กมีความรู้สึกปลอดภัยในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ใหญ่อบข้าง เด็กจะพัฒนา ความสามารถ อันมีผลทำให้ทักษะการเข้าสังคม และการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นซึ่งเป็นบุคลิกภาพที่พึงประสงค์

2. เด็กต้องการเป็นสมาชิก การจัดบรรยากาศที่ต้องรับและจัดกิจกรรมที่让孩子ได้สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น ทำให้เด็กได้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม การอยู่ร่วมกลุ่มมีเพื่อนที่ทำการสิ่งต่าง ๆ ด้วย

เด็กจะพึงพอใจและพัฒนาตนเองไปสู่การอยู่ร่วมกับผู้อื่นการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นจึงมีผลต่อการดำเนินชีวิตต่อไปของเด็ก

3. ความรู้สึกประสบความสำเร็จ ถ้าการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่สะดวกและครบครัน ครูจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับระดับความสามารถของเด็ก เด็กก็จะทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความสนุกสนาน และพึงพอใจและเมื่อทำเสร็จ เด็กจะรู้สึกประสบความสำเร็จจากผลงานที่ตนทำ และจากการยอมรับยกย่อง จากครูทำให้เด็กเกิดความมั่นใจในตนเอง ภาคภูมิใจและต้องการทำกิจกรรมที่ซับซ้อนหรือยากขึ้นกว่าเดิม สิ่งนี้จะพัฒนาไปสู่ความสำเร็จ ความมานะในการเรียนในระดับชั้นเรียนที่สูงขึ้น

4. ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง บรรยากาศที่อบอุ่น ครูที่ดูแลเด็ก ๆ ด้วย ความรักให้ความเมตตาช่วยเหลือเด็กและให้อภัยเมื่อเด็ก ๆ ทำบางสิ่งบางอย่างผิดพลาด การให้ความชื่นชม เมื่อเด็ก ๆ ทำกิจกรรมแล้วเสร็จยอมรับความสามารถของเด็กให้เด็กได้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เหล่านี้จะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เมื่อเด็ก ๆ ได้รับการพัฒนาให้รู้สึกว่าตนเองมี ความสำคัญ จะรักตนเองและพัฒนาไปสู่การเห็นความสำคัญของผู้อื่น และชื่นชมต่อความสามารถของผู้อื่นด้วย

ครู และบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก จะเป็นบุคคลสำคัญมากในการสร้างบรรยากาศ ทั้งจากสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสภาพแวดล้อมทางบุคคล ดังนั้นบุคคลทุก ๆ ฝ่าย ที่เกี่ยวข้องควรร่วมมือช่วยเหลือกันในการดูแล เอาใจใส่เด็ก ทั้งนี้ ครู ซึ่งเป็นบุคคลที่คอยดูแลเด็กในขณะที่อยู่ในโรงเรียน จะต้องมีความสามารถในการคิดจัดกิจกรรม มีทักษะในการสื่อสาร มีบุคลิกภาพที่อบอุ่น มีความเมตตา รักเด็ก ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึก ปลอดภัย อบอุ่น มีความสุข สนุกสนาน เมื่อมาโรงเรียน นอกจากนี้ยังส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านร่างกาย และสติปัญญาของเด็กให้เจริญเติบโตเหมาะสมกับวัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อำไพพนธ์ เล็กสุภาพ (2540) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยแห่งความคงอยู่ของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อการศึกษาปัจจัย 4 ประการ คือ งานบุคคล การเงิน อาคารสถานที่วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการที่ส่งผลต่อความคงอยู่ของโรงเรียน เอกชนสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยด้านบุคคลครูได้รับการพัฒนาด้านวิชาการอย่างสม่ำเสมอรวมทั้งต้องมีคุณสมบัติ และลักษณะของครูที่ดีผู้บริหารจึงต้องให้ขวัญกำลังใจแก่ครู โดยการให้ผลตอบแทนในด้านความ มั่นคงและมีสวัสดิการ

2. ปัจจัยด้านการเงินที่ส่งผลกระทบต่อความคงอยู่ของโรงเรียน ได้แก่ ในด้านทุนเดิมของ โรงเรียนเมื่อลงทุนแล้วต้องใช้เวลากว่าจะคุ้มทุนที่ลงทุน รายรับจากค่าธรรมเนียมเป็นรายรับที่เป็น รายได้ส่วนใหญ่ของโรงเรียน

3. ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ มีผลต่อความมั่นคงของโรงเรียน เพราะ อาคาร สถานที่ที่เป็นปัจจัยหนึ่งของผู้ปกครองพิจารณาในการนำบุตรหลานเข้ามาเรียน โดยดูจากอาคารที่ เหมาะสม สะอาดถูกสุขลักษณะ และการใช้พื้นที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มี สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเครื่องโสตทัศนูปกรณ์เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน

4. ปัจจัยด้านการจัดการ ที่ส่งผลต่อความคงอยู่ของโรงเรียนมีหลายปัจจัย เช่น การจัดการ ด้านวิชาการสามารถแข่งขันกับโรงเรียนอื่นได้ งานวิชาการเน้นความเป็นเลิศด้านคุณธรรม จริยธรรม และความประพฤติของนักเรียน มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถ ด้านความคิดสร้างสรรค์

ศศิธร เวียงเหล็ก (2542) ได้ทำวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อคุณภาพการจัดการ ศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในกรุงเทพมหานคร วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของ ผู้ปกครองต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองให้ความเห็นต่อคุณภาพการจัดการศึกษาในระดับอนุบาล ดังนี้

1. หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การวัดและประเมินผลใช้วิธีสอบด้วยข้อสอบและ แข็งผลการสอบให้ผู้ปกครองรับทราบภาคเรียนละ 1 ครั้ง

2. บุคลากร ผู้บริหาร ครู และพี่เลี้ยง มีคุณลักษณะพึงประสงค์ คือ มีมนุษยสัมพันธ์ กับ ผู้ปกครองเป็นอย่างดี ให้ความรักและเอาใจใส่นักเรียนในทุกด้าน

3. ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน มีการจัดอาคารเรียนที่มีความมั่นคงแข็งแรง ปลอดภัย มีพื้นที่สำหรับนักเรียนวิ่งเล่นหรือออกกำลังกาย จัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนเหมาะสม จัดอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อการเรียนเหมาะสมกับวัยของนักเรียน มีห้องปฏิบัติการพิเศษ บุคลากรพิเศษเป็นครูภาษาอังกฤษ และพลศึกษา สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้าน โดยให้ผู้ปกครองเยี่ยมชมโรงเรียนและจัดทำจดหมายข่าว

4. การจัดการ โรงเรียนจัดบริการสถานที่สำหรับผู้ปกครองนั่งพักระหว่างรอรับนักเรียน

5. กิจกรรมนักเรียน มีการจัดบริการอาหารกลางวันที่ถูกหลักโภชนาการ จัดอาหารเสริม การจัดกิจกรรมนักเรียนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในวันสำคัญทางศาสนา

6. ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ผู้ปกครองรับทราบพัฒนาการของนักเรียนจากสมุดรายงาน ประจำตัวนักเรียน

ศุริย์ มุสิกะ (2542) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในกรุงเทพมหานคร วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาล ในด้านนโยบายของรัฐและท้องถิ่น ด้านอาคาร สถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านคุณลักษณะของครูอนุบาลและผู้เกี่ยวข้อง ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสภาพการเงินของโรงเรียน ด้านการอำนวยความสะดวกและบริการอื่น ๆ ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านนโยบายของรัฐและท้องถิ่น จำนวนนักเรียนอนุบาลเอกชนมีอัตราการลดลง เนื่องจากนโยบายการขยายโอกาสทางการศึกษาขยายชั้นเรียนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และนโยบายขยาย ชั้นเรียนอนุบาลของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ปีการศึกษา 2540 (มาตราที่ 5)

2. ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ราคาที่ดินและวัสดุอุปกรณ์มีราคาที่สูงมาก จึงทำให้ไม่สามารถหาทุนมาทำการขยายพื้นที่ ของโรงเรียนได้มากเท่าที่ควรและได้ในเวลารวดเร็วทำให้เป็นอุปสรรคต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

3. ด้านคุณลักษณะของครูอนุบาล และผู้เกี่ยวข้องการส่งเสริมจริยธรรม และคุณธรรมแก่ครู และพนักงานขับรถ โดยให้คำนึงถึงความปลอดภัยและความระมัดระวัง ในการปฏิบัติหน้าที่กับเด็กและส่งเสริมให้ครูมีบทบาทสำคัญ ในการดูแลเด็กให้ได้รับความสนุกสนานและพร้อมกันได้เรียนรู้ให้สมวัย

4. ด้านการจัดการเรียนการสอน การจัดเพิ่มเนื้อหาวิชาการเพิ่มขึ้น เพื่อเตรียมเข้าเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

5. ด้านสภาพการเงินของโรงเรียน การจัดทำแผนบริหารการเงินอย่างมีระบบสามารถตรวจสอบได้ และจัดระบบเบิกจ่ายได้อย่างถูกต้อง เงินเป็นงานที่ต้องควบคุมงบประมาณรายรับรายจ่ายของโรงเรียนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาและสร้างความมั่นคงให้แก่กิจการของโรงเรียน

6. ด้านการอำนวยความสะดวกและการบริการอื่น ๆ คือ การจัดบริการด้านโภชนาการแก่นักเรียนผู้ปกครองไว้ว่างใจโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการ โดยคำนึงถึงความสะดวก และคุณค่าทางโภชนาการ มากกว่าให้บุคคลภายนอกมาดำเนินการ การบริการรถรับส่งผู้ปกครองคำนึงถึงสภาพรถและการบริการด้วยความปลอดภัย จากบุคลากรในการขับรถมากที่สุด

พชณี วัชยาฉิม (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับเด็กอนุบาล ในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในภาคกลาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับเด็กอนุบาล และศึกษาบทบาทของครูและพฤติกรรมเด็กในการจัดสภาพแวดล้อมด้านการจัดพื้นที่ การคัดเลือก การจัดเตรียมและการจัดสื่อวัสดุ อุปกรณ์ที่มีผลต่อพฤติกรรมของเด็กวัยอนุบาล ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร และครู มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันดังนี้

1. ด้านนโยบายในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีการวางแผนนโยบายการจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ ด้านกิจกรรม และด้านบุคลากร จัดอาคารสถานที่ให้มีความสะดวกสบายในการเคลื่อนไหวให้เด็กมีความรู้สึกปลอดภัย อบอุ่น การจัด กิจกรรม สื่อวัสดุ การเรียน ให้มีความเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีที่ซึ่งกันและกัน มีการส่งเสริมครูในการจัดสภาพแวดล้อม โดยการส่งเสริมอบรมในด้านการใช้สื่อ

2. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม พบว่า การดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพในโรงเรียนส่วนใหญ่มีพื้นที่ภายนอกอย่างกว้างขวางและภายในคับแคบ มีวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องเล่นในจำนวนน้อย ไม่มีห้องนอนที่แยกออกมาเป็นสัดส่วน ครูมีการดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมด้าน กิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็ก และมีการจัดมุมประสบการณ์

7. ด้านพฤติกรรมครู และพฤติกรรมเด็กในการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน พบว่าไม่มีการจัดขอบเขตที่แน่นอน การคัดเลือกสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ การเรียนมีความเหมาะสมกับเด็ก แต่การจัดเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนส่วนใหญ่ยังไม่หลากหลาย

ปัญหาที่พบในการจัดสภาพแวดล้อม คือ ขาดงบประมาณในการสนับสนุน ด้านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์

ชลรัตน์ ชลมารค (2546) ได้ทำวิจัยเรื่อง ภาพลักษณ์โรงเรียนเอกชนในจังหวัดชลบุรี ตาม การรับรู้ของผู้ปกครอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพลักษณ์โรงเรียนเอกชนในจังหวัดชลบุรี ตาม การรับรู้ของผู้ปกครอง โดยใช้องค์ประกอบภาพลักษณ์โรงเรียน 4 ด้าน คือ 1) บุคลิกภาพขอโรงเรียน 2) ชื่อเสียงของโรงเรียน 3) เอกลักษณ์ของโรงเรียน 4) คุณค่าหรือจรรยาบรรณของโรงเรียน ผลการวิจัย พบว่า

เมื่อพิจารณา โดยรวมผู้ปกครองโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนและมัธยมศึกษาเอกชน มีความคิดเห็นต่อ ภาพลักษณ์โรงเรียนเอกชนในจังหวัดชลบุรี โดยรวม 4 ด้านอยู่ในระดับค่อนข้าง บวก โดยในแต่ละด้านพบว่าผู้ปกครองมีทัศนคติต่อภาพลักษณ์โรงเรียนเอกชนในระดับค่อนข้าง บวกทุกด้าน ยกเว้นด้านเอกลักษณ์ของโรงเรียนเรื่องความโดดเด่นในเรื่องงานฝีมือศิลปหัตถกรรมอยู่ ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่ม พบว่าผู้ปกครองโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนมีความคิดเห็นต่อ ภาพลักษณ์โรงเรียนเอกชนในจังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับค่อนข้างบวก โดยในแต่ละ ด้านพบว่าผู้ปกครองมีทัศนะต่อภาพลักษณ์โรงเรียนเอกชนในระดับค่อนข้างบวกทุกด้าน ยกเว้น ด้านบุคลิกภาพขอโรงเรียนเรื่องสภาพสนามกีฬาและบริเวณโรงเรียน และด้านเอกลักษณ์ของโรงเรียน เรื่องความโดดเด่นในเรื่องงานฝีมือ ศิลปหัตถกรรมอยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนในกลุ่ม ผู้ปกครองโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน พบว่ามีความคิดเห็นต่อ ภาพลักษณ์ โรงเรียนเอกชนในจังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับค่อนข้างบวก โดยในแต่ละด้านพบว่า ผู้ปกครองมีทัศนะต่อภาพลักษณ์โรงเรียนเอกชนค่อนข้างบวกทุกด้าน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาภาพลักษณ์ที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่าง สร้างเครื่องมือ รวบรวมข้อมูล และเสนอวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง
2. เพื่อเปรียบเทียบภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง

สมมุติฐานของการวิจัย

ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ของโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง มีความแตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ โรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 416 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้สุ่มจากขนาดของประชากร โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970: 608) ตัวอย่างที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified sampling) ซึ่งมีขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. สุ่มตัวอย่างโรงเรียนอนุบาล โดยแบ่งตามเขต (อำเภอ) ในเขตกรุงเทพมหานคร ตามรายงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ซึ่งมีจำนวน 50 เขต มีประชากรโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนรวม จำนวนทั้งสิ้น 416 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนโรงเรียน 201 โรงเรียน

2. เทียบอัตราส่วนกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนอนุบาลในแต่ละเขต ที่มีลักษณะโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ด้วยการสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีการจับสลากจากกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนอนุบาลทั้งหมด ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

3. ผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูล เป็น 2 กลุ่ม คือ

3.1 ผู้บริหาร โรงเรียน

3.2 ผู้ปกครอง สุ่มแบบเจาะจงจากตัวแทนผู้ปกครองในคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเอกชน ซึ่งเป็นโรงเรียนเดียวกับกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 1 คน ต่อ 1 โรงเรียน

ผู้ให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชน 201 คน และผู้ปกครอง จากตัวแทนในคณะกรรมการบริหารโรงเรียน 201 คน รวมกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 402 คน

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนประชากร และจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล ของโรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานบริหารงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในแต่ละเขต (อำเภอ)ในเขตกรุงเทพมหานคร

เขต	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ผู้ให้ข้อมูล		
			ผู้บริหาร	ผู้ปกครอง	รวม
พระนคร	-	-	-	-	-
ดุสิต	12	6	6	6	12
บางรัก	4	2	2	2	4
ปทุมวัน	4	2	2	2	4
ป้อมปราบ	1	1	1	1	2
พระโขนง	13	6	6	6	12
ยานนาวา	6	3	3	3	6
สัมพันธวงศ์	1	1	1	1	2
พญาไทย	9	4	4	4	8
ดินแดง	7	3	3	3	6
สาทร	11	5	5	5	10
บางซื่อ	8	4	4	4	8
บางคอแหลม	10	5	5	5	10
คลองเตย	11	5	5	5	10
ราชเทวี	8	4	4	4	8
วัฒนา	8	4	4	4	8
บางนา	8	4	4	4	8
คลองสามวา	2	1	1	1	2

ตารางที่ 2 (ต่อ) แสดงจำนวนประชากร และจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล ของโรงเรียนอนุบาล
สังกัดสำนักบริหารงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในแต่ละเขต(อำเภอ) ในเขต
กรุงเทพมหานคร

เขต	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ผู้ให้ข้อมูล		รวม
			ผู้บริหาร	ผู้ปกครอง	
คันนายาว	4	2	2	2	4
จตุจักร	19	9	9	9	18
ดอนเมือง	7	3	3	3	6
บางเขน	16	8	8	8	16
บางกะปิ	15	7	7	7	14
บึงกุ่ม	16	8	8	8	16
ประเวศ	6	3	3	3	6
มีนบุรี	5	2	2	2	4
ลาดกระบัง	5	2	2	2	4
ลาดพร้าว	11	5	5	5	10
วังทองหลาง	11	5	5	5	10
สวนหลวง	11	5	5	5	10
สะพานสูง	6	3	3	3	6
สายไหม	12	7	7	7	14
หนองจอก	1	1	1	1	2
หลักสี่	12	6	6	6	12
ห้วยขวาง	9	4	4	4	8
ภาษีเจริญ	5	2	2	2	4
บางแค	12	7	7	7	14
บางขุนเทียน	7	3	3	3	6
บางบอน	4	2	2	2	4
ทุ่งครุ	4	2	2	2	4
ราษฎร์บูรณะ	11	5	5	5	10
จอมทอง	9	4	4	4	8
คลองสาน	9	4	4	4	8
ธนบุรี	10	5	5	5	10
ตลิ่งชัน	8	4	4	4	8
ทวีวัฒนา	7	3	3	3	6
บางพลัด	13	7	7	7	14
บางกอกน้อย	17	8	8	8	16
บางกอกใหญ่	5	2	2	2	4
หนองแขม	6	3	3	3	6
รวม	416	201	201	201	402

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้เครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดในการวิจัย เป็นแบบสอบถามจำนวน 2 ชุด แต่ละชุดแบ่งเป็น 2 ตอน

ชุดที่ 1 แบบสอบถาม สำหรับ ผู้บริหาร

ตอนที่ 1 สอบถามผู้บริหารเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ชุดที่ 2 แบบสอบถาม สำหรับ ผู้ปกครอง

ตอนที่ 1 สอบถามผู้ปกครองเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม ในชุดที่ 1 และ 2 มีลักษณะเหมือนกัน ซึ่งจะสอบถามเกี่ยวกับภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง มีลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 71 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาภาพลักษณ์โรงเรียนอนุบาล ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปและกำหนดกรอบในการวิจัยครั้งนี้ได้ 7 ด้าน ดังนี้

1. แนวการจัดการศึกษา	จำนวน	13	ข้อ
2. บุคลากร	จำนวน	13	ข้อ
3. สื่อ วัสดุ อุปกรณ์	จำนวน	8	ข้อ
4. อาคารสถานที่	จำนวน	8	ข้อ
5. สัมฤทธิผลของผู้เรียน	จำนวน	8	ข้อ
6. ความสัมพันธ์กับชุมชน	จำนวน	8	ข้อ
7. สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน	จำนวน	13	ข้อ

กำหนดระดับความคิดเห็นต่อภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และระดับความคิดเห็นต่อภาพลักษณ์

ที่พึงประสงค์เป็น 5 ระดับ โดยให้คะแนนเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ดังต่อไปนี้

5	หมายถึง	ระดับที่เป็นจริงมากที่สุด	/	ระดับที่พึงประสงค์มากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับที่เป็นจริงมาก	/	ระดับที่พึงประสงค์มาก
3	หมายถึง	ระดับที่เป็นจริงปานกลาง	/	ระดับที่พึงประสงค์ปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับที่เป็นจริงน้อย	/	ระดับที่พึงประสงค์น้อย
1	หมายถึง	ระดับที่เป็นจริงน้อยที่สุด	/	ระดับที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวกับภาพลักษณ์โรงเรียนอนุบาล สังกัด
สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยกำหนดตามแนวคิดองค์ประกอบภาพลักษณ์องค์
การตามแนวคิดนักวิชาการ และองค์ประกอบภาพลักษณ์โรงเรียนของ Kotler และ Fox ที่ผู้วิจัยนำ
มาสรุปและกำหนดเป็นกรอบภาพลักษณ์โรงเรียนอนุบาลได้ 7 ด้าน คือ แนวการจัดการศึกษา,
บุคลากร, สื่อ วัสดุ อุปกรณ์, อาคารสถานที่, สัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน, ความสัมพันธ์กับชุมชน และ
สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน
3. กำหนดตัวบ่งชี้องค์ประกอบภาพลักษณ์โรงเรียนทั้ง 7 ด้าน ตามนิยามเชิงปฏิบัติการ
นำมาสร้างข้อรายการ ตามกรอบที่สรุปจากองค์ประกอบภาพลักษณ์องค์การตามแนวคิดนักวิชา
การ และองค์ประกอบภาพลักษณ์โรงเรียนของ Kotler และ Fox
4. นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและจัดทำแบบสอบถาม
5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ทาง
การบริหารการศึกษา จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความถูกต้อง
ในสำนวนภาษา ผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย
 1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กอบกุล พุกกะวัน
อาจารย์ประจำภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 2. รองศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย ดันติเมธ
อาจารย์พิเศษภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ข้าราชการบำนาญ
 3. รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์
ผู้อำนวยการ โรงเรียนวชิรวิทย์ จังหวัดเชียงใหม่
 4. รองศาสตราจารย์ ดร. ประกอบ คุปรัตน์
ข้าราชการบำนาญ
 5. อาจารย์ธิดา พิทักษ์สินสุข
ผู้อำนวยการ โรงเรียนเพลินพัฒนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร

6. นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอให้สำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ถึง โรงเรียน ใน สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ที่เปิดสอนในระดับอนุบาล 1 – 3 ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
2. ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย และรับคืนทางไปรษณีย์ภายใน 7 วัน โดยมีการติดตามผลการ รับ – คืน แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างโดยทางโทรศัพท์
3. ตรวจสอบคัดเลือกแบบสอบถามที่ครบถ้วนและสมบูรณ์ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน จำแนกตามผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง	แบบสอบถามที่ส่งไป	แบบสอบถามที่ได้รับคืน		แบบสอบถามที่สมบูรณ์	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหาร	201	183	91.04	176	87.56
ผู้ปกครอง	201	169	84.07	163	81.09
รวม	402	352	87.56	339	84.32

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในการคำนวณค่าทางสถิติดังกล่าว โดยอาศัยการคำนวณจากโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ดังนี้

1. ข้อมูลตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ

2. ข้อมูลตอนที่ 2 เกี่ยวกับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง โดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย \bar{x} และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งด้านภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ เป็นรายชื่อ กำหนดช่วงคะแนนเฉลี่ยดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายความว่า	ระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมากที่สุด
		ระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายความว่า	ระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก
		ระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายความว่า	ระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงปานกลาง
		ระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายความว่า	ระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงน้อย
		ระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายความว่า	ระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงน้อยที่สุด
		ระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบภาพลักษณ์ที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปกครอง โดยใช้การวิเคราะห์ใช้การทดสอบค่าที (t - test)

4. นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ทำในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ภาพลักษณ์ที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน

สถานภาพ	ผู้บริหาร	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	24	13.64
หญิง	152	86.36
รวม	176	100.00
2. อายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	-	-
25 – 30 ปี	3	1.70
31 – 35 ปี	33	18.75
36 – 40 ปี	36	20.45
41 – 45 ปี	55	31.25
45 ปีขึ้นไป	49	27.84
รวม	176	100.00

ตารางที่ 4 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน

สถานภาพ	ผู้บริหาร	
	จำนวน	ร้อยละ
3. ประสบการณ์การทำงาน		
1 – 5 ปี	38	21.59
5 – 10 ปี	45	25.57
11 – 15 ปี	60	34.09
มากกว่า 15 ปี	33	18.75
รวม	176	100.00

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถามปรากฏผล ดังนี้

สถานภาพส่วนตัวของผู้บริหารโรงเรียนพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 86.36 และเพศชาย จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 13.64

ผู้บริหารโรงเรียนที่ตอบแบบสอบถาม มีอายุระหว่าง 41 – 45 ปี มากที่สุด มีจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25 รองลงมา มีอายุมากกว่า 45 ปี มีจำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 27.84 และอายุระหว่าง 25 – 30 ปี น้อยที่สุด มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.70

ผู้บริหารมีประสบการณ์ในการบริหาร 11 – 15 ปีมากที่สุด มีจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 34.09 รองลงมา มีประสบการณ์ในการบริหาร 6 – 10 ปี มีจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 25.57 และมีประสบการณ์ในการบริหาร มากกว่า 15 ปี น้อยที่สุด มีจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา

สถานภาพ	ผู้ปกครอง	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	20	12.27
หญิง	143	87.73
รวม	163	100
2. อายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	3	1.84
25 – 30 ปี	29	17.79
31 – 35 ปี	39	23.93
36 – 40 ปี	50	30.67
41 – 45 ปี	27	16.56
45 ปีขึ้นไป	15	9.20
รวม	163	100.00
3. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	36	22.09
ปริญญาตรี	107	65.64
ปริญญาโท	16	9.82
สูงกว่าปริญญาโท	4	2.45
รวม	163	100.00

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามปรากฏผลดังนี้

สถานภาพส่วนตัวของผู้ปกครองพบว่า ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 87.73 และเพศชาย มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 12.27

ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม มีอายุระหว่าง 36 – 40 ปีมากที่สุด มีจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 30.67 รองลงมา มีอายุระหว่าง 31 – 35 ปี มีจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 23.93 และอายุน้อยกว่า 25 ปี มีน้อยที่สุด มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.84

ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับ ปริญญาตรี มีจำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 65.64 รองลงมาเป็นระดับการศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาตรี มีจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 22.09 และระดับการศึกษามากกว่าปริญญาโท มีจำนวนน้อยที่สุด มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.45

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขต กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง กำหนดระดับความคิด เป็น 5 ระดับ โดยให้คะแนนเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 และกำหนดช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังต่อไปนี้

5	หมายถึง	ระดับที่เป็นจริงมากที่สุด	/	ระดับที่พึงประสงค์มากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับที่เป็นจริงมาก	/	ระดับที่พึงประสงค์มาก
3	หมายถึง	ระดับที่เป็นจริงปานกลาง	/	ระดับที่พึงประสงค์ปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับที่เป็นจริงน้อย	/	ระดับที่พึงประสงค์น้อย
1	หมายถึง	ระดับที่เป็นจริงน้อยที่สุด	/	ระดับที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายความว่า ระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมากที่สุด
ระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายความว่า ระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก
ระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายความว่า ระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงปานกลาง
ระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายความว่า ระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงน้อย
ระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายความว่า ระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงน้อยที่สุด
ระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง ด้านแนวการจัดการศึกษา

ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง	ผู้บริหาร		ผู้ปกครอง		รวม	
	(n ₁ = 176)		(n ₂ = 163)		(n _t = 339)	
	\bar{x}_1	S.D.	\bar{x}_2	S.D.	\bar{x}_t	S.D.
1. แนวการจัดการศึกษา						
1. หลักสูตรมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา	4.39	0.76	4.17	0.72	4.29	0.74
2. หลักสูตร โรงเรียนมุ่งเน้นพัฒนาการเรียนรู้ เดิม และส่งเสริมการเรียนรู้ใหม่ ๆ กับเด็ก	4.20	0.68	3.87	0.67	4.04	0.72
3. โรงเรียนยึดหลักอบรมเลี้ยงดู และให้การ ศึกษาโดยเน้นความเหมาะสมของเด็ก	4.31	0.78	4.04	0.74	4.17	0.77
4. โรงเรียนประสานความร่วมมือระหว่าง ครอบครัวกับชุมชนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้ ของเด็ก	4.00	0.84	3.85	0.88	3.92	0.86
5. โรงเรียนจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นวิชาการ อ่านออกเขียนได้	3.31	1.09	3.77	0.95	3.55	1.04
6. โรงเรียนจัดการเรียนการสอนส่งเสริมการ เขียนได้ถูกต้องสวยงาม	3.02	1.20	3.64	0.88	3.36	1.09
7. โรงเรียนจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวเพื่อ ส่งเสริมการแสดงออกทางดนตรี	4.18	0.81	3.94	0.93	4.08	0.87
8. โรงเรียนจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวเพื่อ ส่งเสริมการออกกำลังกาย	4.34	0.67	4.13	0.84	4.25	0.77
9. โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กเกิด จินตนาการและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่ เหมาะสมกับวัย	4.35	0.53	4.06	0.75	4.20	0.67
10. โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาทักษะ การสื่อสารได้อย่างเหมาะสมตามวัย	3.90	0.74	3.93	0.71	3.91	0.73

ตารางที่ 6 (ต่อ) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง ด้านแนวการจัดการศึกษา

ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง	ผู้บริหาร		ผู้ปกครอง		รวม	
	(n ₁ =176)		(n ₂ =163)		(n _t =339)	
	\bar{x}_1	S.D.	\bar{x}_2	S.D.	\bar{x}_t	S.D.
11. โรงเรียนจัดกิจกรรมสนับสนุนทักษะการ						
แสดงออกอย่างเหมาะสมตามวัย	4.30	0.65	4.10	0.76	4.19	0.73
12. โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการสอนวิชา						
ภาษาต่างประเทศ	3.48	0.98	3.52	1.06	3.48	1.03
13. โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมด้าน คุณธรรม						
จริยธรรมและจรรยาบรรณของเด็ก	4.18	0.89	4.25	0.79	4.22	0.83
รวมเฉลี่ย	4.00	0.47	3.94	0.49	3.97	0.48

จากตารางที่ 6 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาพลักษณ์ที่เป็นจริงด้านแนวการจัดการศึกษาดังต่อไปนี้

ในการพิจารณาเป็นรายกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก ($\bar{x}_1 = 4.00$) โดยหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มากที่สุด ($\bar{x}_1 = 4.39$) รองลงมา เป็นการจัดการกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กเกิดจินตนาการ และมีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ ที่เหมาะสมกับวัย ($\bar{x}_1 = 4.35$) และการจัดการสอนที่ส่งเสริมการเขียน ได้ถูกต้องสวยงาม อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_1 = 3.02$)

ส่วนในกลุ่มผู้ปกครองให้ข้อมูลว่าภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก ($\bar{x}_2 = 3.94$) โดยการจัดการกิจกรรมส่งเสริมด้าน คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณของเด็กมากที่สุด ($\bar{x}_2 = 4.25$) รองลงมา เป็นหลักสูตรมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ($\bar{x}_2 = 4.17$) และการจัดการกิจกรรมส่งเสริมการสอนวิชาภาษาต่างประเทศ อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_2 = 3.52$)

เมื่อพิจารณาโดยรวม ผู้บริหาร และผู้ปกครอง พบว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก ($\bar{x}_t = 3.97$) โดยหลักสูตรมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มากที่สุด ($\bar{x}_t = 4.29$) รองลงมา เป็นการจัดการกิจกรรมการเคลื่อนไหวเพื่อส่งเสริมการออกกำลังกาย ($\bar{x}_t = 4.25$) และการจัดการสอน ส่งเสริมการเขียน ได้ถูกต้องสวยงาม อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_t = 3.36$)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง ด้านบุคลากร

ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง	ผู้บริหาร ($n_1=176$)		ผู้ปกครอง ($n_2=163$)		รวม ($n_t=339$)	
	\bar{x}_1	S.D.	\bar{x}_2	S.D.	\bar{x}_t	S.D.
	2. บุคลากร : ผู้บริหาร					
14. ผู้บริหารส่งเสริมบุคลากรให้มีความก้าวหน้า อยู่เสมอ เช่น ส่งเข้ารับการอบรม หรือศึกษา ดูงาน	4.12	1.08	3.94	0.90	4.02	1.00
15. ผู้บริหารสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อม ที่ สนองความต้องการ และความสนใจของเด็ก ทั้งภายในและภายนอก ห้องเรียน	4.26	0.82	3.91	0.87	4.08	0.88
16. ผู้บริหารสนับสนุน และจัดหาสื่อ วัสดุ และ อุปกรณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก	4.39	0.58	3.86	0.94	4.10	0.86
17. ผู้บริหารมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก และ ผู้ปกครองอย่างทั่วถึง	4.47	0.59	4.18	0.80	4.30	0.74
18. ผู้บริหารมีวาจาสุภาพ อ่อนโยน ยิ้มแย้ม แจ่มใส และอารมณ์ดี อยู่เสมอ	4.27	0.77	4.37	0.76	4.30	0.78
19. ผู้บริหารมีบุคลิก ลักษณะ โดดเด่น น่าเคารพ เชื่อถือ และศรัทธา	4.26	0.83	4.24	0.75	4.24	0.79
บุคลากร : ครู						
20. ครูมีวุฒิและประสบการณ์ทางการสอนใน ระดับอนุบาล	3.89	0.73	4.07	0.72	3.98	0.73
21. ครูจัดกิจกรรมได้เหมาะสมและมีความหลากหลาย ซึ่งเป็นสิ่งในการส่งเสริมพัฒนาการ เรียนรู้ของเด็ก	3.94	0.79	4.03	0.78	3.98	0.79
22. ครูจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนเพื่อ สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก	4.01	0.42	4.04	0.80	4.01	0.84
23. ครูฝึกเด็กให้ช่วยตนเอง สร้างความเชื่อมั่น และกล้าแสดงออก	4.26	0.79	4.27	0.77	4.24	0.80

ตารางที่ 7 (ต่อ) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง ด้านบุคลากร

ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง	ผู้บริหาร		ผู้ปกครอง		รวม	
	(n ₁ = 176)		(n ₂ = 163)		(n _t = 339)	
	\bar{x}_1	S.D.	\bar{x}_2	S.D.	\bar{x}_t	S.D.
24. ครูประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง	4.13	0.80	4.11	0.79	4.10	0.80
25. ครูนำสื่อหรือสิ่งใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เด็กได้เกิดการ เรียนรู้ที่เหมาะสม	3.63	0.89	3.75	0.79	3.69	0.84
26. ครูมีวาจาสุภาพ อ่อนโยน ชัดเจน และเข้าใจง่าย	3.90	0.86	4.20	0.79	4.05	0.83
รวมเฉลี่ย	4.12	0.62	4.07	0.56	4.08	0.60

จากตารางที่ 7 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง ด้านบุคลากร ดังต่อไปนี้

ในการพิจารณาเป็นรายกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก ($\bar{x}_1 = 4.12$) โดยผู้บริหารมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กและผู้ปกครองอย่างทั่วถึง มากที่สุด ($\bar{x}_1 = 4.47$) รองลงมา เป็นผู้บริหารสนับสนุน และจัดหาสื่อวัสดุ และอุปกรณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ($\bar{x}_1 = 4.39$) และครูนำสื่อหรือสิ่งใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เด็กได้เกิดการ เรียนรู้ที่เหมาะสม อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_1 = 3.63$)

ส่วนในกลุ่มผู้ปกครองให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาลอยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก ($\bar{x}_2 = 4.07$) โดยผู้บริหารมีวาจาสุภาพ อ่อนโยน ยิ้มแย้ม แจ่มใส และอารมณ์ดี อยู่เสมอ มากที่สุด ($\bar{x}_2 = 4.37$) รองลงมา เป็นครูฝึกเด็กให้ช่วยตนเอง สร้างความเชื่อมั่นและกล้าแสดงออก ($\bar{x}_2 = 4.27$) และครูนำสื่อหรือสิ่งใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เด็กได้เกิดการ เรียนรู้ที่เหมาะสม อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_2 = 3.75$)

เมื่อพิจารณาโดยรวม ผู้บริหาร และผู้ปกครองพบว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก ($\bar{x}_t = 4.08$) โดยผู้บริหารมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก และผู้ปกครองอย่างทั่วถึง และผู้บริหารมีวาจาสุภาพ อ่อนโยน ยิ้มแย้ม แจ่มใส และอารมณ์ดี อยู่เสมอ มากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2 ข้อ ($\bar{x}_t = 4.30$) รองลงมา เป็นครูฝึกเด็กให้ช่วยตนเอง สร้างความเชื่อมั่นและกล้าแสดงออก ($\bar{x}_t = 4.24$) และครูนำสื่อหรือสิ่งใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เด็กได้เกิดการ เรียนรู้ที่เหมาะสม อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_t = 3.69$)

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง ด้านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์

ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง	ผู้บริหาร ($n_1=176$)		ผู้ปกครอง ($n_2=163$)		รวม ($n_t=339$)	
	\bar{x}_1	S.D.	\bar{x}_2	S.D.	\bar{x}_t	S.D.
	3. สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์					
27. สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ มีรูปแบบ ลักษณะในการใช้เหมาะสมกับวัยของเด็ก	4.04	0.85	3.86	0.79	3.94	0.83
28. สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์มีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของเด็ก	3.82	1.07	3.62	0.83	3.72	0.98
29. สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์มีความแข็งแรง คงทน ปลอดภัยและไม่แตกหักง่าย	3.94	1.07	3.77	0.90	3.84	0.99
30. สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ สามารถประยุกต์จากเศษวัสดุมาใช้ให้เกิดประโยชน์	3.79	0.78	3.75	0.85	3.76	0.82
31. สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ มีความทันสมัย สามารถดัดแปลงนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนได้หลากหลาย	3.54	0.97	3.65	0.80	3.59	0.88
32. สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ เค้น มีความสะอาด และสร้างความสนใจให้เด็กเกิดการเรียนรู้	3.76	0.70	3.64	0.80	3.70	0.76
33. ลักษณะ รูปแบบของ สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ ช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดการพัฒนาการเรียนรู้	3.96	0.85	3.74	0.76	3.84	0.82
34. โรงเรียนนำเทคโนโลยี สื่อ วัสดุและอุปกรณ์ เข้ามาช่วยส่งเสริมในกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น คอมพิวเตอร์ เป็นต้น	3.82	1.12	3.56	1.14	3.69	1.13
รวมเฉลี่ย	3.83	0.69	3.70	0.65	3.76	0.68

จากตารางที่ 8 เสนอผลการวิเคราะห์ ข้อมูล ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง ด้านสื่อ วัสดุ และ อุปกรณ์ ดังต่อไปนี้

ในการพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก ($\bar{x}_1 = 3.83$) โดย สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ มีรูปแบบ ลักษณะในการใช้เหมาะสมกับวัยของเด็กมากที่สุด ($\bar{x}_1 = 4.04$) รองลงมา เป็นลักษณะ รูปแบบของสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดการพัฒนาศึกษาเรียนรู้ ($\bar{x}_1 = 3.96$) และสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ มีความทันสมัย สามารถดัดแปลงนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ได้หลากหลาย อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_1 = 3.54$)

ส่วนในกลุ่มผู้ปกครองให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก ($\bar{x}_2 = 3.70$) โดย สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ มีรูปแบบ ลักษณะในการใช้เหมาะสมกับวัยของเด็กมากที่สุด ($\bar{x}_2 = 3.86$) รองลงมา เป็น สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์มีความแข็งแรง คงทน ปลอดภัยและไม่แตกหักง่าย ($\bar{x}_2 = 3.77$) และโรงเรียนนำเทคโนโลยี สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ เข้ามาช่วยส่งเสริมในกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น คอมพิวเตอร์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_2 = 3.56$)

เมื่อพิจารณาโดยรวม ผู้บริหาร และผู้ปกครองพบว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก ($\bar{x}_t = 3.76$) โดย สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ มีรูปแบบ ลักษณะในการใช้เหมาะสมกับวัยของเด็กมากที่สุด ($\bar{x}_t = 3.94$) รองลงมา เป็น สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์มีความแข็งแรง คงทน ปลอดภัยและไม่แตกหักง่าย และ ลักษณะ รูปแบบของสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดการพัฒนาศึกษาเรียนรู้ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2 ข้อ ($\bar{x}_t = 2.84$) และสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ มีความทันสมัย สามารถดัดแปลงนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนได้หลากหลาย อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_t = 3.59$)

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง ด้านอาคารสถานที่

ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง	ผู้บริหาร ($n_1=176$)		ผู้ปกครอง ($n_2=163$)		รวม ($n_t=339$)	
	\bar{x}_1	S.D.	\bar{x}_2	S.D.	\bar{x}_t	S.D.
	4.อาคารสถานที่					
35. อาคารมีสภาพมั่นคง แข็งแรง และถาวร	4.64	0.52	4.26	0.81	4.45	0.70
36. อาคารตั้งถูกสุขลักษณะ ทิศทางลม แสงเสียง และกลิ่น	4.48	0.61	4.00	0.90	4.24	0.74
37. อาคารมีอาณาเขตแสดงขอบเขตอย่าง เหมาะสม และปลอดภัย	4.57	0.55	4.13	0.84	4.35	1.09
38. อาคารมีสีสันสะอาดตา ให้ความสดชื่น สวยงาม	3.66	1.26	3.61	0.93	3.65	0.92
39. อาคารมีลักษณะรูปแบบเด่น และดึงดูด ความสนใจ	3.82	0.97	3.43	0.85	3.63	0.94
40. มีอาคารสถานที่พอเพียงต่อการสนับสนุน ส่งเสริมต่อการจัดการ ศึกษา เช่น ห้องสมุด และห้องกิจกรรม ต่างๆ เป็นต้น	3.93	0.90	3.44	0.92	3.68	1.03
41. มีอาคารสถานที่พอเพียงเหมาะสมต่อจำนวน นักเรียน	4.13	1.11	3.99	0.96	4.06	0.79
42. อาคารมีความสะอาด และจัดแบ่งพื้นที่ ใช้สอยอย่างเป็นระเบียบ	4.31	0.72	4.07	0.85	4.19	0.71
รวมเฉลี่ย	4.19	0.58	3.87	0.65	4.03	0.64

จากตารางที่ 9 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง ด้านอาคารสถานที่ ดังต่อไปนี้

ในการพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก ($\bar{x}_1 = 4.19$) โดยอาคารมีสภาพมั่นคง แข็งแรงมากที่สุด ($\bar{x}_1 = 4.64$) รองลงมาเป็น อาคารมีอาณาเขตแสดงขอบเขตอย่างเหมาะสม และปลอดภัย ($\bar{x}_1 = 4.57$) และอาคารมีสีสันสะดุดตาให้ความสดชื่นสวยงาม อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_1 = 3.66$)

ส่วนในกลุ่มผู้ปกครองให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก ($\bar{x}_2 = 3.87$) โดยอาคารมีสภาพมั่นคง แข็งแรงมากที่สุด ($\bar{x}_2 = 4.26$) รองลงมา เป็นอาคารมีอาณาเขตแสดงขอบเขตอย่างเหมาะสม และปลอดภัย ($\bar{x}_2 = 4.13$) และอาคารมีลักษณะรูปแบบเด่น และดึงดูดความสนใจ อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_2 = 3.43$)

เมื่อพิจารณาโดยรวม ผู้บริหารและผู้ปกครองพบว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก ($\bar{x}_t = 4.03$) โดย อาคารมีสภาพมั่นคง แข็งแรงมากที่สุด ($\bar{x}_t = 4.45$) รองลงมาเป็นอาคารมีอาณาเขตแสดงขอบเขตอย่างเหมาะสมและปลอดภัย ($\bar{x}_t = 4.35$) และอาคารมีลักษณะรูปแบบเด่น และดึงดูดความสนใจ อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_t = 3.63$)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง ด้านสัมฤทธิผลของผู้เรียน

ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง	ผู้บริหาร ($n_1=176$)		ผู้ปกครอง ($n_2=163$)		รวม ($n_t=339$)	
	\bar{x}_1	S.D.	\bar{x}_2	S.D.	\bar{x}_t	S.D.
	5. สัมฤทธิผลของผู้เรียน					
43. เด็กมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง และมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย	4.39	0.73	4.23	0.68	4.30	0.71
44. เด็กมีสุขภาพจิตดี มีความร่าเริง ยิ้มแย้ม และแจ่มใส	4.48	0.57	4.34	0.63	4.41	0.61
45. เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นได้เหมาะสมตามวัย	4.45	0.54	4.17	0.71	4.30	0.66
46. เด็กกล้าแสดงออก และสามารถร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม	4.36	0.57	4.13	0.70	4.23	0.65
47. เด็กสามารถใช้ภาษาโต้ตอบ และสนทนาได้เหมาะสมกับวัย	4.31	0.61	4.09	0.74	4.19	0.69
48. เด็กมีความสามารถในการคิด และแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย	3.81	0.91	3.94	0.73	3.87	0.82
49. เด็กมีความสุข และสนุกต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น	4.32	0.52	4.23	0.77	4.27	0.66
50. เด็กมีจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ต่อสิ่งต่าง ๆ ที่ได้จากการเรียนรู้	3.96	0.94	4.09	0.73	4.02	0.84
รวมเฉลี่ย	4.26	0.55	4.15	0.56	4.20	0.56

จากตารางที่ 10 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง ด้านสัมฤทธิผลของผู้เรียน ดังต่อไปนี้

ในการพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก ($\bar{x}_1 = 4.26$) โดยเด็กมีสุขภาพจิตดี มีความร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใส มากที่สุด ($\bar{x}_1 = 4.48$) รองลงมา是孩子สามารถช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นได้เหมาะสมตามวัย ($\bar{x}_1 = 4.45$) และเด็กมีความสามารถในการคิด และแก้ปัญหาได้เหมาะสมตามวัย อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_1 = 3.81$)

ส่วนในกลุ่มผู้ปกครองให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก ($\bar{x}_2 = 4.15$) โดยเด็กมีสุขภาพจิตดี มีความร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใสมากที่สุด ($\bar{x}_2 = 4.34$) รองลงมา是孩子มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัยและมีความสุข และสนุกต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2 ข้อ ($\bar{x}_2 = 4.23$) และเด็กมีความสามารถในการคิด และแก้ปัญหาได้เหมาะสมตามวัย อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_2 = 3.94$)

เมื่อพิจารณาโดยรวม ผู้บริหาร และผู้ปกครอง พบว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก ($\bar{x}_t = 4.20$) โดยเด็กมีสุขภาพจิตดี มีความร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใส มากที่สุด ($\bar{x}_t = 4.41$) รองลงมา是孩子มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีพัฒนาการ และสามารถช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นได้เหมาะสมตามวัย ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2 ข้อ ($\bar{x}_t = 4.23$) และเด็กมีความสามารถในการคิด และแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_t = 3.87$)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง ด้านความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน

ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง	ผู้บริหาร ($n_1=176$)		ผู้ปกครอง ($n_2=163$)		รวม ($n_t=339$)	
	\bar{x}_1	S.D.	\bar{x}_2	S.D.	\bar{x}_t	S.D.
	6. ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน					
51. โรงเรียนให้บริการชุมชนในด้านอาคารสถานที่และสนามของโรงเรียน	3.52	1.20	3.30	0.99	3.40	1.10
52. โรงเรียนจัดทำสิ่งพิมพ์ และประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวสาร ให้ผู้ปกครองทราบ ตลอดเวลา	4.06	0.94	4.07	0.84	4.04	0.89
53. โรงเรียนมีการจัดปฐมนิเทศผู้ปกครอง	4.17	0.92	3.83	1.10	3.98	1.02
54. ครู และ ผู้ปกครอง มีการพูดคุย ปรึกษาหารือและแลกเปลี่ยนข้อมูลการพัฒนาการของเด็ก	4.14	0.78	4.06	0.83	4.08	0.82
55. โรงเรียนจัดให้บริการตรวจสุขภาพอนามัยแก่นักเรียนเป็นประจำ	4.06	1.06	4.15	0.88	4.10	0.97
56. โรงเรียนมีกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการและให้บริการทางการศึกษา เช่น แสดงวิธีการผลิตสื่อรูปแบบแปลกใหม่ หรือ แสดงนิทรรศการทางวิชาการ	3.51	1.04	3.58	0.87	3.52	0.96
57. ผู้ปกครองให้ข้อมูลข่าวสารในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก	3.52	1.07	3.58	0.91	3.56	0.99
58. ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินและตรวจสอบการจัดการศึกษาของโรงเรียน	3.39	0.99	3.34	4.20	3.37	1.00
รวมเฉลี่ย	3.80	0.72	3.75	0.66	3.76	0.69

จากตาราง 11 เสนอผลการวิเคราะห์ ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง
ชุมชน ดังต่อไปนี้

ในการพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียน
อนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก ($\bar{x}_1 = 3.80$) โดยโรงเรียนมีการจัดปฐมนิเทศ
ผู้ปกครอง มากที่สุด ($\bar{x}_1 = 4.17$) รองลงมาเป็น ครูและผู้ปกครองมีการพูดคุยปรึกษาหารือ และ
แลกเปลี่ยน ข้อมูลการพัฒนาการของเด็ก ($\bar{x}_1 = 4.14$) และผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการ
ประเมินและตรวจสอบการจัดการศึกษาของโรงเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_1 = 3.39$)

ส่วนในกลุ่มผู้ปกครองให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับ
ภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก ($\bar{x}_2 = 3.75$) โดยโรงเรียนจัดให้บริการตรวจสอบสภาพอนามัยแก่นักเรียน
เป็นประจำ มากที่สุด ($\bar{x}_2 = 4.15$) รองลงมาเป็น โรงเรียนจัดทำสิ่งพิมพ์ และประชาสัมพันธ์แจ้ง
ข่าวสาร ให้ผู้ปกครองทราบตลอดเวลา ($\bar{x}_2 = 4.07$) และโรงเรียนให้บริการชุมชนในด้านอาคาร
สถานที่และสนามของโรงเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_2 = 3.30$)

เมื่อพิจารณาโดยรวม ผู้บริหาร และผู้ปกครอง ให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียน
อนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก ($\bar{x}_t = 3.76$) โดยโรงเรียนจัดให้บริการตรวจสอบสภาพ
อนามัยแก่นักเรียนเป็นประจำ มากที่สุด ($\bar{x}_t = 4.10$) รองลงมาเป็น ครูและผู้ปกครองมีการพูดคุย
ปรึกษาหารือ และแลกเปลี่ยน ข้อมูลการพัฒนาการของเด็ก ($\bar{x}_t = 4.08$) และผู้ปกครองและชุมชน
มีส่วนร่วมในการประเมินและตรวจสอบการจัดการศึกษาของโรงเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด
($\bar{x}_t = 3.37$)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง ด้านสภาพแวดล้อม
ภายในและภายนอกห้องเรียน

ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง	ผู้บริหาร ($n_1=176$)		ผู้ปกครอง ($n_2=163$)		รวม ($n_t=339$)	
	\bar{x}_1	S.D.	\bar{x}_2	S.D.	\bar{x}_t	S.D.
	7. สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน					
59. ห้องเรียนมีขนาดเหมาะสมต่อจำนวนนักเรียน	4.51	0.60	4.20	0.82	4.34	0.73
60. ห้องเรียนมีพื้นที่เพียงพอ และเหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวของเด็ก	4.31	0.77	4.01	0.84	4.16	0.81
61. ห้องเรียนมีพื้นที่เพียงพอในการจัดมุมประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก	4.28	0.74	4.01	0.85	4.14	0.81
62. ห้องเรียนสะอาด ถูกสุขลักษณะ และปลอดภัย	4.53	0.59	4.13	0.73	4.33	0.69
63. ห้องเรียนมีมุมเล่น หรือจัดมุมประสบการณ์ที่เอื้อต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก	4.16	0.86	4.04	0.85	4.03	0.86
64. ห้องเรียนมีการจัดตกแต่ง สี สัน สวยงาม เร้าความสนใจให้เด็กเกิดการเรียนรู้	3.89	0.89	3.78	0.83	3.83	0.87
65. ห้องเรียนมีห้องน้ำและห้องส้วม ถูกสุขลักษณะอำนวยความสะดวกกับเด็ก	3.89	1.26	3.91	0.99	3.90	1.13
66. ห้องเรียนมีมุมแสดงผลงานพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก	4.09	0.88	3.88	0.83	3.98	0.86
67. โรงเรียนอยู่ไม่ไกลจากแหล่งชุมชน และง่ายต่อการเดินทาง	4.45	0.72	4.39	0.71	4.41	0.72
68. โรงเรียนมีสถานที่พักผ่อน และมีการจัดที่นั่ง อย่างเพียงพอเหมาะสม	4.06	1.00	3.80	0.90	3.94	0.94
69. โรงเรียนอยู่ห่างไกลจากแหล่งมลภาวะ เป็นพิษต่าง ๆ เช่น ทางอากาศ ทางเสียง และทางกลิ่น	4.20	0.84	4.06	0.94	4.14	0.88
70. บริเวณโรงเรียนมีบรรยากาศร่มรื่น สะอาด สวยงาม และมีความเป็นระเบียบ	4.44	0.72	4.09	0.89	4.27	0.82

ตารางที่ 12 (ต่อ) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง ด้านสภาพแวดล้อม ภายในและภายนอกห้องเรียน

ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง	ผู้บริหาร ($n_1=176$)		ผู้ปกครอง ($n_2=163$)		รวม ($n_t=339$)	
	\bar{x}_1	S.D.	\bar{x}_2	S.D.	\bar{x}_t	S.D.
71. สภาพแวดล้อม และบรรยากาศของโรงเรียน ทำให้เด็กเกิดความ อบอุ่น มั่นใจ สนใจ รัก และอยากมาโรงเรียน	4.40	0.75	4.20	0.81	4.30	0.78
รวมเฉลี่ย	4.25	0.58	4.04	0.61	4.14	0.60

จากตารางที่ 12 เสนอผลการวิเคราะห์ ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง ด้านสภาพแวดล้อมภายใน และภายนอกห้องเรียน ดังต่อไปนี้

ในการพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียน อนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก ($\bar{x}_1 = 4.25$) โดยห้องเรียนสะอาด ถูกสุขลักษณะ และปลอดภัย มากที่สุด ($\bar{x}_1 = 4.53$) รองลงมาเป็นห้องเรียนมีขนาดเหมาะสมต่อจำนวนนักเรียน ($\bar{x}_1 = 4.51$) และ ห้องเรียนมีการจัดตกแต่ง สี สัน สวยงาม เร้าความสนใจให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และมีห้องน้ำและห้องส้วมถูกสุขลักษณะอำนวยความสะดวกกับเด็ก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2 ข้อ อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_1 = 3.89$)

ส่วนในกลุ่มผู้ปกครองให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาลอยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก ($\bar{x}_2 = 4.04$) โดยโรงเรียนอยู่ไม่ไกลจากแหล่งชุมชนและง่ายต่อการเดินทางมากที่สุด ($\bar{x}_2 = 4.39$) รองลงมา มี 2 ข้อซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ ห้องเรียนมีขนาดเหมาะสมต่อจำนวนนักเรียน และสภาพแวดล้อม และบรรยากาศของโรงเรียนทำให้เด็กเกิดความอบอุ่น มั่นใจ รัก และอยากมาเรียน ($\bar{x}_2 = 4.20$) และห้องเรียนมีการจัดตกแต่ง สี สัน สวยงาม เร้าความสนใจให้เด็กเกิดการเรียนรู้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_2 = 3.78$)

เมื่อพิจารณาโดยรวม ผู้บริหารและผู้ปกครองให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับที่เป็นจริงมาก ($\bar{x}_t = 4.14$) โดยโรงเรียนอยู่ไม่ไกลจากแหล่งชุมชนและง่ายต่อการเดินทางมากที่สุด ($\bar{x}_t = 4.41$) รองลงมาเป็นห้องเรียนมีขนาดเหมาะสมต่อจำนวนนักเรียน ($\bar{x}_t = 4.34$) และห้องเรียนมีการจัดตกแต่ง สี สัน สวยงาม เร้าความสนใจให้เด็กเกิดการเรียนรู้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_t = 3.83$)

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง ทั้ง 7 ด้าน

ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง	ผู้บริหาร ($n_1=176$)		ผู้ปกครอง ($n_2=163$)		รวม ($n_t=339$)	
	\bar{x}_1	S.D.	\bar{x}_2	S.D.	\bar{x}_t	S.D.
	1 ด้านแนวการจัดการศึกษา	4.00	0.47	3.94	0.48	3.97
2. ด้านบุคลากร	4.12	0.62	4.07	0.56	4.08	0.60
3. ด้าน สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์	3.83	0.69	3.70	0.65	3.76	0.68
4. ด้านอาคารสถานที่	4.19	0.58	3.87	0.65	4.03	0.64
5. ด้านสัมฤทธิผลของผู้เรียน	4.26	0.55	4.15	0.55	4.20	0.56
6. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน	3.80	0.72	3.74	0.66	3.76	0.69
7. ด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน	4.25	0.58	4.04	0.61	4.14	0.60
รวมเฉลี่ย	4.06	0.55	3.99	0.50	3.99	0.52

จากตารางที่ 13 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง ทั้ง 7 ด้าน ของโรงเรียนอนุบาล ดังต่อไปนี้

ในการพิจารณาเป็นรายกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก ($\bar{x}_1 = 4.06$) โดยด้านสัมฤทธิผลของผู้เรียนมากที่สุด ($\bar{x} = 4.26$) รองลงมาด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน ($\bar{x}_1 = 4.25$) และ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_1 = 3.80$)

ส่วนในกลุ่มผู้ปกครองให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก($\bar{x}_2 = 3.93$) โดยด้านสัมฤทธิผลของผู้เรียนมากที่สุด ($\bar{x}_2 = 4.15$) รองลงมาเป็นด้านบุคลากร($\bar{x}_2 = 4.07$) และด้านสื่อวัสดุและอุปกรณ์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_2 = 3.70$)

เมื่อพิจารณาโดยรวม ผู้บริหาร และผู้ปกครองให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก ($\bar{x}_t = 3.99$) โดยด้านสัมฤทธิผลของผู้เรียนมากที่สุด ($\bar{x}_t = 4.20$) รองลงมาเป็นด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน ($\bar{x}_t = 4.14$) และด้านสื่อวัสดุ และอุปกรณ์ และความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ด้าน อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_t = 3.76$)

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ ด้านแนวทางการจัดการศึกษา

ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์	ผู้บริหาร (n ₁ =176)		ผู้ปกครอง (n ₂ = 163)		รวม (n _t = 339)	
	\bar{x}_1	S.D.	\bar{x}_2	S.D.	\bar{x}_t	S.D.
	1. แนวทางการจัดการศึกษา					
1. หลักสูตรมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา	4.71	0.58	4.53	0.69	4.62	0.63
2. หลักสูตรโรงเรียนมุ่งเน้นพัฒนาการเรียนรู้ เดิมและส่งเสริมการเรียนรู้ใหม่ ๆ กับเด็ก	4.59	0.52	4.33	0.67	4.44	0.62
3. โรงเรียนยึดหลักอบรมเลี้ยงดู และให้การ ศึกษาโดยเน้น ความเหมาะสมของเด็ก	4.65	0.58	4.41	0.68	4.53	0.64
4. โรงเรียนประสานความร่วมมือระหว่าง ครอบครัวกับชุมชนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก	4.67	0.47	4.25	0.85	4.44	4.72
5. โรงเรียนจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นวิชาการ อ่านออก เขียนได้	3.70	1.10	4.04	1.02	3.85	1.07
6. โรงเรียนจัดการเรียนการสอนส่งเสริมการ เขียนได้ ถูกต้องสวยงาม	3.74	1.32	4.01	0.95	3.86	1.14
7. โรงเรียนจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวเพื่อ ส่งเสริมการแสดงออกทางดนตรี	4.28	0.83	4.12	0.89	4.19	0.86
8. โรงเรียนจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวเพื่อ ส่งเสริมการออกกำลังกาย	4.50	0.79	4.34	0.78	4.40	0.78
9. โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กเกิด จินตนาการและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่ เหมาะสมกับวัย	4.63	0.49	4.45	0.68	4.53	0.59
10. โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาทักษะ การสื่อสารได้อย่างเหมาะสมตามวัย	4.39	0.70	4.36	0.66	4.36	0.68
11. โรงเรียนจัดกิจกรรมสนับสนุนทักษะการ แสดงออกอย่างเหมาะสมตามวัย	4.58	0.56	4.37	0.70	4.45	0.65

ตารางที่ 14 (ต่อ) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ ด้านแนวทางการจัดการศึกษา

ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์	ผู้บริหาร ($n_1=176$)		ผู้ปกครอง ($n_2=163$)		รวม ($n_t=339$)	
	\bar{x}_1	S.D.	\bar{x}_2	S.D.	\bar{x}_t	S.D.
12. โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการสอนวิชา ภาษาต่างประเทศ	4.04	0.74	4.17	0.98	4.09	0.86
13. โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมด้าน คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณของเด็ก	4.68	0.50	4.56	0.64	4.60	0.58
รวมเฉลี่ย	4.40	0.41	4.30	0.51	4.34	0.47

จากตารางที่ 14 เสนอผลการวิเคราะห์ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ ด้านแนวทางการจัดการศึกษา ดังต่อไปนี้

ในการพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มาก ($\bar{x}_1 = 4.40$) โดยหลักสูตรมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญามากที่สุด ($\bar{x}_1 = 4.71$) รองลงมาโรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมด้าน คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณของเด็ก ($\bar{x}_1 = 4.68$) และโรงเรียนจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นวิชาการ อ่านออก เขียนได้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_1 = 3.70$)

ส่วนในกลุ่มผู้ปกครองให้ข้อมูลว่าภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มาก ($\bar{x}_2 = 4.30$) โดยโรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมด้าน คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณของเด็กมากที่สุด ($\bar{x}_2 = 4.56$) รองลงมาเป็นหลักสูตรมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ($\bar{x}_2 = 4.53$) และโรงเรียนจัดการเรียนการสอนส่งเสริมการเขียนได้ ถูกต้องสวยงาม อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_2 = 4.01$)

เมื่อพิจารณาโดยรวม ผู้บริหาร และผู้ปกครองให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มาก ($\bar{x}_t = 4.34$) โดยหลักสูตรมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญามากที่สุด ($\bar{x}_t = 4.62$) รองลงมา เป็นโรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมด้าน คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณของเด็ก ($\bar{x}_t = 4.60$) และโรงเรียนจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นวิชาการอ่านออกเขียนได้อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_t = 3.85$)

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ ด้านบุคลากรศึกษา

ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์	ผู้บริหาร		ผู้ปกครอง		รวม	
	(n ₁ =176)		(n ₂ =163)		(n _t =339)	
	\bar{x}_1	S.D.	\bar{x}_2	S.D.	\bar{x}_t	S.D.
2. บุคลากร : ผู้บริหาร						
14. ผู้บริหารส่งเสริมบุคลากรให้มีความก้าวหน้า อยู่เสมอ เช่น ส่งเข้ารับการอบรม หรือศึกษา ดูงาน	4.63	0.56	4.47	0.68	4.53	0.64
15. ผู้บริหารสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อม ที่ สนองความต้องการ และความสนใจของเด็ก ทั้งภายในและภายนอก ห้องเรียน	4.65	0.53	4.41	0.70	4.51	0.65
16. ผู้บริหารสนับสนุน และจัดหาสื่อ วัสดุ และ อุปกรณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก	4.58	0.67	4.45	0.70	4.50	0.68
17. ผู้บริหารมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก และ ผู้ปกครองอย่างทั่วถึง	4.68	0.56	4.46	0.67	4.55	0.63
18. ผู้บริหารมีวาจาสุภาพ อ่อนโยน ยิ้มแย้ม แจ่มใส และอารมณ์ดี อยู่เสมอ	4.66	0.50	4.52	0.60	4.57	0.56
19. ผู้บริหารมีบุคลิก ลักษณะ โดดเด่น น่าเคารพ เชื่อถือ และศรัทธา	4.63	0.57	4.48	0.66	4.53	0.63
บุคลากร : ครู						
20. ครูมีวุฒิและประสบการณ์ทางการสอนใน ระดับอนุบาล	4.53	0.66	4.53	0.61	4.52	0.63
21. ครูจัดกิจกรรมได้เหมาะสมและมีความ หลากหลายซึ่งเป็นเรื่องในการส่งเสริม พัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก	4.51	0.75	4.44	0.62	4.47	0.68
22. ครูจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนเพื่อ สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก	4.57	0.61	4.44	0.60	4.48	0.62
23. ครูฝึกเด็กให้ช่วยตนเอง สร้างความเชื่อมั่น และกล้าแสดงออก	4.69	0.56	4.56	0.65	4.60	0.62

ตารางที่ 15 (ต่อ) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ ด้านบุคลากร

ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์	ผู้บริหาร ($n_1=176$)		ผู้ปกครอง ($n_2=163$)		รวม ($n_t=339$)	
	\bar{x}_1	S.D.	\bar{x}_2	S.D.	\bar{x}_t	S.D.
	24. ครูประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับ ผู้ปกครอง	4.68	0.52	4.52	0.62	4.58
25. ครูนาสื่อหรือสิ่งใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เด็ก ได้เกิดการ เรียนรู้ที่เหมาะสม	4.44	0.67	4.44	0.65	4.42	0.66
26. ครูมีวาจาสุภาพ อ่อนโยน ชัดเจน และเข้าใจ ง่าย	4.59	0.57	4.52	0.62	4.54	0.60
รวมเฉลี่ย	4.60	0.46	4.48	0.46	4.52	0.47

จากตารางที่ 15 เสนอผลการวิเคราะห์ ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ ด้านบุคลากร ดังต่อไปนี้

ในการพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มาก ($\bar{x}_1 = 4.60$) โดยครูฝึกเด็กให้ช่วยตนเอง สร้างความเชื่อมั่น และกล้าแสดงออกมากที่สุด ($\bar{x}_1 = 4.69$) รองลงมาเป็นผู้บริหารมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก และ ผู้ปกครองอย่างทั่วถึง และครูประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2 ข้อ ($\bar{x}_1 = 4.68$) และครูนาสื่อหรือสิ่งใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เด็กได้เกิดการ เรียนรู้ที่เหมาะสม อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_1 = 4.44$)

ส่วนในกลุ่มผู้ปกครองให้ข้อมูลว่าภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในภาพลักษณ์ระดับที่พึงประสงค์มาก ($\bar{x}_2 = 4.48$) โดยครูฝึกเด็กให้ช่วยตนเอง สร้างความเชื่อมั่นและกล้าแสดงออกมากที่สุด ($\bar{x}_2 = 4.56$) รองลงมาเป็นครูมีวุฒิและประสบการณ์ทางการสอนในระดับอนุบาล ($\bar{x}_2 = 4.53$) และผู้บริหารสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อม ที่สนองความต้องการ และความสนใจของเด็กทั้งภายในและภายนอก ห้องเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_2 = 4.41$)

เมื่อพิจารณาโดยรวม ผู้บริหาร และผู้ปกครองให้ข้อมูลว่าภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มากที่สุด ($\bar{x}_t = 4.52$) โดยครูฝึกเด็กให้ช่วยตนเอง สร้างความเชื่อมั่น และกล้าแสดงออกมากที่สุด ($\bar{x}_t = 4.60$) รองลงมาเป็นครูประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ($\bar{x}_t = 4.58$) และครูนาสื่อหรือสิ่งใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เด็กได้เกิดการ เรียนรู้ที่เหมาะสม อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_t = 4.42$)

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ ด้านสื่อ วัสดุ และ อุปกรณ์

ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์	ผู้บริหาร (n ₁ =176)		ผู้ปกครอง (n ₂ =163)		รวม (n _t =339)	
	\bar{x}_1	S.D.	\bar{x}_2	S.D.	\bar{x}_t	S.D.
	3. สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์					
27. สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ มีรูปแบบ ลักษณะในการใช้เหมาะสมกับวัยของเด็ก	4.51	0.78	4.40	0.67	4.44	0.73
28. สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์มีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของเด็ก	4.41	0.82	4.44	0.67	4.41	0.75
29. สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์มีความแข็งแรง คงทน ปลอดภัย และไม่แตกหักง่าย	4.41	0.80	4.42	0.67	4.40	0.74
30. สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ สามารถประยุกต์จากเศษวัสดุมาใช้ให้เกิดประโยชน์	4.30	0.75	4.26	0.73	4.27	0.74
31. สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ มีความทันสมัย สามารถดัดแปลงนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนได้หลากหลาย	4.14	0.87	4.22	0.78	4.17	0.84
32. สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ เด่น มีความสะอาด และสร้างความสนใจให้เด็กเกิดการเรียนรู้	4.32	0.76	4.31	0.70	4.31	0.73
33. ลักษณะ รูปแบบของ สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ ช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดการพัฒนาการเรียนรู้	4.50	0.67	4.36	0.71	4.42	0.71
34. โรงเรียนนำเทคโนโลยี สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ เข้ามาช่วยส่งเสริมในกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น คอมพิวเตอร์ เป็นต้น	4.31	0.87	4.28	0.91	4.28	0.89
รวมเฉลี่ย	4.36	0.68	4.34	0.59	4.34	0.63

จากตารางที่ 16 เสนอผลการวิเคราะห์ ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ ด้านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ ดังต่อไปนี้

ในการพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มาก ($\bar{x}_1 = 4.36$) โดยสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ มีรูปแบบลักษณะในการใช้เหมาะสมกับวัยของเด็กมากที่สุด ($\bar{x}_1 = 4.51$) รองลงมาเป็น ลักษณะรูปแบบของสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ ช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดการพัฒนาการเรียนรู้ ($\bar{x}_1 = 4.50$) และสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ มีความทันสมัย สามารถดัดแปลงนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียน การสอนได้หลากหลาย อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_1 = 4.14$)

ส่วนในกลุ่มผู้ปกครองให้ข้อมูลว่าภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มาก ($\bar{x}_2 = 4.34$) โดยสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์มีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของเด็กมากที่สุด ($\bar{x}_2 = 4.44$) รองลงมาเป็น สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์มีความแข็งแรง คงทนปลอดภัย และไม่แตกหักง่าย ($\bar{x}_2 = 4.42$) และสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ มีความทันสมัย สามารถดัดแปลงนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนได้หลากหลาย อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_2 = 4.22$)

เมื่อพิจารณาโดยรวมผู้บริหาร และผู้ปกครอง ให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มาก ($\bar{x}_t = 4.34$) โดย สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ มีรูปแบบลักษณะในการใช้เหมาะสมกับวัยของเด็กมากที่สุด ($\bar{x}_t = 4.44$) รองลงมาเป็นลักษณะ รูปแบบของ สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ ช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดการพัฒนาการเรียนรู้ ($\bar{x}_t = 4.42$) และ สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ มีความทันสมัย สามารถดัดแปลงนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียน การสอนได้หลากหลาย อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_t = 4.17$)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ ด้านอาคารสถานที่

ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์	ผู้บริหาร ($n_1=176$)		ผู้ปกครอง ($n_2=163$)		รวม ($n_t=339$)	
	\bar{x}_1	S.D.	\bar{x}_2	S.D.	\bar{x}_t	S.D.
	4.อาคารสถานที่					
35. อาคารมีสภาพมั่นคง แข็งแรง และถาวร	4.74	0.58	4.64	0.54	4.68	0.56
36. อาคารตั้งถูกสุขลักษณะ ทิศทางลม แสง เสียง และ กลิ่น	4.70	0.59	4.45	0.62	4.56	0.62
37. อาคารมีอาณาเขตแสดงขอบเขตอย่างเหมาะสมและปลอดภัย	4.74	0.58	4.56	0.61	4.64	0.61
38. อาคารมีสีสันสะอาดตา ให้ความสดชื่นสวยงาม	4.19	1.02	4.06	0.88	4.12	0.94
39. อาคารมีลักษณะรูปแบบเด่น และดึงดูดความสนใจ	4.27	0.87	3.93	0.87	4.08	0.90
40. มีอาคารสถานที่พอเพียงต่อการสนับสนุนส่งเสริมต่อการจัดการ ศึกษา เช่น ห้องสมุด และห้องกิจกรรม ต่างๆ เป็นต้น	4.49	0.73	4.32	0.78	4.39	0.76
41. มีอาคารสถานที่พอเพียงเหมาะสมต่อจำนวนนักเรียน	4.67	0.53	4.47	0.69	4.55	0.63
42. อาคารมีความสะอาด และจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยอย่างเป็นระเบียบ	4.55	0.60	4.51	0.62	4.51	0.62
รวมเฉลี่ย	4.54	0.49	4.37	0.52	4.44	0.51

จากตารางที่ 17 เสนอผลการวิเคราะห์ ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ ด้านอาคารสถานที่ ดังต่อไปนี้

ในการพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มากที่สุด ($\bar{x}_1 = 4.54$) โดยอาคารมีสภาพมั่นคง แข็งแรง และถาวร และอาคารมีอาณาเขตแสดงขอบเขตอย่างเหมาะสมและปลอดภัยมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2 ข้อ ($\bar{x}_1 = 4.74$) รองลงมาเป็นอาคารตั้งถูกสุขลักษณะ ทิศทางลม แสง เสียง และ กลิ่น ($\bar{x}_1 = 4.70$) และอาคารมีสีอันสะดุดตา ให้ความสดชื่นสวยงาม อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_1 = 4.19$)

ส่วนในกลุ่มผู้ปกครองให้ข้อมูลว่าภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มาก ($\bar{x}_2 = 4.37$) โดยอาคารมีสภาพมั่นคง แข็งแรง และถาวรมากที่สุด ($\bar{x}_2 = 4.64$) รองลงมาเป็นอาคารมีอาณาเขตแสดงขอบเขตอย่างเหมาะสม และปลอดภัย ($\bar{x}_2 = 4.56$) และอาคารมีลักษณะรูปแบบเด่น และดึงดูดความสนใจ อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_2 = 3.93$)

เมื่อพิจารณาโดยรวม ผู้บริหาร และผู้ปกครองให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มาก ($\bar{x}_t = 4.44$) โดยอาคารมีสภาพมั่นคง แข็งแรง และถาวรมากที่สุด ($\bar{x}_t = 4.68$) รองลงมาเป็นอาคารมีอาณาเขตแสดงขอบเขตอย่างเหมาะสมและปลอดภัย ($\bar{x}_t = 4.64$) และ อาคารมีลักษณะรูปแบบเด่น และดึงดูดความสนใจ อยู่ในระดับน้อย ที่สุด ($\bar{x}_t = 4.08$)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ ด้านสัมฤทธิผลของผู้เรียน

ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์	ผู้บริหาร ($n_1=176$)		ผู้ปกครอง ($n_2=163$)		รวม ($n_t=339$)	
	\bar{x}_1	S.D.	\bar{x}_2	S.D.	\bar{x}_t	S.D.
	5. สัมฤทธิผลของผู้เรียน					
43. เด็กมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง และมีพัฒนาการเหมาะสม ตามวัย	4.68	0.58	4.56	0.61	4.60	0.60
44. เด็กมีสุขภาพจิตดี มีความร่าเริง ยิ้มแย้ม และแจ่มใส	4.80	0.40	4.61	0.55	4.69	0.49
45. เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นได้เหมาะสมตามวัย	4.59	0.62	4.59	0.61	4.57	0.62
46. เด็กกล้าแสดงออก และสามารถร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น ได้อย่างเหมาะสม	4.62	0.59	4.53	0.63	4.56	0.61
47. เด็กสามารถใช้ภาษาโต้ตอบ และสนทนาได้เหมาะสมกับวัย	4.65	0.54	4.48	0.68	4.55	0.62
48. เด็กมีความสามารถในการคิด และแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย	4.52	0.59	4.37	0.70	4.42	0.66
49. เด็กมีความสุข และสนุกต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัด ขึ้น	4.68	0.47	4.47	0.61	4.56	0.56
50. เด็กมีจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ต่อสิ่งต่าง ๆ ที่ได้จากการเรียนรู้	4.61	0.53	4.45	0.66	4.52	0.61
รวมเฉลี่ย	4.64	0.42	4.51	0.55	4.56	0.50

จากตารางที่ 18 เสนอผลการวิเคราะห์ ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ด้านสัมฤทธิผลของผู้เรียน ดังต่อไปนี้

ในการพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มากที่สุด ($\bar{x}_1 = 4.64$) โดยเด็กมีสุขภาพจิตดี มีความร่าเริง ยิ้มแย้ม และแจ่มใสมากที่สุด ($\bar{x}_1 = 4.80$) รองลงเป็น เด็กมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย และมีความสุขและสนุกต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นมา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2 ข้อ ($\bar{x}_1 = 4.68$) และเด็กมีความสามารถในการคิด และแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_1 = 4.52$)

ส่วนในกลุ่มผู้ปกครองให้ข้อมูลว่าภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มากที่สุด ($\bar{x}_2 = 4.51$) โดยเด็กมีสุขภาพจิตดี มีความร่าเริง ยิ้มแย้ม และแจ่มใสมากที่สุด ($\bar{x}_2 = 4.61$) รองลงมาเป็นเด็กสามารถช่วยเหลือตนเอง และผู้อื่นได้เหมาะสมตามวัย ($\bar{x}_2 = 4.59$) และเด็กมีความสามารถในการคิด และแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_2 = 4.37$)

เมื่อพิจารณาโดยรวม ผู้บริหาร และผู้ปกครองให้ข้อมูลว่าภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มากที่สุด ($\bar{x}_1 = 4.56$) โดยเด็กมีสุขภาพจิตดี มีความร่าเริง ยิ้มแย้ม และแจ่มใสมากที่สุด ($\bar{x}_1 = 4.69$) รองลงมาเป็น เด็กมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง และมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย ($\bar{x}_1 = 4.60$) และเด็กมีความสามารถในการคิด และแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_1 = 4.42$)

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน

ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์	ผู้บริหาร (n ₁ =176)		ผู้ปกครอง (n ₂ =163)		รวม (n _t =339)	
	\bar{x}_1	S.D.	\bar{x}_2	S.D.	\bar{x}_t	S.D.
	6. ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน					
51. โรงเรียนให้บริการชุมชนในด้านอาคารสถานที่ และสนามของโรงเรียน	4.07	0.98	4.02	0.83	4.02	0.91
52. โรงเรียนจัดทำสิ่งพิมพ์ และประชาสัมพันธ์ แจ้งข่าวสาร ให้ผู้ปกครองทราบ ตลอดเวลา	4.53	0.59	4.40	0.70	4.44	0.66
53. โรงเรียนมีการจัดปฐมนิเทศผู้ปกครอง	4.55	0.61	4.20	0.92	4.35	0.73
54. ครู และ ผู้ปกครอง มีการพูดคุย ปรีกษาหารือ และแลกเปลี่ยนข้อมูลการพัฒนาการของเด็ก	4.63	0.61	4.46	0.79	4.51	0.75
55. โรงเรียนจัดให้บริการตรวจสอบคุณภาพอนามัยแก่นักเรียนเป็นประจำ	4.60	0.59	4.38	0.86	4.47	0.83
56. โรงเรียนมีกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ และให้บริการทางการศึกษา เช่น แสดงวิธีการผลิตสื่อรูปแบบแปลกใหม่ หรือ แสดงนิทรรศการทางวิชาการ	4.28	0.79	4.18	0.84	4.20	0.81
57. ผู้ปกครองให้ข้อมูลข่าวสารในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก	4.42	0.75	4.20	0.83	4.28	0.81
58. ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมิน และตรวจสอบการจัดการศึกษาของโรงเรียน	4.18	0.72	4.10	0.87	4.11	0.62
รวมเฉลี่ย	4.41	0.52	4.24	0.66	4.30	0.61

จากตารางที่ 19 เสนอผลการวิเคราะห์ ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน ดังต่อไปนี้

ในการพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มาก ($\bar{x}_1 = 4.41$) โดยครู และ ผู้ปกครอง มีการพูดคุยปรึกษาหารือ และแลกเปลี่ยนข้อมูลการพัฒนาการของเด็กมากที่สุด ($\bar{x}_1 = 4.63$) รองลงมาเป็นโรงเรียนจัดให้บริการตรวจสอบสภาพอนามัยแก่นักเรียนเป็นประจำ ($\bar{x}_1 = 4.60$) และโรงเรียนให้บริการชุมชนในด้านอาคารสถานที่ และสนามของโรงเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_1 = 4.07$)

ส่วนในกลุ่มผู้ปกครองให้ข้อมูลว่าภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มาก ($\bar{x}_2 = 4.24$) โดยครู และ ผู้ปกครอง มีการพูดคุยปรึกษาหารือ และแลกเปลี่ยนข้อมูลการพัฒนาการของเด็กมากที่สุด ($\bar{x}_2 = 4.46$) รองลงมาเป็นโรงเรียนจัดทำสิ่งพิมพ์ และประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวสาร ให้ผู้ปกครองทราบ ตลอดเวลา ($\bar{x}_2 = 4.40$) และโรงเรียนให้บริการชุมชนในด้านอาคารสถานที่ และสนามของโรงเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_2 = 4.02$)

เมื่อพิจารณาโดยรวม ผู้บริหาร และผู้ปกครองให้ข้อมูลว่าภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มาก ($\bar{x}_t = 4.30$) โดยครู และ ผู้ปกครอง มีการพูดคุยปรึกษาหารือ และแลกเปลี่ยนข้อมูลการพัฒนาการของเด็กมากที่สุด ($\bar{x}_t = 4.51$) รองลงมาเป็น โรงเรียนจัดให้บริการตรวจสอบสภาพอนามัยแก่นักเรียนเป็นประจำ ($\bar{x}_t = 4.44$) และโรงเรียนให้บริการชุมชนในด้านอาคารสถานที่ และสนามของโรงเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_t = 4.02$)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์
ด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน

ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์	ผู้บริหาร (n ₁ =176)		ผู้ปกครอง (n ₂ =163)		รวม (n _t =339)	
	\bar{x}_1	S.D.	\bar{x}_2	S.D.	\bar{x}_t	S.D.
7. สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน						
59. ห้องเรียนมีขนาดเหมาะสมต่อจำนวนนักเรียน	4.74	0.48	4.50	0.67	4.59	0.62
60. ห้องเรียนมีพื้นที่เพียงพอ และเหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวของเด็ก	4.67	0.50	4.46	0.65	4.54	0.60
61. ห้องเรียนมีพื้นที่เพียงพอในการจัดมุมประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก	4.71	0.51	4.44	0.72	4.55	0.66
62. ห้องเรียนสะอาด ถูกสุขลักษณะ และปลอดภัย	4.78	0.44	4.54	0.65	4.63	0.59
63. ห้องเรียนมีมุมเล่น หรือจัดมุมประสบการณ์ที่เอื้อต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก	4.69	0.50	4.45	0.70	4.55	0.63
64. ห้องเรียนมีการจัดตกแต่ง สี สัน สบายงาม เร้าความสนใจให้เด็กเกิดการเรียนรู้	4.51	0.61	4.33	0.73	4.39	0.70
65. ห้องเรียนมีห้องน้ำและห้องส้วม ถูกสุขลักษณะอำนวยความสะดวกกับเด็ก	4.53	0.81	4.40	0.91	4.43	0.89
66. ห้องเรียนมีมุมแสดงผลงานพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก	4.47	0.68	4.37	0.72	4.39	0.71
67. โรงเรียนอยู่ไม่ไกลจากแหล่งชุมชน และง่ายต่อการเดินทาง	4.69	0.53	4.60	0.60	4.61	0.59
68. โรงเรียนมีสถานที่พักผ่อน และมีการจัดที่นั่งอย่างเพียงพอเหมาะสม	4.71	0.47	4.44	0.67	4.56	0.60
69. โรงเรียนอยู่ห่างไกลจากแหล่งมลภาวะเป็นพิษต่าง ๆ เช่น ทางอากาศ ทางเสียง และทางกลิ่น	4.67	0.61	4.48	0.72	4.53	0.70
70. บริเวณโรงเรียนมีบรรยากาศร่มรื่น สะอาด สบายงามและมีความเป็นระเบียบ	4.84	0.37	4.50	0.71	4.65	0.62

ตารางที่ 20 (ต่อ) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์
ด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน

ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์	ผู้บริหาร		ผู้ปกครอง		รวม	
	(n ₁ =176)		(n ₂ =163)		(n _t =339)	
	\bar{x}_1	S.D.	\bar{x}_2	S.D.	\bar{x}_t	S.D.
71. สภาพแวดล้อม และบรรยากาศของโรงเรียน ทำให้เด็กเกิดความ อบอุ่น มั่นใจ สนใจ รักและ อยากมาโรงเรียน	4.78	0.41	4.65	0.52	4.71	0.48
รวมเฉลี่ย	4.67	0.38	4.47	0.52	4.55	0.49

จากตารางที่ 20 เสนอผลการวิเคราะห์ ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ ด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน ดังต่อไปนี้

ในการพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มากที่สุด ($\bar{x}_1 = 4.67$) โดยบริเวณโรงเรียนมีบรรยากาศร่มรื่น สะอาด สวยงาม และมีความเป็นระเบียบมากที่สุด ($\bar{x}_1 = 4.84$) รองลงมามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2 ข้อ คือ ห้องเรียนสะอาด ถูกสุขลักษณะ และปลอดภัย และสภาพแวดล้อม และบรรยากาศของโรงเรียนทำให้เด็กเกิดความ อบอุ่น มั่นใจ สนใจ รักและอยากมาโรงเรียน ($\bar{x}_1 = 4.78$) และ ห้องเรียนมีการจัดตกแต่ง สี สัน สวยงาม ได้รับความสนใจให้เด็กเกิดการเรียนรู้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_1 = 4.51$)

ส่วนในกลุ่มผู้ปกครองให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมากที่สุด ($\bar{x}_2 = 4.47$) โดย สภาพแวดล้อม และบรรยากาศของโรงเรียนทำให้เด็กเกิดความ อบอุ่น มั่นใจ สนใจ รักและอยากมาโรงเรียน ($\bar{x}_2 = 4.65$) รองลงมาเป็นโรงเรียนอยู่ในไกลจากแหล่งชุมชน และง่ายต่อการเดินทาง ($\bar{x}_2 = 4.60$) และห้องเรียนมีการจัดตกแต่ง สี สัน สวยงาม ได้รับความสนใจให้เด็กเกิดการเรียนรู้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_2 = 4.33$)

เมื่อพิจารณาโดยรวม ผู้บริหาร และผู้ปกครองให้ข้อมูลว่าภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมากที่สุด ($\bar{x}_t = 4.55$) โดยสภาพแวดล้อม และบรรยากาศของโรงเรียนทำให้เด็กเกิดความ อบอุ่น มั่นใจ สนใจ รักและอยากมาโรงเรียน ($\bar{x}_t = 4.71$) รองลงมาเป็นโรงเรียนมีบรรยากาศร่มรื่น สะอาด สวยงาม และมีความเป็นระเบียบ ($\bar{x}_t = 4.65$) และห้องเรียนมีการจัดตกแต่ง สี สัน สวยงาม ได้รับความสนใจให้เด็กเกิดการเรียนรู้และห้องเรียนมีมุมแสดงผลงาน พัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2 ข้ออยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_t = 4.39$)

ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ ทั้ง 7 ด้าน

ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์	ผู้บริหาร ($n_1=176$)		ผู้ปกครอง ($n_2=163$)		รวม ($n_t=339$)	
	\bar{x}_1	S.D.	\bar{x}_2	S.D.	\bar{x}_t	S.D.
1 ด้านแนวการจัดการศึกษา	4.40	0.41	4.30	0.51	4.34	0.47
2. ด้านบุคลากร	4.60	0.46	4.48	0.46	4.52	0.47
3. ด้าน สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์	4.36	0.68	4.34	0.59	4.34	0.63
4. ด้านอาคารสถานที่	4.54	0.49	4.37	0.52	4.44	0.51
5. ด้านสัมฤทธิผลของผู้เรียน	4.64	0.42	4.51	0.55	4.56	0.50
6. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน	4.41	0.52	4.24	0.66	4.30	0.61
7. ด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน	4.67	0.38	4.47	0.52	4.55	0.49
รวมเฉลี่ย	4.52	0.39	4.39	0.46	4.44	0.44

จากตารางที่ 21 เสนอผลการวิเคราะห์ ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ ทั้ง 7 ด้าน ของ โรงเรียนอนุบาล ดังต่อไปนี้

ในการพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มากที่สุด ($\bar{x}_1 = 4.52$) โดยด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนมากที่สุด ($\bar{x}_1 = 4.67$) รองลงมาเป็นด้านสัมฤทธิผลของผู้เรียน ($\bar{x}_1 = 4.64$) และด้านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 4.36$)

ส่วนในกลุ่มผู้ปกครองให้ข้อมูลว่าภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มาก ($\bar{x}_2 = 4.39$) โดยด้านสัมฤทธิผลของผู้เรียนมากที่สุด ($\bar{x}_2 = 4.51$) รองลงมาเป็นด้านบุคลากร ($\bar{x}_2 = 4.48$) และด้านความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_2 = 4.24$)

เมื่อพิจารณาโดยรวม ผู้บริหาร และผู้ปกครองให้ข้อมูลว่าภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มาก ($\bar{x}_t = 4.44$) โดยด้านสัมฤทธิผลของผู้เรียน มากที่สุด ($\bar{x}_t = 4.56$) รองลงมาเป็นด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน ($\bar{x}_t = 4.55$) และ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}_t = 4.30$)

ตารางที่ 22 เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ด้านแนวการจัดการศึกษา

ภาพลักษณ์	ที่เป็นจริง		ที่พึงประสงค์		t
	(n ₁ = 339)		(n ₂ = 339)		
	\bar{x}_1	S.D.	\bar{x}_2	S.D.	
1. แนวการจัดการศึกษา					
1. หลักสูตรมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา	4.29	0.74	4.62	0.63	6.30*
2. หลักสูตร โรงเรียนมุ่งเน้นพัฒนาการเรียนรู้เพิ่มเติม และส่งเสริมการเรียนรู้ใหม่ ๆ กับเด็ก	4.04	0.70	4.44	0.62	8.26*
3. โรงเรียนยึดหลักอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษา โดยเน้นความเหมาะสมของเด็ก	4.17	0.77	4.53	0.64	6.51*
4. โรงเรียนประสานความร่วมมือระหว่าง ครอบครัวกับชุมชนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก	3.92	0.86	4.44	0.72	8.87*
5. โรงเรียนจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นวิชาการ อ่านออกเขียนได้	3.55	1.04	3.85	1.07	3.71*
6. โรงเรียนจัดการเรียนการสอนส่งเสริมการเขียน ได้ถูกต้องสวยงาม	3.36	1.10	3.86	1.14	6.11*
7. โรงเรียนจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวเพื่อ ส่งเสริมการแสดงออกทางดนตรี	4.08	0.87	4.19	0.86	1.94
8. โรงเรียนจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวเพื่อ ส่งเสริมการออกกำลังกาย	4.25	0.77	4.40	0.78	2.91*
9. โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กเกิด จินตนาการ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่ เหมาะสมกับวัย	4.20	0.67	4.53	0.59	6.75*
10. โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาทักษะการ สื่อสารได้อย่างเหมาะสมตามวัย	3.91	0.73	4.36	0.68	8.38*
11. โรงเรียนจัดกิจกรรมสนับสนุนทักษะการแสดง ออกอย่างเหมาะสมตามวัย	4.19	0.73	4.45	0.65	5.23*

ตารางที่ 22 (ต่อ)เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ด้านแนวการจัดการศึกษา

ภาพลักษณ์	ที่เป็นจริง		ที่พึงประสงค์		t
	(n ₁ = 339)		(n ₂ = 339)		
	\bar{x}_1	S.D.	\bar{x}_2	S.D.	
12. โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการสอนวิชา ภาษาต่างประเทศ	3.48	1.03	4.09	0.86	8.27*
13. โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมด้าน คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณของเด็ก	4.22	0.83	4.60	0.58	7.36*
รวมเฉลี่ย	3.97	0.48	4.34	0.47	9.98*

* P < .05

จากตารางที่ 22 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ด้าน
แนวการจัดการศึกษาของโรงเรียน อนุบาล ดังต่อไปนี้

เมื่อพิจารณาข้อมูลเปรียบเทียบภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ด้านแนวการจัด
การศึกษาของโรงเรียนอนุบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง พบว่า ข้อ 7 ไม่แตก
ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนข้ออื่น ๆ นั้นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 23 เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ด้านบุคลากร

ภาพลักษณ์	ที่เป็นจริง		ที่พึงประสงค์		t
	(n ₁ = 339)		(n ₂ = 339)		
	\bar{x}_1	S.D.	\bar{x}_2	S.D.	
2. บุคลากร : ผู้บริหาร					
14. ผู้บริหารส่งเสริมบุคลากรให้มีความก้าวหน้า อยู่เสมอ เช่น ส่งเข้ารับการอบรม หรือศึกษา ดูงาน	4.02	1.01	4.53	0.64	8.01*
15. ผู้บริหารสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อม ที่ สนองความต้องการ และความสนใจของเด็ก ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน	4.08	0.88	4.51	0.65	7.56*
16. ผู้บริหารสนับสนุน และจัดหาสื่อ วัสดุ และ อุปกรณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก	4.10	0.86	4.50	0.68	6.53*
17. ผู้บริหารมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก และ ผู้ปกครองอย่างทั่วถึง	4.30	0.74	4.55	0.63	4.64*
18. ผู้บริหารมีวาจาสุภาพ อ่อนโยน ยิ้มแย้ม แจ่มใส และ อารมณ์ดี อยู่เสมอ	4.30	0.78	4.57	0.56	5.35*
19. ผู้บริหารมีบุคลิก ลักษณะ โดดเด่น น่าเคารพ เชื่อถือ และศรัทธา	4.24	0.79	4.53	0.63	5.57*
บุคลากร : ครู					
20. ครูมีวุฒิและประสบการณ์ทางการสอนใน ระดับอนุบาล	3.98	0.73	4.52	0.63	10.39*
21. ครูจัดกิจกรรมได้เหมาะสมและมีความหลากหลาย ซึ่งเป็นสื่อในการส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ ของเด็ก	3.98	0.79	4.47	0.68	8.57*
22. ครูจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนเพื่อ สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก	4.01	0.84	4.48	0.62	8.60*
23. ครูฝึกเด็กให้ช่วยตนเอง สร้างความเชื่อมั่น และกล้าแสดงออก	4.24	0.80	4.60	0.62	6.77*

ตารางที่ 23 (ต่อ) เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ด้านบุคลากร

ภาพลักษณ์	ที่เป็นจริง		ที่พึงประสงค์		t
	(n ₁ = 339)		(n ₂ = 339)		
	\bar{x}_1	S.D.	\bar{x}_2	S.D.	
24. คุรประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับ ผู้ปกครอง	4.10	0.80	4.58	0.58	8.97*
25. ครุนำสื่อหรือสิ่งใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เด็ก ได้เกิดการ เรียนรู้้อย่างเหมาะสม	3.69	0.84	4.42	0.66	12.86*
26. ครุมีวาจาสุภาพ อ่อนโยน ชัดเจน และเข้าใจ ง่าย	4.05	0.83	4.54	0.60	9.19*
รวมเฉลี่ย	4.08	0.60	4.52	0.47	10.61*

* P < .05

จากตารางที่ 23 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ด้านบุคลากรของโรงเรียนอนุบาล ดังต่อไปนี้

เมื่อพิจารณาข้อมูลเปรียบเทียบภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ด้านบุคลากรของโรงเรียนอนุบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง พบว่า ทุกข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ด้านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์

ภาพลักษณ์	ที่เป็นจริง		ที่พึงประสงค์		t
	(n ₁ = 339)		(n ₂ = 339)		
	\bar{x}_1	S.D.	\bar{x}_2	S.D.	
3. สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์					
27. สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ มีรูปแบบ ลักษณะในการใช้เหมาะสมกับวัยของเด็ก	3.94	0.83	4.44	0.73	8.36*
28. สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์มีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของเด็ก	3.72	0.98	4.41	0.75	10.41*
29. สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์มีความแข็งแรง คงทน ปลอดภัย และไม่แตกหักง่าย	3.84	1.00	4.40	0.74	8.23*
30. สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ สามารถประยุกต์จากเศษวัสดุมาใช้ให้เกิดประโยชน์	3.76	0.82	4.27	0.74	8.55*
31. สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ มีความทันสมัย สามารถดัดแปลงนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนได้หลากหลาย	3.59	0.88	4.17	0.84	8.89*
32. สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ เด่น มีความสะอาด และสร้างความสนใจให้เด็กเกิดการเรียนรู้	3.70	0.76	4.31	0.73	10.81*
33. ลักษณะ รูปแบบของ สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ ช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดการพัฒนาการเรียนรู้	3.84	0.82	4.42	0.71	9.81*
34. โรงเรียนนำเทคโนโลยี สื่อ วัสดุและอุปกรณ์ เข้ามาช่วยส่งเสริมในกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น คอมพิวเตอร์ เป็นต้น	3.69	1.14	4.28	0.89	7.54*
รวมเฉลี่ย	3.76	0.68	4.34	0.63	11.45*

* P < .05

จากตารางที่ 24 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ด้านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ ของโรงเรียนอนุบาล ดังต่อไปนี้

เมื่อพิจารณาข้อมูลเปรียบเทียบภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ด้านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ โรงเรียนอนุบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง พบว่า ทุกข้อมีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 25 เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ด้านอาคารสถานที่

ภาพลักษณ์	ที่เป็นจริง (n ₁ = 339)		ที่พึงประสงค์ (n ₂ = 339)		t
	\bar{x}_1	S.D.	\bar{x}_2	S.D.	
4. อาคารสถานที่					
35. อาคารมีสภาพมั่นคง แข็งแรง และถาวร	4.45	0.70	4.68	0.56	4.63*
36. อาคารตั้งถูกสุขลักษณะ ทิศทางลม แสง เสียง และกลิ่น	4.24	0.80	4.56	0.62	5.87*
37. อาคารมีอาณาเขตแสดงขอบเขตอย่างเหมาะสม และปลอดภัย	4.35	0.74	4.64	0.61	5.60*
38. อาคารมีสีสันสะอาดตา ให้ความสดชื่นสวยงาม	3.65	1.09	4.12	0.94	6.07*
39. อาคารมีลักษณะรูปแบบเด่น และดึงดูดความสนใจ	3.63	0.93	4.08	0.90	6.63*
40. มีอาคารสถานที่พอเพียงต่อการสนับสนุนส่งเสริมต่อการจัดการ ศึกษา เช่น ห้องสมุด และห้องกิจกรรม ต่างๆ เป็นต้น	3.68	0.95	4.39	0.76	10.81*
41. มีอาคารสถานที่พอเพียงเหมาะสมต่อจำนวนนักเรียน	4.06	1.03	4.55	0.63	7.71*
42. อาคารมีความสะอาด และจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยอย่างเป็นระเบียบ	4.19	0.79	4.51	0.62	6.06*
รวมเฉลี่ย	4.03	0.64	4.44	0.51	9.31*

* P < .05

จากตารางที่ 25 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ด้านอาคารสถานที่ของโรงเรียนอนุบาล ดังต่อไปนี้

เมื่อพิจารณาข้อมูลเปรียบเทียบภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ด้านอาคารสถานที่โรงเรียนอนุบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง พบว่า ทุกข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

ตารางที่ 26 เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ด้านสัมฤทธิผลของผู้เรียน

ภาพลักษณ์	ที่เป็นจริง		ที่พึงประสงค์		t
	(n ₁ = 339)		(n ₂ = 339)		
	\bar{x}_1	S.D.	\bar{x}_2	S.D.	
5. สัมฤทธิผลของผู้เรียน					
43. เด็กมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง และมี พัฒนาการเหมาะสมตามวัย	4.30	0.71	4.60	0.60	5.99*
44. เด็กมีสุขภาพจิตดี มีความร่าเริง ยิ้มแย้ม และ แจ่มใส	4.41	0.61	4.69	0.49	6.95*
45. เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นได้ เหมาะสมตามวัย	4.30	0.66	4.57	0.62	5.57*
46. เด็กกล้าแสดงออก และสามารถร่วมกิจกรรม กับผู้อื่น ได้อย่างเหมาะสม	4.23	0.65	4.56	0.61	6.73*
47. เด็กสามารถใช้ภาษาโต้ตอบ และสนทนาได้ เหมาะสมกับวัย	4.19	0.69	4.55	0.62	7.21*
48. เด็กมีความสามารถในการคิด และแก้ปัญหา ได้เหมาะสมกับวัย	3.87	0.81	4.42	0.66	10.04*
49. เด็กมีความสุข และสนุกต่อกิจกรรมการ เรียนรู้ที่จัดขึ้น	4.27	0.66	4.56	0.56	6.33*
50. เด็กมีจินตนาการและความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ใหม่ ๆ ต่อสิ่งต่าง ๆ ที่ได้จากการ เรียนรู้	4.02	0.84	4.52	0.61	9.03*
รวมเฉลี่ย	4.20	0.56	4.56	0.50	8.83*

* P < .05

จากตารางที่ 26 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ด้านสัมฤทธิผลของผู้เรียน ของโรงเรียนอนุบาล ดังต่อไปนี้

เมื่อพิจารณาข้อมูลเปรียบเทียบภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ด้านสัมฤทธิผลของผู้เรียน โรงเรียนอนุบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง พบว่า ทุกข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 27 เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน

ภาพลักษณ์	ที่เป็นจริง		ที่พึงประสงค์		t
	(n ₁ = 339)		(n ₂ = 339)		
	\bar{x}_1	S.D.	\bar{x}_2	S.D.	
6. ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน					
51. โรงเรียนให้บริการชุมชนในด้านอาคารสถานที่ และสนามของโรงเรียน	3.40	1.10	4.02	0.91	7.92*
52. โรงเรียนจัดทำสิ่งพิมพ์ และประชาสัมพันธ์ แจ้งข่าวสาร ให้ผู้ปกครองทราบ ตลอดเวลา	4.04	0.89	4.44	0.66	6.68*
53. โรงเรียนมีการจัดปฐมนิเทศผู้ปกครอง	3.98	1.03	4.35	0.81	5.32*
54. ครู และ ผู้ปกครอง มีการพูดคุย ปรีกษาหารือ และแลกเปลี่ยนข้อมูลการพัฒนาการของเด็ก	4.08	0.82	4.51	0.73	7.54*
55. โรงเรียนจัดให้บริการตรวจสุขภาพอนามัยแก่นักเรียนเป็นประจำ	4.10	0.97	4.47	0.75	5.78*
56. โรงเรียนมีกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ และให้บริการทางการศึกษา เช่น แสดงวิธีการผลิตสื่อรูปแบบแปลกใหม่ หรือ แสดงนิทรรศการทางวิชาการ	3.52	0.96	4.20	0.83	10.10*
57. ผู้ปกครองให้ข้อมูลข่าวสารในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก	3.56	0.99	4.28	0.81	11.00*
58. ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมิน และตรวจสอบการจัดการศึกษาของโรงเรียน	3.37	1.00	4.11	0.81	11.02*
รวมเฉลี่ย	3.76	0.69	4.30	0.61	10.78*

* P < .05

จากตารางที่ 27 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน ของโรงเรียนอนุบาล ดังต่อไปนี้

เมื่อพิจารณาข้อมูลเปรียบเทียบภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน โรงเรียนอนุบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครองพบว่า ทุกข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 28 เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก
ห้องเรียน

ภาพลักษณ์	ที่เป็นจริง		ที่พึงประสงค์		t
	(n ₁ = 339)		(n ₂ = 339)		
	\bar{x}_1	S.D.	\bar{x}_2	S.D.	
7. สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน					
59. ห้องเรียนมีขนาดเหมาะสมต่อจำนวนนักเรียน	4.34	0.73	4.59	0.62	5.12*
60. ห้องเรียนมีพื้นที่เพียงพอ และเหมาะสมต่อ การจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวของเด็ก	4.16	0.82	4.54	0.60	7.26*
61. ห้องเรียนมีพื้นที่เพียงพอในการจัดมุม ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ส่งเสริมพัฒนาการของ เด็ก	4.14	0.81	4.55	0.66	7.51*
62. ห้องเรียนสะอาด ถูกสุขลักษณะ และปลอดภัย	4.33	0.69	4.63	0.59	6.58*
63. ห้องเรียนมีมุมเล่น หรือจัดมุมประสบการณ์ที่ เอื้อต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก	4.08	0.87	4.55	0.63	8.13*
64. ห้องเรียนมีการจัดตกแต่ง สี สัน สวยงาม สร้างความสนใจให้เด็กเกิดการเรียนรู้	3.83	0.87	4.39	0.70	9.80*
65. ห้องเรียนมีห้องน้ำและห้องส้วม ถูก สุขลักษณะอำนวยความสะดวกกับเด็ก	3.90	1.14	4.43	0.89	7.19*
66. ห้องเรียนมีมุมแสดงผลงานพัฒนาการเรียนรู้ ของเด็ก	3.98	0.86	4.39	0.71	7.10*
67. โรงเรียนอยู่ไม่ไกลจากแหล่งชุมชน และง่าย ต่อการเดินทาง	4.41	0.72	4.61	0.59	4.46*
68. โรงเรียนมีสถานที่พักผ่อน และมีการจัดที่นั่ง อย่างเพียงพอเหมาะสม	3.94	0.95	4.56	0.60	10.39*
69. โรงเรียนอยู่ห่างไกลจากแหล่งมลภาวะเป็นพิษ ต่าง ๆ เช่น ทางอากาศ ทางเสียง และทางกลิ่น	4.14	0.89	4.53	0.70	6.97*
70. บริเวณโรงเรียนมีบรรยากาศร่มรื่น สะอาด สวยงามและมีความเป็นระเบียบ	4.27	0.82	4.65	0.62	7.38*

ตารางที่ 28 (ต่อ) เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ด้านสภาพแวดล้อมภายในและ
ภายนอกห้องเรียน

ภาพลักษณ์	ที่เป็นจริง		ที่พึงประสงค์		t
	(n ₁ = 339)		(n ₂ = 339)		
	\bar{x}_1	S.D.	\bar{x}_2	S.D.	
71. สภาพแวดล้อม และบรรยากาศของโรงเรียน ทำให้เด็กเกิดความ อบอุ่น มั่นใจ สนใจ รัก และอยากมาโรงเรียน	4.30	0.78	4.71	0.48	8.19*
รวมเฉลี่ย	4.14	0.60	4.55	0.49	9.68*

* P < .05

จากตารางที่ 28 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ด้าน
สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน ของโรงเรียนอนุบาล ดังต่อไปนี้

เมื่อพิจารณาข้อมูลเปรียบเทียบภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ด้านสภาพ
แวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน โรงเรียนอนุบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และ
ผู้ปกครองพบว่า ทุกข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 29 เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ทั้ง 7 ด้าน

ภาพลักษณ์	ที่เป็นจริง		ที่พึงประสงค์		t
	(n ₁ = 339)		(n ₂ = 339)		
	\bar{x}_1	S.D.	\bar{x}_2	S.D.	
1. ด้านแนวการจัดการศึกษา	3.97	0.48	4.34	0.47	9.98*
2. ด้านบุคลากร	4.08	0.60	4.52	0.47	10.60*
3. ด้าน สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์	3.76	0.68	4.34	0.63	11.45*
4. ด้านอาคารสถานที่	4.03	0.64	4.44	0.51	9.31*
5. ด้านสัมฤทธิผลของผู้เรียน	4.20	0.56	4.56	0.50	8.83*
6. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน	3.76	0.69	4.30	0.61	10.78*
7. ด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน	4.14	0.60	4.55	0.49	9.68*
รวมเฉลี่ย	3.99	0.52	4.44	0.44	12.01*

* P < .05

จากตารางที่ 29 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ทั้ง 7 ด้าน ของโรงเรียนอนุบาล ดังต่อไปนี้

เมื่อพิจารณาข้อมูลเปรียบเทียบภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ทั้ง 7 ด้านของโรงเรียนอนุบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง พบว่าทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และ ที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง
2. เพื่อเปรียบเทียบภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร และผู้ปกครองจากตัวแทนผู้ปกครอง ในคณะกรรมการบริหารโรงเรียน โรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 402 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเลือกตอบ (Check List) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ส่งแบบสอบถามและรับคืนทางไปรษณีย์
4. การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS คำนวณหาค่าทางสถิติ และนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตารางประกอบการบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหาร และผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 402 คนได้รับคืน 352 ฉบับ แบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถนำไปวิเคราะห์ทางสถิติได้มีจำนวน 339 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.32 ของแบบสอบถามทั้งหมด จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้บริหาร โรงเรียนที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 41 – 45 ปี มากที่สุด และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน 11 – 15 ปี

ผู้ปกครองนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 36 – 40 ปี มากที่สุด และส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี

ตอนที่ 2 ข้อมูลภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง ตามกรอบที่ผู้วิจัยได้สรุปแนวคิดองค์ประกอบภาพลักษณ์องค์กรของนักวิชาการ มากำหนดเป็นกรอบในการวิจัย ได้ 7 ด้านดังนี้

1. แนวการจัดการศึกษา
2. บุคลากร
3. สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์
4. อาคารสถานที่
5. สัมฤทธิผลของผู้เรียน
6. ความสัมพันธ์กับชุมชน
7. สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนอนุบาล ลังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง ได้ดังนี้

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาพลักษณ์ที่เป็นจริง ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์และผลการเปรียบเทียบ ภาพลักษณ์ที่เป็นจริงและภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนอนุบาลตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง รวมทั้ง 7 ด้าน พบว่าโดยภาพรวม ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาลอยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก โดยด้านสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ในการพิจารณาเป็นรายกลุ่ม พบว่า ทั้งกลุ่ม ผู้บริหาร และกลุ่มผู้ปกครองให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์โรงเรียนอนุบาลอยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน

เมื่อพิจารณาข้อมูลภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนอนุบาล รวมทั้ง 7 ด้าน พบว่าโดยภาพรวม ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาลอยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มาก โดยด้านสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ในการพิจารณาเป็นรายกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหาร ให้ข้อมูลว่าภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาลอยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มากที่สุด โดยด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ส่วนในกลุ่มผู้ปกครองให้ข้อมูลว่าภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาลอยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน

ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนอนุบาลตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง รวมทั้ง 7 ด้าน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาพลักษณ์ที่เป็นจริง ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์และผลการเปรียบเทียบ ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนอนุบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครองในแต่ละด้านได้ดังนี้

1. ด้านแนวการจัดการศึกษา

เมื่อพิจารณาข้อมูล ภาพลักษณ์ที่เป็นจริงโดยภาพรวม ผู้บริหาร และผู้ปกครอง ให้ข้อมูล

ว่าภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก โดยหลักสูตรมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ในการพิจารณารายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหาร ให้ข้อมูลว่าภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก โดยหลักสูตรมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ส่วนในกลุ่มผู้ปกครอง ให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณของเด็กมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

เมื่อพิจารณาข้อมูลภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ โดยภาพรวม ผู้บริหาร และผู้ปกครอง ให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มากที่สุด โดยหลักสูตรมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มาก โดยหลักสูตรมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ส่วนในกลุ่มผู้ปกครองให้ข้อมูลว่าภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มากเช่นกัน โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณของเด็ก มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนอนุบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง ด้านแนวการจัดการศึกษา พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ด้านบุคลากร

เมื่อพิจารณาข้อมูลภาพลักษณ์ที่เป็นจริง โดยภาพรวม ผู้บริหาร และผู้ปกครอง ให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาลอยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมากโดยผู้บริหารมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก และผู้ปกครองอย่างทั่วถึง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ในการพิจารณารายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหาร ให้ข้อมูลว่าภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก โดยผู้บริหารมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก และผู้ปกครองอย่างทั่วถึงมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดส่วนในกลุ่มผู้ปกครอง ให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ที่เป็นจริงของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก โดยผู้บริหารมีวาจาสุภาพ อ่อนโยน ยิ้มแย้ม แจ่มใส และอารมณ์ดีอยู่เสมอมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

เมื่อพิจารณาข้อมูลภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมผู้บริหาร และผู้ปกครอง ให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มากที่สุด โดยครูฝึกเด็กให้ช่วยตนเอง สร้างความเชื่อมั่น และกล้าแสดงออก มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ในการพิจารณารายกลุ่มพบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหาร และผู้ปกครองให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มาก โดยครูฝึกเด็กให้ช่วยตนเอง สร้างความเชื่อมั่น และกล้าแสดงออก มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ของโรงเรียนอนุบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง ด้านบุคลากร พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ด้านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์

เมื่อพิจารณาข้อมูลภาพลักษณ์ที่เป็นจริง โดยภาพรวม ผู้บริหาร และผู้ปกครอง ให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาลอยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมากโดย สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ มีรูปแบบลักษณะในการใช้เหมาะสมกับวัยของเด็กมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในการพิจารณารายกลุ่มพบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มผู้ปกครอง ให้ข้อมูลว่าภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก โดยสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์มีรูปแบบ ลักษณะในการใช้เหมาะสมกับวัยของเด็ก มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

เมื่อพิจารณาข้อมูลภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์โดยภาพรวมผู้บริหาร และผู้ปกครองให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มากที่สุด โดย สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ มีรูปแบบ ลักษณะในการใช้เหมาะสมกับวัยของเด็ก มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในการพิจารณา รายกลุ่มพบว่าทั้งกลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาลอยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มากโดย สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ มีรูปแบบ ลักษณะในการใช้เหมาะสมกับวัยของเด็ก มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ส่วนในกลุ่มผู้ปกครอง ให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มาก โดยสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์มีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของเด็ก มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนอนุบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง ด้านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ด้านอาคารสถานที่

เมื่อพิจารณาข้อมูลภาพลักษณ์ที่เป็นจริงโดยภาพรวม ผู้บริหาร และผู้ปกครอง ให้ข้อมูลว่าภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก โดยอาคารมีสภาพมั่นคงแข็งแรง และถาวรมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ในการพิจารณารายกลุ่ม ทั้งกลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มผู้ปกครอง ให้ข้อมูลว่าภาพลักษณ์ของ โรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก โดยอาคารมีสภาพมั่นคง แข็งแรง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

เมื่อพิจารณาข้อมูลภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์โดยภาพรวมผู้บริหาร และผู้ปกครอง ให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มากโดย อาคารมีสภาพมั่นคงแข็งแรง และถาวรมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ในการพิจารณารายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่าภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มากโดยอาคารมีสภาพมั่นคงแข็งแรง ถาวร และอาคารมีอาณาเขตแสดงขอบเขตอย่างเหมาะสมและปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ส่วนในกลุ่ม ผู้ปกครอง ให้ข้อมูลว่าภาพลักษณ์ของ โรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มาก โดยอาคารมีสภาพมั่นคง แข็งแรง และถาวรมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ของโรงเรียนอนุบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง ด้านอาคารสถานที่ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. สัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน

เมื่อพิจารณาข้อมูล ภาพลักษณ์ที่เป็นจริงโดยภาพรวมผู้บริหาร และผู้ปกครองให้ข้อมูลว่าภาพลักษณ์ของ โรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก โดยเด็กมีสุขภาพจิตดี มีความร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใส มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ในการพิจารณารายกลุ่มพบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหาร และผู้ปกครอง ให้ข้อมูลว่าภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก โดยเด็กมีสุขภาพจิตดี มีความร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใส มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

เมื่อพิจารณาข้อมูลภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์โดยภาพรวมผู้บริหาร และผู้ปกครองให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มากที่สุดโดยเด็กมีสุขภาพจิตดี มีความร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใส มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ในการพิจารณารายกลุ่มพบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหาร และผู้ปกครอง ให้ข้อมูลว่าภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มากที่สุดโดยเด็กมีสุขภาพจิตดี มีความร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใส มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนอนุบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง ด้านสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน

เมื่อพิจารณาข้อมูลภาพลักษณ์ที่เป็นจริง โดยภาพรวมผู้บริหาร และผู้ปกครองให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก โดยโรงเรียนจัดให้บริการตรวจสุขภาพอนามัยแก่นักเรียนประจำ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ในการพิจารณารายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหาร ให้ข้อมูลว่าภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก โดยโรงเรียนมีการจัดปฐมนิเทศผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่มผู้ปกครองให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก โดยโรงเรียนจัดให้บริการตรวจสุขภาพอนามัยแก่นักเรียนประจำ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

เมื่อพิจารณาข้อมูลภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์โดยภาพรวมผู้บริหาร และผู้ปกครองให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มากโดยครูและผู้ปกครอง มีการพูดคุย ปรีกษา หรือ แลกเปลี่ยนข้อมูลการพัฒนาการของเด็ก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ในการพิจารณารายกลุ่มพบว่าทั้งกลุ่มผู้บริหารและผู้ปกครอง ให้ข้อมูลว่าภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มาก โดยครู และผู้ปกครอง มีการพูดคุย ปรีกษา หรือ แลกเปลี่ยนข้อมูลการพัฒนาการของเด็ก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนอนุบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง ด้านความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน

เมื่อพิจารณาข้อมูลภาพลักษณ์ที่เป็นจริง โดยภาพรวม ผู้บริหาร และผู้ปกครอง ให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก โดยโรงเรียนอยู่ไม่ไกลจากแหล่งชุมชน และง่ายต่อการเดินทางมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ในการพิจารณารายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก โดยโรงเรียน มีการจัดปฐมนิเทศผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดส่วน ในกลุ่มผู้ปกครองให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมากโดยโรงเรียนอยู่ไม่ไกลจากแหล่งชุมชน และง่ายต่อการเดินทาง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

เมื่อพิจารณาข้อมูลภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์โดยภาพรวมผู้บริหาร และผู้ปกครองให้ข้อมูลว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มากที่สุด โดยสภาพแวดล้อม และบรรยากาศของโรงเรียนทำให้เด็กเกิดความอบอุ่น มั่นใจ สนใจ รัก และอยากมาโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ในการพิจารณารายกลุ่ม พบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหาร และผู้ปกครองอยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มากที่สุด โดยบริเวณโรงเรียนมีบรรยากาศร่มรื่น สะอาด สวยงาม และมีความเป็นระเบียบ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ส่วนในกลุ่มผู้ปกครอง ให้ข้อมูลว่าภาพลักษณ์ของ โรงเรียนอนุบาล อยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์มาก โดยสภาพแวดล้อม และบรรยากาศของโรงเรียนทำให้เด็กเกิดความอบอุ่น มั่นใจ สนใจ รัก และอยากมาโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนอนุบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง ด้านอาคารสถานที่ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยเรื่องภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาเปรียบเทียบ ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนอนุบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง โดยภาพรวม พบว่า โรงเรียนอนุบาล มีภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ มีความแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะทัศนคติ ความรู้สึก หรือภาพที่คิดไว้ในใจของบุคคลที่มีต่อโรงเรียนก่อนเข้ามาใช้บริการทางการศึกษา และระหว่างรับบริการทางการศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงไป หรือมีความต้องการในด้านต่าง ๆ ภายในโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น หรือหลากหลายขึ้น คำรงค์ดี ชัยสนิท (2543) กล่าวว่า ทัศนคติของคนแบ่งเป็นด้านบวก ด้านลบ และนิ่งเฉย ความเข้มข้นหรือรุนแรงของทัศนคตินั้นขึ้นอยู่กับความมั่นคงใน ความเชื่อ หรือความรู้สึกที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจมีความซับซ้อน และสามารถเกิดการเปลี่ยนแปลงได้ และ ชงชัย สันติวงษ์ (2542) กล่าวไว้ว่า ภาพลักษณ์ เป็นสิ่งที่ไม่มียุทธศาสตร์ และรูปแบบมองได้จากหลายทาง หรือเป็นรอยประทับใจที่เป็นจริงภายในสมองของมนุษย์ ที่ซึ่งผลที่เกิดขึ้นตามหลังต่อมานั้น ความเป็นจริงดังกล่าวจะลดน้อยถอยลงกว่าเดิม หรืออาจมีสีสรรต่างไปจากก่อน และอาจมีสภาพแปรเปลี่ยนไปในทางอื่นได้

2. ผลการศึกษาภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนอนุบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครองในแต่ละด้าน พบว่า

2.1 ด้านการจัดการศึกษา

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบ ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์โดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน ซึ่ง Kolter (1995) ได้กล่าวว่ารูปแบบลักษณะหลักสูตรของโรงเรียน เป็นองค์ประกอบหนึ่ง ที่สร้างความแตกต่างภาพลักษณ์ของโรงเรียนซึ่งสามารถส่งเสริมสร้างศรัทธาของบุคคลที่มีเข้ามาใช้บริการต่อโรงเรียนได้ ดังนั้นแนวการจัดการศึกษาของโรงเรียนก็เปรียบเสมือนสินค้าที่โรงเรียน ต้องมีการนำเสนอรูปแบบ คุณภาพ และจุดเด่นของสินค้า เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้รับรู้ เชื่อมั่นและเลือกเข้ามาใช้บริการ คำรงค์ดี ชัยสนิท (2543) ได้กล่าวว่าสินค้าที่ดีมีคุณภาพและมีประโยชน์ตรงกับข้อความที่เผยแพร่ออกไปสู่ชุมชนจะเป็นองค์ประกอบหนึ่งขององค์การที่ก่อให้เกิดภาพลักษณ์

ที่ดี ดังนั้นถ้าโรงเรียนอนุบาลมีแนวการจัดการศึกษาที่ดี มีคุณภาพมาตรฐาน และสอดคล้องกับการพัฒนาการตามวัยของผู้เรียน และส่งเสริมตามวุฒิภาวะที่ออกไปสู่ตามความต้องการของสังคมจะมีส่วนสำคัญส่วนหนึ่ง ที่ผู้ปกครองจะเลือกเข้ามาใช้บริการกับโรงเรียนเป็นอันดับแรก ซึ่ง อำนวย วีรวรรณ (2527) กล่าวว่า การจัดการ หรือการผลิตสินค้าที่มีประสิทธิภาพให้แก่สังคม เป็นภาพลักษณ์หนึ่งขององค์กรที่สังคมมีความต้องการ ซึ่งจะทำให้องค์การนั้นมีความมั่นคง และส่งผลทำให้เศรษฐกิจประเทศมีความมั่นคงด้วย

ซึ่งเมื่อพิจารณา รายข้อพบว่าภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และพึงประสงค์ เกี่ยวกับโรงเรียน จัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นวิชาการอ่านออกเขียนได้ และส่งเสริมการเขียนได้ถูกต้องสวยงาม มีค่าน้อยที่สุด อาจเป็นเพราะ ทั้งทางด้านผู้บริหารและผู้ปกครองเล็งเห็นว่า การจัดการศึกษาในระดับอนุบาลไม่จำเป็นต้องเน้นหลักทางวิชาการกับเด็กมาก ควรจะเน้นทางด้านการเตรียมความพร้อมทางร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญามากกว่า ซึ่งเยาวพา เดชะคุปต์ (2543) กล่าวไว้ว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กควรจะเน้นการเรียนรู้จากสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิตประจำวันของเด็กมากกว่าจะมุ่งเน้นการสอนเขียน อ่าน ไวยากรณ์ หรือการใช้หนังสือแบบฝึกหัด หรือแบบเรียนที่ห่างไกลจากชีวิตจริง นอกจากนี้ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2542) ยังกล่าวว่าการศึกษาศึกษาของเด็กอนุบาลเป็นการศึกษาเพื่อสร้างเสริมศักยภาพและวุฒิภาวะของเด็ก และสุขภาพดีเป็นพื้นฐานของการเจริญเติบโต พัฒนาการและวุฒิภาวะของเด็กที่สมวัยเด็กจะต้องมีร่างกายและจิตใจที่ดี ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาระดับอื่น ๆ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบ ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์เกี่ยวกับ โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ มีความแตกต่าง อาจเนื่องมาจากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน ซึ่ง สุริยะ รูปหมอก (2546) กล่าวถึงสังคมในปัจจุบันว่า ศีลธรรม หรือคุณธรรม จริยธรรมของคนในสังคมกำลังหายไป จากจิตสำนึก เพราะดูจากสภาพของสังคมที่เด็กถูกทำร้าย ถูกข่มขืน อันตรายเกิดขึ้นในทุกแห่งของสังคม ดังนั้นการเน้นกิจกรรมที่ส่งเสริมทางด้านศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม ในเด็กตั้งแต่ระดับอนุบาลเพิ่มมากขึ้น จะทำให้เด็กเติบโตขึ้นมามีจิตสำนึกที่ดีงามและสามารถช่วยกันนำไปสร้างรากฐานให้สังคมมีความเข้มแข็งและน่าอยู่มากขึ้นต่อไปในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับกองวิจัยทางการศึกษา (2544) ที่ค้นพบว่า การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรมที่พึงประสงค์ สถานศึกษามีวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง มีการจัดสภาพแวดล้อมที่ร่มรื่น เป็นกันเอง มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และมีการปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้องและสอดคล้องกับสภาพสังคมซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพเป็นคนดี และสามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

2.2 ด้านบุคลากร

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบ ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์โดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน ซึ่งวิจิตร อวาระกุล (2541) กล่าวว่าไว้ว่า การเกิดภาพลักษณ์ที่เป็นรูปธรรม เกิดจาก การกระทำ การบริการ ของบุคลากรขององค์กร ที่ออกไปสู่สายตาลูกค้า หรือ ชุมชน ดังนั้น อาจเนื่องมาจาก ภาพลักษณ์ที่เป็นจริงของผู้บริหาร ครู และบุคลากรต่าง ๆ ของโรงเรียน มีบุคลิกลักษณะท่าทาง หรือการปฏิบัติหน้าที่ การบริการ แม้กระทั่งการจัดการเรียนการสอน เป็นที่พอใจและอยู่ในระดับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงมาก สมชาติ กิจบรรจง (2540) กล่าวว่า ภาพลักษณ์ขององค์กรที่ได้รับการยอมรับนับถือ คือ ความสะดวกรวดเร็ว ความคล่องตัว และคุณภาพระบบการบริหารงาน และการบริหารคนของฝ่ายจัดการ

แต่ปรากฏว่าภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ของโรงเรียนกับอยู่ในระดับที่พึงประสงค์มากที่สุด อาจเป็นเพราะ หลังจากผู้ปกครองได้ส่งบุตรหลานเข้าไปรับการศึกษาในโรงเรียน ผู้ปกครองได้พบเห็น และรับรู้ บทบาท บุคลิกลักษณะท่าทาง ของบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งก่อให้เกิดทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงไปได้ นอกจากนี้ อาจเกิดจากการรับรู้ในการปฏิบัติหน้าที่ ของบุคลากร ทั้งทางด้านบุคลิกลักษณะ ท่าทาง และการให้บริการด้านแนวการจัดการเรียนการสอนที่อาจไม่เป็นไปในทางที่คาดหวัง ขาดความหลากหลายในการสอน ปรียานุช สดาวรรณฉิ (2541) กล่าวว่าไว้ว่า ระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ของครูที่ผ่านไปนาน ๆ และขาดโอกาสการเปลี่ยนบรรยากาศเปลี่ยนเข้ารับฝึกอบรม สัมมนา หรือศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาตนเองให้เข้มแข็งทันสมัย จะทำให้ครูมีความรู้ความชำนาญลดลง ครูเกิดการเบื่อหน่าย เฉื่อยชาได้ นอกจากนี้มีงานวิจัยของ นารีนุช สมวาสนา พาณิช (2544) ค้นพบว่าครูในโรงเรียนอนุบาลเอกชนส่วนใหญ่ มีอายุและประสบการณ์ในการทำงานน้อย เนื่องจากครูขาดความมั่นคงในวิชาชีพในการปฏิบัติงานกับสถานศึกษาเอกชน จึงทำงานอยู่กับสถานศึกษาเอกชนได้ไม่นานก็ลาออกไปรับราชการ

เมื่อพิจารณาในรายชื่อพบว่า ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และพึงประสงค์ เกี่ยวกับ ผู้บริหาร และบุคลากร ควรมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กและผู้ปกครอง และต้องมีวาจาที่สุภาพ อ่อนโยน ยิ้มแย้มแจ่มใส และอารมณ์ดีอยู่เสมอมากที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบุคลากรเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ที่ดี หรือไม่ดีของโรงเรียนได้ ดังนั้นบุคลิกลักษณะท่าทาง การแสดงออกถึงความเอาใจใส่ และความมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรภายในโรงเรียนกับผู้ปกครอง และชุมชน เป็นสิ่งหนึ่งที่ทำให้เกิดความประทับใจ เชื่อมั่น ศรัทธาในการส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนในโรงเรียน วิจิตร อวาระกุล (2541) กล่าวว่าไว้ว่าพฤติกรรมของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่และพนักงานขององค์กร เช่น การต้อนรับที่ประทับใจ ความสุภาพอ่อนโยน มีส่วนสำคัญต่อภาพลักษณ์ที่ดีและไม่ดีขององค์กรได้ เยาวพา เฉชะคุปต์ (2542) กล่าวอีกว่า พ่อแม่จะมีความรู้สึกดีใจถ้าลูกหลานได้รับ

ความสนใจจากโรงเรียนและครูใหญ่ ดังนั้นผู้บริหารควรสนใจและถือเป็นหน้าที่สำคัญในการติดต่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อผู้ปกครอง

2.3 ด้านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบ ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์โดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน ซึ่ง คาร์ล ค็อกซ์ ชัยสนธิ (2543) ได้กล่าวว่า เครื่องมือ เครื่องใช้หรืออุปกรณ์ ในองค์กร เป็นสิ่งที่สะท้อนความเป็นตัวตนขององค์กรให้กับคนอื่นได้พิจารณาภาพลักษณ์ของบริษัทว่าเป็นเช่นไร ซึ่งในด้านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ ภายในโรงเรียน เป็นส่วนที่สำคัญที่แสดงออกถึงการเตรียมความพร้อมในด้านการจัดการศึกษาของบุคลากรภายในโรงเรียนเพราะสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ ต่าง ๆ มีส่วนช่วยทำให้แนวทางการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น และยังเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้สิ่งต่างๆจากครูผู้สอนไปสู่ ผู้เรียนให้เกิดการพัฒนาและเข้าใจได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ดังนั้น สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของโรงเรียน ต่อสาขาสื่อ ผู้ปกครองและส่งผลทำให้เกิดความเชื่อมั่นในแนวทางการจัดการศึกษา ผู้บริหาร และครู จึงต้องมีการจัดเตรียมความพร้อมในด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ให้เพียงพอและเหมาะสมต่อความต้องการของผู้เรียน ตลอดเวลา

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ เกี่ยวกับ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ควรมีรูปแบบ ลักษณะในการใช้ที่เหมาะสมกับเด็ก มากที่สุด อาจเป็นเพราะ ผู้บริหาร และครู ได้สังเกตเห็นว่าสื่อ วัสดุและอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับวัยของเด็กมีส่วนสำคัญมากที่เป็นพื้นฐาน ทำให้เด็กเกิดการพัฒนาในด้านการเรียนรู้ต่อสิ่งต่าง ๆ ในอันดับต่อไป ซึ่งกรมวิชาการ (2540) กล่าวว่า สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก จะช่วยทำให้เด็กได้พัฒนาทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา และสื่อ ยังช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ในการฝึกคิดสร้างสรรค์

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบ ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์เกี่ยวกับโรงเรียนเรื่องการนำคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยส่งเสริมในกิจกรรมการเรียนการสอน มีความแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะ โรงเรียนอนุบาลส่วนใหญ่ยังไม่มีการนำคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยสอนมากนัก แต่ในปัจจุบันเทคโนโลยีต่าง ๆ โดยเฉพาะ คอมพิวเตอร์ ได้เข้ามามีอิทธิพล และเป็นส่วนหนึ่ง ต่อการดำรงชีวิตของคนในสังคมเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้ผู้ปกครองมีความต้องการให้บุตรหลาน ได้เรียนรู้หรือสัมผัสเทคโนโลยีเหล่านี้ เพื่อเป็นการปูพื้นฐานและเตรียมความพร้อมของนักเรียนได้รู้จัก และสามารถ ใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ได้ในอนาคต ซึ่งหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ (2547) ได้รายงานผลการศึกษานักวิจัยชาวอเมริกาซึ่งระบุว่าเด็กในวัยก่อนเรียนที่มีประสบการณ์ในการใช้คอมพิวเตอร์ จะพัฒนาทักษะการเรียนรู้ได้ดีกว่าในวัยเดียวกันที่ไม่เคยใช้คอมพิวเตอร์มาก่อนจะเห็นได้ว่า

คอมพิวเตอร์มีส่วนช่วยในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน แต่ก็มีโทษได้ถ้าครู หรือผู้ปกครอง ไม่ดูแลหรือแนะนำวิธีการใช้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับวัยของนักเรียน

2.4 อาคารสถานที่

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบ ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์โดยภาพรวม พบว่ามีความแตกต่างกัน อาคารสถานที่ ถือว่าเป็นสิ่งหนึ่งที่ปรากฏสู่สายตาผู้ปกครองเป็นอันดับแรก ซึ่งทำให้เกิดความประทับใจ และเลือกเข้ามาใช้บริการทางการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลซึ่งสอดคล้องกับ Harrison (1995) ที่กล่าวว่า ภาพลักษณ์ หรือเอกลักษณ์ขององค์กรที่ออกมาโดดเด่น จะเป็นสิ่งแรกที่ทำให้ลูกค้าเกิดความประทับใจ และเข้ามาใช้บริการ จากการวิจัย ของอำไพพรรณ เล็กสุภาพ (2540) ด้านอาคารสถานที่ มีผลต่อความมั่นคงของโรงเรียน เพราะ อาคารสถานที่เป็นปัจจัยหนึ่งที่ผู้ปกครองพิจารณาในการนำบุตรหลานเข้ามาเรียน โดยดูจากอาคารที่เหมาะสม สะอาดถูกสุขลักษณะ และการใช้พื้นที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และมีเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน ซึ่ง Boulding (1975) กล่าวว่าภาพลักษณ์เป็นความรู้สึกของบุคคลที่สร้างขึ้นภายในใจต่อสิ่งต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วยข้อเท็จจริง หรือที่สัมผัสและจะเก็บสะสมเอาไว้ และสามารถเปลี่ยนแปลงไปตามประสบการณ์ที่รับรู้ ดังนั้นอาจเกิดจากการที่ผู้ปกครอง เข้ามาสัมผัส หรือการสะสมความรู้สึกเกี่ยวกับด้านอาคารสถานที่ของโรงเรียน และมีความพึงประสงค์อยากเห็นสิ่งที่เป็นอยู่เกิดการพัฒนาหรือคู่อื่น จึงทำให้เกิดความแตกต่าง

ซึ่งเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ เกี่ยวกับอาคารสถานที่ มีความแตกต่างในทุกเรื่อง โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับอาคารสถานที่พอเพียงต่อการสนับสนุนส่งเสริมต่อการจัดการศึกษา แตกต่างกันมาก อาจเนื่องมาจากส่วนใหญ่โรงเรียนอนุบาลมีเนื้อที่การจัดห้องทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่จำกัด จึงใช้เฉพาะห้องเรียนประจำ ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพียงห้องเดียว ส่วนผู้ปกครองมีความต้องการให้โรงเรียนได้มีการจัดห้องทำกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศศิธร เวียงเหล็ก (2542) พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความต้องการให้โรงเรียนจัดมีห้องปฏิบัติการพิเศษเพิ่มขึ้นนอกเหนือจากห้องที่เรียนอยู่ปกติ

2.5 สัมฤทธิผลของผู้เรียน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบ ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์โดยภาพรวมพบว่ามี ความแตกต่างกัน ซึ่ง Kolter (1995) สัมฤทธิผลของผู้เรียนมีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อโรงเรียนเพราะเป็นสิ่งที่ยังบอกถึงความมีคุณภาพและประสิทธิภาพในด้านแนวการจัดการ

เรียนการสอนของบุคลากรภายในโรงเรียนว่ามีลักษณะรูปแบบในทิศทางใด ซึ่งเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ เกี่ยวกับเรื่องเด็กมีความสามารถในการคิด และแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย มีค่าน้อยที่สุด อาจเนื่องมาจาก ทั้งผู้บริหาร และผู้ปกครอง มีความคิดเห็นคล้ายกันว่า ความสามารถในการด้านคิด และการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของเด็กในวัยอนุบาลจะเกิดขึ้นได้ เด็กควรจะมีสิ่งอื่น ที่สำคัญกว่าเกิดขึ้นก่อน เช่น การมี สุขภาพจิตดี มีความร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง และมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย ซึ่งบุคคลที่มีส่วนสำคัญในการช่วยให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้พัฒนาการสมวัย ก็คือผู้ปกครอง และครู คลัชย ศรสารานู (2542) กล่าวว่า การพัฒนาทักษะต่างๆทางร่างกายเป็นพื้นฐานของการดำเนินชีวิต เด็กปฐมวัยเป็นช่วงที่พัฒนาการทุกด้านรวดเร็วการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ให้เด็กจะมีอิทธิพลต่อการพัฒนาการ การเจริญเติบโตอย่างมาก โดยเฉพาะทางด้านร่างกาย ซึ่งเป็นพัฒนาการที่ส่งผลให้ด้านอื่นพัฒนาตามไปได้โดยมีประสิทธิภาพ

2.6 ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบ ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์โดยภาพรวมพบว่ามีความแตกต่างกัน ซึ่งในการสร้างสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับชุมชน จะมีส่วนช่วยส่งเสริมในการจัดการศึกษาของผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น อำนวย วีรวรรณ (2527) ได้กล่าวว่าภาพลักษณ์ที่สังคมต้องการจะต้องมีการบริการและความสัมพันธ์อันดีกับลูกค้า เพื่อจะได้ทราบความต้องการของเขา และสามารถจัดสินค้าหรือบริการตอบสนองความต้องการได้อย่างถูกต้อง ซึ่งหรรษา นิลวิเชียร (2535) ได้กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับผู้ปกครองและชุมชน โดยให้ผู้ปกครองและชุมชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษา และการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของครูจะส่งผลทำให้เด็กบรรลุตามจุดมุ่งหมายและเจตนารมณ์ยิ่งขึ้น

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเป็นรายข้อพบว่า ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ เกี่ยวกับผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินและตรวจสอบการจัดการศึกษาของโรงเรียน มีความแตกต่างกันมาก อาจเป็นเพราะ ใน พ.ร.บ. ฉบับปัจจุบัน ได้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนในการบริหาร และร่วมตรวจสอบโรงเรียน แต่สภาพที่เป็นจริงผู้ปกครอง และชุมชนที่เข้ามาเป็นตัวแทน ยังขาดความรู้ ไม่เข้าใจในสิทธิ ตามที่ พ.ร.บ กำหนด ซึ่งอาจเป็นเพราะความยังไม่นิ่งของแนวการจัดการ ของหลักสูตรใหม่ หรือเนื่องมาจากความรู้ไม่เข้าใจและอุปสรรคเรื่องเวลา ในส่วนตัวผู้ปกครองเอง เมธา นิธิสุนทร (2544) การปฏิรูปการศึกษายังไม่เป็นรูปธรรมที่แท้จริง ทำให้ผู้ปกครอง หรือแม่แต่ครูยังไม่รู้ไม่เข้าใจ เช่นนี้ จึงทำให้ไม่ทราบสิทธิและบทบาทอย่างชัดเจนในการเข้าไปร่วม นอกจากนี้ ในหนังสือสานปฏิรูป (2541) เสริมว่า เมื่อโรงเรียนมีการจัดและ

เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียน ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่เข้าร่วมโดยอ้างว่าไม่มีเวลา คิดภารกิจจึงไม่สามารถเข้าร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ ได้ เสียส่วนใหญ่

2.7 สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบ ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์โดยภาพรวมพบว่ามี ความแตกต่างกัน ซึ่งสภาพแวดล้อมของโรงเรียนก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่สำคัญที่ส่งเสริมภาพลักษณ์ ของโรงเรียนอนุบาล และเป็นปัจจัยหนึ่งของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนให้กับบุตรหลานใน ปัจจุบัน เพราะผู้ปกครองมีแนวคิดที่ว่า สภาพแวดล้อมเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญซึ่งช่วยให้เด็กเกิด พัฒนาการเรียนรู้เร็วขึ้น ขวัญจิรา ภูสังข์ (2543) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีอิทธิพล เหนือจิตใจ และพฤติกรรมของนักเรียนมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และความเจริญงอกงามของผู้เรียน ตลอดจนการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานแก่ทุกคนในสถานศึกษา ดังนั้นภาพลักษณ์ที่เป็น จริงซึ่งมีความแตกต่างกันกับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ อาจเป็นเพราะเมื่อผู้ปกครองได้เข้ามาใช้ บริการ และสัมผัสกับ สภาพแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอกห้องเรียน ตลอดเวลา อาจทำให้เกิด ความรู้สึกอยากเห็น หรืออยากสัมผัสความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ จึงมีความพึงประสงค์ที่ อยากจะเห็นความแปลกใหม่และหลากหลายเกิดขึ้น ซึ่งวิจิตร อาวะกุล (2541) กล่าวว่า ภาพ ลักษณ์เปลี่ยนแปลงได้ตามเหตุการณ์ การกระทำที่เกิดขึ้น ตามท่าทีความรู้สึก และทัศนคติของ ประชาชนในขณะนั้นที่มีต่อหน่วยงาน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง เรื่องโรงเรียนอยู่ไม่ไกลจากแหล่ง ชุมชน และง่ายต่อการเดินทางมีมากที่สุด ทำให้ตั้งข้อสังเกตว่า สิ่งแรกที่ผู้ปกครองพิจารณาเลือก โรงเรียนอนุบาลคือการเดินทางสะดวก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัด แก้วมณี (2545) โรงเรียน อยู่ใกล้ชุมชนสะดวกต่อการเดินทาง สำหรับเด็กก่อให้เกิดความปลอดภัย และง่ายต่อการเดินทาง ชลรัตน์ ชลมารค (2546) บริเวณและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนมีส่วนสำคัญ สะดวกต่อการเดินทาง โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในชุมชนแออัด หรือใกล้แหล่งเสื่อมโทรม จะทำให้ผู้พบเห็นขาดความเลื่อมใส ไว้ วางใจ

ดังนั้น ภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ทั้ง 7 ด้าน ถือว่ามีความสำคัญมากต่อ โรงเรียนอนุบาลในปัจจุบัน ถ้าผู้บริหารโรงเรียน คอยศึกษาและสำรวจภาพลักษณ์ที่เป็นจริงของ โรงเรียนที่ออกไปสู่สายตาผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้ทราบว่าภาพลักษณ์ในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนเป็นอย่างไร ทำให้ผู้บริหารสามารถทราบถึงความต้องการของผู้ปกครอง หรือชุมชน ได้และสามารถนำไปเร่งสร้างส่งเสริม พัฒนา ปรับปรุง รักษา หรือ แก้ไขให้ภาพลักษณ์ของ

โรงเรียนออกมาโดดเด่น และดีมีคุณค่าที่เป็นมาตรฐานตลอดเวลา รัตนาวดี ศิริทองถาวร (2546) กล่าวไว้ว่า ภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงได้เสมอ กล่าวคือ อาจเปลี่ยนจากภาพลักษณ์ที่ดี เป็นภาพลักษณ์ที่ไม่ดี ดังนั้นองค์กรจึงต้องมีการสำรวจภาพลักษณ์ปัจจุบันขององค์กรอย่างสม่ำเสมอ เพื่อจะได้ทราบว่าภาพลักษณ์องค์กรเป็นอย่างไรและจะได้ส่งเสริม รักษา หรือแก้ไขให้ภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กรคงอยู่

การมีภาพลักษณ์ที่ดี เป็นสิ่งที่ปรากฏออกมาให้เห็น และอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง มีคุณค่าที่เป็นมาตรฐานในการประพฤติปฏิบัติของบุคลากรจะส่งผลทำให้ผู้ประกอบการเกิดความไว้วางใจ เชื่อมั่น ศรัทธา ทำให้ผู้ประกอบการไม่เปลี่ยนใจ ไปเลือกใช้บริการโรงเรียนอื่นได้ ซึ่ง Harrison (1995) กล่าวว่ามาตรฐานในการประพฤติ ปฏิบัติของบุคคลในองค์กร ที่ร่วมกันกำหนดเป็นมาตรฐานที่ชัดเจน ความดีมีคุณค่าและจรรยาบรรณที่ปรากฏในองค์กร จะส่งผลให้องค์กรมีชื่อเสียง ได้รับการยกย่องจากบุคคลภายนอก นอกจากนี้ ธงชัย สันติวงษ์ (2542) กล่าวว่า การมีภาพลักษณ์ที่ดีจะช่วยให้บริษัทชักจูงและดึงดูดคนสำคัญเข้ามาใช้บริการได้ และยังสามารถสร้างอารมณ์ สร้างความมั่นใจ ที่เป็นมูลค่าเพิ่มให้กับบริษัทได้นำหน้าคู่แข่งไปแล้วอีกก้าวหนึ่ง และ ประทุม ฤกษ์กลาง (2543) ยังกล่าวว่า การสร้างภาพลักษณ์ที่ดี สินค้าและบริการดีมีคุณภาพมาตรฐาน มีความซื่อสัตย์ ไม่เอาเปรียบ จะส่งผลทำให้ประชาชนมีความประทับใจ มีความเชื่อมั่นศรัทธา และมั่นคง ซื่อสัตย์ในการเข้าไปใช้บริการ ต่อองค์กรนั้นเสมอ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่าในด้านแนวการจัดการศึกษา ผู้ปกครองประสงค์ให้โรงเรียนอนุบาลได้มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณของนักเรียนมากที่สุด ดังนั้นผู้บริหาร และครู ควรเน้นและมีการส่งเสริมกิจกรรมเกี่ยวกับ คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ ควบคู่ไปกับการเตรียมความพร้อมด้านการพัฒนาการทางร่างกายของนักเรียน เพื่อเป็นการปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้องและสอดคล้องกับสภาพสังคมซึ่งจะทำให้ให้นักเรียน ได้เกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพเป็นคนดี และสามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

2. จากผลการวิจัยพบว่าในภาพรวมผู้บริหารและผู้ปกครองต้องการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนักเรียน และรู้แนวการจัดการศึกษาของโรงเรียน ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรมีนโยบายให้ผู้ปกครองพบปะแลกเปลี่ยน พูดคุย กับครูเกี่ยวกับตัวนักเรียน ได้ตลอดเวลา เพื่อสร้างความเข้าใจและเจตคติที่ดีต่อกันระหว่างครู กับผู้ปกครองในการประสานความร่วมมือช่วยเหลือ นักเรียน ได้เกิดพัฒนาการเรียนรู้ที่ดียิ่งขึ้นทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน นอกจากนี้ ผู้บริหารควรมีการเผยแพร่ ข้อมูล ข่าวสาร ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแนวนโยบายหรือกิจกรรมของโรงเรียนต่อผู้ปกครองได้ทราบอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งทำให้ผู้ปกครองได้รับรู้และสามารถปฏิบัติตามแนวนโยบายของโรงเรียน หรือเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนที่ส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนได้ถูกต้องเหมาะสม

3. จากผลการวิจัยพบว่าผู้ปกครองให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อม และบรรยากาศโดยรอบของโรงเรียนที่ทำให้เกิดความอบอุ่น มั่นใจ สนใจ อยากมาโรงเรียน ดังนั้นในด้านสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน ผู้บริหารควรมีการจัด ปรับปรุง พัฒนาสภาพแวดล้อมโรงเรียนให้สะอาด มีความร่มรื่น มีสนามกว้างขวางเหมาะสม และมีเครื่องเล่นที่แข็งแรง สะอาด ปลอดภัย มีมุมพักผ่อน และทำกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียน ของนักเรียนอย่างเพียงพอ เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน

ส่วนสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน ครูควรจัดตกแต่งห้องเรียน ให้มีบรรยากาศคล้ายกับบ้าน เพื่อให้เด็กเกิดความอบอุ่น สนุกสนานอยากมาโรงเรียน ทั้งนี้ครูควรมีการปรับเปลี่ยนตกแต่งห้องเรียนสม่ำเสมอเพื่อสร้างความแปลกใหม่ให้เด็กอยากมาสัมผัสตลอดเวลา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน เพื่อเตรียมพร้อมในการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของโรงเรียนในอนาคต
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบภาพลักษณ์โรงเรียน แยกตามสังกัด ระดับ และจังหวัด เพื่อศึกษาความแตกต่างของภาพลักษณ์โรงเรียน
3. ควรมีการศึกษาปัจจัยในการส่งเสริมการมีภาพลักษณ์ที่ดีต่อโรงเรียนอนุบาล
4. ควรมีการศึกษาวิจัยในแนวคิดเกี่ยวกับภาพลักษณ์โรงเรียนอนุบาลเอกชน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสังเกต กับเฉพาะกลุ่มบุคคล ชุมชน หรือ โรงเรียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรมวิชาการ, กรม. คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3 – 5 ปี).

กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ, 2546.

กิติมา ปรีดิติก. การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: อักษรการพิมพ์,
2532.

กุลยา ตันติผลาชีวะ. รู้จักนัยโรงเรียนอนุบาล. วารสารการศึกษาปฐมวัย 3, 3 (กรกฎาคม 2542):

33 - 34.

จันทน์ สวงนาม. ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร:

บุ๊ค พอยท์ จำกัด, 2545.

จรัส นองมาก. การรับรองมาตรฐานคุณภาพโรงเรียนเอกชน: แนวทางพัฒนาเพื่อเสริมบทบาท

การแบ่งเบาภาระของรัฐ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2537.

จิตลาวัณย์ บุญนาค. ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเอกชนในสายตาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอน

ปลาย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

จิราภรณ์ สีขาว. ภาพลักษณ์สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหารการศึกษา

ระดับสูง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

ชลรัตน์ ชลมารค. ภาพลักษณ์โรงเรียนเอกชนในจังหวัดชลบุรีตามการรับรู้ของผู้ปกครอง.

วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

ณัฐนิภา คูปรัตน์. ความเป็นผู้นำและการจัดการยุคใหม่. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาบริหารการ

ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545. (เอกสารอัดสำเนา)

คณบดี สุขสว่าง. ภาพลักษณ์ของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ในสายตาของผู้เช่า
ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะวารสารศาสตร์และสื่อ
สารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.

คลชัย ศรีสำราญ. รายงานการวิจัย เรื่อง การสร้างแบบทดสอบความสามารถทางกลไกทั่วไป
สำหรับนักเรียน โรงเรียนสาธิตอนุบาล มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วารสารการศึกษาปฐมวัย
3, 2 (เมษายน 2542): 66

ดำรงศักดิ์ ชัยสนิทและคณะ. การประชาสัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วังอักษร, 2543.

ธงชัย สันติวงษ์ และคณะ. องค์การกับการสื่อสาร. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542.

ธวัชชัย เปรมปรีดี. ปัจจัยที่จำเป็นในการบริหารโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร :
อักษรไทย, 2543.

ธีระ รุญเจริญ. การบริหารเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: บริษัทเวิลด์การพิมพ์,
2545.

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์, 2534.

นภเนตร ชรรบวร. หลักสูตรการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บริษัทธรรมดาเพลส จำกัด, 2546.

ประจวบ อินออด. เขาประชาสัมพันธ์กันอย่างไร. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มณฑนาสถาปัตย์
, 2532.

ปริยานุช สดาวรรณดี. การพัฒนาครูในการสอนวิทยาศาสตร์แนวใหม่เพื่อเสริมศักยภาพเด็ก
อนุบาล. วารสารการศึกษาปฐมวัย 2, 4 (ตุลาคม 2541): 8.

ผลวิจัยชี้คอมพิวเตอร์กระตุ้นทักษะการเรียนรู้ของเด็ก. กรุงเทพธุรกิจ. (9 มิถุนายน 2547): 5.

พรทิพย์ พิมลสินธุ์ (บรรณาธิการ). ภาพพจน์นั้นสำคัญยิ่ง : การประชาสัมพันธ์กับภาพพจน์.
พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: ประกายพริ้ง, 2540.

เมธา นิธิสุนทร. ชี้ปฏิรูปศึกษาผู้ปกครองสำคัญระบุมีสิทธิ – หน้าที่ร่วมกับนักเรียน. ผู้จัดการ.
(9 พฤศจิกายน 2544): 7.

เยาวพา เดชะคุปต์. การศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: เอพี. กราฟฟิกส์ ดีไซน์, 2542.

เยาวพา เดชะคุปต์. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยที่เน้นภาษาแบบองค์รวม.

วารสารการศึกษาปฐมวัย 4, 1 (มกราคม 2543): 10.

รัตนาวดี ศิริทองถาวร. การประชาสัมพันธ์ธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

ละออ ชูติกร และคณะ. หลักสูตรการอบรมผู้บริหารและครูโรงเรียนอนุบาลเอกชน.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2536.

วาสนา จันสว่าง และคณะ. สื่อสารประชาสัมพันธ์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร:

โรงพิมพ์สามเจริญพานิช, 2541.

วิจิตร อวาทกุล. เทคนิคในการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร: โอ เอส พรินท์ติ้งเฮาส์ จำกัด, 2534.

วิจิตร อวาทกุล. การประชาสัมพันธ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

วิชากร, กรม. คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 (อายุ 3 – 6 ปี).

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2540.

วิชากร, กรม. คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 (อายุ 3 – 6 ปี).

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546.

วิศิษฐ์ ชุมวรฐายี. สารของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. ใน เอกชนเคียงคู่รัฐจัดการ

ศึกษา : 23 ปี สช. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2538.

ศศิธร เวียงเหล็ก. ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาล

เอกชน ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546.

สมชาย กิจบรรยง. การประชาสัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร: วังอักษร, 2543.

สมหวัง พิริยานุวัฒน์ และคณะ. รายงานการวิจัยเอกสารในอนุญาตประกอบวิชาชีพผู้บริหาร,
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ภาพพิมพ์ จำกัด, 2543.

สำนักคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, กระทรวงศึกษาธิการ. เอกสารประกอบการอบรม เรื่อง
คุณภาพโรงเรียนเอกชนที่พึงประสงค์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2542.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, กระทรวงศึกษาธิการ. แนวคำเนนการเพื่อการประกัน
คุณภาพ และ การรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2541.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, กระทรวงศึกษาธิการ. ยุทธศาสตร์การปฏิรูปและ
ส่งเสริมการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2544.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, กระทรวงศึกษาธิการ. สถิติการศึกษาเอกชนปีการ
ศึกษา 2542. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2542.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, กระทรวงศึกษาธิการ. สถิติการศึกษาเอกชนปีการ
ศึกษา 2543. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2543.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, กระทรวงศึกษาธิการ. สถิติการศึกษาเอกชนปีการ
ศึกษา 2544. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2544.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, กระทรวงศึกษาธิการ. สถิติการศึกษาเอกชนปีการ
ศึกษา 2545. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2545.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, กระทรวงศึกษาธิการ. สถิติการศึกษาเอกชนปีการ
ศึกษา 2546. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. การศึกษาเอกชนในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร,
2526.

สิงโต จ่างตระกูล. การศึกษาเอกชน ความสำเร็จมากกว่าความล้มเหลวจริงหรือ. ใน เอกชนเคียงคู่
รัฐจัดการศึกษา: 23 ปี สช. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2538.

สุรศักดิ์ หลาบมาลา. ภาพลักษณ์ของโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. วารสารวิชาการ 6, 6

(มิถุนายน 2546): 3 – 5.

สุริยะ รูปหมอก. มารู้อัจฉริยธรรมก่อนที่จะนำไปสอนเด็ก. วารสารวิชาการ 6, 8 (สิงหาคม

2546): 63.

สุริย์ มุสิกะ. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชนใน

กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542.

เสรี วงษ์มณฑา. การประชาสัมพันธ์ : ทฤษฎีและปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : ชีระฟิล์มและไซ

เท็กซ์, 2542.

หรรษา นิลวิเชียร. ปฐมวัยศึกษา: หลักสูตรและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์,

2535.

อาภรณ์ เลิศสุโกชาณิษฐ์. การจัดการศึกษาระดับบริหาร. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์

สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2542.

อารีย์ ปาลเดชพงศ์. ความร่วมมือระหว่างเอกชนกับรัฐในการจัดการศึกษา. ใน เอกชนเคียงคู่รัฐ

จัดการศึกษา : 23 ปี สช. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2538.

อำนาจ วีรวรรณ. การแก้วิกฤติการณ์และสร้างภาพพจน์ให้แก่องค์กร. ใน

พรทิพย์ วรกิจโกศาธร (บรรณาธิการ). ภาพพจน์นั้นสำคัญยิ่ง: การประชาสัมพันธ์กับภาพ

พจน์. กรุงเทพมหานคร: คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2537.

ภาษาอังกฤษ

Boulding, Kenneth E. The Image: Knowledge in Life and Society. Michigan: The University of Michigan, 1975.

Boorstin, Danial J. The Image; A Guide To Pseudo – Events in America. New York: Mc Cellelland & Stewart, 1973.

Harrison, Shirley. Public Relations. London and New York: Routledge, 1995.

Jefking, Frank. Planned Press and Public Relations. 3rd edition. Great Britain: Alden Press, 1993.

Kolter, Philip., and Fox, Karen F.A. Strategic Marketing for Education Institutions. 2nd edition. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice - Hall, 1995.

Lesly, Philip. Lesly's Handbook of Public Relations and Communications. 4th edition. Chicago, Illinois: Probus Publishing, 1991.

Morley, Michael. How to Manage Your Global Reputation: A guide to the Dynamics of International Public Relations. Hampshire and London: Macmillan Press, 1998.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กอบกุล พฤษะวัน
อาจารย์ประจำภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย ตันติเมธ
อาจารย์พิเศษภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ข้าราชการบำนาญ
3. รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์
ผู้อำนวยการ โรงเรียนวชิรวิทย์ จังหวัดเชียงใหม่
4. รองศาสตราจารย์ ดร. ประกอบ คุปรัตน์
ข้าราชการบำนาญ
5. อาจารย์ธิดา พิทักษ์สินสุข
ผู้อำนวยการ โรงเรียนเพลินพัฒนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานหลักสูตรและการสอน (บัณฑิตศึกษา) คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร.82680

ที่ ศธ.0512.6(2770.0603)/2034

วันที่ 29 ธันวาคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์กอบกุล ทุกษะวัน

ด้วย นางสาวสุภารัตน์ ม่วงศิริ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความ เป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษา ภาพลักษณ์ที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ของโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปกครอง" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่ นิสิตสร้างขึ้น ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐธิ์ สุทธิจิตต์)
รักษาการรองคณบดีด้านหลักสูตรและการสอน

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ 0512.6(2700.0603)/2035

งานหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330.

29 ธันวาคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.อมรรชัย ตันติเมธ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสุภารัตน์ ม่วงศิริ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาคศึกษานโยบาย การจัดการและความ เป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา อยู่ระหว่างกรดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษา ภาพลักษณ์ที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ของโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปกครอง" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่ นิสิตสร้างขึ้น ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ ต่อไป และขอพบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์)

รักษาการรองคณบดีด้านหลักสูตรและการสอน

งานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680

ที่ ศธ.0512.6(2700.0603)/2037

งานหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330.

29 ธันวาคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ บุญจิตราดุลย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสุภารัตน์ ม่วงศิริ นิสิตชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความ เป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา อยู่ระหว่างการทำนิพนธ์เรื่อง "การศึกษา ภาพลักษณ์ที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ของโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปกครอง" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คูปรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่ นิสิตสร้างขึ้น ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ ต่อไป และขอพบพระคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ บุญจิตราดุลย์)

รักษาการรองคณบดีด้านหลักสูตรและการสอน

งานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680

ที่ ศธ.0532.6(2700.0603)/2036

งานหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330.

29 ธันวาคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ประกอบ คุปรัตน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสุภาวรัตน์ ม่วงศิริ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความ เป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษา ภาพลักษณ์ที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ของโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปกครอง" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่ นิสิตสร้างขึ้น ทั้งนี้นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ ต่อไป และขอบพระคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นุทธิ์ สุทธิจิตต์)

รักษาการรองคณบดีด้านหลักสูตรและการสอน

งานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680

ที่ ศธ.0512.6(2700.0603)/2038

งานหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330.

29 ธันวาคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ธิดา พิทักษ์สินสุข

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสุภาวรัตน์ ม่วงศิริ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความ เป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา อยู่ระหว่างการทำนงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษา ภาพลักษณ์ที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ของโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปกครอง" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คูปรัดน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่ นิสิตสร้างขึ้น ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ ต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นุทธ์ สุทธจิตต์)

รักษาการรองคณบดีด้านหลักสูตรและการสอน

งานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680

ที่ ศธ.0512.6(2700.0603)/2229/1

งานหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330.

14 มกราคม 2548

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ หรือครูใหญ่โรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสุภาภรณ์ ม่วงศิริ นิสิตชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารงาน การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษาระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาภาพลักษณ์ที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ของโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปกครอง" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา ศุภรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม กับผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ปกครอง ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวสุภาภรณ์ ม่วงศิริ ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา ศุภรัตน์)

รองคณบดีด้านหลักสูตรและการสอน

งานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาภาพลักษณ์ที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนอนุบาล
สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร
ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง

ผู้วิจัย สุภรณ์ ม่วงศิริ รหัส 468 37715 27

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา
ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2547

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาภาพลักษณ์ที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนอนุบาล
สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
เขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาพลักษณ์ที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง
2. เพื่อเปรียบเทียบภาพลักษณ์ที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับหาข้อมูลเพื่อการวิจัย ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหาร และผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร

2. แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ขอรายการความคิดเห็นต่อภาพลักษณ์ที่เป็นจริง และความคิดเห็นต่อ

ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารและผู้ปกครอง

3. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้ใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น การวิเคราะห์ข้อมูลจะวิเคราะห์ในภาพรวม จึงไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามเป็นรายบุคคล

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี และเมื่อท่านได้ตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว โปรดส่งคืนตามที่อยู่ที่แนบมาด้วยแล้วภายใน 7 วันหลังจากที่ท่านได้รับแบบสอบถามนี้ ผู้วิจัย ขอขอบคุณท่านไว้ล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

นางสาวสุภารัตน์ ม่วงศิริ

นิสิตปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำหรับผู้บริหาร

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ ที่ตรงกับสถานภาพของท่านในแต่ละข้อ

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

ต่ำกว่า 25 ปี

25 - 30 ปี

31 - 35 ปี

36 - 40 ปี

41 - 45 ปี

45 ปีขึ้นไป

3. ประสบการณ์ในการบริหารงานโรงเรียน

1 - 5 ปี

6 - 10 ปี

11 - 15 ปี

มากกว่า 15 ปี

4. ตำแหน่งปัจจุบัน.....

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ ที่ตรงกับสถานภาพของท่านในแต่ละข้อ

1. เพศ

- ชาย
- หญิง

2. อายุ

- ต่ำกว่า 25 ปี
- 25 – 30 ปี
- 31 – 35 ปี
- 36 – 40 ปี
- 41 – 45 ปี
- 45 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

- ต่ำกว่าปริญญาตรี
- ปริญญาตรี
- ปริญญาโท
- สูงกว่าปริญญาโท

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวสุภารัตน์ ม่วงศิริ เกิดวันอังคารที่ 11 มิถุนายน พ.ศ. 2517 จังหวัด กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการประถมศึกษา สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ในปีการศึกษา 2540 เริ่มประกอบอาชีพครูสอนระดับประถมศึกษาที่ โรงเรียนราชินี สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพระนคร และเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2546 ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้จัดการโรงเรียนศิรินครณ์วิทยา เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย